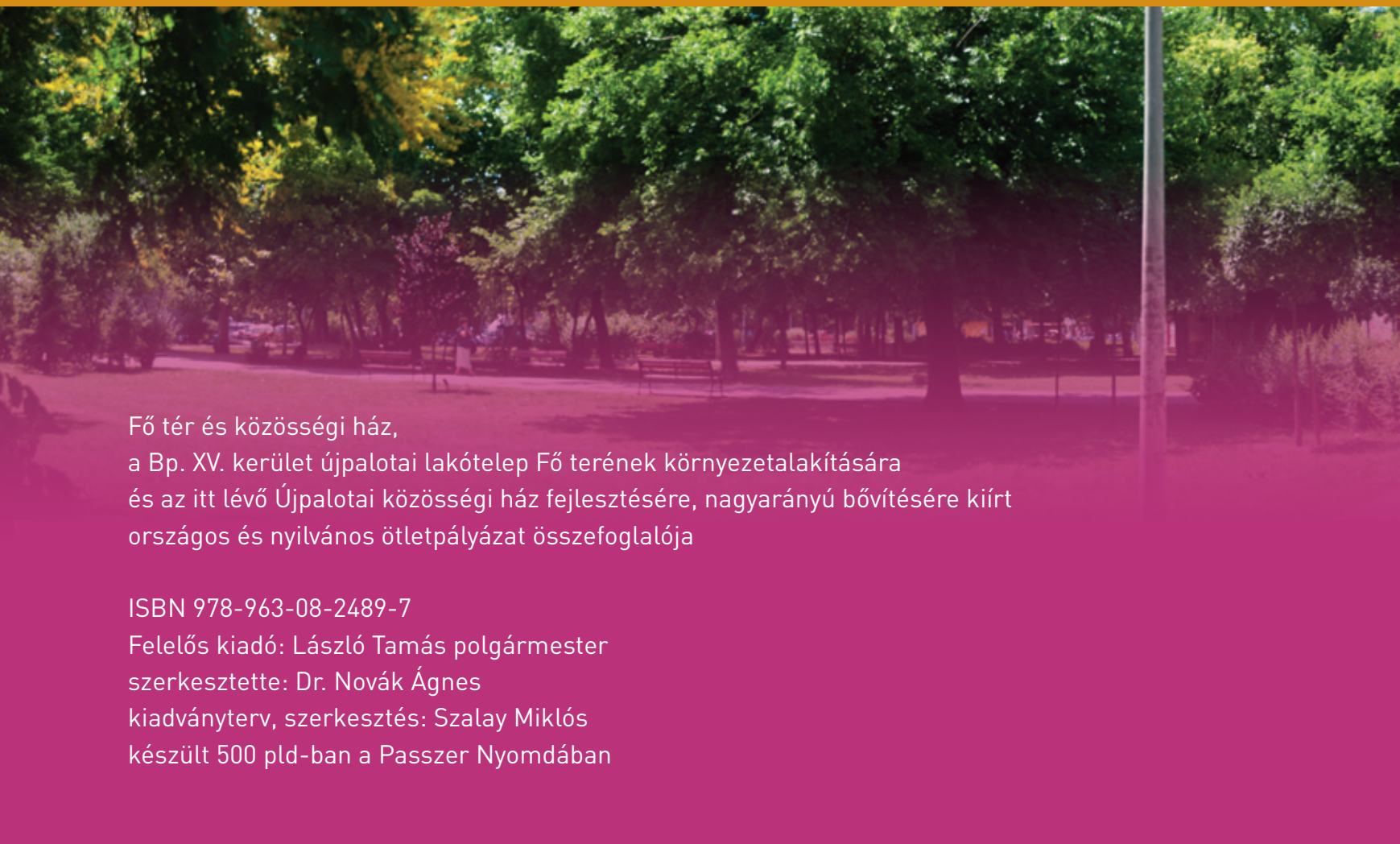

FŐ TÉR ÉS KÖZÖSSÉGI HÁZ

Fő tér és közösségi ház,
a Bp. XV. kerület újjalotai lakótelep Fő terének környezetalakítására
és az itt lévő Újjalotai közösségi ház fejlesztésére, nagyarányú bővítésére kiírt
országos és nyilvános ötletpályázat összefoglalója

ISBN 978-963-08-2489-7

Felelős kiadó: László Tamás polgármester
szerkesztette: Dr. Novák Ágnes
kiadványterv, szerkesztés: Szalay Miklós
készült 500 pld-ban a Passzer Nyomdában

Kiadta a Budapest XV. kerületi Önkormányzat, 1153 Budapest, Bocskai u. 1.
Budapest, 2011.

A külső borító a nyertes pályaművek képanyagának felhasználásával készült,
a belső borítók a 21., 0., 5., 47., 30., 65., 13.,18.,44., 50., 62., 61. számú pályaművek képeinek
felhasználásával készültek.

A 2-3, 5. oldal panorámafotói Baktai György munkái.

TARTALOM

1

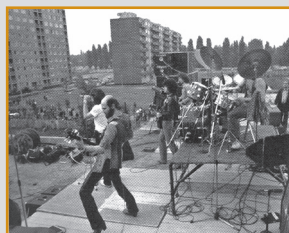
6-7

Előszó

László Tamás: Bevezető 6.o.

Báthory Erzs:

Mit kíván Újpalota? _ _ 9.o.

2

8-30

A pályázat lebonyolítása

Részletek a kiírásból 13.o.

A Fő tér tervezésének
programja _ _ _ 15.o.

A zsűri tagjai _ _ _ 16.o.

A pályázat lebonyolítása 20.o.

Pályázati szempontok 22.o.

A közösségi ház funkcionális
kialakítása _ _ _ 28.o.

3

31-72

Nyertesek

1. pályamű _ _ _ 32.o.

5. pályamű _ _ _ 36.o.

34. pályamű _ _ _ 40.o.

49. pályamű _ _ _ 44.o.

64. pályamű _ _ _ 48.o.

2. pályamű _ _ _ 52.o.

9. pályamű _ _ _ 56.o.

24. pályamű _ _ _ 60.o.

52. pályamű _ _ _ 64.o.

58. pályamű _ _ _ 68.o.

59. pályamű _ _ _ 72.o.

4

77-128

A pályaművek bemutatása

(Részletek a pályaművek
képanyagából és a
műleírásokból)

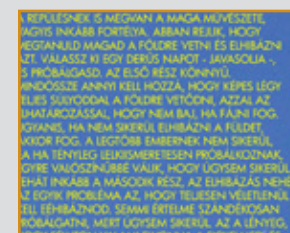
5

129-150

Zárójelentés

Összefoglaló értékelés 130.o.

Bírálatok _ _ _ 134.o.

6

151

Utószó

Lakótelep... baljóslatú szó. Tízszintes panelházak jutnak az ember eszébe, köztük kiégett fű a senki földjén. Pedig a lakótelep szónak nem volt mindig ennyire negatív csengése. A telepszerű építésnek számos egyéb formája létezett. A maguk idején jól szolgálták céljukat, nagy részük ma is jól működik. Lakóik többnyire szeretnek ott élni.

Ferkai András (Lakótelepek, Városháza Kiadó, Budapest, 2005.)

BEVEZETŐ

»Főtér«! Mi jut eszünkbe e kifejezés hallatán? A főtér olyan helye egy településnek, amit a legértékesebb épületei vesznek körül: intézmények, jelentős helyi családok palotái, házai, sokszor maga a városháza, templom, netán székesegyház. Ezek a térfalak, térkompozíciók egy markáns teret határoznak meg, ölelnek körül, amelynek emblematisztikus épületei, netán tornyai, vagy a tér alakja, burkolt felületei, szegélye, szobrai, növényzete mind-mind emlékeztetések az ott élők, az oda érkezők számára. A főtér ráadásul az a hely, ahol mindig történik valami a napszaknak, az évszaknak megfelelően. Az olasz városok Fő terein hajnaltól délig piac van, majd a takarítás után szieszta, délután, estefelé pedig kinyílnak az éttermek, kávéházak, mutatóványosok lépnek fel a tér közepén. Három alapvető funkcióra szervezték a terek: egyházi, civil-, közhatalmi és piacterekre. E három együtthatása különleges térkapcsolatokat hozott létre. Változatos és a térre jellemző attrakciók vannak: Sienában ilyen a *palio*, egy évente megrendezett, négynapos, különleges lovasverseny, másutt virágkarnevál van, vagy megint máshol az ottani szökőkút egyedisége és különleges vízjátéka, szobrai maradnak meg az emlékezetünkben. A Fő terek mindezek által képesek kifejezni, minden ott élő nemzedék számára áthagyományozni, folytonos megújulással megtartani az adott település önazonosságtudatát. A főtér mindig közösségteremtő hely, találkozási

pont, ahol randevúzni lehet, ahol a helyi közösség a hétköznapi életét éli, de itt szervezi az ünnepi alkalmait is. A főtéren kívánatos olyan középület, amely a helyi közösségé, amelyhez a programjai révén megújuló élmények fűzik. A főtér en a szellemi-lelki-fizikai találkozások összesűrűsödnek, személyes és közösségi élménnyé válnak.

Amikor Fő térről beszélünk, nemcsak ragyogó, híres külföldi példák jutnak eszünkbe: Firenze, Róma, Párizs, Siena, London terei, hanem történelem formálta magyar városok terei is, amelyek közül számos csodálatosan megújult, új élettel telt meg az elmúlt évtizedekben. Elég, ha Kecskemétre, Győrre, Vácra, Debrecenre, Esztergomra, Szegedre, Gyulára, Újpestre, a pesti Belvárosra és sok-sok kisebb-nagyobb város Fő terére gondolunk. De nemcsak történelmi helyek újultak meg. Rákosszentúton lakótelepi környezetben a közlekedési csomópontból, ahol térképző elem szinte nincs is, mégis tér épült, tele aktivitással. Vagy kertvárosi környezetben Rákosszentmihály-Sashalom is kialakította a maga városközpontját egy park és egy hozzá kapcsolódó sétány, valamint ennek végpontjában egy piac rekonstrukciójával.

A globalizáció, a nagyvárosi elidegenedés ellenhatásként a lokalitás, az identitás erősítése reneszánszát éli. Minden magára valamit is adó település jelentős szellemi, lelki, fizikai és anyagi energiát mozgósít annak érdekében, hogy az egyediségét, a vonzását és megújuló képességét erősítse. Erre a Fő terek rendkívül alkalmasak, különösen akkor, ha ezt komplex módon teszik, vagyis nemcsak a

közterületet alakítják, formálják, hanem a környező épületeket, azok sokrétű, lehetőleg közcélú használatosságát is biztosítják. Így a főtér-beruházások hosszú távon fenntarthatóak lesznek, illetve ezek gazdaságossága is mérhetővé válik. A modern építészet és tájépítészet ráadásul új meg új ötletekkel, megoldásokkal talál egyre kifejezőbb tereket és hoz be olyan aktivitásokat, amilyenekkel a megelőző korok még nem számoltak.

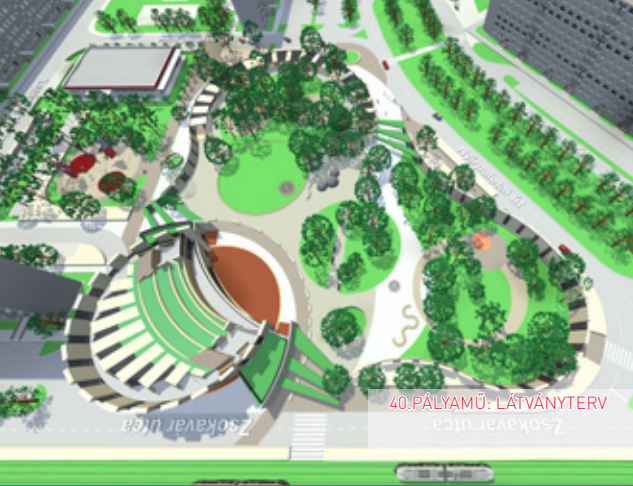
Ezzel szemben mit találunk Újpalotán, amikor Fő teret keresünk? A lakótelep várostervezője, Mester Árpád eleve lemondott a hagyományos értelemben vett Fő tér kialakításáról, amikor „központi zónát” említve így fogalmazott: „Az lenne a kívánatos, hogy az utak mentén végig és mindkét oldalon városias hangulatot teremtő elemek, színes kirakatok, hangulatos teraszok, eszpresszók, éttermek helyezkednének el, hogy a járdák megvilágítását ne kandeláberek adják, hanem a kirakatok fényei, reklámok, a feliratok és ami ugyancsak lényeges, hogy ezekben az üzletekben belvárosi szintű áruk csalogassák a járókelőket.”

„A képlet teljesen világos. A tervezők a lakóterület tömörítésével olyan lineáris szerkezetet, városgerincet hoztak létre, amelynek egyik oldalán

ott a városiaság minden kelléke: forgalom, közintézmények, kereskedelem, vendéglátás, korzó, a másikon szinte az érintetlen természetbe jutunk az alközpontok és oktatási intézmények közötti zöldterületen át. Miért nem működik akkor ez a gondosan kifundált rendszer?” - teszi fel a kérdést Ferkai András **Lakótelepek** című könyvében Újpalotáról szólva. Majd így folytatja: „Merthogy nem működik, tanúsítja ezt az itt lakók rossz közérzete, az utcai élet hiánya, a környezet leromló állapota. Az új lakótelepek szociológiáját a hatvanas évek végén kutató Szelényi Iván és Konrád György e gondok okát részben a lakótelepek szuburbán jellegében látta (a munkahelyektől és a központi intézményektől elvágott egyfunkciós település: alvóváros), részben pedig abban, hogy a viszonylag jó minőségű lakás (sajnos ez sem igaz ma már) mintegy beszippantja az embereket az agorafunkciót ellátni képtelen, ingerszegény városi terekről. Ha belegondolunk, hogy Mester Árpád a 40-70 méter széles osztott pályás főforgalmi út mentén, 100-200 méter hosszúságú és 30 méter magas panelházak földszintjén képzelte el a városias környezetet, nem csodálkozunk, hogy az élet nem igazolta várakozását. A Nyírpálota út nem Váci utca. Maketten, légifotón

talán jól mutat, de a járókelő szemmagasságából ez a közterület bizonytalan térség, amely kifolyik a házak között: nem sokban különbözik az épületek mögötti, ugyancsak köztulajdonban lévő (vagyis gazdátlan) parkosított területtől.”

A jelenlegi újpalotai Fő tér hatványozottan bizonytalan terület, hiszen nincsen itt semmilyen sűrűsödés, nincsenek térfalak, nincsen számottevő közösségi aktivitás – illetve csak nagyon ritkán –, nincsen semmi, ami az előbb említett gyönyörű és megállásra, leülésre, találkozásra készítő olasz, európai és magyar terekben megvan. Itt csupán két nagyforgalmú buszmegálló van, néhány árva pavilon, egy kommersz, teljességgel jellegtelen szökőkút, egy kiskereskedelmi áruház és egy – még az ántivilágból itt maradt – földszintes, jelentéktelen hajdani pártház, amelyet ma Községi Háznak hívnak. Egy ma is még közel 40 ezer lakosú városrész közösségi tere ebben az épületecskében mindössze egy 80 és egy 40 négyzetméteres teremből áll.

Ennél nagyobb hendikeppel még nem indult tervpályázat. A lehetetlenre hívtuk meg az építészeket, tájépítészeket: teremtsenek ott Fő tere, ahol ennek szinte minden kelléke hiányzik;

tervezzenek olyan aktivitásokat, amelyekre nagyon kevés a fogódzó, a területen a meglévő elemek inkább akadályozzák, mint segítenék a valódi Fő térré alakítás folyamatát. Arra hívtuk meg a magyar építész- és tájépítész társadalmat, hogy a hiányban támasszanak többletet, a ritkulásban sűrűsödést, az elveszettségtudatban önazonosságtudatot. Arra kértük őket, hogy a negatívumban lássák meg a pozitívum lehetőségét.

A pályázók a lehetetlenre, ugyanakkor a 2011. év egyik legjelentősebb téralkotási, építészeti kalandjára bátran vállalkoztak. A benyújtott és elbírált 61 pályaműből a Bíráló Bizottság tagjainak szinte egyöntetű véleménye szerint legalább ötven pályamű tartalmaz olyan ötleteket, javaslatokat, ami a megvételre érdemessé tette volna őket.

Újpalota, 2011. augusztus

László Tamás
polgármester

*okl. építész-mérnök,
városépítési, -gazdasági szakmérnök
a Bíráló Bizottság elnöke*

MIT KÍVÁN ÚJPALOTA?

Hogy is kezdődött?

Talán azzal, hogy egy földből kinőtt, szürke panellakótelepen fiatalok voltunk, kisgyerekeink voltak, s hamar ismerkedtünk, barátkoztunk egymással. Az új iskolákban egyre csak nőtt a beiratkozók száma, már iskolánként 2000 fő körül járt, a fiatal tanárok pedig kitaláltak mindenfélét, hogy lekössék őket a szabadidőben is: volt papírgyűjtés, hadijátékok a kiserdőben, vándortáborok, bábjátékszín, rajz-, színjátszószakkör, na meg Terray Barna tanár úr szövőszéke az úttörőszobában, ahol szőni lehetett, megjelent a stencilezett iskolai Kamaszújság, szólt az iskolarádió...

Nyolcvanas évek. Bár megállt az idő (emlékezzünk Gothár Péter filmjére), de a diktatúra már óvatosan lazítgatott, a választásokon két jelöltet lehetett állítani, s szabad volt civil szervezetet alapítani, igaz, sokáig csak az **Unokáink is látni fogják** címűt, Ráday Mihállyal...

1983-ban megalakult a pártházban az Újpalotaiak Baráti Köre Művelődési Egyesület késő estébe nyúló vitával, a magasságos párt- és kerületi vezetők kirendelte emberek kórusának „nem köll” -jével fűszerezve, de 10 alapító taggal. 1984-ben már 55 tagja volt. Aztán már gyorsan ment minden, mint a karikacsapás, mert Pozsgay Imre mellénk állt, kéthetenként Társalgó esteket rendeztünk, ha a pártházban nem engedték, akkor az Öregek Napköziotthonában vagy a Zsókvár utca 45. sz. alatti lakóklubban, majd Politikatörténeti Szabadegyetemet

indítottunk. A piros iskola sportudvarán Mann Gyula villamosmérnök, egyetemi oktató jégpályát hozott létre és működtetett a szülőkkel és a tanárokkal, több télen át. 1989-ben indult a Toronyhír, az első civil újság, először 4 oldalas nyomtatasként, majd hamarosan 24 oldalon, színes borítóval. Felejthetetlen nyugdíjasunk, Csilléri néni szerezte a hirdetéseket, s a nevenincs (fő)téren sátrat állítottunk, ahol bemutattuk a Toronyhírt és az Újpalotaiak Baráti Körét...

A rendszerváltás már készen talált minket: indulunk az első szabad választáson, s bejutott civilként egy tagunk a képviselőtestületbe. Tüntettünk az Észak-Pesti Kórházért, ahonnan kimentek az oroszok... A pártok elszántan vetélkedtek egymással, a bebetonozottak győztek, mi pedig kivonultunk (a politikából). Fontosabb volt, hogy együtt lehettünk, együtt gondolkodhattunk arról, hogyan lehetne lakhatóbb a lakótelep (bár barátaink közül, aki tehetne, már költözött innen a jobb kerületekbe...)

2001-ben létrehoztuk a Nyírpalota Társaságot több civil szervezet összefogásával és megfogalmaztuk azt is, hogy mit szeretnénk, hogy élhetőbb legyen Újpalota: igazi Főteret, a parányi, 14 emeletes ház „lábai” közé rejtett helyett igazi nagy könyvtárat és templomot (már minden budapesti lakótelepen volt templom, csak itt nem).

2002-ben megírtuk a 2001. évi népszámlálás eredményei alapján **Az újpalotai városrész lakossága két népszámlálás tükrében** című elemzésünket

az 1990. és a 2001. évi adatok összevetésével. Kiderült, hogy a lakótelepen lévő 16 872 háztartás egyharmada egyszemélyes, s a családok 26 %-ában nincs egyetlen foglalkoztatott sem. A lakótelepen az általunk legsúlyosabb problémák összegezve: az itt élők előregedése, amire a lakótelep infrastruktúrája, térkialakítása nincs felkészülve, ezért mielőbb szükséges lenne a szociális ellátórendszer 'átépítése', az idősellátás fejlesztése, modernizálása (!), súlyosbítja a helyzetet az generációk közötti kapcsolatok hiánya, értékvesztése, az egyszülős családok magas aránya, s főként a fiatalok közösségi helyeinek hiánya...

Az elemzésre a városvezetés nem reflektált (legfeljebb ráförmedt a munkában közreműködő alkalmazottaira), nem indult párbeszéd a városvezetés és a civil szervezet között.

2004-ben a Csokonai Művelődési Központban az Anno... keretében tartott néhánynapos városfejlesztési konferenciára meghívtak két fiatal építész Bécstől, akiket 2005 tavaszán szintén meginvitált az Újpalotai Szabadidő Központ és a Nyírpalota Társaság is. Ugyanis Uschi és Dieter Schreiber, fiatal építész házaspár, 15 évvel korábban úgy döntött, hogy megkérdezik a városlakókat, milyen városban szeretnének élni (mert hogy őket általában nem szokták volt megkérdezni...).

És megtették, leveleket hordtak szét személyesen, a bécsiek válaszoltak, Uschiék elolvasták, összesítették, tűnődtek, terveztek, s már csak a városvezetésnek kellett reagálni az egészre. És láss csodát! A bécsi városvezetés azt mondta: jó ötlet, tessék letenni az elképzeléseket, terveket az asztalra... Először Bécs egyik elhanyagolt teréből, a Gaussplatzból, a Mária Terézia korából itt maradt térből alakítottak ki egy közkedvelt parkot, majd egyre növelték a „cselekvési köröket” (az Aktionradius-t). Nos, ezt a példát bemutattuk, „felajánlottuk” az itteni városvezetésnek – hiába.

2005-ben megjelentettük az Álmodjuk meg közösen Újpalotát! című kiadványunkat, melynek végére ezt írtuk: „Tele bizakodással: a Nyírpalota Társaság, az Újpalotai Szabadidő Központ, a Toronyhír, a Segítsd az Iskoládat! Közhasznú Egyesület és az Újpalotaiak Baráti Köre és a közösségi alapon várost tervezni akaró helyi építészek”. Mert akkor már lettünk álltak Novák Ágnes, László Tamás építészek, Nemes Attila és számos barátjuk.

Ezer kérdőívet küldtünk ki az újpalotaiakhoz, hogy milyen főteret szeretnének. Mi megkérdeztük az itt élőket: kértük, hogy névvel, vagy névtelenül írjanak, hátha könnyebb a válaszadás. 137 levél érkezett vissza a közösségi házba.

Íme, néhány:

„Parkot szeretnék, amit ott marasztal, mert a mostani parkon csak átsétál az ember.”

„Olyat, mint a párizsi La Defense lakónegyed főtere: autóutak, parkolók, autós forgalom az alsó szinten, fent csupán sétaterek, szökőkutak, vidám, színes modern szobrok, parkok, lugasok, pihenőhelyek. Tekepályák, sakkozó asztalok. Esetleg reklám-kivetítők. Kellemes, lágy (klasszikus) zenével. Nyugalom, béke, semmi rohanás. Vízcsobogás, mobilszobrok. Játékosság: egy szoborkompozíciós kilátótorony, ahonnan az Erzsébet-hídra, Gellérthegyre lehetne látni. Több, kisebb üvegfalú építmény: télikert, madárház, pillangóház, akvárium.”

„Főtéren a kutyáknak NINCS helye! Három darab zászlóárbc legyen (min. 15 méterese): egy db az állandó trikolórnak, egy db az önkormányzat zászlajának, egy db az EU-zászlónak, az árbócok előterében fátyolvízéses szerű vizes blokk legyen, sziklakert szerkezettel...Közzvilágítása legyen kiemelt minőségű, többszintű legyen. Egyszemélyes, koedukált Toalett pavilon, automata öblítővel, fertőtlenítővel, szárítóval és kézmosóval. Állandó 24 órás szolgálati idős parkörrel. Nyomócsapos ivóvizes kútoszlop legyen (egy darab).”

„A tér közepén egy körkörös kulturális épületet képzelnek el, melyben egy olyan filmszínházat, mely esetenként színházként is működhetne. A körkörös épület azért is célszerű, mivel a belső körfolyosón állandó képzőművészeti kiállításokat lehetne rendezni. Ha pedig egyemeletes lenne, akkor az emeleten könyvtárat gondoltam. Az utakat

sugáralakban hozzá vezetném, az utak mentén pedig virágsávokat helyeznék el, a tér megmaradt három sarkára köztéri szobrokat, míg az épület előtt egy kis tavat, míg a tér többi részére a sétálóutak mentén több padot helyeznék el.”

„A Fő teret természetből rakott fallal – repkénnyel befuttatva – kellene elválasztani a főútvonalaktól. Sok pad, fa, bokor, virág és valami csobogós vízfelület kellene, hogy barátságos legyen. Az összes üzletet és pavilont lebontanám. Egyedül a tér szélére engedélyeznék egy teraszos cukrászdát, fagyaltozót. Kis sétautak kellenének hangulatvilágítással. Vasárnap de jó lenne egy kis zene is.”

„Mit csinál a parképítő a buszmegálló mögötti csiricsaré üzletekkel? Bokornak álcázza őket? Ki adott erre engedélyt? Vagy mindenki saját ízlése vagy ízléstelensége után megy? Mi lesz a Profi előtti zöltséges standdal? A Fő térre való ez a tákolmány? Két-három percen belül találni elég zöltséges üzletet. Ez a bérleti díj hiányzik a polgármesteri hivatalnak? A Profi körüli fácskák szépek, köszönjük! A harangláb nem illik ebbe a környezetbe. Köszönöm a jó munkát és szép eredményt kívánok.”

„Számomra a Fő tér gyalogosoktól zsúfolt. Egy részük siet valahová, ezért érinti. Másik részük szívesen tölti idejét ezen a közösségi téren. A kávéház teraszán hörgölgeti kávéját, a szökőkút oldalában várakozik kedvesére, vagy a szabadtéri előadás megkezdésére várakozik az összegyűlt közönség. A lézengők közben nézegethetik a környező boltok kirakatát, intézhetik ügyes-bajos dolgaikat, bankolhatnak, bodoríthatják

fűtjeiket, csacsoghatnak a telefonfülkékből, vagy bevásárolhatnak a szupermarketben. A szökőkút körül körkörösén lerakott térburkolóval fedve az egész tér, melynek sarkában a templom, másik sarkában egy tisztességes méretű közösségi ház kapna helyet. Árnyat adó fák, ivókút és sok-sok szemetes. Ezek nem hiányozhatnak. Összefoglalva: esztétikus és hangulatos – közösségi, kulturális – kereskedelmi és szolgáltató.”

„Az egész Fő teret alacsony kerítés vonná körül ízlésesen. Lehetne fából is. A két bejárata íves fakapukkal. Kis utcáit is szegélyeznék virágok és pázsit, ahol padok is lennének. El tudnék képzelni egy szerényebb emlékművet is azok nevével, akik megálmodták, létrehozták e városrészt, akik akkor nagyon sok embert juttattak lakásokhoz.”

„A park bizonyos részén, amelyik a legkevesebb növény kiírtását igényelné – esetlegesen pótolhatóan – szükségesnek tartanék egy már régen szóbaejtett és elviekben elfogadott templom felépítését. Ezen lakótelep után épülteknél már mindenütt építettek templomot, csak itt nem! Jó lenne, ha az új létesítményt úgy lehetne megoldani, hogy egy részébe kulturális létesítmény és templom is tudjon működni. Szeretném, ha ennyi idő után már nem csak beszélnék erről a témáról, hanem valami meg is valósulna és remélem, még megérem a megújulást. Ebben reménykedve, tisztelettel.”

Kedves Olvasóm, ugye látja, ahogy a kérdőív fölé hajolva elméláznak, elképzelik a Fő teret, töprengenek, hogy mi lenne jó, mi megoldható, hogy hogyan lehetne jobb, szebb, tetszene-e a többieknek?

Mivel zárhatnám ezt a kis visszaemlékezést, most, amikor a városvezetés pályázatot írt ki a Fő tér és a Községi Ház átalakítására és 65 ötletpályázat érkezett be fiatal építészek, tájtervezők csapataitól? Az újpalotai könyvtárat, mely valóban európai szintű, 2008-ban átadta Dr. Fodor Péter, a Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója és kiemelte megnyitó beszédében a civilek rendíthetetlen elszántságát és közreműködését. 2008-ban már épült a Boldog Salkaházi Sára templom is Erdő Péter bíboros-prímás hatékony közbelépésére a Szerencs utcában, a nagy park szélén.

Már csak a Fő térre és a Községi Ház bővítésére, felújítására várunk a beérkezett, valóban gazdag kínálatú, nagyszerű tervek alapján.

Köszönjük Mindenkinek, akik mindezért harcoltak, tettek érte és szívüket-lelküket beleadták, és hogy kitartottak!

Báthory Erzsi

A pályázat lebonyolítása

A közösségi ház és a tér kialakulása

(részlet a pályázati kiírásból)

Újpalota városrész Tenke Tibor Ybl-díjas építész „Újpalota – Páskomliget” beépítéstanulmányterve (1966) alapján épült meg házgyári technológiával. A beruházást 1969-ben hagyták jóvá, az építkezés még abban az évben megkezdődött. Az új városrész a XV. kerület Pestújhelyhez északkelet felől közvetlenül csatlakozó 136 hektárnyi része volt. A terület csaknem teljes egészében mezőgazdasági művelés alatt állt. A városszerkezet alapját a Rákóczi út - Thököly út vonalának XV. kerületi meghosszabbításában húzódó, majd tompaszögben északi irányba forduló, Drégelyvár u. – Nyírpalota úti tengely képezi. A tompaszög két szárát alkotó úttengelyek metszéspontja jelöli ki a városrész központját. E metszéspont keleti – délkeleti oldalán alakult ki a Fő tér.

1. PÁLYAMŰ: LÁTVÁNYTERV

A tengely mentén zárt térfalat képező tízemeletes tömbök a jellemzőek, melyekhez a másik oldalról – a családi házas övezethez való kapcsolódás átmenetként – háromemeletes, kisebb lakótömbök csatlakoznak („H” épületek), a „H” épületek fő szerepe tehát a tömeghatás oldása a határoló környezet felé.

A lakótelep tervezésénél ügyeltek arra, hogy a lakóházak között megfelelő mennyiségű és minőségű differenciált zöldfelület álljon rendelkezésre a meglévő lakóépületek és a kialakított térstruktúra összhangjának megteremtésére. Ez a tömegformálás mellett esztétikai szempontból is kedvezőbbé tette a lakótelepet, ugyanakkor „társadalmi” igényt is teljesített (pld. könnyebb tájékozódás).

A lakóterületbe ágyazott középületeknek kiemelt téralkotási szerepük mellett fontos esztétikai funkciójuk is van. A léptékváltást oldják a 10 emeletes lakóépületek és a zöldfelületek között.

Az eredeti elképzelés az volt, hogy a tengely mentén városias elemek jelentek volna meg, éttermek, kirakatok stb. 1987-ben elkezdtek az ún. „Újpalota II.” lakótelep tervezését, 3000 lakás, könyvtár, uszoda, művelődési központ stb. de ez pénz hiányban nem valósulhatott meg.

A lakótelepet két 2x2 sávós út 4 tér-negyedre osztotta. Az egyik tengely a Rákóczi út folytatásaként a Nyírpalota út, a másik tengely a Páskomliget út Zsókvár utca (itt közlekedik a 69-es villamos).

A négy területrész:

- > a Nyírpalota u. – Páskomliget u. torkolatánál van egy klasszikus piac (csarnok, őstermelők stb.),
- > a szemben lévő területen egy templom már megépült, közepén egy óriási park van, ennek a területrésznek az aktivitását a park határozza meg, elsősorban rekreációs jellegű területként funkcionál,
- > a Zsókvár utcától északra lévő terület – ahol egy víztoronnyal egybeépült 16 emeletes lakóépület is van – egy hosszúkas terület – „spirál ház”, orvosi rendelő, 3 pontház – itt kezd megjelenni a városközponti funkció,
- > és ezeket a funkciókat egészíti ki a negyedik területen (Főtér) található közösségi ház.

A tervezési területen a közösségi funkciót erősíteni és bővíteni kell, a kereskedelmet továbbfejleszteni nem szükséges.

A terület legfőbb jellemzője a határoló közúti közlekedés, valamint a tömegközlekedési megálló és intézmények által meghatározott többirányú átmenő gyalogos forgalom. A buszmegállóban lévő pavilonok kereskedelmi-, szolgáltató- és vendéglátó funkciót töltenek be. A téren időszakos rendezvényeket, például évente az Újpalotai Községi Ház szervezésben megrendezett Újpalotai Napok programjait, többek között koncertet tartanak.

24. PÁLYAMŰ: JÁTSZÓTÉR-LÁTVÁNYTERV
RÉSZLETE

A Fő tér tervezésének programja:

Fix elemek a téren, a Tenke Tibor emlékmű és Újpalota alapköve, megtartandóak eredeti helyükön ugyanakkor szempont, hogy a területrész a Fő tér részévé váljon.

Többfunkciós Főtér kialakítása: pihenőtér jelenlegi burkolatrendszerét teljesen újra kell gondolni,

A pályázati kiírás célja, a tervezési program (részlet a pályázati kiírásból)

A pályázat célja olyan ötletek, tervjavaslatok összegyűjtése, amely az alulhasznosított Fő teret a városrész fontos területévé teszi az Újpalotai Községi Háznak pedig rendeltetésének megfelelő színvonalú egyedi építészeti arculatot ad:

- > amelyek alapul szolgálhatnak a végleges tervezési program összeállításának,
- > új lehetőségeket mutatnak be a terület hasznosításával kapcsolatban.

A Kiíró arra keresi a választ, hogy milyen városépítészeti, építészeti és környezetalakítási eszközökkel lehet elérni azt, hogy a teljes tervezési terület közösségi aktivitás központjává váljon a kerületben úgy, hogy a jelenleg hiányzó intimitás és a fizikai és lelki értelemben is vett biztonságot egyidejűleg biztosítsa.

A területen állandó, illetve ideiglenes jellegű rendezvények megtartására kerülne sor pl.: szabadtéri kiállítások, irodalmi, zenei események, adventi programok, közéleti rendezvények stb.

Az ötletpályázatban a téren elhelyezhető funkciók köre tetszőlegesen és szabadon határozható meg, a tervezési területen található különböző tulajdonú épületek teljes mértékben áttervezhetők.

A területen pavilonok nem tervezhetők a meglévő funkció esetleges visszapótlására a pályázó javaslatot tehet.

- > a téren található szökőkút – bár térformáló elemnek szánták – alkalmatlan helyen van, és megjelenésében sem tükrözi egy XXI. századi városrészközpont lehetőségét, javasolható a megtartása, áthelyezése más formában vagy esetleg más vízarchitektúra,
- > rendezvénytér; ideiglenes ill. állandó jellegű rendezvények megtartása tekintettel a környező lakó épületekre,
- > az Újpalotai Napok alkalmából (minden évben egyszer nyár elején 3 nap) szükséges nagyobb színpad elhelyezése csak a rendezvényhez kapcsolódóan fontos (záró koncertnél általában 3000-4000 fős közönség van).
- > az adventi programokhoz kapcsolódóan 20x30-20x40 m, ideiglenesen felépített jégpálya, a tervezés során figyelembe kell venni az energia-ellátás helyigényét,
- > információs felületek, olyan építményekkel, amely az ott áthaladók számára a lakótelepi élethez kapcsolódó eseményekről információt adnak, szervezési ismereteket nyújtanak,

A Községi Ház tervezésének programja:

Lehet a meglévő épület lehetőség szerinti felhasználásával vagy teljesen új épület tetszőlegesen elhelyezve.

- > a létesítményt összességében egyidejűleg 600 fő befogadására kell méretezni,
- > megfelelő fogadótér kialakítása, mely kiállítási térként is funkcionálhat,
- > 350 fős nagyterem, színpaddal, stúdióval,
- > 1 db 80 m², 2 db 60 m², 2 db 40 m² terem (tornaterem, táncterem),
- > kávéház, irodalmi zenei események helyszíne,
- > a pályázatnak javaslatot kell adni szabadtéri rendezvények tartására,
- > valamennyi felsorolt funkcióhoz – akár az egyidejű használatot sem kizárva gondoskodni kell a szükséges kiszolgáló, kiegészítő helyiségek, helyiség-csoportok elhelyezésére.

A zsűri tagjai

Elnök:

László Tamás (1950)

a BB elnöke. Okleveles építészmérnök, városépítési, -gazdasági szakmérnök. Gyakorló építésként számos lakó- és középület tervezője. Közéleti tevékenysége során a FIDESZ Lakótelepen élők munkacsoportjának vezetője, az Épített környezet alakításával foglalkozó munkacsoport társelnöke. 2006 óta országgyűlési képviselő, korábban az Ifjúsági, szociális és családpolitikai bizottság, jelenleg a Gazdasági bizottság tagja, a Lakáspolitikai és építésügyi albizottság elnöke. 2010. októbertől Budapest XV. kerületének polgármestere.

Társelnök:

Dr. Novák Ágnes (1954)

PhD okleveles építészmérnök, a környezettudományok doktora. A Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán diplomadíjasként végzett 1977-ben, majd 1983-ig Miskolcon az ÉSZAKTERV-nél tervezőként dolgozott, és a TEAMPANNON Kollektív Lakóegyesület tagja volt. A későbbi évektől az Ybl Miklós Műszaki Főiskolán, a Budapesti Műszaki Egyetemen, 2000-től a Moholy Nagy Művészeti Egyetemen oktat. A fenntartható és ökológus építésszakértője, az EU COST bizottság lakóépületekkel foglalkozó munkacsoportjában Magyarországot képviselte, több szakkönyv és tankönyv szerzője. Rendszeres meghívottja a fenntartható építésszakával foglalkozó nemzetközi konferenciáknak, a SOLANOVA ház építésztársaság vezetője.

Titkár:

Musztafa Tímea (1977)

településmérnök, JPTE Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar településmérnök szak (1999) 2001 óta dolgozik, mint településmérnök. 2001-2009-ig tervező irodákban mint tervező munkatárs illetve felelős tervezőként vett részt településrendezési tervek készítésében, amelyek fővárosi és vidéki területekre egyaránt készültek. 2009-ben került a Bp. XV. ker. Önkormányzathoz, jelenleg a Bp. XV. kerület Településfejlesztési Értékvédelmi és Főépítészeti Iroda munkatársa településfejlesztési ügyintézői munkakörben.

Tagok:

Kühn Péter (1971)

okleveles építészmérnök, 1997-ben diplomázott a BME Építészmérnöki Karán, 1999-től a Budapesti Építész Kamara tagja. Kezdetben az Építész Kamara, majd a Tanos és Vonnák Építész Stúdiók munkatársaként dolgozott, majd 2001-től önálló irodát alapított feleségével, Stummer Judittal. 2007-től állandó tervezőtársa Szigethy Barnabás. Főbb munkái: Siófok, önkormányzati bérházak (tervpályázati I.díj, megépült), Nádorliget II. ütem (Vonnák Jánossal), Castrum-ház, Budapest (Vonnák Jánossal), Ú48 irodaház, Budapest (generálkiviteli terv), Alacskai úti idősek otthona, Budapest (Szigethy Barnabással, Tervpályázati I.díj, építés alatt), továbbá családi- és társasházak Sopronban, Pápán, Nagykovácsiban, Kismaroson, Börzsönyligetben. 2010-től a MÉK Tervpályázati Munkabizottságának tagja.

Vizér Klára

Újpalotán nőtt fel. Angol-magyar szakos tanárként itt is kezdett tanítani. Dolgozott az államigazgatásban, majd külföldön közigazgatási tanulmányokat folytatott. 2002 óta szolgálja a kerület lakosságát önkormányzati képviselőként. 2010 őszén a szociális, közoktatási, közművelődési, és a lakásgazdálkodási területért felelős alpolgármester. „Szüleim örültek, hogy a sötét, dohos, fűtetlen konyhás pestújhelyi házból 1971-ben egy világos, tágas, összkomfortos lakásba költözhattunk a lakótelepen. Jó volt érezni az új lakás illatát. Emlékszem, hogy át kellett rendeznünk a nappalót minden alkalommal, mikor jött a rokonosság ebédre. Viccesnek találtam, hogy eleinte nem mertek kinézni a 10. emeleti ablakon. Barátainkat – akiket évekként később testvéremmel házibuliba hívtunk hozzá – egyáltalán nem zavarta a magasság. Utólag visszagondolva, azért volt furcsa a házunk mögötti játszótérrel játszani, mert mindig úgy éreztem, hogy több száz ember néz. A lakótelepen mindenből sok volt, és minden túlméretezett volt, csak a lakásokban érezhette magát otthon az ember. Az elmúlt 40 évben a lakótelep sokat változott, és sok szempontból változatlan maradt. Szép feladat, és nagy felelősség a hiányokat pótolni, Újpalotának új lendületet adni.”

Klobusovszki Péter DLA (1971)

A Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán diplomázott 1997-ben. Ezt követően elvégezte MÉS Mesteriskoláját és a BME Mesterképző Posztgraduális Programját, majd 2008-ban szerzett mesterfokozatot (DLA). Gyakorló építésztársasági tevékenysége mellett 2000-től főállású oktatóként dolgozik a BME Középülettervezési Tanszékén, jelenleg adjunktusi beosztásban. Kutatási területe a kortárs német-svájc építészet. Legfontosabb építészeti munkája a veszprémi Dubniczay-palota rekonstrukciója, melyet Kern Orsolyával és Karácsony Tamással közösen tervezett. A műemlék épület bővítését és felújítását 2007-ben Pro Architectura díjjal és a nemzetközi Piranesi díj dícsérő fokozatával jutalmazták. 2008-ban Szendrői Jenő és Molnár Péter Emlék-díjjal tüntették ki.

Buella Mónika

okleveles táj- és kertépítész mérnök, vezető tervező, településrendezési zöldfelületi és tájrendezési vezető tervező, okleveles környezetvédelmi szakmérnök 1990-től 2006-ig társtulajdonosa, egyik ügyvezetője és vezető tervezője a Pagony Táj- és Kertépítész Kft.-nek. Ezen időszakban az iroda számos díjat kapott, kiállításokat rendezett, szemináriumokat tartott. 2006 óta a **TÁJRAJZ** Tájépítész Bt. (www.tajrajz.hu) tervező iroda tulajdonosa és vezető tervezője. Az iroda tagja a Kós Károly Egyesülésnek.

1994 óta rendszeresen publikál a **Lakáskultúra**, **Családi ház**, **Szép kertek** és az **Országépítő** folyóiratokban, valamint a **Zöldműves** internetes portálon. Felelős szerkesztője a **Szabad Gondolat** című negyedéves folyóiratnak. Az ő szerkesztésében jelent meg Kampis Miklós: **Homo architectus sum**, valamint a Pagony Iroda **Tájteremtés-kertalkotás** című könyve. Legutóbbi munkái közé tartozik az erdőbényei Béres Borászat kertépítészeti munkái, valamint a szegedi Mars téri piac belső parkjának kialakítása. Tervezési tevékenysége elsősorban a fővároson kívülre, az ország teljes területére terjed ki.

Németh Tibor (1954)

Városgazdász üzemmérnök, Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola, Magasépítési karon végzett. 1975 óta az építőipar kivitelezési területén dolgozott, építésvezetői beosztásban az ORSZAK leányvállalatánál. A közigazgatásban 1985-től tevékenykedik, kezdetben műszaki ellenőri, később beruházási csoportvezető munkakörben. 1992-től a XV. kerületi Polgármesteri Hivatal alkalmazottja ahol a műszaki Osztályon hasonló feladatokat látott el. 2002-ben a Városüzemeltetési Osztály vezetőjévé nevezték ki, amit jelenleg is - átszervezett formában - Városgazdálkodási Irodavezetőként, kibővített feladatkörrel irányít.

Ertsey Attila

Építész, a fenntartható, ökológikus építészet és településfejlesztés szakértője, az „Autonóm Ház” koncepció kidolgozója. „Fenntartható település” címmel kurzust tart az ELTE-n, a Corvinus és a Szent István Egyetemen. A Kormányzati Negyed nemzetközi tervpályázat első díjas tervezőcsoportjának tagja, a negyed épületműködtetési koncepciójának kidolgozója. Borszék város főépítésze. A Magyar Építész Kamara alelnöke.

Berényi András

okleveles építésmérnök (1975), okleveles településrendezési szakmérnök (1983) A BME Építésmérnöki Karán 1975-ben diplomadíjasként végzett, majd öt évig a Középületépítő Vállalatnál gyakorlati szakmai tapasztalatokat szerzett. 1979-től – szinte a települési főépítési hálózat kiépítésének kezdete óta – dolgozik a közigazgatásban. 1979-től '88-ig Szolnok főépítésze volt, majd 1989 óta mindmáig Újpesten dolgozik ugyanebben a munkakörben. Hivatali munkája mellett a szakmai közéletben is aktív szerepet vállal, tagja az Országos Főépítési Kollégium elnökségének. Szakmai munkáját több kitüntetéssel is honorálták, így 1998-ban a köztársasági elnöktől a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkeresztjét, 2003-ban pedig – főépítési munkássága elismeréseként – a Magyar Urbanisztikai Társaságtól Hild-díjat kapott. 2008-ban a XIII. Országos Főépítési Konferencián az év főépítészévé választották.

Kelemen Árpád

Művelődésszervező diplomát Szombathelyen, a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolán, kulturális menedzser szakképesítést pedig a KKDSZ Akadémián szerezte. 1978 óta az Újpalotai Szabadidő Központ munkatársa, 1987-től a Csokonai Művelődési Központhoz tartozó intézményegység vezetője. Szerkesztőként és műsorvezetőként részt vett a XV. kerületi Községi TV munkájában, évekig volt a Civil Rádió munkatársa. Alapítója és felelős szerkesztője az Újpalota 2000 c. közéleti-kulturális folyóiratnak. 2002-ben az egyik alapítója volt a Nyírpalota Társaságnak. 2004-től újpalotai szervezőként részt vett a Községi Kezdeményezéseket Támogató Országos Szakmai Hálózat munkájában. 1999-től több dokumentumfilmet szerkesztett az újpalotai városrész történetéről. Munkatársaival 2008-ban elkészítette és nyilvánosságra hozta az Újpalotai Községi Ház bővítésére vonatkozó funkcionális tervet.

A pályázat lebonyolítása

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT KIÍRÓJA: *Budapest, XV. kerületi Önkormányzat, 1153 Bocskai u. 1-3.*

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT LEBONYOLÍTÓJA: *Budapest, XV. kerületi Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Főépítési Iroda*

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT TÁRGYA: *Nyírpalota út – Zsókavár utca – Legénybíró utca (91158/30) által határolt terület fejlesztése, az Újpalotai Közösségi Ház bővítése, Újpalotai Fő tér (91158/31 hrsz-ú ingatlan) kulturális, szórakoztató és szabadidő együttes céljára szolgáló térrendszer közterületi karakterének meghatározása.*

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT CÉLJA:

A pályázat célja olyan ötletek összegyűjtése, melyek alapul szolgálhatnak végleges tervezési program összeállításának. A Kiíró a pályázóktól olyan tervjavaslatokat vár, amely az alulhasznosított Fő teret a városrész fontos területévé, igazi fő térré teszi, az Újpalotai Közösségi Háznak pedig a rendeltetésének megfelelő színvonalú egyedi építészeti arculatot ad.

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT JELLEGE, FORMÁJA:

Az ötletpályázat jellege: NYÍLT ÖTLETPÁLYÁZAT,

Az ötletpályázati eljárás formája:

„A” TÍPUSÚ ÖTLETPÁLYÁZAT

Az ötletpályázat: TITKOS

Az ötletpályázat lebonyolítása a Közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény, a 137/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint a tervpályázati kiírás előírásai szerint történik.

AZ ÖTLETPÁLYÁZAT LEBONYOLÍTÁSÁNAK IDŐTÁBLÁZATA

Tervpályázat meghirdetése, kiírás árusításának kezdete 2011. március 1.

Helyszíni szemle időpontja 2011. március 16.

Kérdések határideje 2011. március 23.

Kérdésekre adott válaszok határideje 2011. március 30.

Pályaművek postára adásának határideje 2011. május 16.

Pályázat eredményének kihirdetése, a díjak átadása 2011. május 30.

Ötletpályázat nyilvános bemutatása 2011. június 3-6.

Díjazásban nem részesült pályaművek visszaadása 2011. június 20-tól

A tervpályázati kiírásban rögzített beadási időpontra 65 db pályamű érkezett.

A csomagolás bontásakor a Bíráló Bizottság minden pályamű tartalmi követelményeinek átvizsgálása után négy pályaműről megállapította, hogy a titkosságot sérti, mert a csomag feladóvevényen rajta volt a Feladó neve, címe (a kizárt pályaművek számai:

39., 41., 55., 60. sz.) A Bizottság egyhangú döntése alapján ezen pályaműveket részletes bírálatban az érvényes jogszabályok figyelembevételével nem lehet részesíteni.

A Bíráló Bizottság munkáját, a pályaművek értékelését, a kiírásban foglalt szempontrendszer figyelembevételével végezte:

a közösségi funkció erősítése hogyan valósul meg a Fő tér kialakításában, a közösségi ház épületének terveiben;

a tér- és környezetalakítás hogyan biztosítja azt, hogy az átalakított Fő tér egyszerre váljon a közösségi aktivitás központjává, ugyanakkor biztosítsa a jelenleg hiányzó intimitást és biztonságérzetet is, ennek a kettős cél elérésének érdekében:

- › illeszkedik-e a tér külső kapcsolatrendszerhez, képes-e a téralakítással a külső zavaró hatásokat ellensúlyozni;
- › mennyire harmonikus a terület belső szerkezeti rendszere, a térrendszer közterületi karakterét a kulturális-közművelődési, szórakoztató és szabadidő együttes eltöltésére alkalmas módon alakítja-e;

- › a területen állandó és ideiglenes rendezvények tartásának hogyan kívánnak helyet adni, ezekre milyen funkcionális és térbeli ötleteket adnak, ezek milyen eszközökkel oldhatók meg;
- › a tavaszi-nyári és az őszi-téli évszakra milyen eltérő funkciókat javasoltak, a téralakítás képes-e a változó igényekhez rugalmasan igazodni;
- › a tervezési kiírásban konkrétan megjelölt rendezvények – 3-4000 fős szabadtéri koncertnek, 20x30-20x40 m-es jégpálya – elhelyezésének hogyan tettek eleget, ezeket milyen eszközökkel, térkapcsolattal kívánták megoldani;
- › a többfunkciós Fő tér pihenőtér jellegét – a megkívánt intimitást – hogyan kívánták biztosítani a téralakításban;
- › hogyan biztosították a téren áthaladók számára a lakótelepi élethez kapcsolódó eseményekről a szükséges tájékoztatást, információs felületeket;
- › a Fő téren a jelenleg meglévő szökőkút helyett milyen más vízarchitektúrát, vízelemeket javasol a tér- és környezetalakítással összhangban;
- › a zöldfelületek ki- és átalakítása során mennyire törekedtek az értékes növényzet megtartására, a meglévő növényállományt hogyan illesztették be az újjá formált közösségi térbe;
- › a Fő tér új kertészeti, tájépítészeti minőséget teremtsen-e, a javasolt megoldások eredetiségükkel és színvonalukkal biztosítják-e azt, hogy a hely valóban Újpalota emblematis Fő terévé váljon;
- › mindezekkel összességében új lehetőséget mutatnak-e be a terület sokrétű és intenzív hasznosításával kapcsolatban;

a tervezett közösségi ház elhelyezésével, kialakításával hogyan szolgálja a pályázati kiírás követelményrendszerét:

- › a Fő tér (a tervezési terület) beépítése eleget tesz-e a jelenleg érvényes városrendezési előírásoknak (szabaddonálló beépítés, beépítettség legfeljebb 40 %, szinterületi mutató legfeljebb 1,5, zöldfelületi mérték legalább 35 %, építménymagasság 4,5-16,0 m

között); a díjazásra, illetve megvételre kerülő tervjavaslatok közül melyik kíván szabályozási tervmódosítást;

- › az épület hangsúlyosan részt vesz-e a téralakításban, elhelyezésével biztosítja-e a közösségi ház és a tér intenzív kapcsolatát, az épület megközelítése megfelelő-e a közönség- és a kiszolgáló forgalom szempontjából;
- › az épület a tér hangsúlyos, emblematiszikus elemévé válik-e az építészeti megoldás eredetiségével és színvonalával, tömege és homlokzatformálása tükrözi-e a magas szintű közintézményi, közművelődési funkciót;
- › funkcionális rendjében eleget tesz-e a kiírásban szereplő tervezési program előírásainak, azt hogyan rendezi, oldja meg;
- › a közösségi ház alapvető közművelődési, közösségi funkcióit milyen térrendszerben oldja meg (nyitottság-zártság, fő- és mellérendelt funkciók elhelyezése);
- › a tervezett épület funkcionális rendjét milyen alapterület- és kubatúraszükséglettel oldja meg;
- › a közösségi ház külső és belső kapcsolatrendszere hogyan harmonizál a Fő térre tervezett állandó és ideiglenes funkciókkal, a kettő kapcsolatát egymást erősítő formában oldja-e meg;
- › mindezekkel a díjazott és megvételre nyert tervek alapul szolgálhatnak-e a közösségi ház végleges tervezési programja összeállításához;

a téren jelenleg meglévő kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó funkciót – amelyet a kiírás szerint nem kellett fejleszteni, és a kiírás a pavilonok elbontását is javasolta – hogyan tudták a pályázók a Fő tér kívánatos arculatához, új építészeti minőségéhez igazítani, ezen funkciókat hol, hogyan helyezték el;

a közösségi ház és az egyéb létesítmények építése és a tér alakítása megfelelően ütemezhető-e.

Az előzőekben részletezett bírálati szempontokra a benyújtott és érvényesnek elfogadott 61 db pályázati tervdokumentáció számos értékes és az adott helyszínen továbbfejlesztésre érdemes javaslatot adott.

A közösségi ház elhelyezése, kapcsolata a Fő térrel

A közösségi ház elhelyezésére a pályázók számos – egymástól markánsan megkülönböztethető – megoldást javasoltak:

1. a meglévő közösségi ház helyén, a Profi áruház melletti elhelyezéssel

A pályázók közül jelentős számban a meglévő közösségi ház környezetében – a Profi áruházig terjedő területen, a meglévő cukrászda lebontásával – telepítették az új közösségi házat, amelyet a meglévő épület bővítéseként, vagy annak elbontásával, annak helyén építenének. Ebben az elhelyezési típusban számos jó megoldás született. Az elhelyezés viszont azt eredményezi, hogy az épület a teljes Fő tér téralakításában csak korlátozott módon – a Fő térre

közvetlenül néző homlokzatával és tömegével – vesz részt. Ezért tartjuk sikeres megoldásnak azt a tervet, amelyik építészeti megoldásokkal kilép a térre és ott a tér szerves és megkülönböztetett alkotóelemévé válik. A Bíráló Bizottság jó megoldásnak értékelte azokat a terveket is, amelyek a meglévő közösségi házat megtartva, annak bővítéseképpen formálták az újat. Ezek között a Profi áruház felé átrium udvarral történő kialakításokat a BB kedvezőnek ítélte.

2. a Profi áruház meghosszabbításában, a Legénybíró út mentén történő elhelyezéssel

Sok pályamű az új közösségi házat a Legénybíró út mentén, a tér déli oldalán helyezte el, a Profi áruház tömbjének meghosszabbításában. Ezen terveket a BB a téralakítás szempontjából szintén kedvező megoldásnak értékelte.

3. a Nyírpalota u.-Zsókavár u. saroknál történő elhelyezéssel

Számos pályamű a közösségi házat – elsősorban a tér védelme és új, markáns térfalképzés érdekében – a Nyírpalota u.-Zsókavár utca ívelt sarkánál helyezte el. Ezeket a BB számos ok miatt sikertelen megoldásoknak értékelte elsősorban amiatt, hogy a

csomópont felől kedvezőtlen megjelenésű tömegek és homlokzatok jelennek meg, továbbá az itt meglévő értékes növényállomány teljes kiirtásával helyezhető csak el az épület.

4. a Zsókavár utcához közeli szabadonálló elhelyezéssel

Több pályamű az új közösségi házat a Zsókavár utca felőli oldalon, kissé visszahúzva kb. a tízszintes sávház vonalában helyezte el. Ezen megoldásokat sem zárta ki a BB, mivel számos téralakítási előnnyel járhat az elhelyezés: a Zsókavár utca felől is egy kisebb tér alakulhat ki, a közösségi ház mintegy „átköszön” a Zsókavár utca északi oldalán lévő városközponti épületeknek. Ezen elhelyezés problémája azonban, hogy a így elhelyezett épület homlokzatai egyenértékűen nem alakíthatók és megközelítése sem fő- sem mellékbejáratok szempontjából nem egyértelmű, illetve nem oldható meg.

5. a tér közepén vagy térközép felé elhúzott elhelyezéssel

Ugyancsak sok pályamű a tér közepén helyezte el az új közösségi házat, körbejárható formában. Ezen megoldások számos téralakítási bizonytalanságot eredményeznek.

2. PÁLYAMŰ: LÁTVÁNYTERVEK

59. PÁLYAMŰ: LÁTVÁNYTERV

E megoldások közül a térközép felé elhúzott telepítést kedvezőnek ítélte a BB – pl. azt a pályaművet, amely így helyezte el az épületet, a meglévő épületek tengelyrendszeréből kilépve, a Profi áruházat takarva, mindegyik oldalával térkapcsolatot teremtve.

Ezenkívül a pályázók egyéb megoldásokat is javasoltak: az előzőek variálását, illetve olyan jelentős feltöltéssel járó domborzatalakításokat, melyek költségesek és indokolatlanok, vagy a teljes növényállományt kipusztítják – a BB ezeket kedvezőtlennek ítélte meg.

A Fő tér szerkezete, a téralkotás jellegzetességei

A jelenleg térfalakkal nem rendelkező Fő tér térré formálását a tervezők számos módon képelték el:

1. *a teret meghagyva a terepsíkon, egységes nagyfelületű burkolattal jelezve a teret, körülötte növényzettel borított park ölelésében – a térfalat növényzettel adva meg*

A BB ezen megoldásokat tartotta a továbbtervezés szempontjából követendőnek, mivel a tér kialakítása ezen egyszerű megoldásokkal is teljes értékű az ide tervezett állandó és időszakos aktivitások számára.

2. *a tér szegélyén markánsabb mesterséges dombokkal alakítja a tér kontúrját, vállalva azt a veszélyt, hogy ezzel a mesterséges dombok helyén meglévő növényállomány léte veszélybe kerülhet*

A BB ezen megoldásokat rendkívül költséges voltak miatt nem értékelte pozitívan. A magasabb dombok kialakítása ráadásul olyan dombok alatti beépítéseket is eredményezett, amelyek további városépítészeti, építészeti, funkcionális problémákat vetnek fel.

3. *a teret árkáddal szegélyezi*

A Fő tér körbefutó árkáddal történő szegélyezését a BB túlzó és felesleges megoldásnak értékelte. Sok esetben a kiírás szellemével ellentétes módon köztéri pavilonok egybefűzésére szolgál az árkád. A részleges, épülethez kapcsolódó árkádos megoldást viszont a BB – a térformálásra kedvező hatásai miatt – lehetségesnek ítélte.

A Fő téren elhelyezhető aktivitások

A pályázók számtalan, a kiírásban konkrétan meghatározott állandó és ideiglenes aktivitások számára alkalmas teret, helyet alakítottak ki: szabadtéri kiállítások, vásár, alkalmi piac, kézműves foglalkozások, helytörténeti sétány, pihenő és rekreációs terek, gyermekjátszótér (mesekert), jégpálya (melegedő gombákkal), mobil színpad, karácsonyfa-elhelyezés.

A BB azokat a pályaműveket tartotta követendő megoldásnak, amelyek a nagykoncert helyszínéül a tervezett közösségi házzal szerves kapcsolatot tartó, nagyfelületű burkolt téren képzelel el. Azokat a megoldásokat jobbnak értékelte, ahol az épület is részt vehet a koncert szervezésében.

A téli aktivitások körében elhelyezendőnek tartott 20x30-20x40 m-es ideiglenes jégpálya elhelyezését szintén a közösségi házzal összhangban tartotta a BB megfelelő javaslatnak, mivel így a ház a pálya kialakításához és használatához szükséges infrastruktúrát közvetlenül biztosítani tudja.

A BB a továbbtervezés szempontjából ezt az „étlapot” rendkívül fontosnak tartja, mivel a tér végső megformálásához a sokféle lehetséges közösségi, kulturális, rekreációs aktivitás befogadását tartja kiindulási alapnak.

A Fő tér részletformálása

A nagy tér és a pihenő – rekreációs – funkciók egymásmellettsége

A díjazott és megvételben részesült pályaművek mindegyike törekedett annak a kettős célnak a kielégítésére, hogy a téren a közösségi aktivitás és a rekreációs jellegű, pihenő tevékenység zavarásmentes egymásmellettsége megvalósuljon. A kétféle funkció összekapcsolásának és elválasztásának a megoldására a tervek széles eszköztárat vonultatnak fel. Ebből a szempontból a tervek legproblematisabb része az, hogy a Nyírpalota u. – Zsóka u. sarok területével a tervek jelentős része nem tud mit kezdeni, ez a térrész kihasználatlanul leválik a terület egészéről. Kedvező

megoldás a felület kismértékű megemelése a terület szélén az átláthatóság biztosításával. Így ezen a helyen akár pihenő terület is kialakítható.

A táj- és kertépítészeti minőség

A meglévő értékes növényzet megóvása szempontjának érvényesülése

A BB azokat a pályaműveket részesítette előnyben, amelyek a meglévő ligetszerű növényzet megtartását, megóvását minél nagyobb mértékben biztosítják. Ezért nem tartotta kedvező megoldásnak a túlzott terepalakulatok létesítését, a nagy dombok kialakítását. Ráadásul a ligetszerű növényzet alkalmasnak bizonyult arra, hogy továbbfejlesztve, épített és növényi eszközökkel a térformálásban hatékonyan részt vegyen.

A víz jelenléte, vízarchitektúra a téren

Egyetlen pályázó sem tartotta figyelembe veendőnek a meglévő szökőkút megtartását, vagyis elfogadta a kiírás ezzel kapcsolatos szempontjait. A téren számos tervező kedvező vízarchitektúra javaslatot

tett a nagyobb méretű tó kialakításától a burkolt főtéri terület egy részén sekély vízfelület, vagy vízfilm megjelenéséig. Számos pályamű vízjáték kiépítését javasolta a tóban lévő szökőkút vízjátékától kezdve csobogók, vízpáraképzés, vízhabok és egyéb, kevés vizet igénylő megoldásokkal. A BB a víz jelenlétét a Fő téren fontos tájépítészeti, sőt funkcionális elemnek tartja a kedvezőbb helyi klíma érdekében, azokat a megoldásokat részesíti viszont előnyben, amelyek viszonylag csekélyebb kezelést, működtetési költséget igényelnek.

A tájépítészeti javaslatok

A pályaművek egyenként és összességében különösen gazdag eszköztárat vonultatnak fel a tájépítészeti javaslatokban: szegélyek, változatos burkolt felületek, vízarchitektúra (tótól a vízpáráig), mikroarchitektúra [szegélyek, támfalak, padok, térbútor stb], burkolatváltások, fasorok, cserjék, változatos fűfelületek javaslataival. Az ötletpályázat tájépítészeti értékei jelentősek, a továbbtervezés során a pályaművekben megfogalmazott eszköztár minél szélesebb körű alkalmazása szükséges a Fő tér új funkcionális rendjének megteremtéséhez és a színvonalas közterületi karakter kialakításához.

A tájékoztató és információs felületek kialakítása

A pályázati kiírásban szereplő tájékoztató és információs pontok és felületek létesítésére a pályázók sokféle javaslatot tettek. A BB azokat részesítette előnyben, amelyek a tér elsődleges megközelítési pontjaiban (buszmegállóknál, a tér fő megközelítési pontjaiban) alakítottak ki információs pontot, helyet. Azokat a megoldásokat is elképzelhetőnek tekinti, amelyek a közösségi ház homlokzatát interaktív információs felületként kezelik.

Az informálás fő helyszínéül a pályázók a közösségi házat képzelik el. Ezért fontosak a kellő méretű és a Fő tér felől könnyen elérhető előterek, aulák, zsibongóterek. A BB éppen ezért kedvezőtlennek ítélte meg a szűkös bejáratokat és közlekedőtereket, kedvezőnek ítélte az arányos méretű, a tér felől könnyen elérhető, áttekinthető, hívogató jellegű tereket.

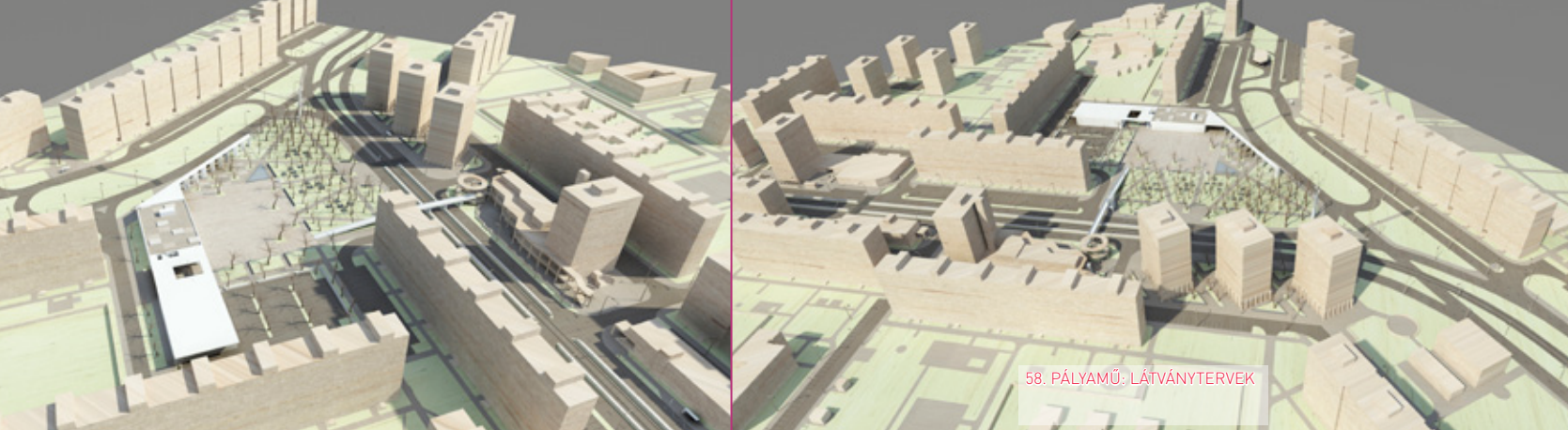
A közösségi ház funkcionális kialakítása, építészeti arculatformálása

A díjazott és megvételt nyert tervek – a beépítettség, zöldfelületi mutatók szempontjából – megfelelnek a jelenleg érvényes szabályozási terv előírásainak, néhány terv esetében az építési hely kisebb korrekciójára van szükség a Legénybíró utcai beépítési javaslatok szerint, a továbbtervezés során ezen építési hely választása esetén szabályozási terv módosításra van szükség.

A pályázati kiírás meghatározta a minimális közösségi térszükségletet. Ezt a díjazott és megvételt nyert tervek kielégítik. A 350 fős nagyteremmel kapcsolatban a BB azokat a terveket ítélte meg kedvezőnek, amelyek azt sokféle közösségi aktivitásra alkalmas módon alakítják ki.

A kisebb közösségi terekre vonatkozóan a pályázók sokféle javaslatot tesznek. Ezek közül a BB azokat

ítéli kedvezőknek, amelyek ezen terek használatában az intimitást tartják alapkövetelménynek. Ezek között kedvezőnek ítélte meg azt a megoldást, amikor a kisebb közösségi terek a meglévő közösségi házban helyezendők el. A BB azokat a megoldásokat kedvezőtlennek ítélte, amelyek esetében a közösségi funkciók egymás zavarásával telepítettek (pl. nagyterem felett kistermek, közöttük táncterem).

A BB azokat a pályaműveket tartja követendőnek a továbbtervezés szempontjából, amelyek a fogadóközlekedőterek változatos használhatóságát biztosítják, azok túlzott terjengőssége nélkül (kiállítás, kisebb nyilvános rendezvény, irodalmi kávéház, találkozóhely).

Építészeti arculatformálás szempontjából a BB azokat a tervek részesítette előnyben, amelyek a közösségi háznak egyedi építészeti arculatot adnak. Ebből a szempontból kiemelkedik az 1. sz. pályamű, amely az egész lakótelep számára is a megújulás jelképe lehet. Hasonlóképpen az egyszerűsége és a homlokzatképzésben az igényességre törekvést is kedvezőnek minősítette a BB, ezzel a középület jelleg és a lakótelepi környezethez alkalmazkodás együtt biztosítható.

A BB kedvezőnek ítéli azokat a tervek, amelyek a környező tízzintes épületek felőli ötödik homlokzati látványt zöldtetőként, tetőteraszként alakították.

A kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó funkciók a téren

A pályázati kiírás a kereskedelmi tevékenység továbbfejlesztését nem tartotta kívánatosnak, úgyszintén a téren meglévő pavilonok lebontását indítványozta.

A tér sarkában lévő Profi áruházzal kapcsolatosan sokféle megoldás született: a lebontástól kezdve az átépítésen át az épület helyben hagyásáig. A BB azokat a tervek részesítette előnyben, amelyek a Profi áruház lebontását nem igényelték, azt a térszervezésbe be tudták kapcsolni, kismértékű kiegészítéssel, a homlokzat átalakításával bevonták a téralakításba avagy diszkrét eszközökkel a Profi áruház építészeti hangsúlyát csökkentették.

A meglévő közterületi pavilonok elbontását minden terv elfogadta, az árkádos változatok viszont ezt az elemsort „visszacsempészték”. Azt a megoldást a BB elfogadhatónak ítélte, amelyekben az eredeti kereskedelmi, szolgáltató funkciók önálló, összefogott – a térfal alkotása szempontjából nem túlméretezett – épületben kerültek elhelyezésre. A BB kedvezőtlennek ítélte azokat a tervek, amelyek a kereskedelmi funkciókat túlzott mértékben bővítették.

A jelenlegi közösségi ház és a Profi áruház közötti területen meglévő – csekély közterületi kapcsolattal rendelkező – cukrászda helyett számos pályázó a Fő térrel szervesebb kapcsolatot biztosító helyszínt javasolt. Ezeket a BB kedvezőnek ítélte.

A Fő tér és a közösségi ház

építésének ütemezhetősége

A tér túlzott mértékű átépítése és egészének egyben történő formálásának igénye az építés ütemezhetőségét nagymértékben korlátozza, gyakorlatilag csak egy, összefüggő ütemben valósíthatók meg, ezért ezeket a javaslatokat a BB kedvezőtlennek ítélte.

A visszafogottabb – és ezért előnyösebbnek értékelt – pályaművek közösségi házra vonatkozó sokféle elhelyezése más és más ütemezhetőséget tesz lehetővé. A jelenlegi közösségi ház helyén, viszont annak elbontásával számoló tervek

ütemezhetősége ideiglenes közösségi ház, illetve provizórikus közösségi terek biztosítását igényli. Azok a megoldások, amelyek a közösségi ház megtartásával, annak átépítésével számolnak, az ütemezés szempontjából kedvezőbbek. Szintén kedvezőnek ítélte meg a BB az építés ütemezhetősége szempontjából azokat a pályaműveket, amelyek a közösségi házat más helyszínen képzelik el.

Összegzés

A Bíráló Bizottság a Bp. XV. ker. újpalotai lakótelep Fő terének környezetalakítására és az itt lévő Újpalotai Közöségi Ház bővítésére kiírt ötletpályázatot annak ellenére eredményesnek ítélte, hogy a közösségi ház elhelyezésére egyértelműen egyetlen helyszín alkalmassága sem vált nyilvánvalóvá. Emiatt a Fő tér környezetalakításának egyértelműsége sem alakult ki. A pályaművek alapján viszont pontosan kirajzolódtak azok a környezetalakítási irányok, amelyek nem alkalmasak a továbbfejlesztésre (túlzott beavatkozás a terepalakításba, az árkáddal

való keretezés). Ugyanígy megfogalmazódtak azok a végleges követelmények, amelyeket a közösségi házzal szemben támasztani lehet mind a térrel való kapcsolatában, mind funkcionális rendjében, tömeg- és homlokzatalakításban. A túlzott alapterület- és kubatúraigényt a BB elvetette. A tömeg- és homlokzatformálásban az egyszerűsége, sallangmentességre való törekvés jegyében született, ugyanakkor az egyediséget is magán hordozó megoldásokat találta a BB célravezetőnek.

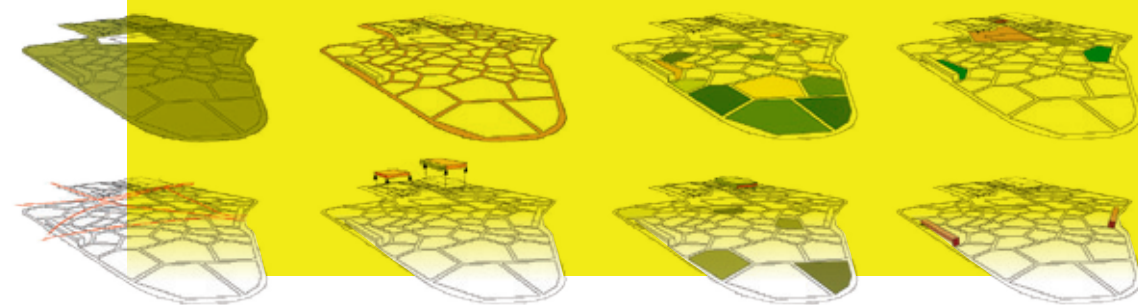
A pályázati szempontokat leginkább, de nem teljes körűen az 1. sz. pályamű elégíti ki, amely komplexitásban, egyediségében, térkapcsolatainak megfogalmazásában kiemelkedik a pályaművek közül. A többi díjazott, illetve megvételtben részesített terv részletmegoldásaiban tartalmaz olyan értékeket, amit a továbbtervezésben hasznosítani lehet.

A benyújtott és értékelt pályaművek alapján a Fő tér és a közösségi ház végleges tervezési programja – a sokféle helyszín javaslat és térformálási szempont ellenére – összeállítható, az ötletpályázat eredményesnek minősíthető. A megvalósíthatósági szempontok és az ütemezési követelmények teljesíthetősége adhatják majd azt a további szempontrendszert, amelynek révén Újpalotának új, valódi, sokféle aktivitás befogadására alkalmas Fő tere és az itt élő közel 40.000 ember számára rendeltetésének megfelelő színvonalú, egyedi építészeti arculatú közösségi háza lehet.

Budapest, 2011.

A pályázat bíráló bizottsága

Nyertesek

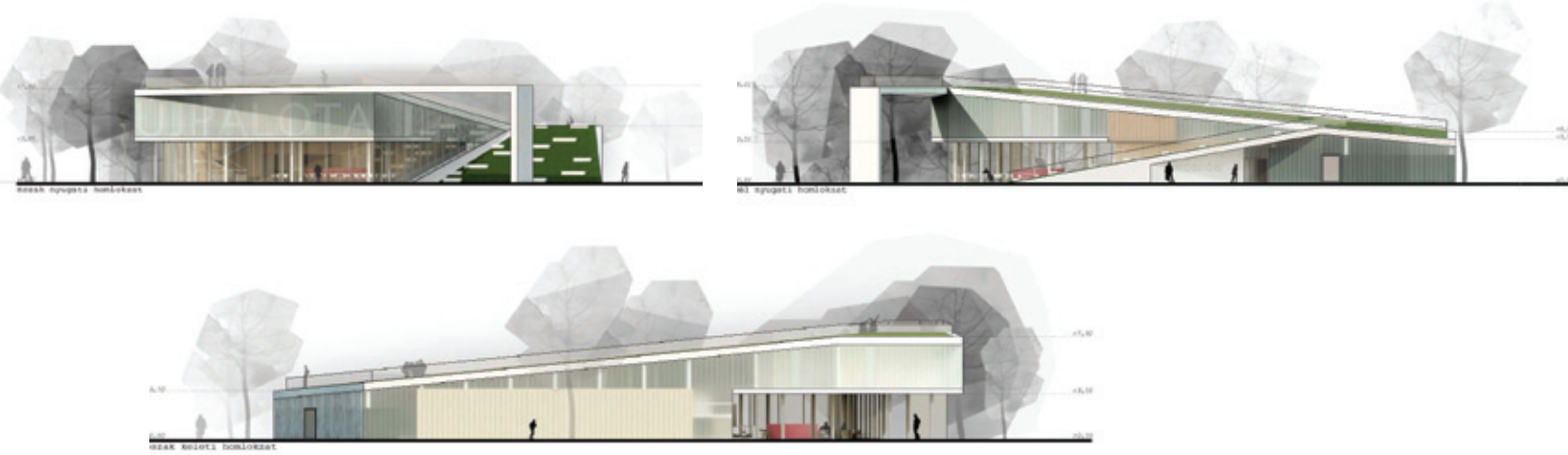

„Mindenütt, ahol egy jelenlévő egy másik jelenlévővel szembesül, vagy csak arra vár, hogy szembesüljön vele, (...) ott nyíltság működik már, ott valamilyen szabad tájék játszik szerepet. Csak ez a nyíltság teszi lehetővé a spekulatív gondolkodás menete számára is az átjárást azon, amit gondol. Ezt a nyíltságot, amely lehetséges látszani-hagyást és mutatást nyújt, tisztásnak nevezzük, mely ekképp az igazság helye.”
(Martin Heidegger)

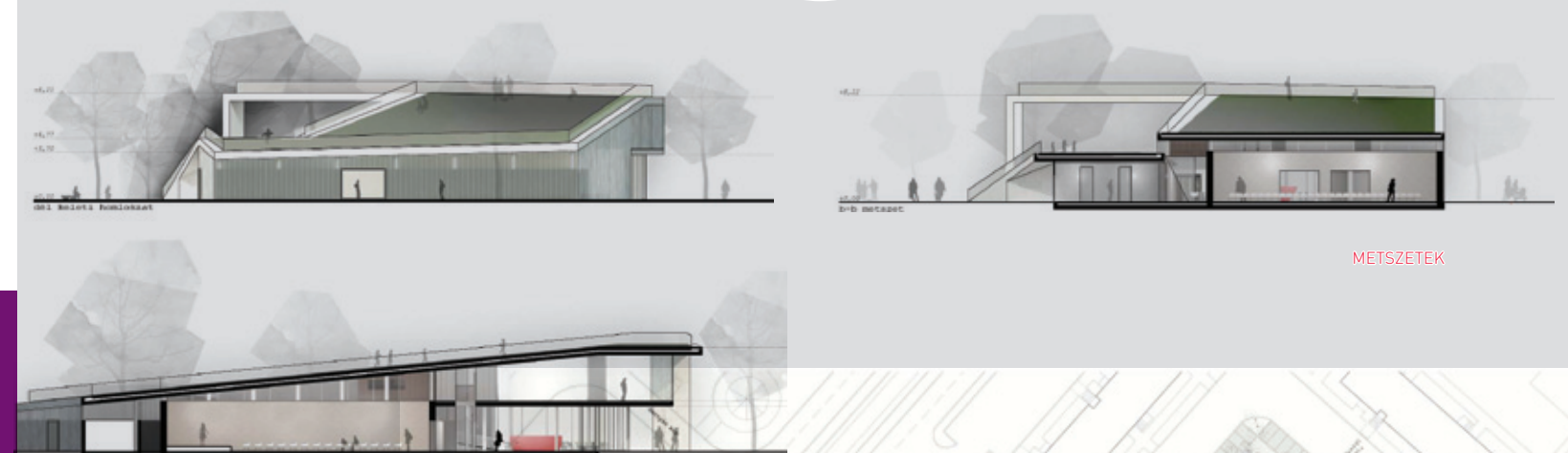

1.

LÁRIS BARNABÁS,
VESZTERGOM ÁDÁM,
GYÜRE BORBÁLA, (GEUM MŰTEREM KFT.)
CSONTOS CSENGE, (GEUM MŰTEREM KFT.)
KÓHALMI NÓRA,
ANTAL MÁRK

A TÉR NÉZETE ÉS TÉLI LÁTVÁNYTERV

METSZETEK

A Bíráló Bizottság véleménye: Rövid, de tömör elméleti bevezetőjében összefoglalja a lényeges alapvetéseket, és ennek megfelelően a tervezési területnek egyszerű, arányos és jó tagolást ad. A heidegger-i idézet alapján a terület fás állományát túlnyomó részben megtartja, abban a főteret egy tisztásként adja meg a meglévő közösségi ház helyén épített, kellő léptékű és hangsúlyú főépület előtt.

A terület nagy részét levélerezet-analógia mentén szabálytalan ötszögekre, hatszögekre bontja le, mely a meglévő fák elhelyezkedéséhez kiválóan alkalmazható. Ezt a pályamű akként oldja meg, hogy az egyébként létező gyalogos főirányok vonalához igazodóan az egyes sejtek mozgalmas felületekké állnak össze. Az így kialakuló formai alapegységek illetve ezekből összeálló felületek szabadon megtölthetők tartalommal, melyre a pályamű többnyire helyes javaslatokat ad.

Az épület megfogalmazása egy igazi közösségi ház: a főtérrel közvetlenül nyíló és jól kapcsolódó előcsarnok illetve nagyterem, a tér felől fedett-nyitott tér alkalmazása, a hívogató, felfedezésre csábító, mászható épület gyepfelületű lejtőinek kellő mértéke és jó koreográfiája, a kiváló kilátópont, a végponti falpillér mint vizuális jel mind-mind egy épületbe sűrítve van jelen.

Még fényképész szempontból is egyrészt kiváló nézőpontokat nyújtó, másrészt önmagában is jó fototémát vagy akár csak háttérrel adó épület friss, fiatalos, dinamikus és ikonikus formájával a lakótelep építészeti-környezetalakítási megújításnak jelképe lehet. Annyira magára vonja a figyelmet, hogy közben észre sem vesszük a megtartott élelmiszer-áruházat, melynek helyét nyilvánvalóan töltheti be az organikus park egy esetleges megszűnés esetén. További erény az épület melletti védett, biztonságos játszótér ötlete, és a ház-archetípusként megfogalmazott mobil árusító-pavilonok.

Megvalósíthatóság, üzemeltetés szempontjából funkciógazdagsága miatt (ami egyébként előnyére válik a tervnek) költséges építésű projekt. Kiterjedt burkolat-felületek jelennek meg, ami növeli a fenntartás költségeit. A tervezett épületek napi ellátása (árufeltöltés, szerviz, újságok kézbesítése stb.) nem okoz problémát.

A mezőnyből kiemelkedő pályaművet a Bíráló Bizottság 4.000.000 – Ft-os I. díjban részesítette.

BEÉPÍTÉSI KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT

1.

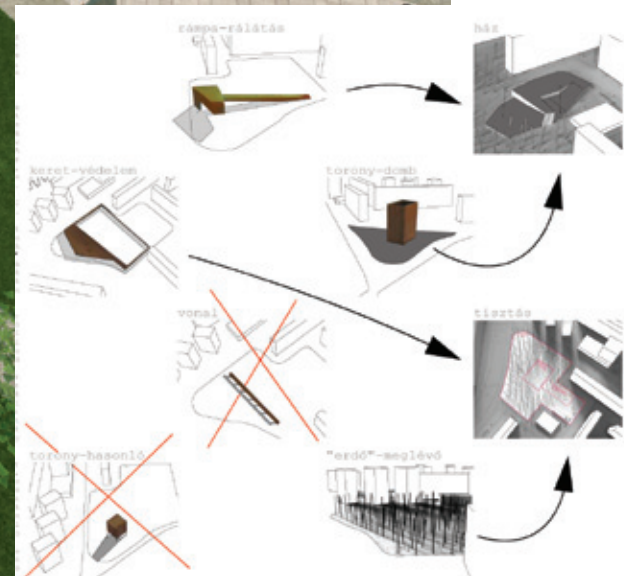
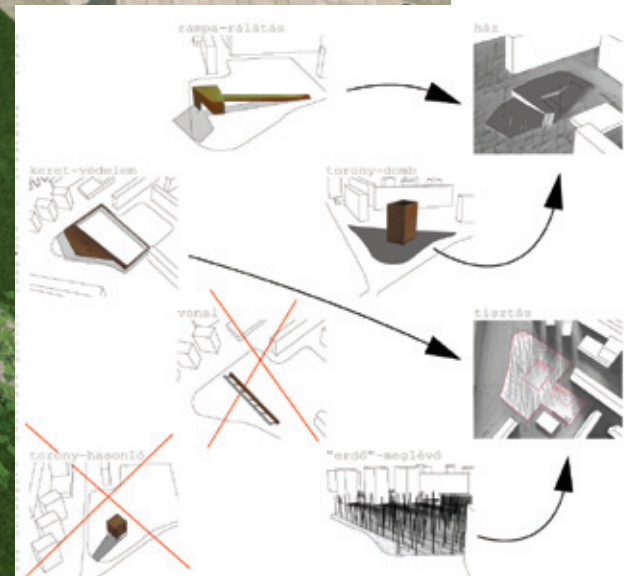
This aerial rendering shows a modern architectural complex. The central feature is a large, white, cantilevered structure with a flat green roof. Below this structure is a large, paved plaza with a light-colored, textured surface. To the right of the plaza is a green lawn area with several white, rectangular, low-profile seating or resting elements. In the foreground, there are more green spaces with trees and a paved path. A site plan inset is visible in the bottom left corner, showing the building's footprint and surrounding context. The overall design emphasizes open space, greenery, and a modern, minimalist aesthetic.

04

közösségi ház tervei m 1:200

04

közösségi ház tervei m 1:200

**EDVI BETTINA,
NÉMETH ESZTER,
BOROS-OROSZ ORSOLYA,
BALOGH ATTILA (M.M. MŰVEK)
M. MILTÉNYI MIKLÓS (M.M. MŰVEK)**

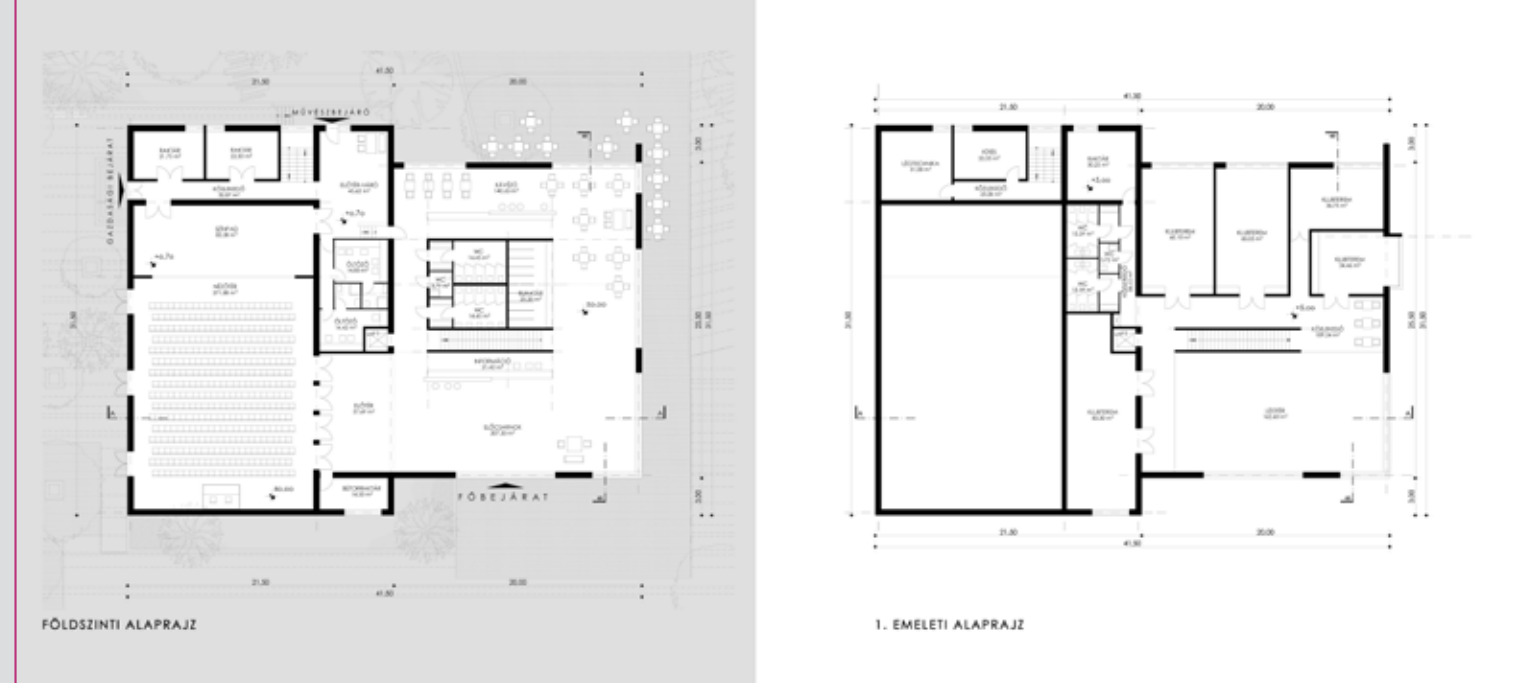

2. díj

A pályamű környezetalakítási javaslata példás megoldást ad az épített és a természetes környezet megfelelő arányára, a meglévő fákat döntően megtartja, a zöldfelületek differenciált kialakításával lehetőséget biztosít arra, hogy – a környező útvonalak nagy dinamikájú gépjármű-, illetve a tér egy részét terhelő átmenő gyalogos forgalma ellenére – a közösségi rendezvények befogadása mellett érdemes legyen a téren találkozni, pihenni, sétálni.

1 2 3 4 5 6

nyertesek

BEÉPÍTÉSI ÉS KÖRNYEZETALAKÍTÁSI

JAVASLAT

This aerial photograph shows the proposed development site. The new building is a large, rectangular structure with a flat roof, situated in the center-right of the site. To its left is a large, paved parking lot. The site is surrounded by a mix of mature trees and landscaped areas. A road, labeled 'Edinburgh street', runs along the top edge of the site. A compass rose in the top right corner indicates North (N) and East (E). The site is bordered by a road on the left and a road on the bottom right. The overall layout is designed to integrate the new building with the existing landscape and infrastructure.

Tárolási, szállítási előírás az átlagos elemekkel, M+1:30

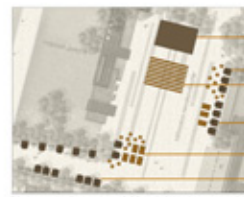
Myri Barendse

Myriam a központi tér északi felén szü-
pöd elhelyezkedő van tehát sok,
vadászok találkoznak az északi pavil-
lon a sétány mentén kapnak helyet. A
középső és a déli padok között
széles rendezett és, a park és a tér mobil
szekcióját képező széklet.

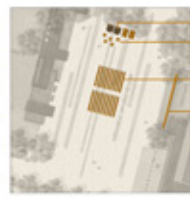
A gyermek széklet a legkisebb
széklet széklet a gyermek, vagy a
középső és a déli padok.

A szögletes beaközvetítési kértmási működtetése rendszeresíthető, a filmet az épület falára lehet vetíteni. A nézők benedvezése az épület faláig tart.

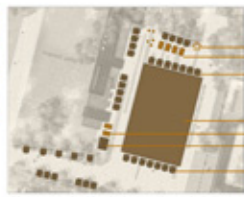
A járványos vég
száma: 2014

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 80. maddesi gereğince, bu kanunlar Cumhurbaşkanınca imzalanarak yürürlükte kalır.

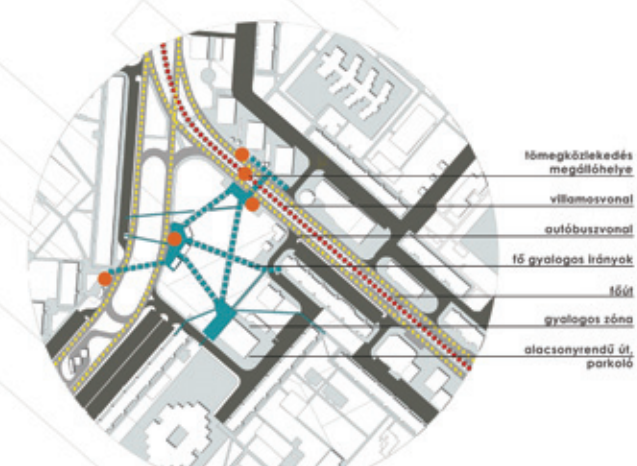
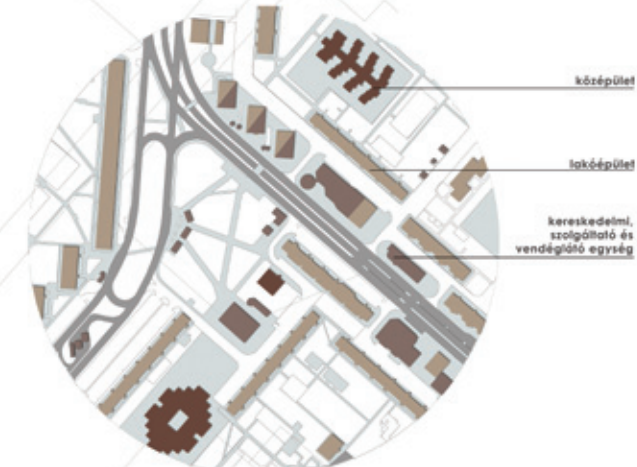

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı

Tide Barnakelienas jėgų ištyrimai, kardiologų atsiliepimai

ZÖLD FELÜLETEK MINŐSÉGE ÉS MENNYISÉGE

A Fő tér és környéke zöldfelületekben gazdag, a téren kívül a lakóházak között is közparkok találhatók. Zöldövezet tagozza a Nyírpálota út két, ellentétes irányú úttestét, gyepek és fasor szegélyezi a parkolókat. A növényvilágban jelentős részlet a lakóteleppel egyidős, lombos faállomány teszi ki, díszcserje csak néhány foltban található, ilyen például a Centenárium emlékmű körüli terület, vagy a közlekedési zónáknak szomszédos sávnyírók.

A Fő tér faállománya vegyes fajösszetételű - sok közöttük bokorfa növekedésű -, minőségben különböző, nehezen állapítható meg. A tér középső része ritkább kiültetésű. Észlelhető szempontból feltétlenül említést érdemel a buszmegálló és az élelmiszerbolt közötti dupla fasor, amely zömében platánfából áll. Az élelmiszerbolt körüli nagyméretű burkolat oldalára gömböket ültettek.

A Fő téren nincs játszótér, de a központi, reprezentatív szerepe miatt az nem is szükséges. A felmerülő igények kiszolgálására a tér 250 méteres körzetében több játszótér és sportpálya is található.

ÉPÜLETEK FUNKCIONÁLIS MEGOSZLÁSA

A terület a városrész központi szerepét tölti be, ezt nemcsak a fő közlekedési útvonalak, hanem a környéken található kereskedelmi és szolgáltató funkciók is hangsúlyozzák.

A Fő tér és környéke a '70-es években épült ki, a környéken elsősorban füzemeletes panel lakóházak találhatók, melyek a Zsóka utcára mentén kereskedelmi és szolgáltató egységekkel tagoltak. Megtalálhatók élelmiszerbolt, orvos rendelő, gyógyszerár, óvoda, iskola stb. A sokemeletes lakóépületektől magasságban csak a park közelében található oktatási intézmények, a művelődési ház és néhány egyéb kereskedelmi épület, pavilon tér el. Ezek többsége földszintes vagy földszint plusz egy emelet kialakítású.

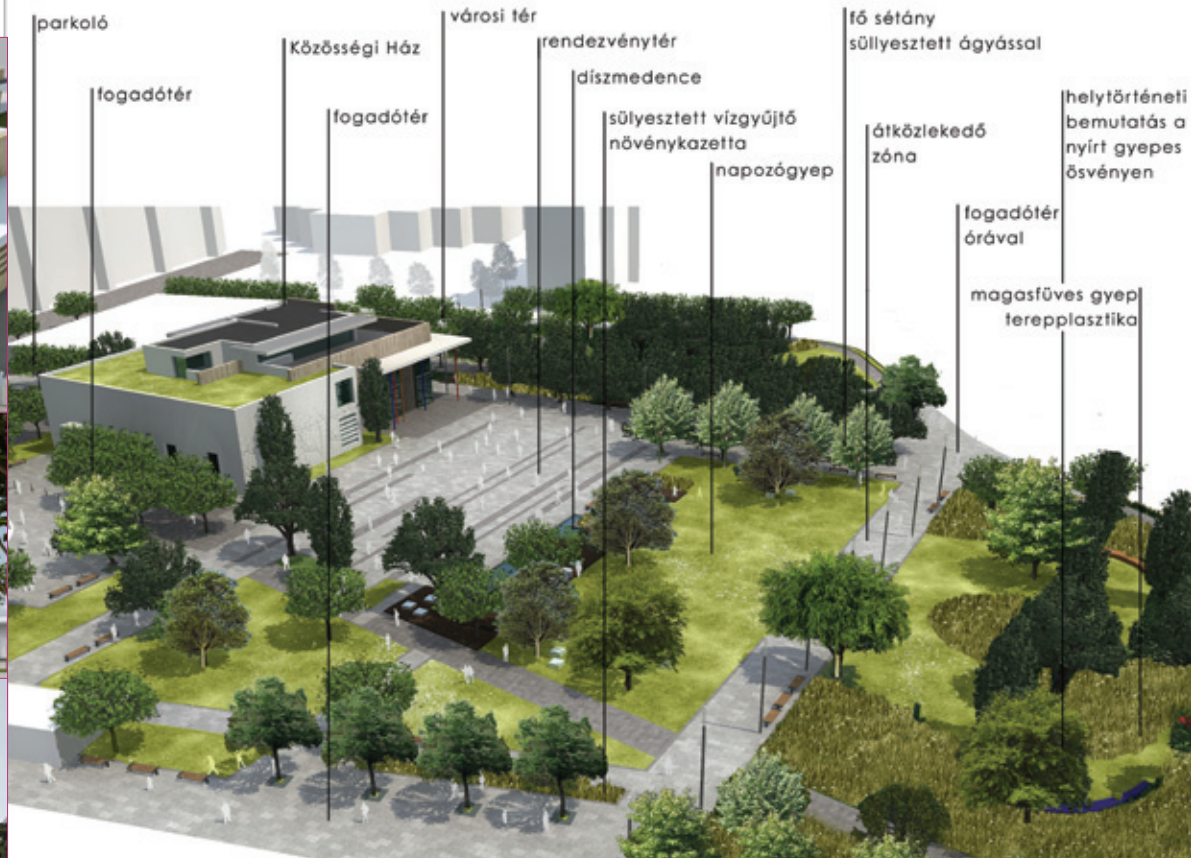
A park területén több épület, építmény helyezkedik el. A buszmegállóban kíváncsiság hangulatú épületsor van, amelyben változatos kereskedelmi egységek kaptak helyet. A Zsóka utcára mentén álló épületek sorában vendéglátóhelyeket sorakoztató két épület található. Mindegyik állapota, megjelenése korszerűsítésre szorul. A Legénybőr utcára felé helyezkedik el a közösségi ház, melynek bejárati falazása teljesen leválk a parktól, ezért nem szerencsés. Az épület mögött található cukrászda és élelmiszerbolt jelenősen urolja a teret.

FORGALOM, MEGKÖZELÍTHETŐSÉG

A Fő tér északi és keleti oldalán kétszer két sávos nagy forgalmú úttal határos, a nyugati és déli oldalon a lakóvezet alacsonyabb rendű közlekedési területeivel szomszédos. A gépjárműforgalom elsősorban a Nyírpálota úton és a Zsóka utcán halad, itt közlekednek az autóbúsvonal, valamint a villamos is. A belső, lakóvezetési utakat sokkal kisebb kereszthérség és sok parkoló jellemzi. A Fő tér tömegközlekedéssel jól megközelíthető, a Nyírpálota és a Zsóka utcára felől oldalon is buszmegállók találhatók, itt áll meg a belvárosból érkező 173 busz, az északi oldalon található a 49-es villamos megállója.

A tér gyalogos forgalmát elsősorban az áthaladó közlekedés jellemzi, amely a területen található buszmegállók, az élelmiszerbolt és a lakóterületeket összekötő utakat használja. A legnagyobb terhelést a kiépített járdarendszer előlta, a kisebb, de szükséges irányokat a gyepek találhatók kitaposások jelzik, ilyenek a parkon belül az élelmiszerbolt környékén, a parkon kívül, a Nyírpálota út páros oldala és a buszmegálló között vannak.

Látványosság hiányában - az emlékművek nehezen megközelíthetőek - egyelőre kevés a parkot használó időse igénybevevő látogatók száma, a használók legnagyobb arányban csak áthaladnak rajta.

Nyári berendezés

Nyáron a központi tér északi felén színpad elhelyezésére van lehetőség, vásárok tartásakor az árusító pavilonok a sétány mentén kapnak helyet. A Közösségi Ház előtt időszakosan működő büfé rendezhető be, a park és tér mobil székekkel nézőtérre alakítható. A gyermekek számára foglalkoztató sátrak állíthatók a gyepekbe, vagy a Közösségi Ház homlokzata elé.

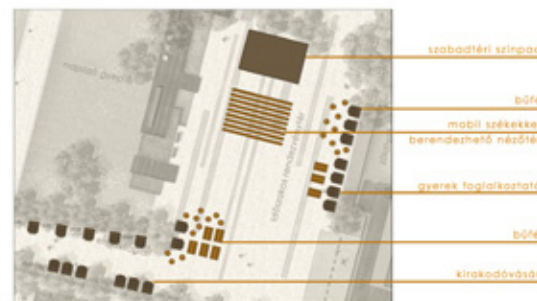
A szép idő beköszöntétől kertmózi működtetése rendszeresíthető, a filmet az épület falára lehet vetíteni. A nézőtér berendezése az épület fala felé fordul.

Téli berendezés

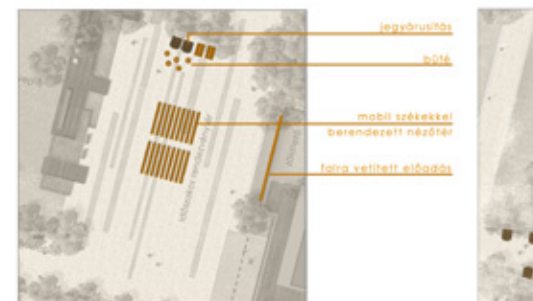
Télen a rendezvényter nagy részét jégpálya foglalja el, a karácsonyi vásár pavilonja a fő sétányon és a jégpálya körül sorakoznak.

A jégpálya végében asztalok és padok találhatók, büfé rendezhető be.

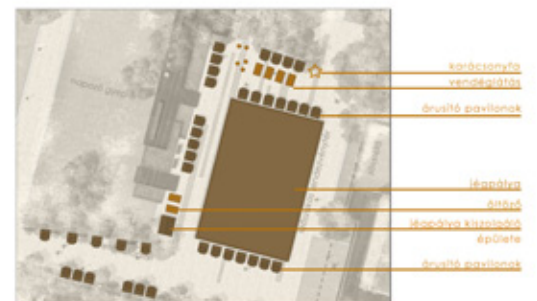
A kerületi karácsonya az épület sarkánál helyezkedik el.

Tér berendezése szabadterei fesztiválok, koncertek idején

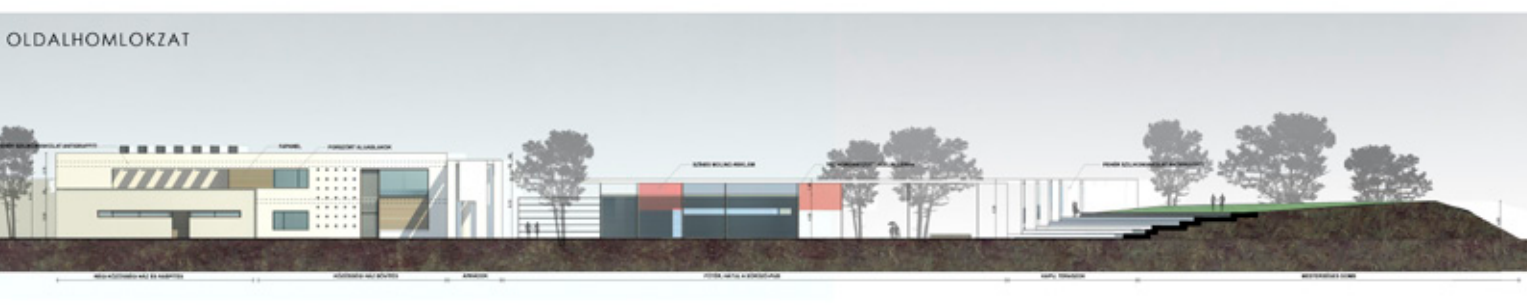
Tér berendezése szabadterei vetítés idején

Tér berendezése jégpályával, karácsonyi vásárral

5.

A Bíráló Bizottság véleménye: A környező koordináta-rendszerhez igazodó, a hagyományos városi tér klasszikus elemeit fel használó tervjavaslat a terület súlypontjába helyezett főteret L-alakban zárja kelet és dél felől, míg a forgalmas utak felől zöldsávokkal, enyhe dombbal védi. Megtartja a közösségi házat, lebontva a cukrászdát, azt oldalra és előre is bővíti. Kis épületközzel az élelmiszeráruházat megtartja, de hibás és jogilag erősen vitatható módon közvetlenül eléépít, egyszerre próbálja a boltot integrálni és a tér felőli látványból kiküszöbölni.

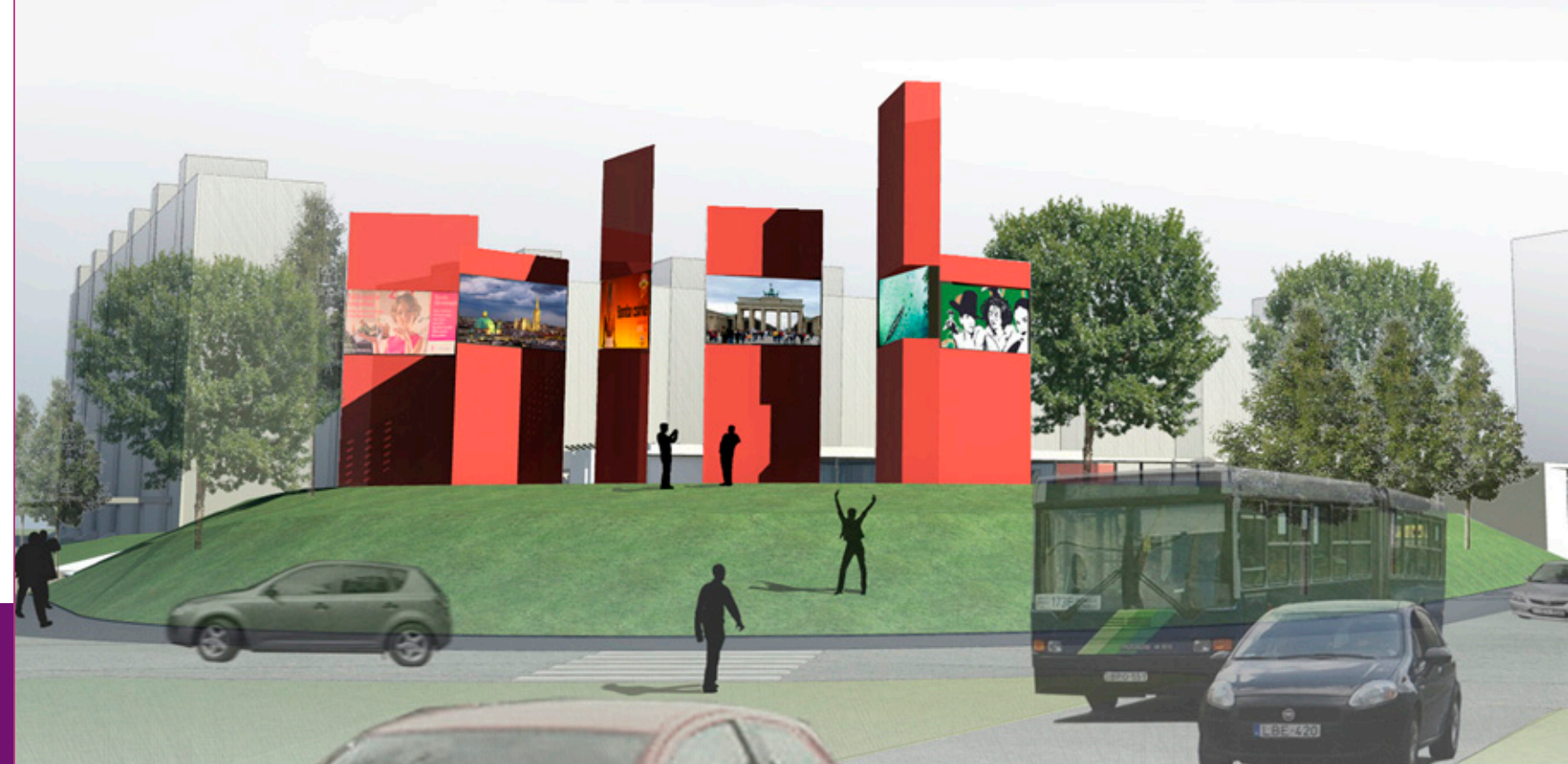
3. díj

Mindezeket a bővítéseket egy független fedett árkádsorral látja el a tér felé, ami a mezőnyben bemutatott árkádok közül a legjobb megoldás. Sajnos az eléépítések indokolatlanul megnövelik és egyben betolják a beépítést a tér felé, amikor az nyugodtan és problémamentesen maradhatna a közösségi ház vagy legalább a Zsóka útcai sávház vonalában, sőt a hátsó homlokzatok is egy vonalba tudnának kerülni.

Délről a területet jó ötlettel zárja, a főként fedett nyitott előtető alatti vendéglátó funkcióval, mely az előtte elterülő, de kissé túlméretezett rendezvénytérrel az árnyékos elhelyezésével helyénvaló javaslat. Formai szempontból a legjobban zárja a déli beépítést az ilyen jellegű beépítések közül, terepbe leforduló kapuzatot képezve a buszmegálló felől.

Szintén jó ötlet a terület „csúcsába” tervezett enyhe domb, a messziről már jól érzékelhető digitális pengefalakkal, a domb tér felőli részén jól megkomponált lelátóval. Az ötlet hátránya, hogy létesítéséhez az itt lévő fák kivágandók és a „vizuális jel” érzékelése érdekében nem is igazán telepíthetők a dombra. Általánosan a zöldfelület a rendezvénytér rovására lehetne nagyobb.

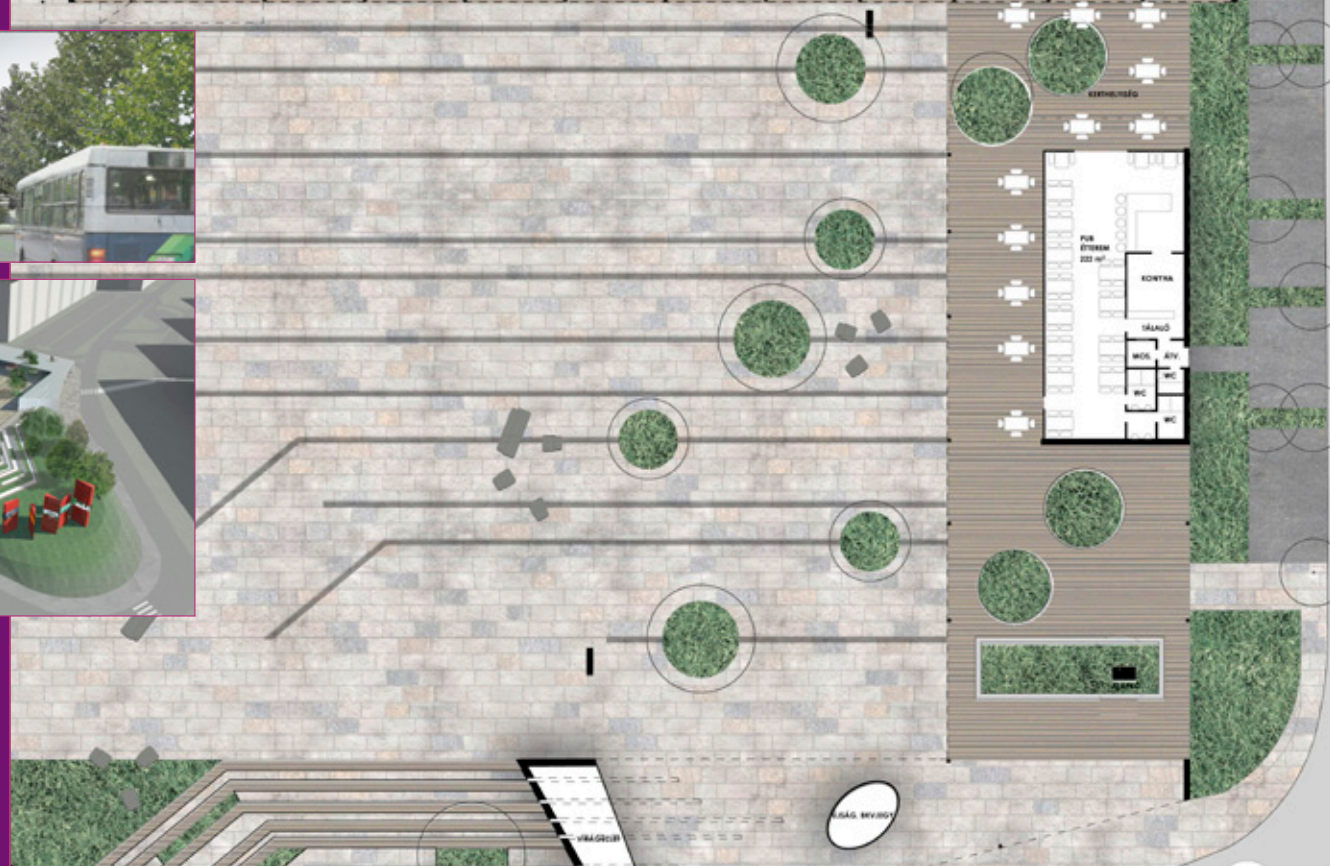
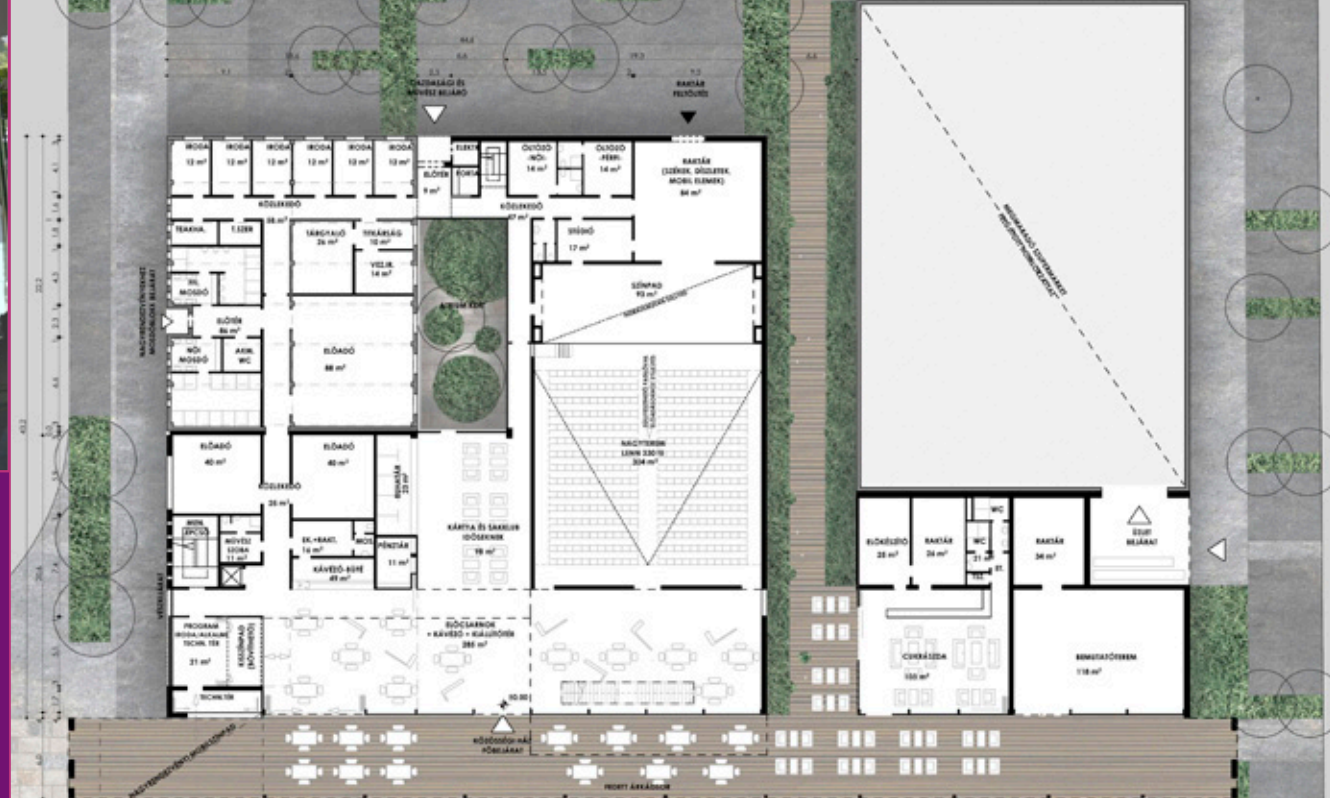
A jó ötleteket tartalmazó terv hátránya, hogy belső arányai a fent említettek alapján módosításra szorulnak, de szintén a fent említett ötletgazdag javaslataiért a pályaművet a Bíráló Bizottság 1.200.000 –Ft-os III. díjban részesítette.

UTCAKÉP

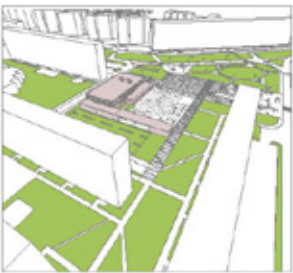

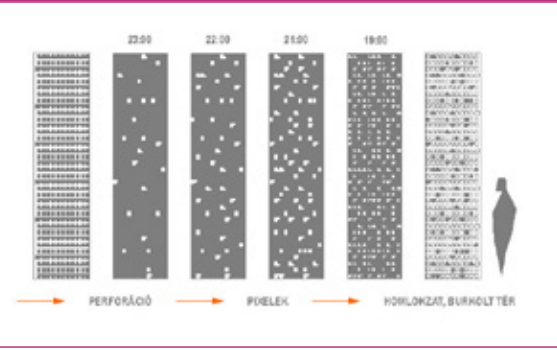

MURKA ISTVÁN
(DÓM ÉPÍTÉSZMŰTEREM KFT.)
CSÉCSEI ÁKOS,
FRIKKER ZSOLT,
NYÉKI ANIKÓ,
KONTRA DÁNIEL, (URBAN CONCEPT KFT.)

PETRILLA ZSOLT,
BRAUN ATTILA,
(PIPELINE ÉPÜLETGÉPÉSZ TERVEZŐ KFT.)
SZALONTAI ZSÓFIA,
ZÁHONYI REBEKA,
ZALAI TAMÁS

VILÁGÍTÁS TERVEZÉSE

Bíráló Bizottság véleménye: A pályázó az épületet a terület délnyugati végében helyezi el. Jobb oldalon fedett átjáró köti össze a külön épületben elhelyezett kávézóval. Ez az L-alakú beépítési forma rögtön megteremti azt az kisebb intim teret, mely az egész koncepció szervezőelemévé tud válni. Az átjáró térbelileg lehatárolja, de egyben össze is kapcsolja az elbontott ABC áruház és közösségi ház helyén létesített parkolóval. A tér és a közösségi ház együtteséhez a másik oldalról csatlakozik a Zsókovárt utcára merőleges nagy rendezvénytér, melynek az utca felé eső végét megtartott és új telepítésű facsoport védi. A terület hegyesszögű végében az együttesről kissé leszakadó pihenőparkot hoz létre, melynek funkciójára nem ad értékelhető javaslatot. Az indokolatlanul túlméretezett rendezvénytér, mely a

területen átmenő gyalogosforgalmat is levezeti és összekapcsolja a közösségi ház előtti térrel. A két tér együttesen az épülethez hasonlóan egy L-alakú térrendszert alkot, mely az itt szervezett rendezvények nagyságára rugalmasan tud reagálni. Kisebb rendezvények csak a közösségi ház előtti teret használják, résztvevők számának növekedésével az esemény kiköltözik a nagyobb térre, és a kisebbik teret mint a nagyobb tér bővületét tudja hasznosítani. A közösségi ház racionalisam formált jól használható, flexbilis tér-együttes, homlokzati megjelenését elegancia jellemzi.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 800.000 –Ft-os kiemelt megvételben részesítette.

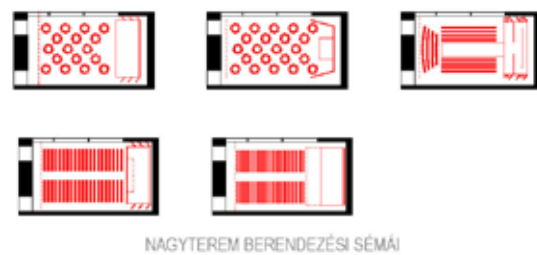
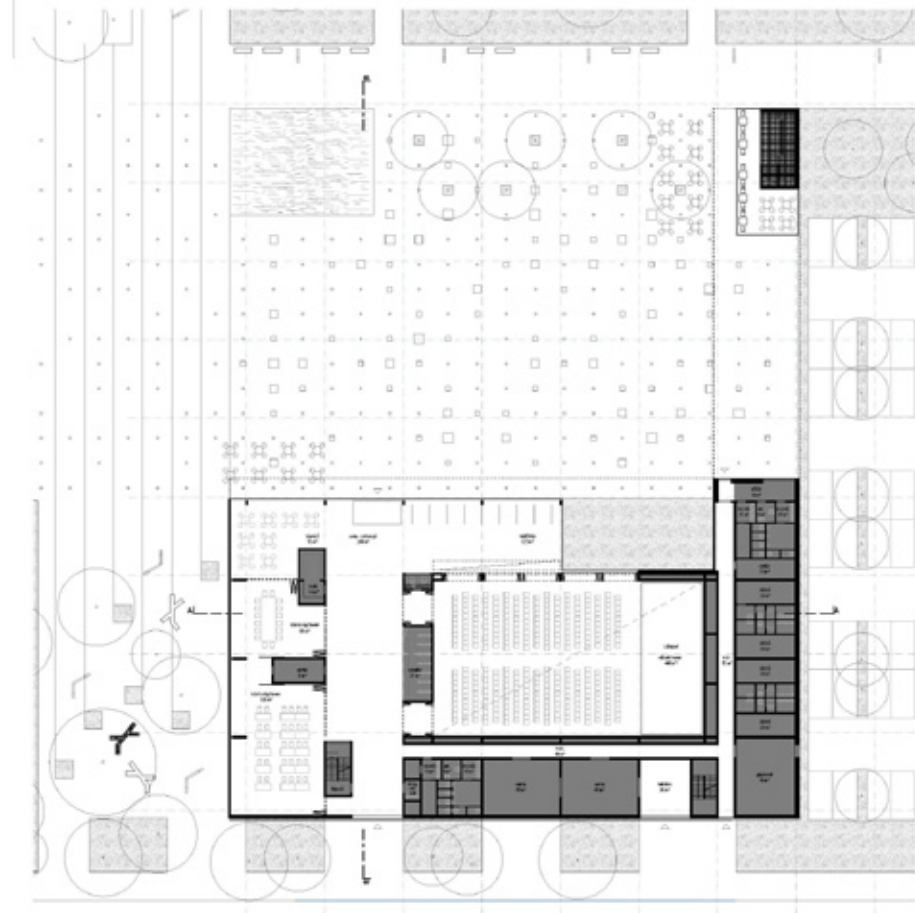
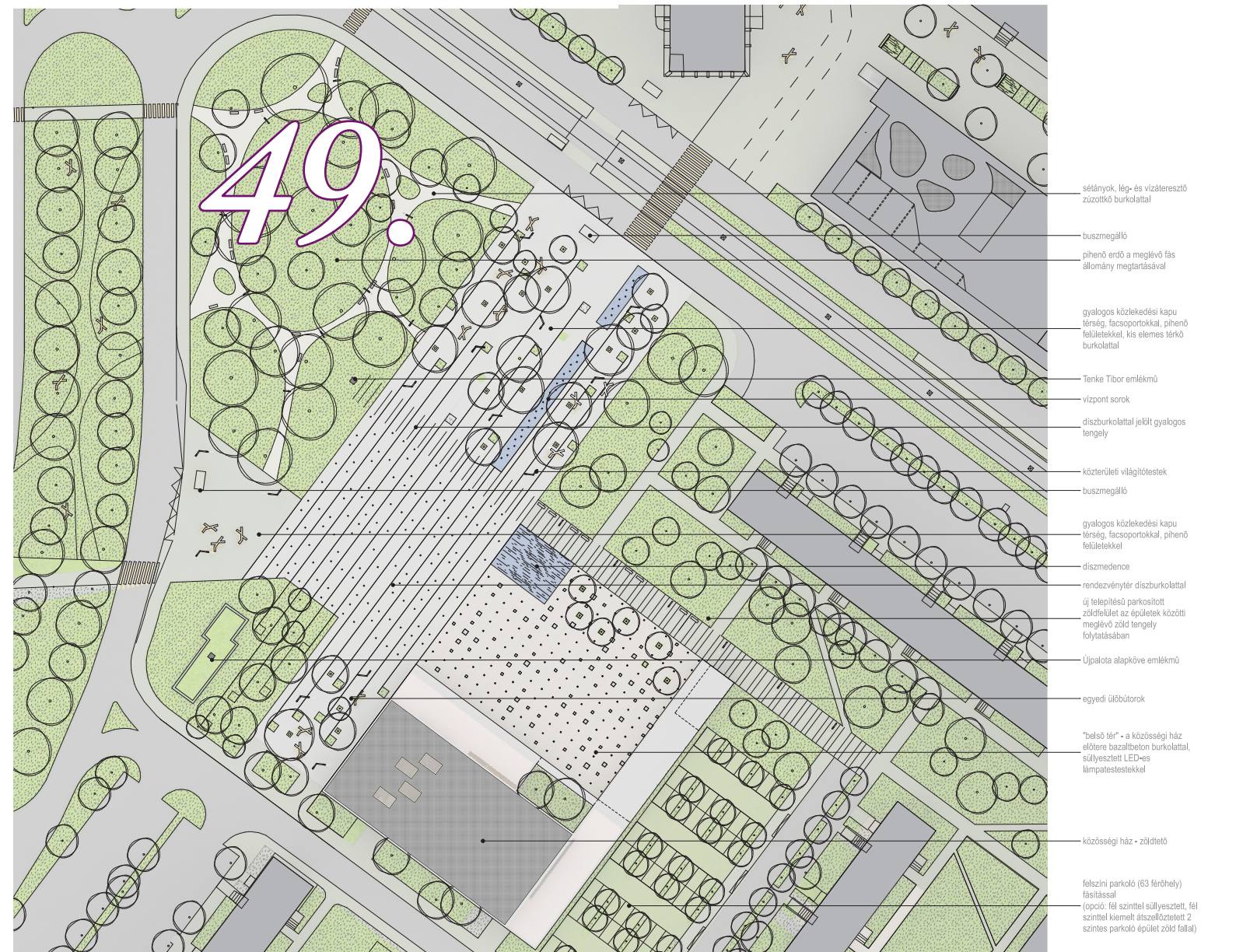
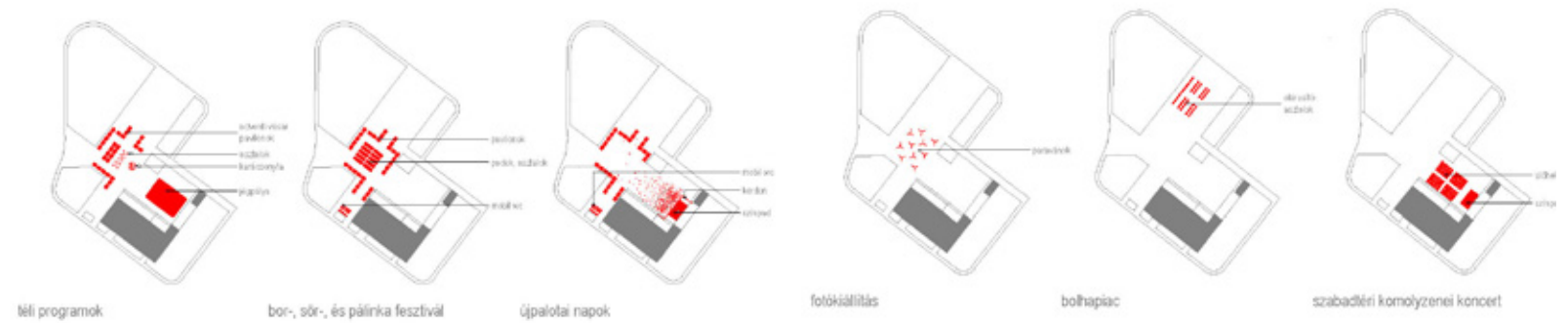

ESTI LÁTÁNY

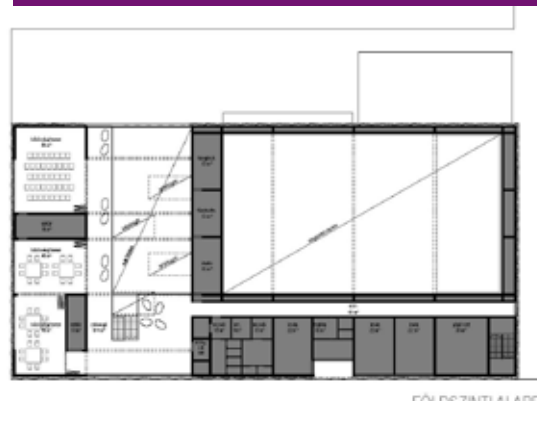

FŐTÉR BERENDEZÉSI SÉMÁK

NAGYTEREM BERENDEZÉSI SÉMÁI

DR. BALOGH PÉTER ISTVÁN,
GERGELY ANTAL,
HAJDÚ VERONIKA,
HÓMANN JÁNOS,

MOHÁCSI SÁNDOR,
PÉCSI MÁTÉ,
SZTRANYÁK GERGELY,
TERPÓ VERONIKA

3D METSZET

A NAGYTEREM

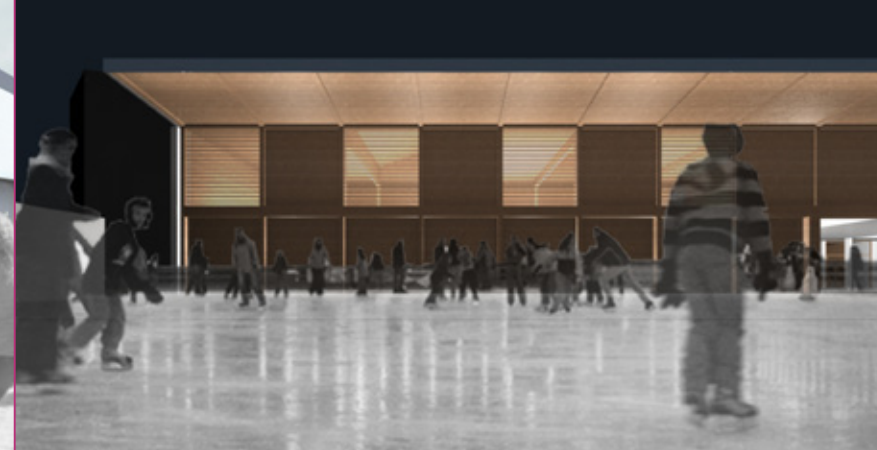

A ZSÓKAVÁR UTCAI BEJÁRAT ÉS ELŐTÉR

A Bíráló Bizottság véleménye: A pályázat a terület középpontjában helyezi el a főtér és a hozzá kapcsolódó közösségi ház együttesét. Ezt a magot egy zöldgyűrűvel veszi körül, melyet a Nyírpalota úti és a Zsókavár utcai buszmegálló irányában nyit meg. Ez a két átnyítás ugyan lehetőséget teremt az átmenő gyalogosforgalom áteresztésére azonban az épület akadályként is jelentkezik ezen az útvonalon. A beépítés ugyan elhúzódik a Zsókavár utcával párhuzamos panelépület büttyjétől de nem eléggé ahhoz, a tér meg tudjon nyílni ebben az irányba. A régi közösségi épületet elbontja, a helyén oldja meg a gépkocsik tárolását. A rendezvénytér délnyugati zárásánál alkalmazott kertészeti elemek jól oldják fel a burkolt, reprezentatív teret a zöldfelületben. A parkoló és az ABC áruház felé irányuló

gyalogosforgalmat egy zöld szűrőn vezeti keresztül, ezzel el is határolja a kétféle térhasználatot. Ezzel a beépítéssel a Zsúrinek fenntartásai vannak. Az amúgy jó funkcionális berendezésű jó főtérkapcsolattal rendelkező terv telepítése sok megoldatlan kérdést vetett fel (épület kiszolgálása, szabadonálló épület homlokzatai). A racionálisan összekapcsolódó funkciók jól használható épületet eredményeznek. Az épületet helyesen a tér felé nyitja meg, ugyanakkor a főbejáratot a Zsókavár utcai homlokzat felől adja meg. A középponti elhelyezés az épület kiszolgálását megnehezíti.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 800.000 –Ft-os kiemelt megvételben részesítette.

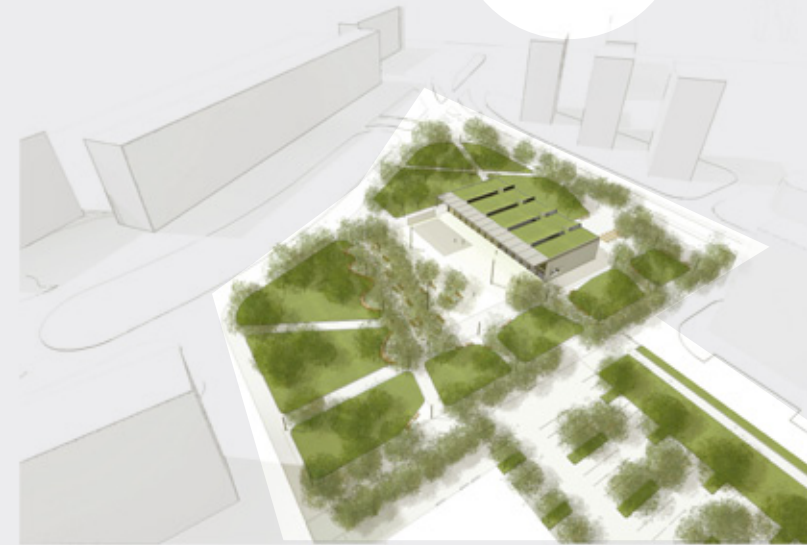

NYÁRI HOMLOKZAT

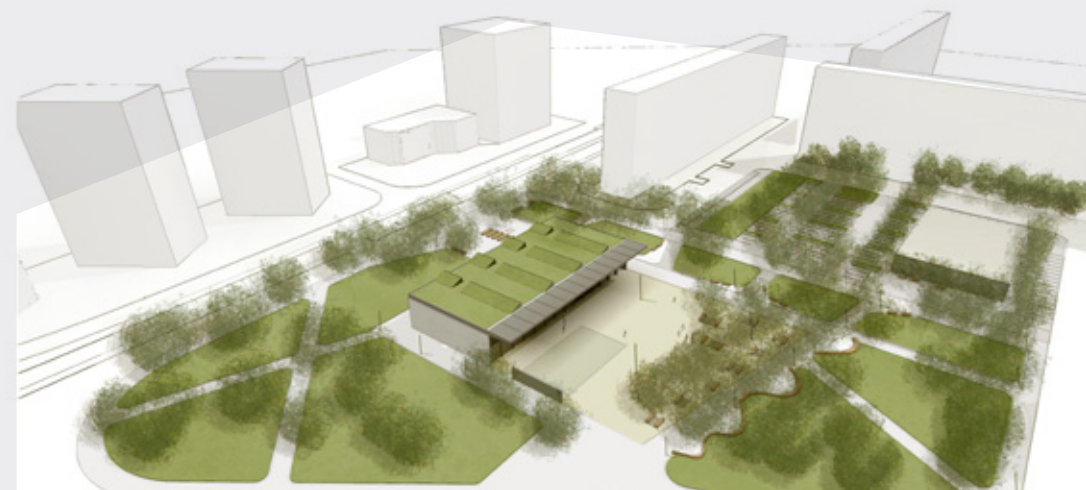
TÉLI HOMLOKZAT

LÁTVÁNY A NYÍRPALOTA ÚT - ZSÓKAVÁR UTCAI KERESZTEZŐDÉS FELŐL

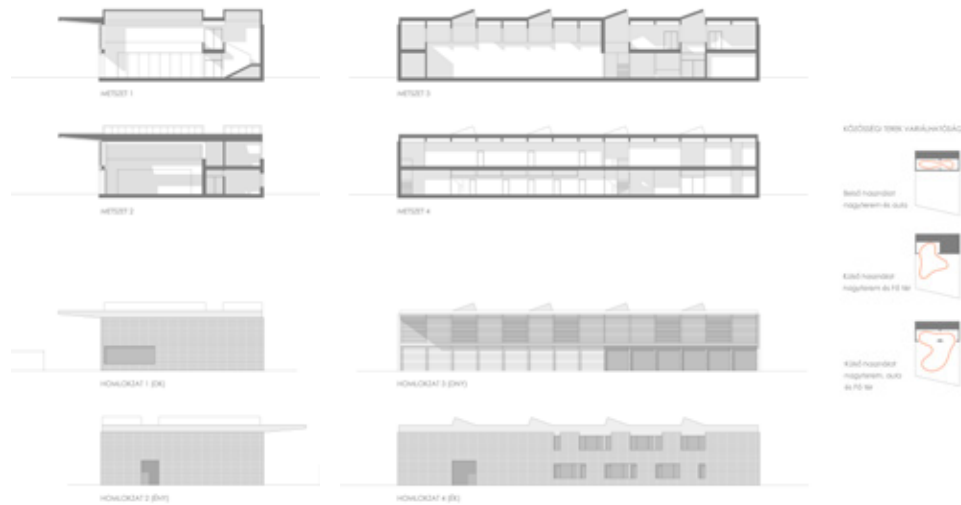

LÁTVÁNY DÉL FELŐL

**BEÉPÍTÉSI
KÖRNYEZET-
ALAKÍTÁSI
JAVASLAT**

A TÉR MORFOLÓGIAI ELEMZÉSE

64.

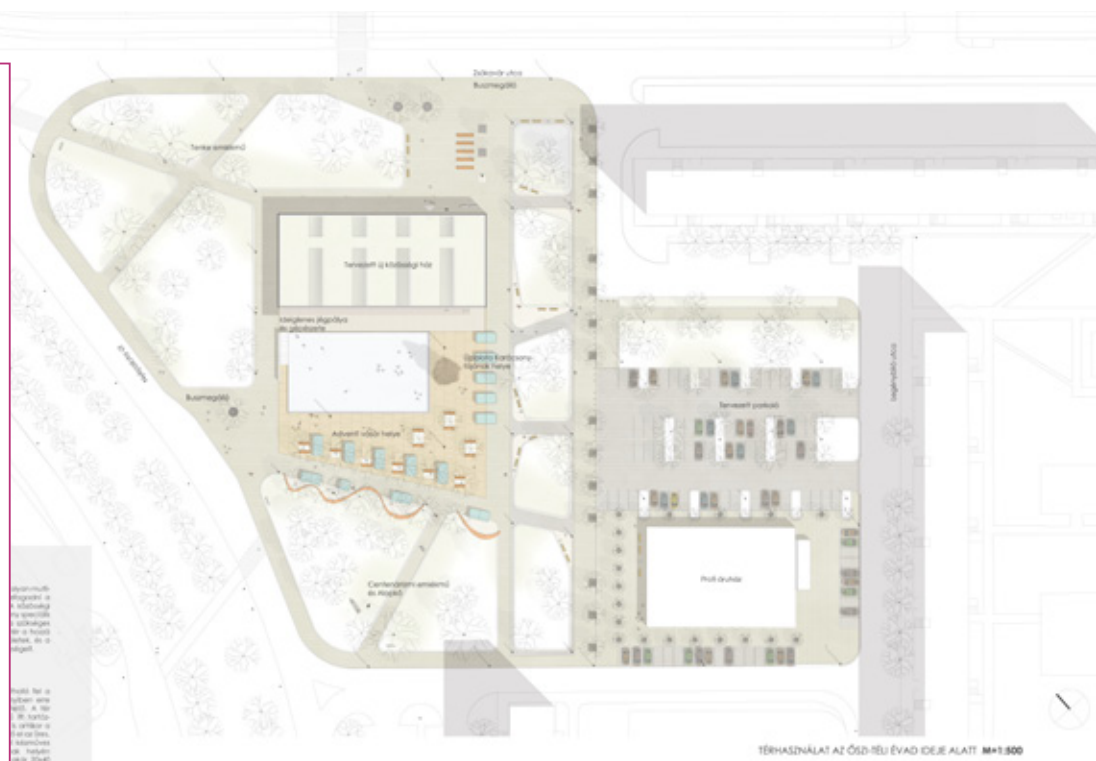

PARKOLÓ KIALAKÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

- 'A' variáció**
- jelenlegi Közlekedési ház megmaradása
  - „Prof” megmaradása
  - parkolókapacitás növekedés: 38 szlg.

- 'B' variáció**
- jelenlegi Közlekedési ház bontása
  - „Prof” megmaradása
  - parkolókapacitás növekedés: 66 szlg.

- 'C' variáció**
- jelenlegi Közlekedési ház bontása
  - „Prof” megmaradása
  - parkolókapacitás növekedés: 91 szlg.

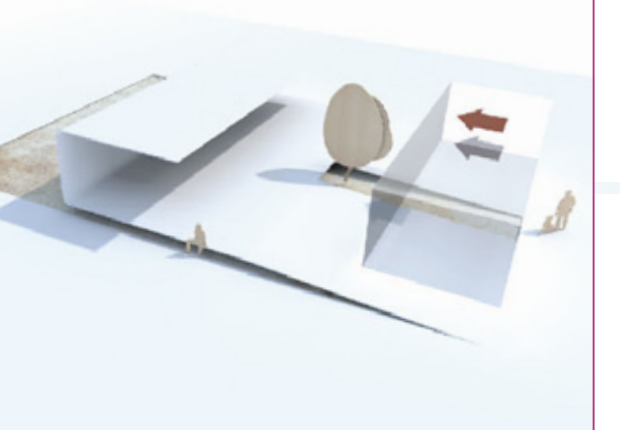

2.

GARTEN STÚDIÓ KFT.,
INCORSO KFT.,
SZLOSZJÁR GYÖRGY,
VASTAGH GABI,
HELFRICH FRANCISKA,
SZENTESNÉ DANDÉ ESZTER,

SEBESTYÉN PÉTER,
KISS SZABOLCS,
BREGÓ KRISZTIÁN

A Bíráló Bizottság véleménye: A koncepcionális elrendezést tekintve a Pályázó az új Községi ház épületének elhelyezésével mind a Zsóka út, mind a rendezvénytér irányába új térfalat ad. A térfalakat adó új épületek biztosítják a rendezvénytér önálló használatát, a tér a fő közlekedési irányokból mégis belátható. A rendezvénytér és a községi ház kapcsolatát a részben transzparens, részben interaktív, illetve információhordozó többsíkú homlokzat biztosítja. A lakótelei főutcákon ez jelentős új elem lehet.

A pályamű fontos eleme a nagyfelületű Tó és a Vízoszlop. A tó – és nem medence – partjának változatos kialakítása, illetve a szegélyén körbevezető sétány a lakótelepből hiányzó természethez kapcsolódó élményeket erősíti. A tóból kiemelkedő Vízoszlop a tájékozódást is segítheti, és távolról is látható jelképpé válhat. A buszmegálló közötti gyalogos forgalom tó feletti átvezetése a lakótelepből hiányzó romantikus és festői megoldást pótolhatná, azonban a gyakorlatban ezek fő gyalogos felületek nem lehetnek, hiszen a csúszásveszély miatt ez az intenzív közlekedésre nem ad biztonságos megoldást.

A meglevő növényzet jó része a nagy tőfelület illetve a térburkolatok miatt áldozatul esik, kivágott fák helyett azonban új elemet hoz be – tó és vízoszlop formájában – illetve a játékosabb és cizelláltabb

elemeket teszi hangsúlyossá: zölddel kiemelt élménnytér stb. a tér déli felületén.

Az épület arányai és építészeti megfogalmazása a lakótelepi környezetből kiemeli a Főter funkcióit, ugyanakkor egyes részletei kifejezetten előnytelenek (például a pincésinti funkciók). Éppen a távol való intenzív kapcsolat nehezíti meg az épület gazdasági feltárását. Az új Községi Ház áttört homlokzata, a transzparens felület mögött a zárt funkciót mutató előadótermet tartalmazó földszinti kialakítása segíti a téren a tájékozódást és az épület kétirányú megközelítését. Az épület a műleírásban ismertetett változatos használat során a lakótelep központjának állandó és kiemelkedő jelentőségű középülete. A községi ház és a Zsóka út kapcsolata jó, a rendezvénytérrel a kapcsolat szintén megoldott.

Hibás és előnytelen Nyírpalotai utcai buszmegállóba tervezett új, a jelenlegi állapotnál még kedvezőtlenebb szolgáltató egység, mivel a nagy forgalmú tömegközlekedési megállóból kirekeszti a tér látványát. Az igényesen megoldott részlet elemek nem állnak össze egységes koncepcióvá.

A pályaművet a Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

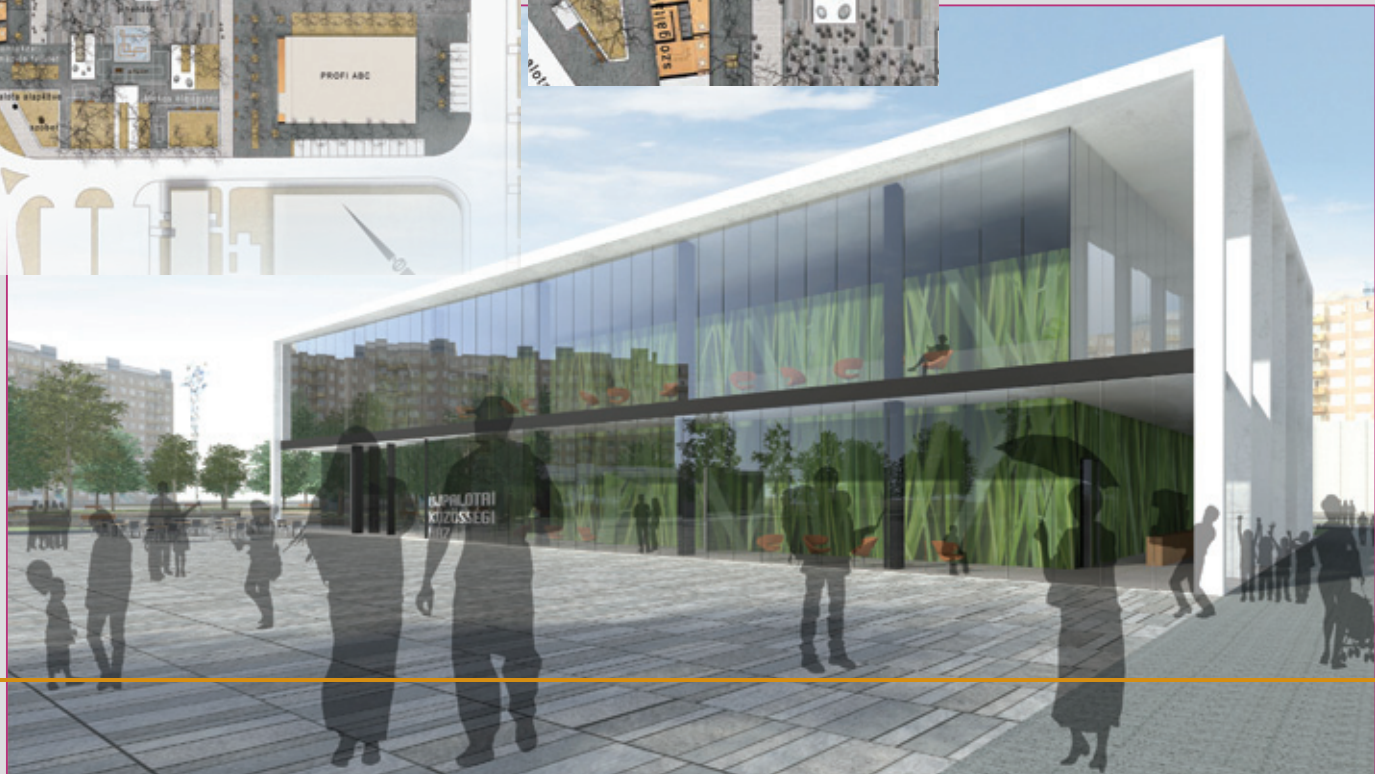

TÁVLATI KÉPEK

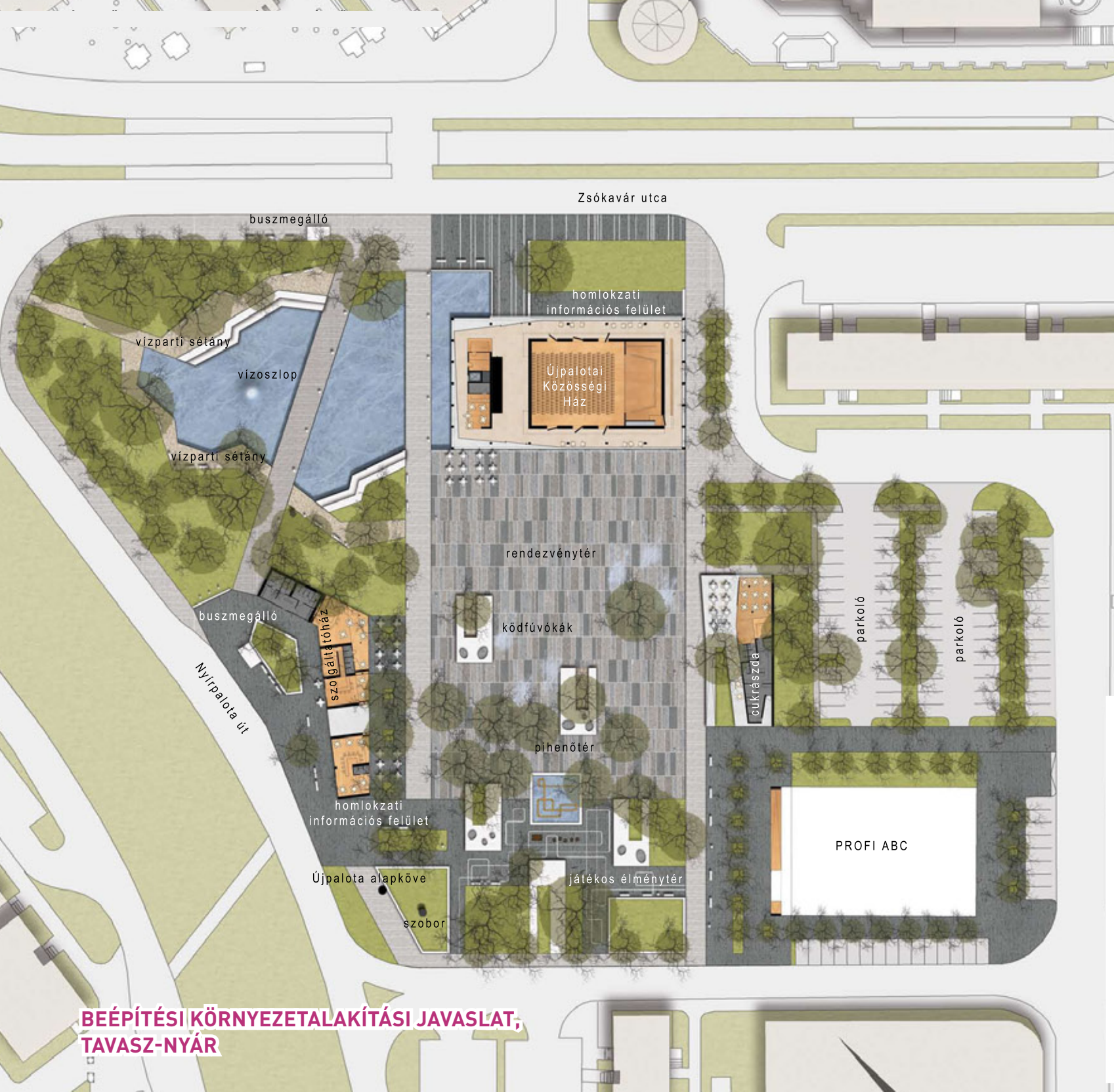

TÉLI KÖRNYEZETALKÍTÁS

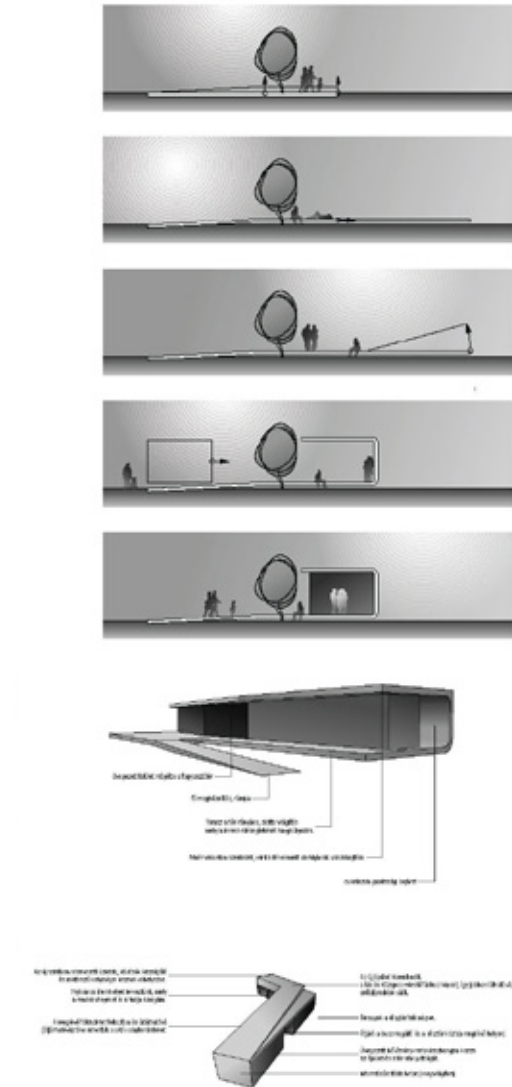
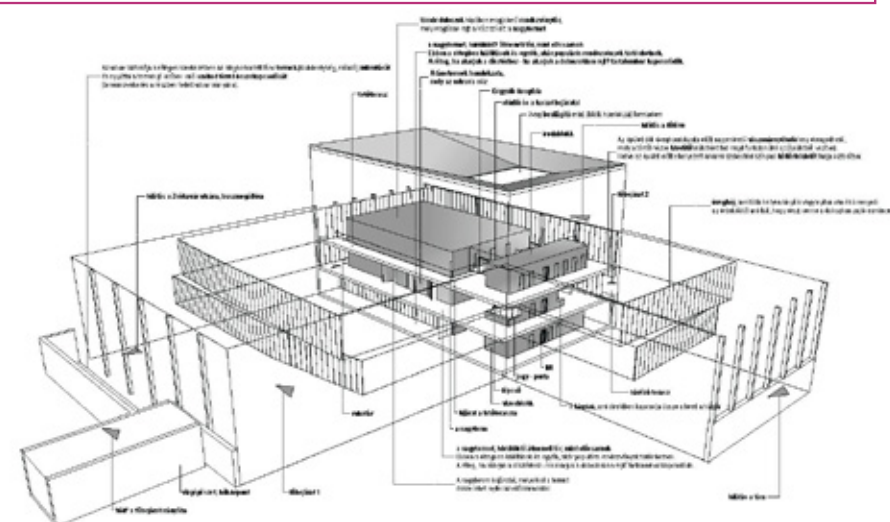
BEÉPÍTÉSI KÖRNYEZETALKÍTÁSI JAVASLAT

BEÉPÍTÉSI KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT, TAVASZ-NYÁR

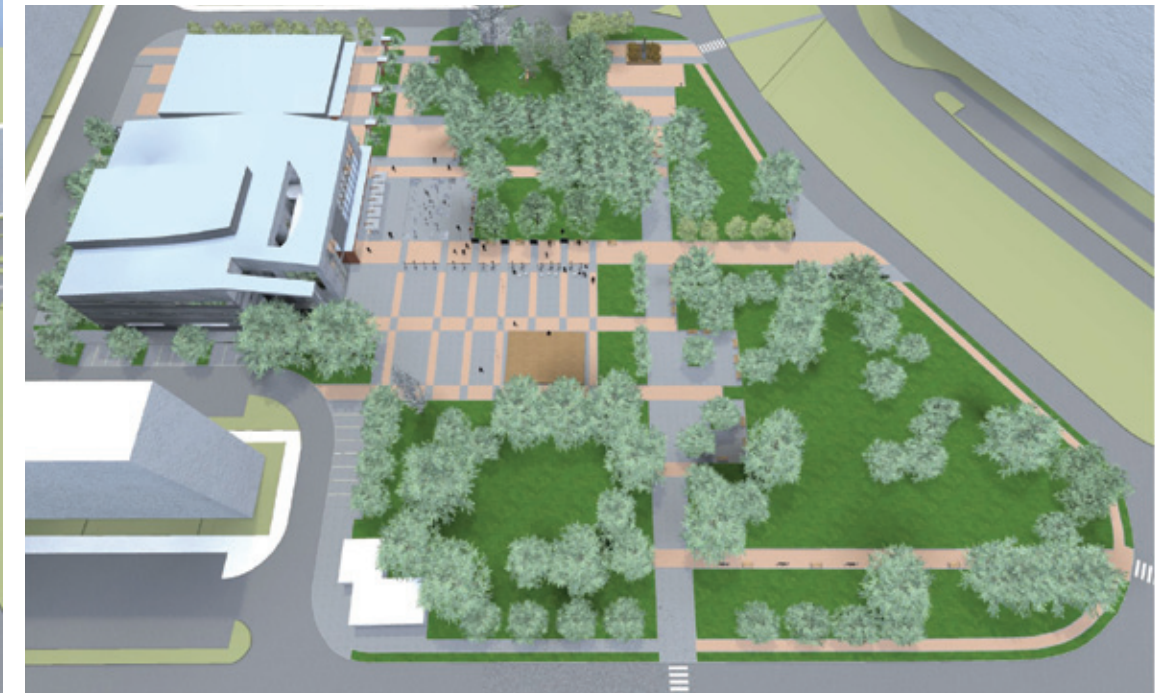
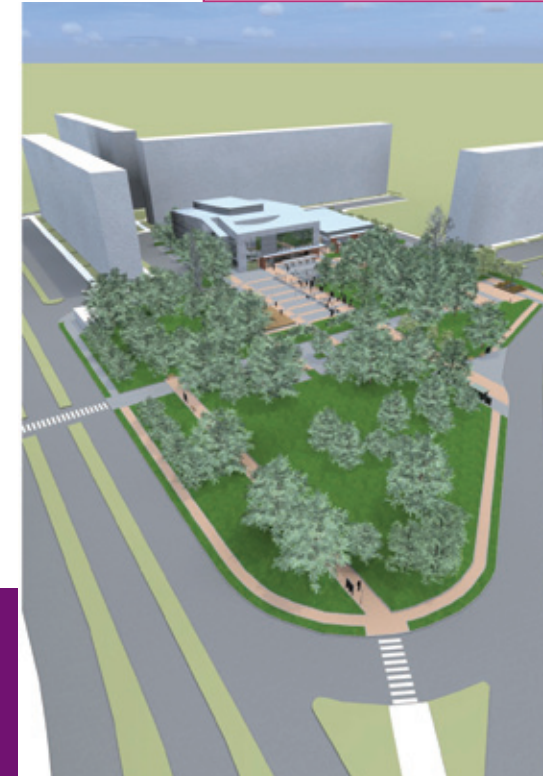
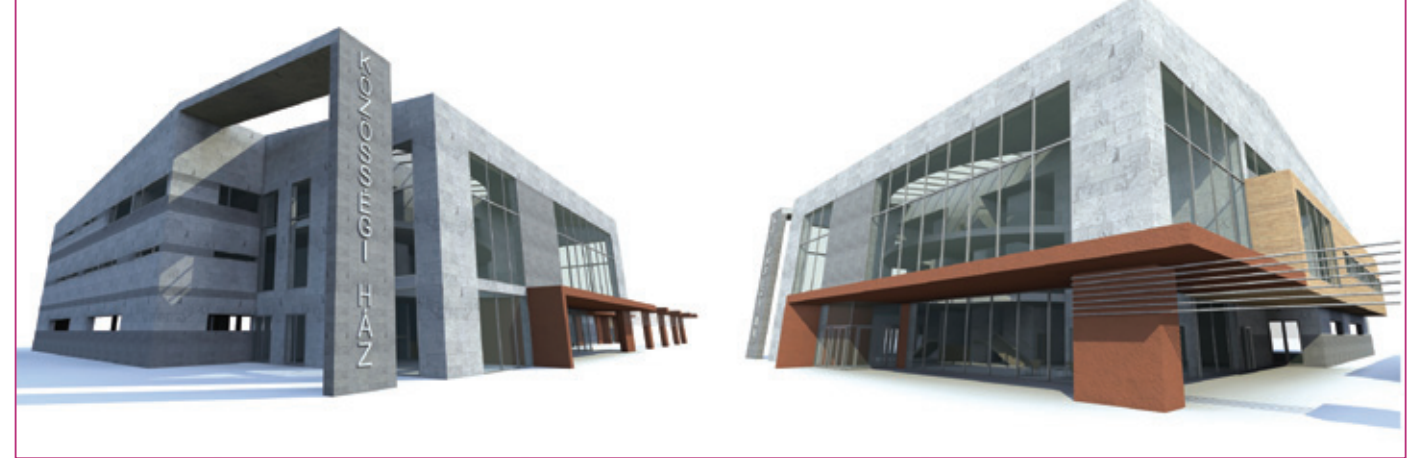
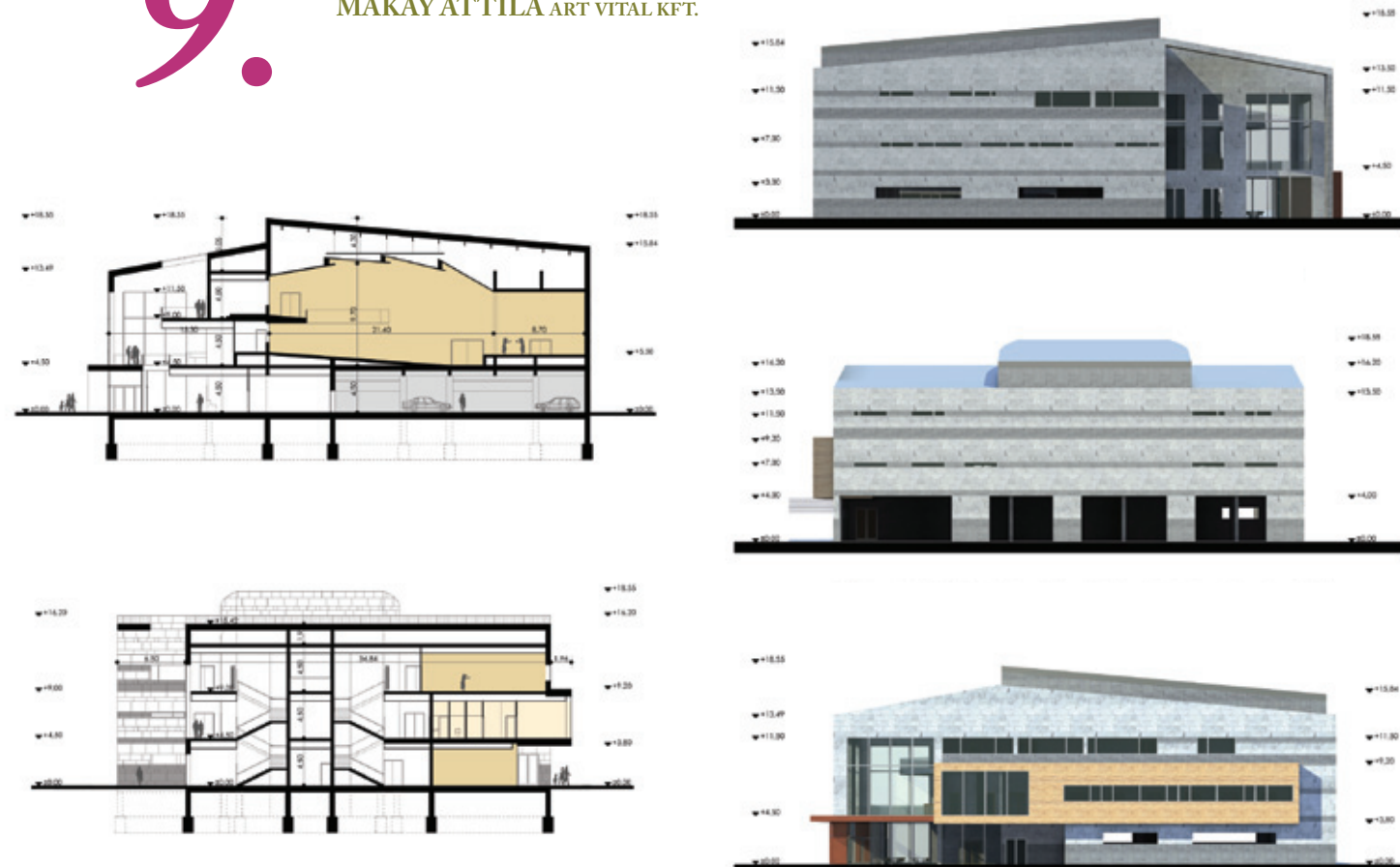
A KÖZÖSSÉGI HÁZ MEGOLDÁSA

9.

VÉGH JÓZSEF, ART VITAL KFT.
 CZERNYINÁK ATTILA, ART VITAL KFT.,
 MAKAY ATTILA ART VITAL KFT.

BEÉPÍTÉSI KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT I. (TAVASZI-NYÁRI ÉVAD)

A Bíráló Bizottság véleménye: A pályázó a közösségi házat három szintes, túlméretezett épületként oldja meg akként, hogy a létesítmény gépkocsi parkolót az épületen belül helyez el. Ez a megoldás, valamint az emeleti nagyterem megoldása koncepcionálisan elhibázott, és az épület javasolt arculata sem igazolta megfelelően a közösségi térrel való együttélés helyességét.

A meglévő park nagy részét megtartja, szabadtérépítészeti megoldásai a környező lakótelep koordináta-rendszeréhez igazodnak. A területet megfelelően, egyszerű eszközökkel tagolja, a javasolt megoldás könnyen megvalósítható.

A gyalogos átközlekedést a tervezett épület koordináta rendszerének extrapolálásával, ugyanakkor a tér zöldfelületi rendszerétől némileg idegen, merev ortognális struktúrában, a főtértől alig elválasztva, annak peremén oldja meg. Ezzel a helytörténeti sétány, a szeparált

használatra szánt rendezvény tér a főtér átmenő forgalomtól védett marad.

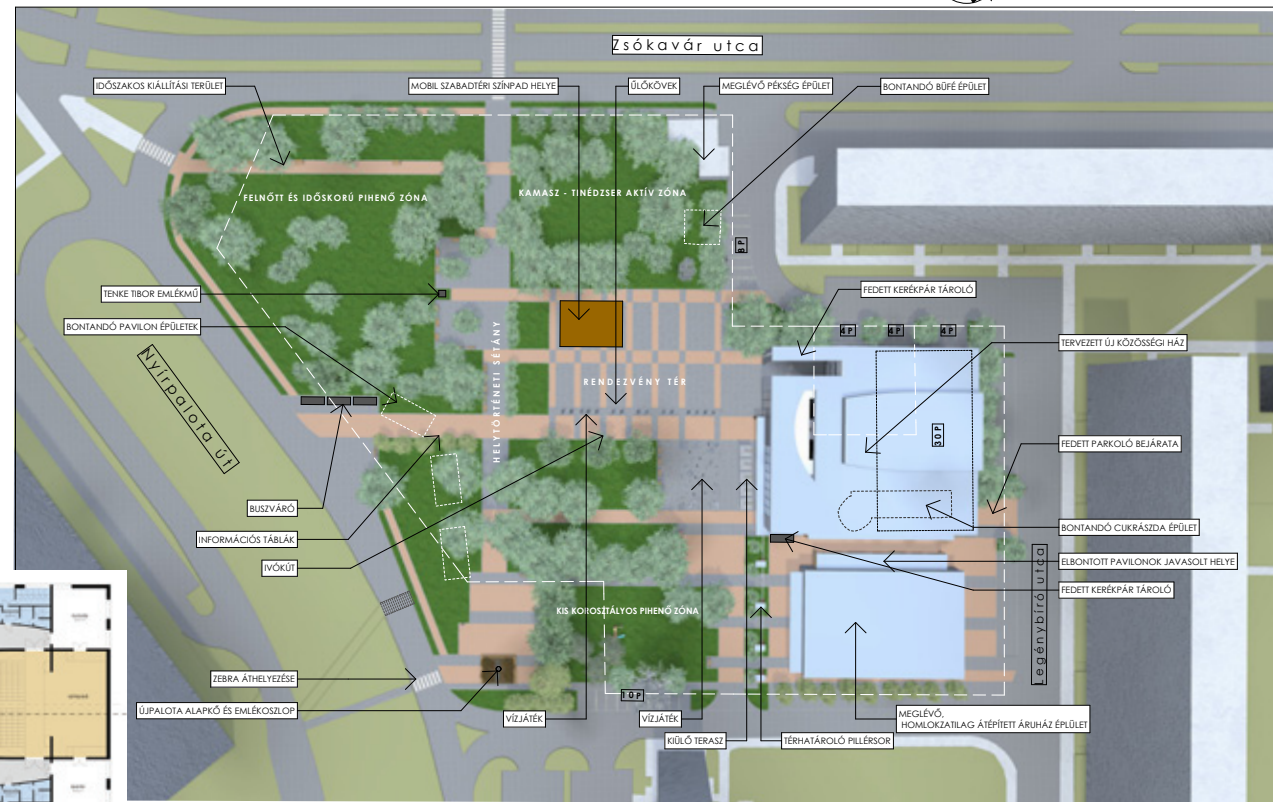
A hátrányok ellenére az eredeti pozícióban megtartott és tömegében bővített, a tér egészéhez méltó, környezetét formai szempontból uraló közösségi ház létjogosultságát a pályamű helyesen mutatja be. A közösségi ház szerepének megfelelő hangsúly birtokában „megtűri” maga mellett a meghagyott élelmiszer áruházat úgy, hogy az épület előtt megfelelő léptékű és a maga eszközeivel igényesen berendezett főtér képez.

A pályaművet a Bíráló Bizottság – elsősorban a közösségi ház pozicionálását, valamint a rendezvényter részletgazdag megformálást elismerve – rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

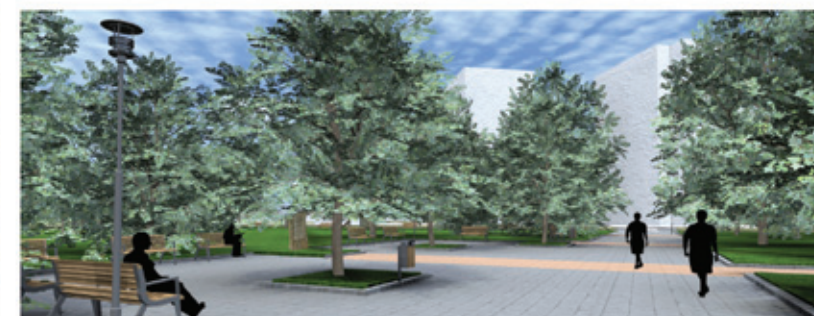
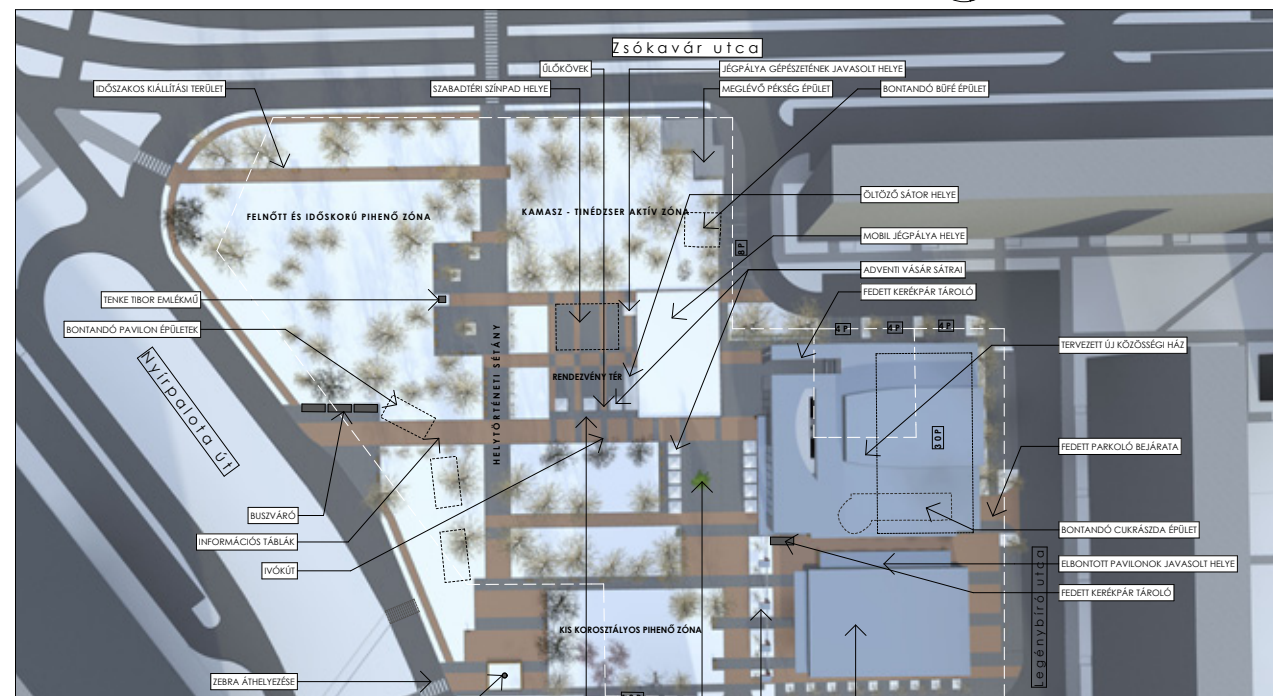

TAVASZI - NYÁRI ÉVAD

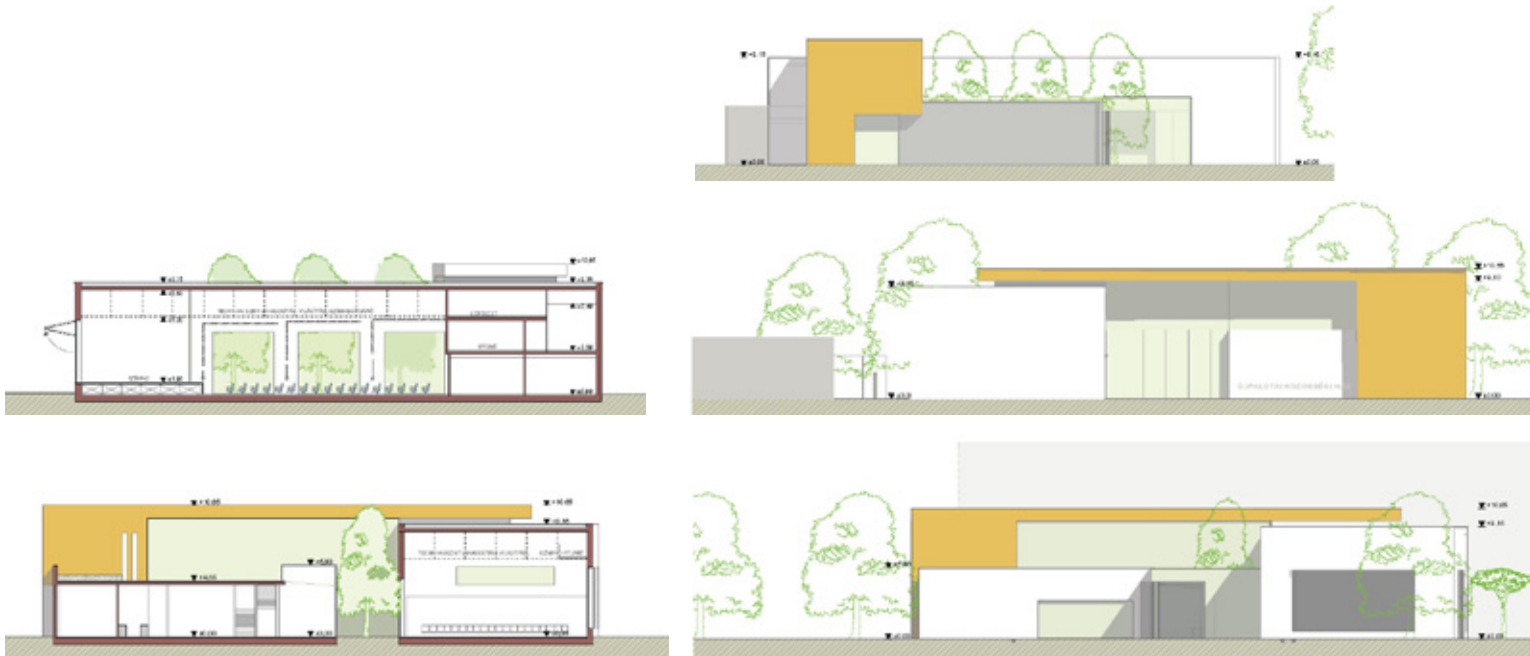
ŐSZI - TÉLI ÉVAD

LÉPTÉK TERV BT.
SZAKÁCS BARNABÁS,
VONNÁK KATA,
FEHÉR GÁBOR,
FISCHER MÁRTA,
JÁVORI KRISZTI,

LIZICZAI SÁNDOR,
JANCSÓ MÁRTON,
HLATKI KATALIN,
KŐ BOLDIZSÁR

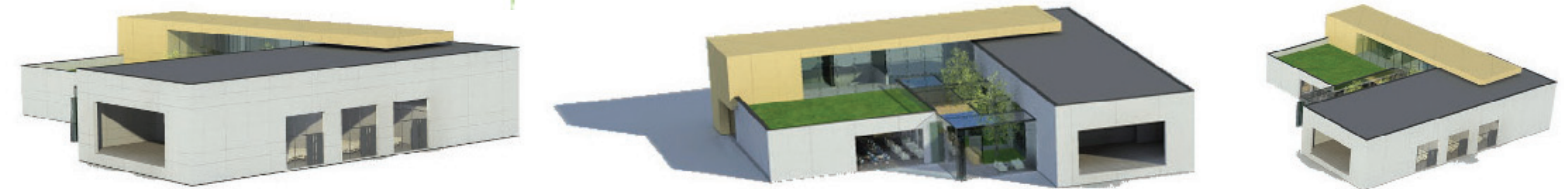
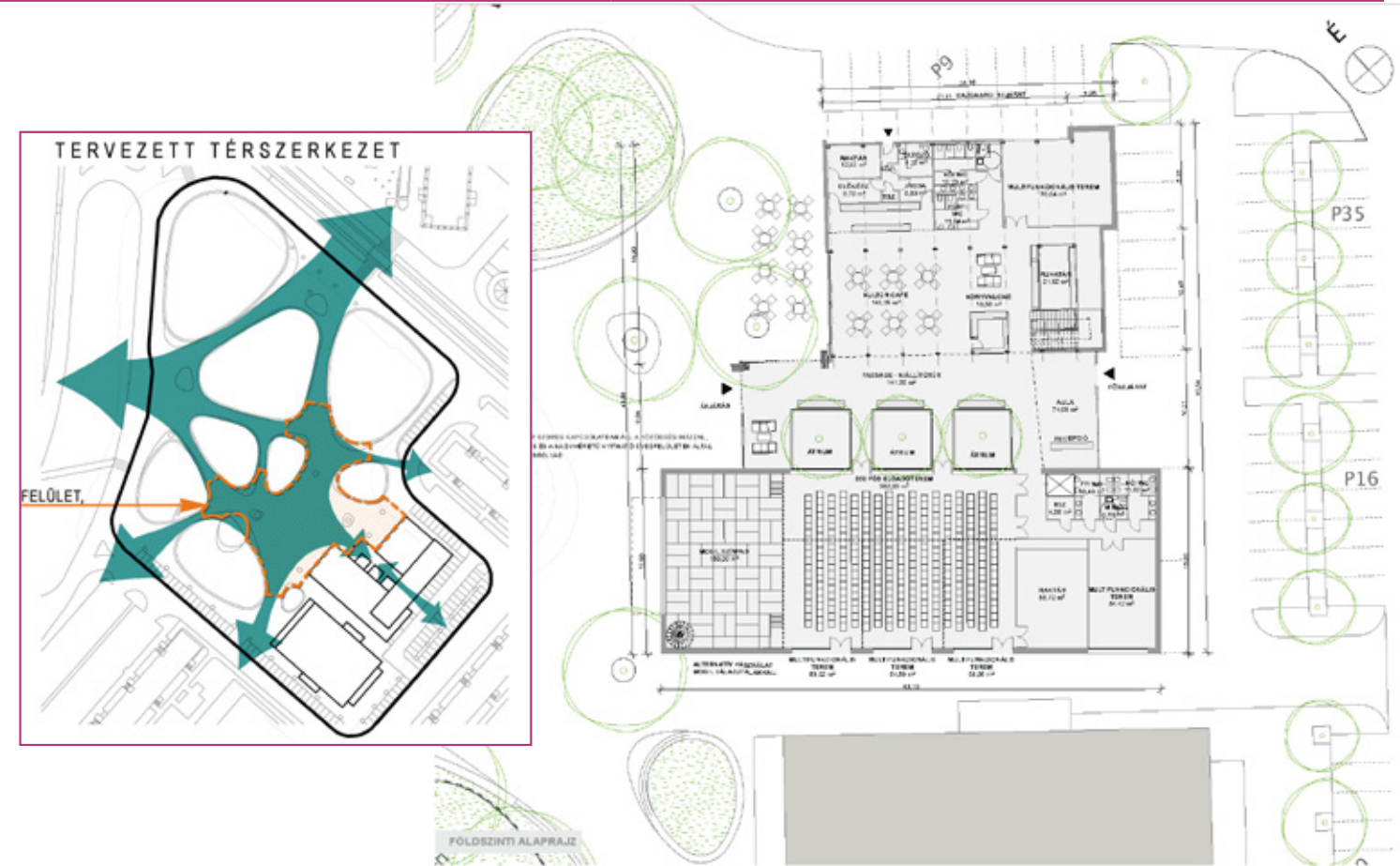
A Bíráló Bizottság véleménye: A tervező a jelenlegi helyén bővíti a Községi Házat, mely négy fő tömegből áll: a meglévő Községi Ház, új multifunkcionális nagyterem, üvegpassázs összekötő elemként, és egy színes összekötő elem. Az új Községi Ház téglalap formájú elemekből áll, ám az egységeknek így is van dinamikája. A Községi Ház mögé parkolót telepít.

A környezetalakítás során meghagyja a jelenlegi fő közlekedési útvonalakat és a zöldfelület nagy részét. A terv fő erénye a zöldfelületi kialakítás. Az „úsztatott Fő tér” koncepció alapján kisebb-nagyobb, ovális formájú zöld felületekkel tagolja a teret. Burkolatba süllyesztett vízarchitektúrát alkalmaz. A 173-as és a 96-os buszmegállóknál az ovális formájú zöld felületekhez igazodó szolgáltató egységeket hoz létre.

A Centenárium emlékmű mögé két oldalra nyíló terasszal kávézót telepít, mellette játszótér és zárható „Süni mesekert”. A játszótérnek közösségsszervező fórumot tulajdonít, ahol különféle korosztályok is találkozhatnak. A Tenke emlékkövet a tér középpontjába helyezi át. A terv előnye, hogy megújítva meghagyja a tér ligetes jellegét és jól pozicionálja a Községi Házat, hátránya, hogy a szabadtéri aktivitásokra nem hagy elég felületet.

A közösségi ház programját nem teljes mértékben elégti ki.

A pályaművet a Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

MADÁRTÁVATI LÁTVÁNY A NYÍRPALOTA UTCA - ZSÓKÁR UTCA KERESZTEZŐDÉS IRÁNYÁBÓL

LÁTVÁNY A NYÍRPALOTA UTCAI LÁNDHÁZ FELŐL

LÁTVÁNYTÉR A ZSÓKÁR UTCA IRÁNYÁBÓL

A PARK BELSŐ LÁTVÁNYA A TERVEZETT EGYNÁRI VIRÁGHÜLTÉSSSEL

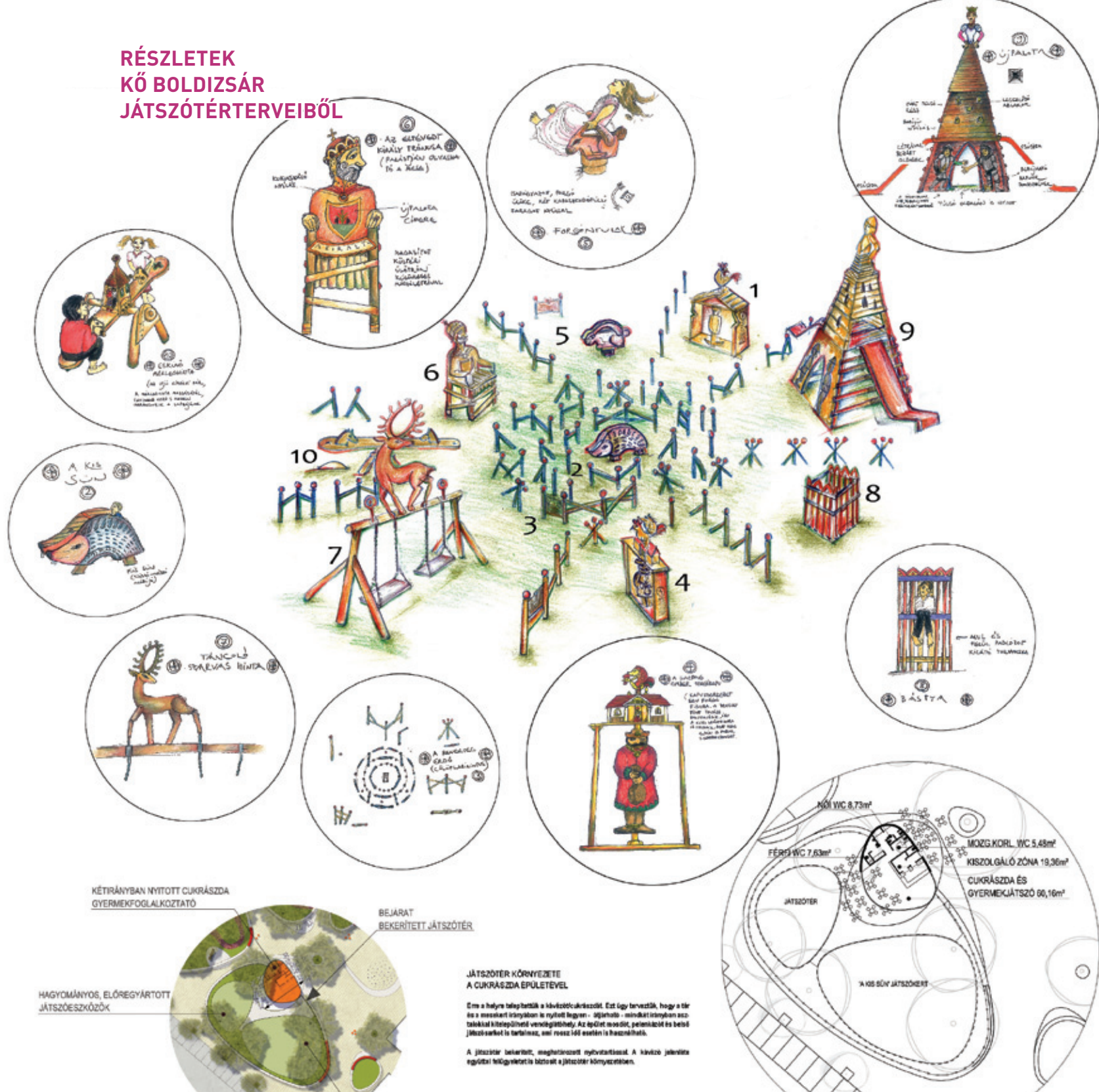

A RENDEZVÉNYTÉR LÁTVÁNYA VÍZARCHITECTURÁVAL

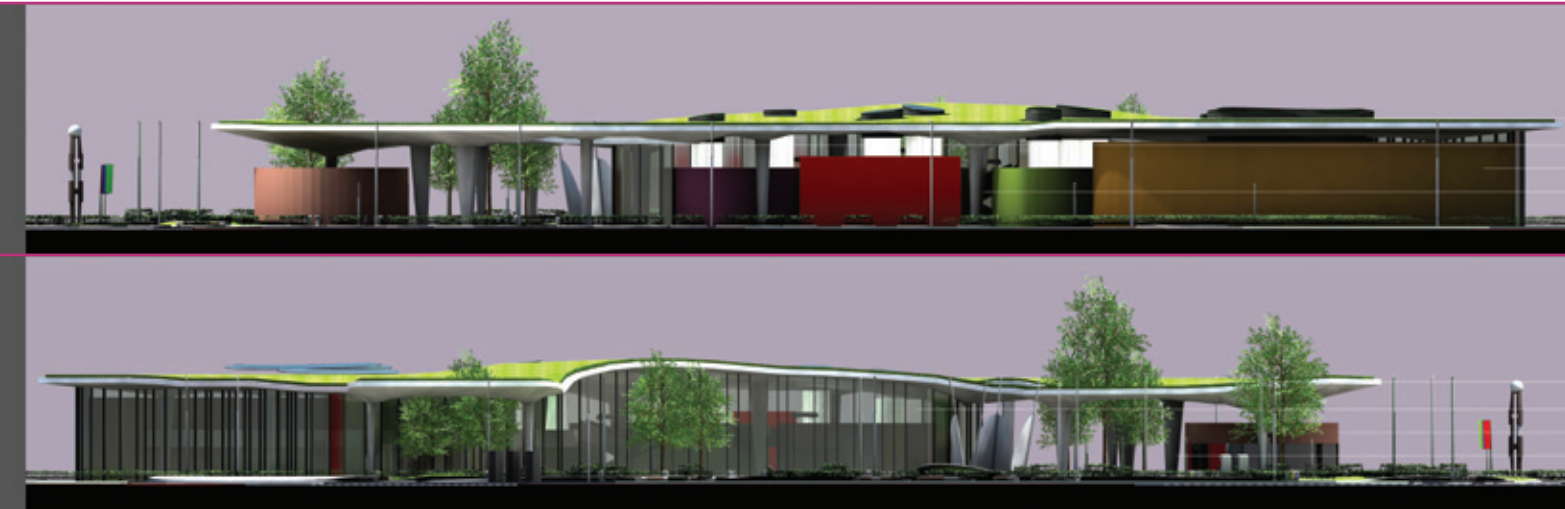

BEJÁRAT A NYÍRPALOTA ÚTI BUSZMEGÁLLÓ IRÁNYÁBÓL

RÉSZLETEK KŐ BOLDIZSÁR JÁTSZÓTÉRTERVEIBŐL

A Bíráló Bizottság véleménye: A pályamű határozottan szakít a környező lakótelepi beépítés szigorú szerkesztési rendszerével, helyette mind az épületek, mind a szabadterépítészeti elemek megformálása során íves felületekkel és vonalakkal dolgozik. Az egyetlen – a lakótelepi karakterre és egyben a lakótelepi életformára utaló elem a megtartott élelmiszer-áruház, melyet azonban mintegy „zárójelbe is tesz”, amennyiben annak bejáratát és az ahhoz vezető közlekedő felületeket megtartva egy olyan új, többfunkciós épületet létesít a lebontott kultúrház és a cukrászda helyén, melynek amorf tetőzete alatt az élelmiszer-áruház előtt cukrászdát helyez el. A tervezési terület meglévő zöldfelületeit jelentős mértékben megtartja, de azokat kisebb-nagyobb zöld foltokra osztja úgy, hogy az ekként kialakuló burkolt felültek hol keskenyebb, hol szélesebb helyet foglalnak el, mígnem a foltok a tér közepén egy nagy épített „tisztássá” összeolvadva képezik a rendezvény- és vásárteret. A tér burkolt felülete – elsősorban a sok használhatatlan burkolt töredék terület miatt – talán kissé túlzott nagyságú, de a rendezvény-és vásártértől a határoló útvonalak felé vezető felületek, sőt maga a tér egybefüggő és átlátható térsége is számos érdekes, differenciált használatot lehetővé tevő részlettel gazdagon megformált. A nagy rendezvények számára a színpadot az új közösségi ház előtti „épület-öblözetben” helyezi el, ami lehetőséget ad arra, hogy a tér szokványos használata, a nagy átmenő gyalogos forgalom a rendezvényt, a rendezvény pedig a forgalmat ne akadályozza.

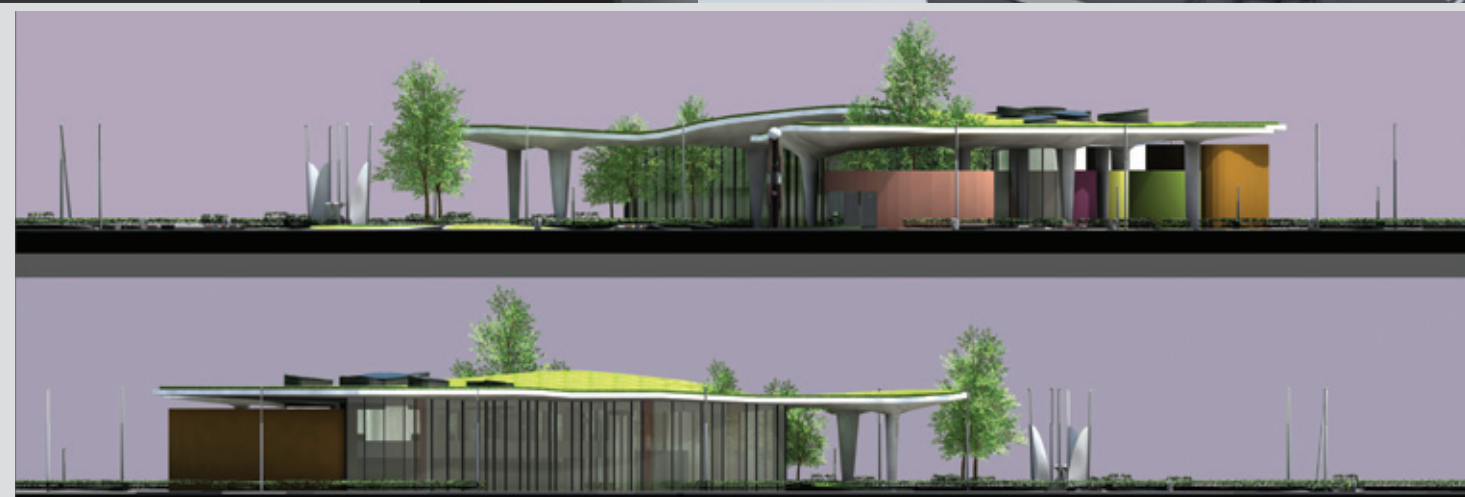
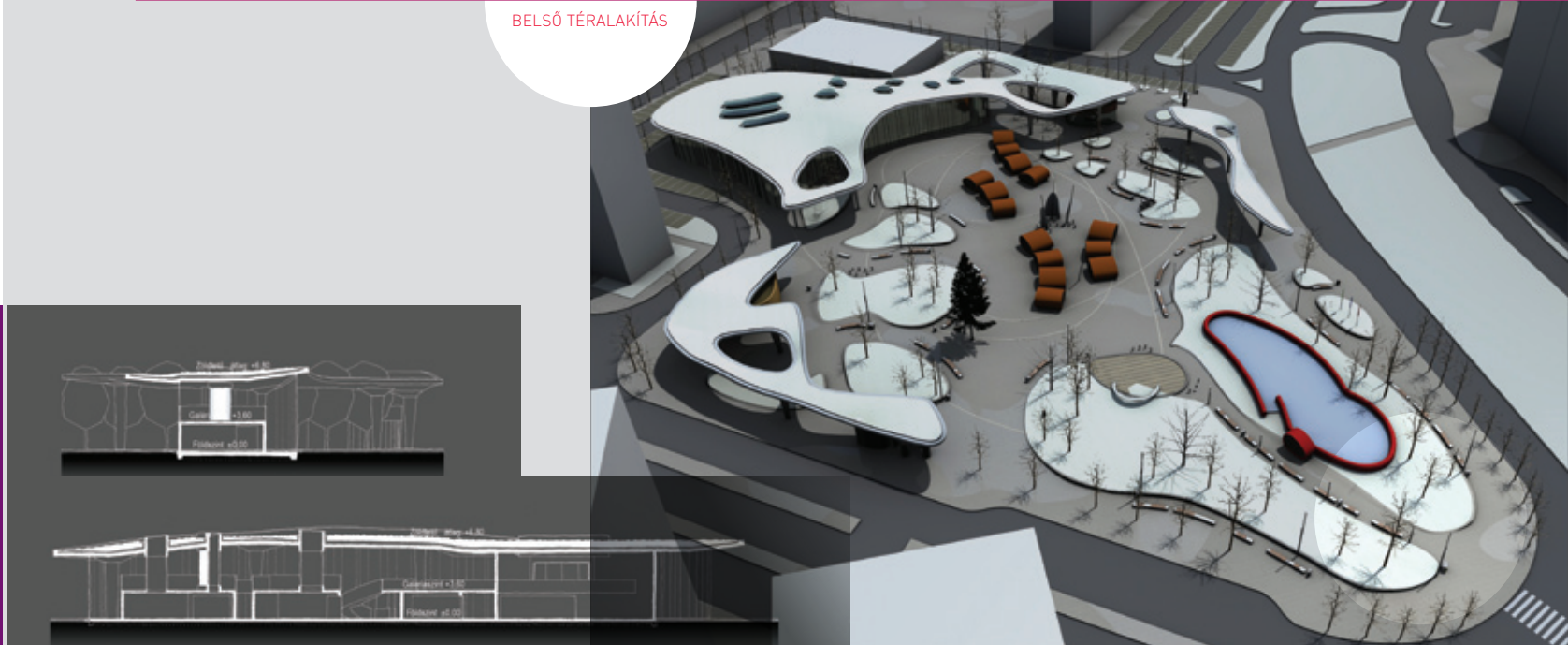
A közösségi ház megformálása konzekvensen követi a pályamű szerkesztési alapelvét, amennyiben a tető alatt egy minden oldalról transzparens megjelenést biztosító üvegfelület mögött ugyanazokat a formai elemeket alkalmazza az egyes terek és tércsoportok kialakításakor, amiket a tér zöldfelületeinek megformálásakor. Az amorf hengerekből épített funkcionális egységeket az emeleti szinten galéria köti össze, így a sokféle rendeltetési egység egyidejű használata is megoldható. A közösségi házat a tér szerves részének tekinti, amit azzal is hangsúlyoz, hogy a térburkolat az épületen belül is folytatódik.

Noha a zöldtető alkalmazása – akár még kisebb termőréteg biztosítása esetén is megoldható, de – egyrészt rendkívül igényes megvalósítást és karbantartást, üzemeltetést igényel, másrészt biztosra vehető, hogy a terven ábrázolt mégoly vonzó látvány soha nem fog megjelenni. Ami a közösségi ház esetében – ha nem is úgy, ahogy az a tervlapokon látható, de – megvalósítható, az a pályaműben javasolt két kisebb tetőzet esetében kizárható, a két főút menti buszmegálló közelében tervezett tetők a javasolt formában nem oldhatók meg, a tervezett tetőzetek helyességét a terv nem igazolja.

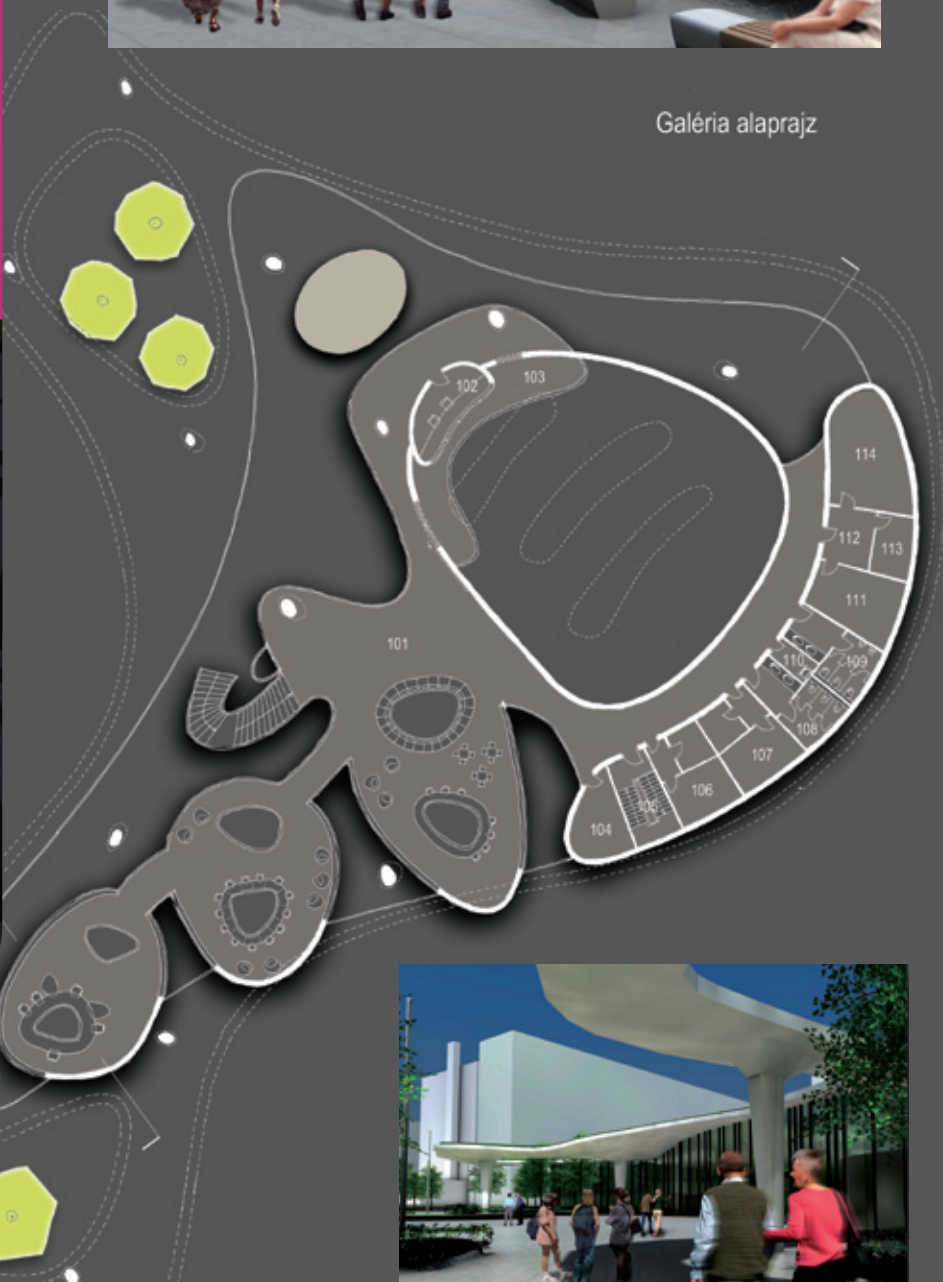
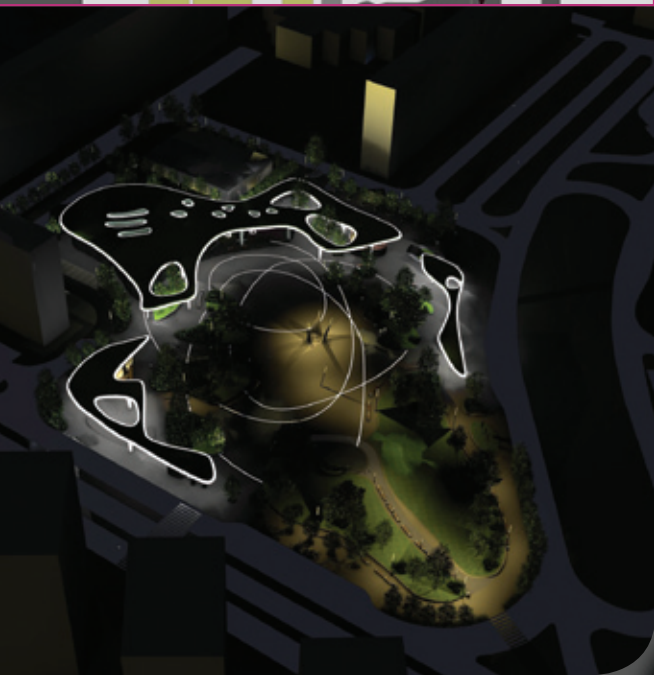
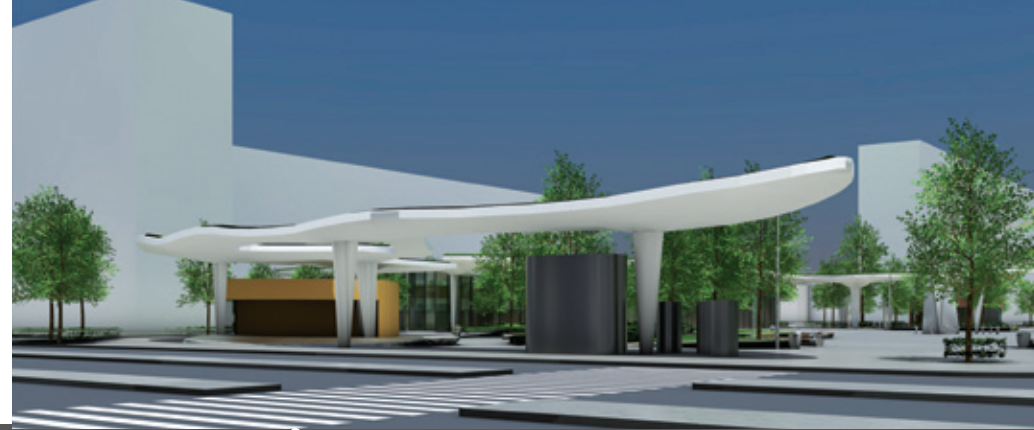
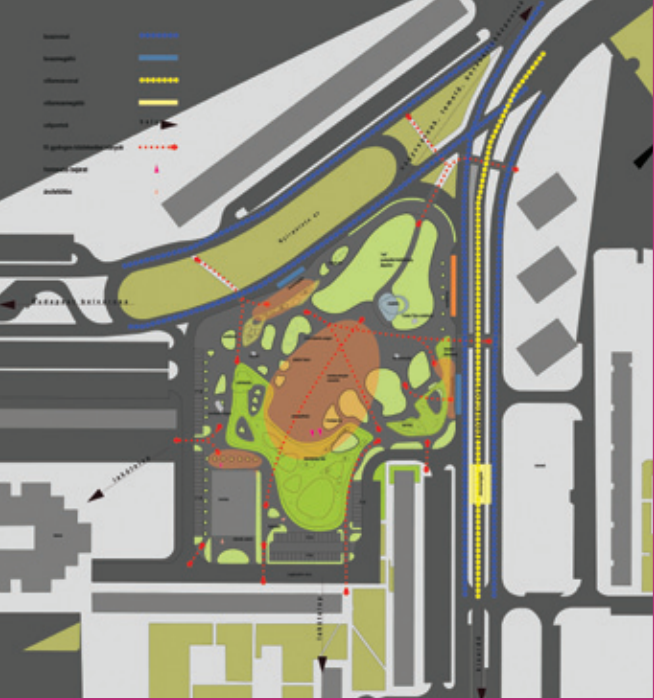
A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvétélben részesítette.

BELSŐ TÉRALAKÍTÁS

Galéria alaprajz

52.

1 zászlótér

2 információs sziget

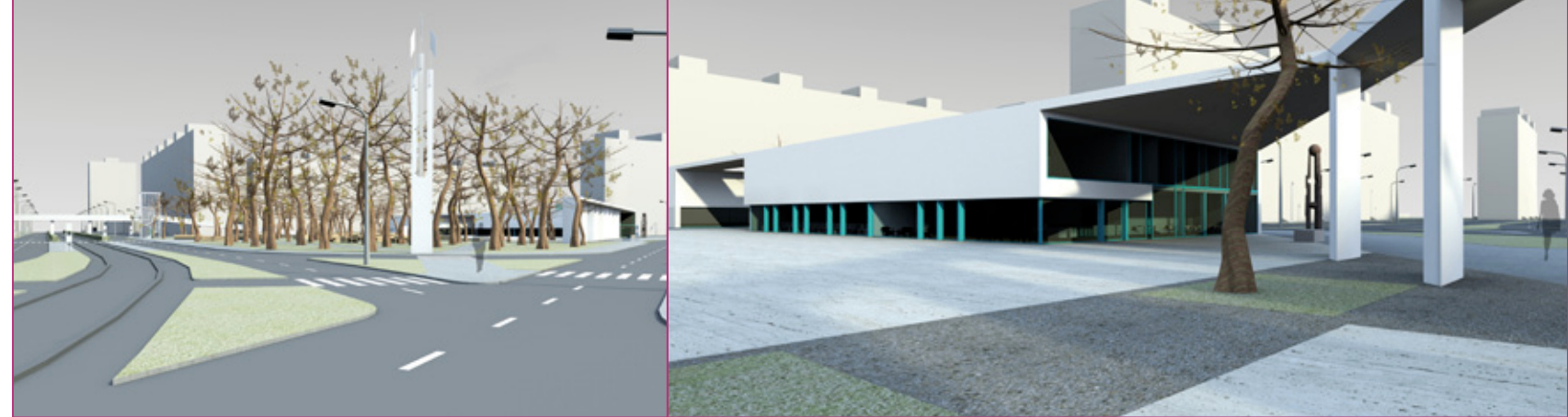
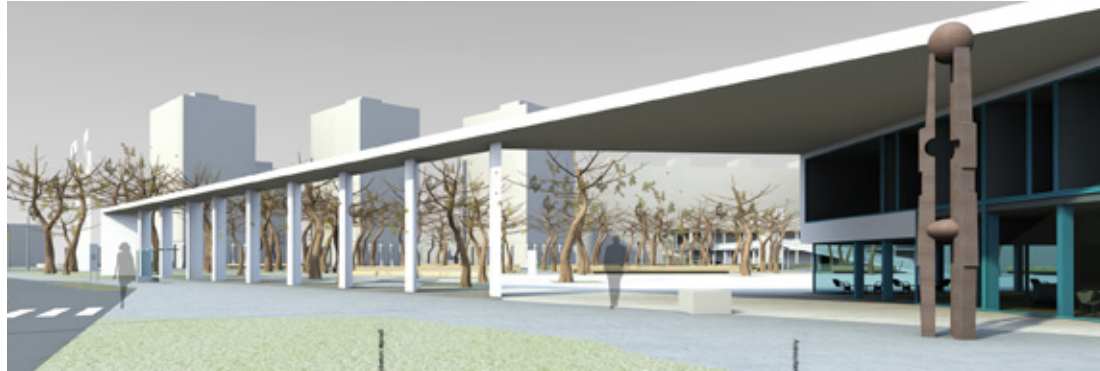
3 vízjáték

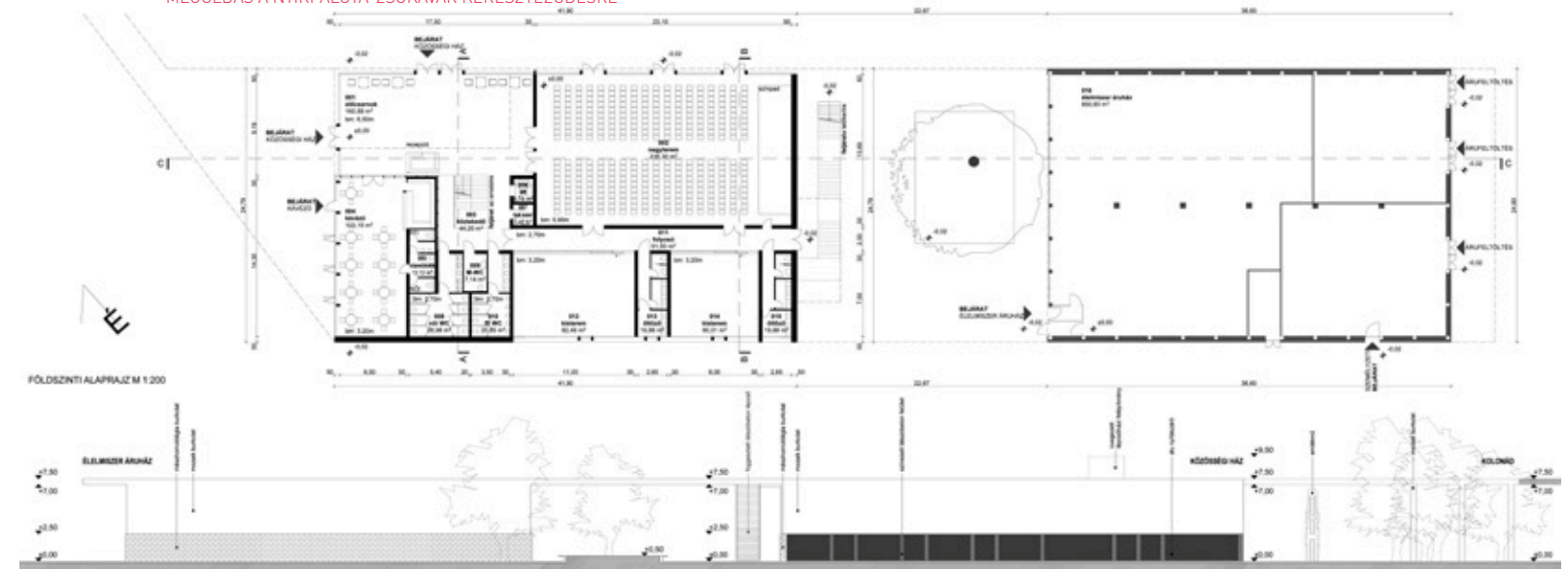
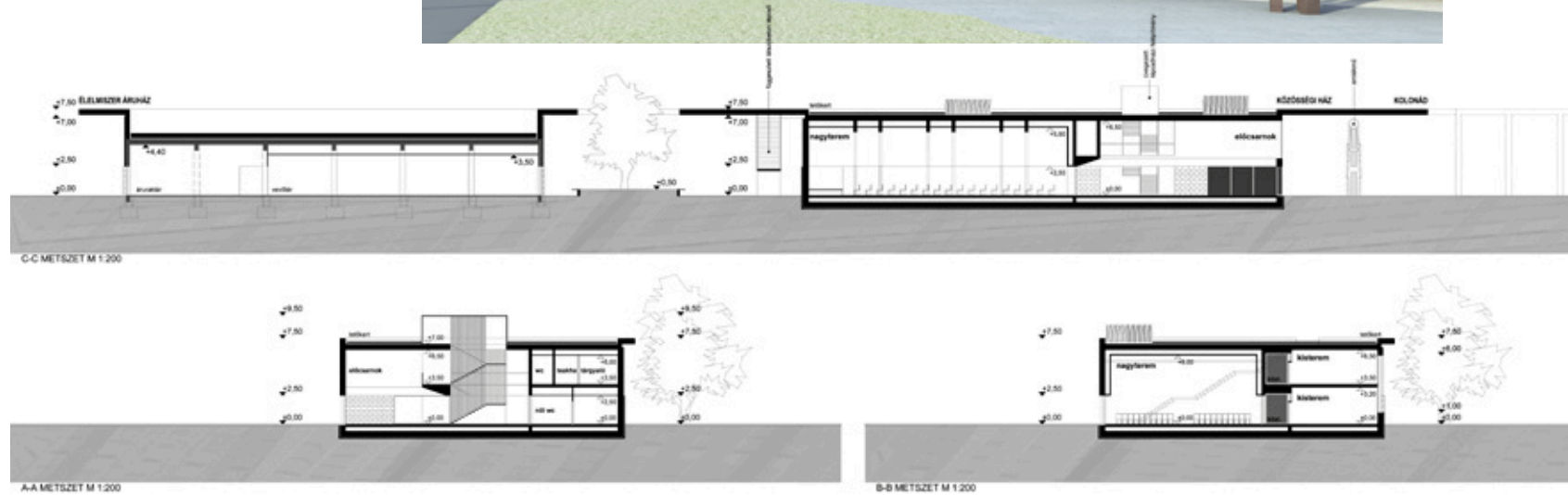
4 kerékpár-sziget

MEGOLDÁS A NYÍRPALOTA-ZSÓKAVÁR KERESZTKEZŐDÉSRE

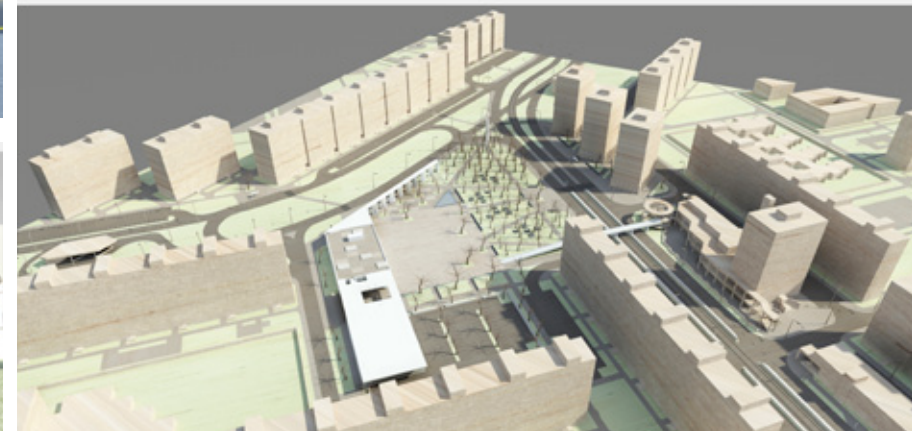
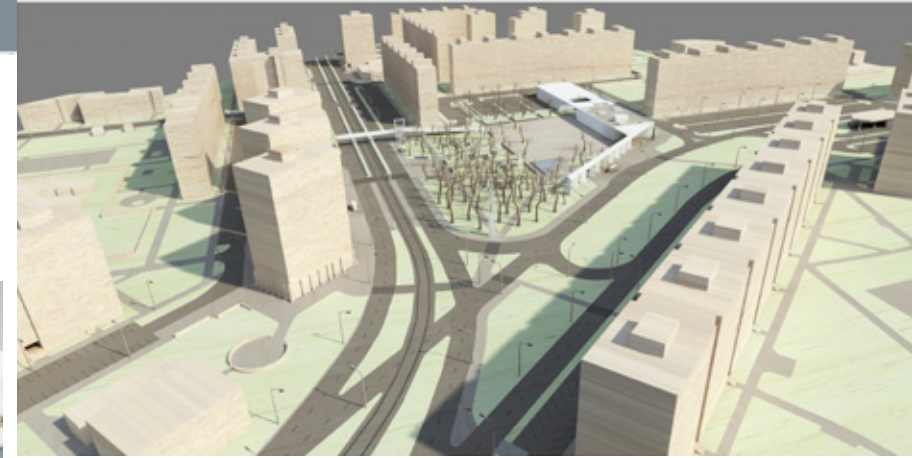
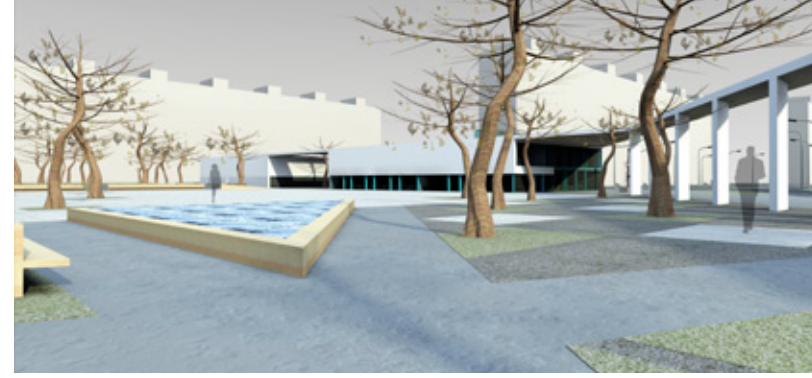
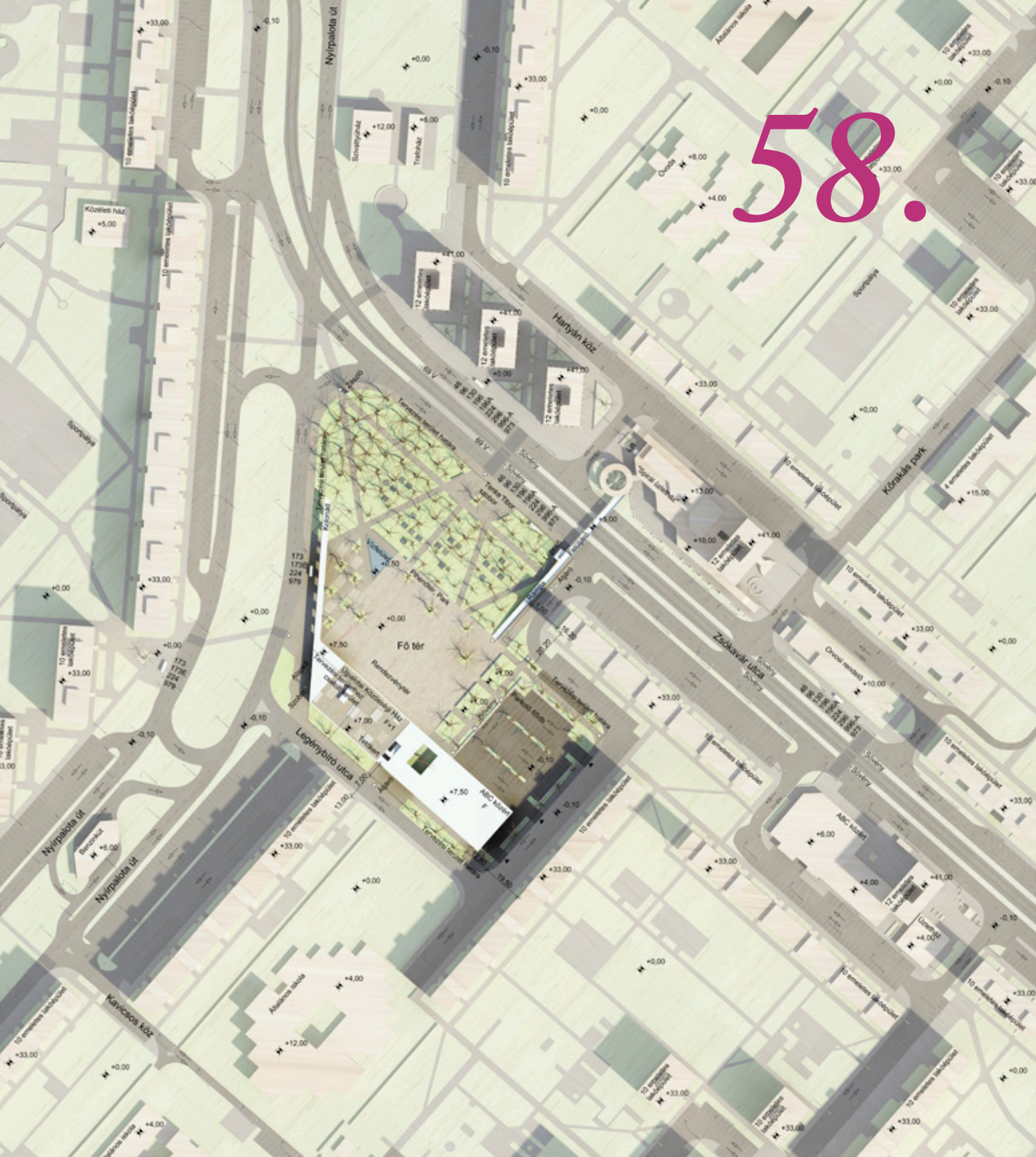

A Bíráló Bizottság véleménye: A pályázat a tér déli oldalára, a Centenárium emlékmű mögötti terület Legénybíró utca felé eső részébe helyezi a Községi Házat, de ezt jó ötletet nem tudja következetesen végig vinni sem funkcionális, sem formai szempontból. A fő homlokzata nem a térre néz, hanem Nyírpalotai utcai buszmegállóra. A 173-as buszmegállótól már kiszélesedő szabadtér vezet a Községi Ház előtti rendezvényterre. A Községi Háztól a Nyírpalota út mentén kolonád ad formát a térre való bejárathoz és egyúttal szegélyezi is a teret. A kolonáddal sikertelenül próbálja meg a tömegformát befejezni. A szökőkutat a Fő térről más helyre telepítené. Háromszög alakú vízfelületet helyez a tér észak felé nyúló területére. A Nyírpalota utca – Zsókvár utca sarkánál lévő zöldfelületen felesleges gyalogutakat nyit a Zsókvár utca és a tér közepe felé. Az északkeleti mezőben szinte összefüggő zöld felületet tervez. A Zsókvár utcai átjárónál kis teret nyit és itt helyezi el a Tenke emlékkövet.

A Zsókvár utca túloldalán lévő csigarámpás szolgáltató házból rámpában végződő felüljáróval teremt összeköttetést a Fő térrel. A rámpa a Községi Ház előtti rendezvényterre vezet. A Községi Ház helyén parkolót telepít. A tér ligetes jellegét megtartja, ezzel harmóniában van a megfelelő méretű rendezvényter. A környezetalakítás, a Zsókvár utcai kis központnak a Fő térrel való összekapcsolása és a Községi Ház elhelyezése alapján a bíráló bizottság megvételre javasolja a tervet. A hibái ellenére a beépítés jól mutatja a terület délről való beépítésének és lezárásának lehetőségét és jogosultságát.

Az alapvetően jó belső tagolású tervet a Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

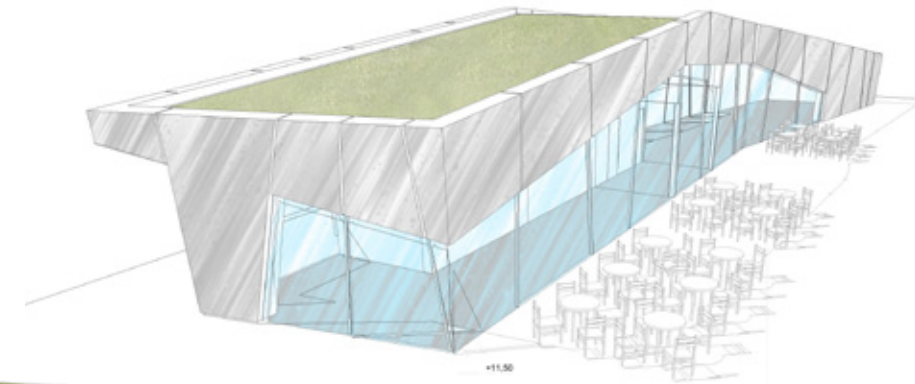
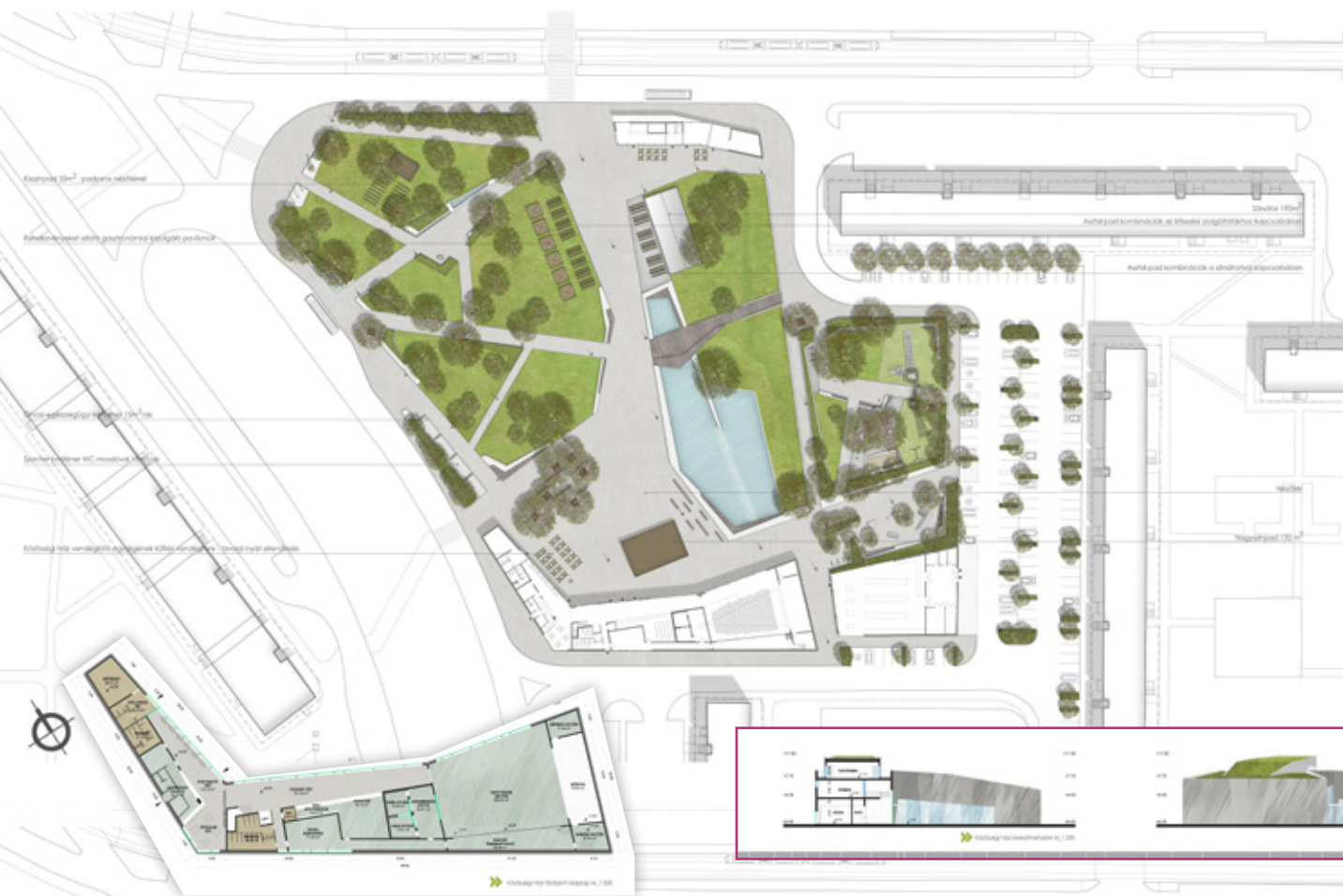

Kőzségi Ház hosszmetérete M1_1:200

ÉPÍTŐANYAGOK VIZSGÁLATA TELJES ÉLETCIKLUS ELEMZÉSEL													
	VÁLYOG	FA	FÉM	ÜVEG	TEGLA	BETON	MŰANYAG						
1. ALAPANYAG LÉTREJÖTTE													
2. ÉPÍTŐANYAG ELŐÁLLÍTÁSA													
3. BEÉPÍTÉS													
4. ÉLETTARTAM													
5. BONTÁS													
6. ÚJRAFEHASZNÁLÁS													
7. LEBOMLÁS													
* cikkskusan nem értelmezhető													

Vályog:
A vályog használatban ősi építőanyag. A környezeti hatása minimális és viszonylagosan alacsony energiagigényű teljesítményű újrahasznosító. Szerkezeti tulajdonságai elsősorban a falazatok hőtechnikai érdemi tömegképző elemeiként való alkalmazását teszik lehetővé.

Fa:
Ökológiai környezeti hatását tekintve is az egyik legkímélőbb építőanyag. Kiszáradása során segíti a légkör széndioxid egyensúlyának megtartását. Feldolgozása közben alig alakul ki hulladék és az esetleges hulladékok sem váltják környezetszennyező szemétté. Feldolgozása olyan sokrétű, hogy a szerkezeti-, szigetelő-, és térfaltartó elemek is rendelkezésre állnak. Bár csak egy ciklusban újrahasznosítható anyag, lebomlása során nem keletkezik káros anyag és mint építőanyag élettartamával kívánatos a teljes megújulásához szükséges időtávot.

Fémek:
Az alapanyagoknak és magának az építőanyagoknak az előállítás is rendkívül mértékben terhelte környezetünket (bányászat, kohászat). A fémek általában teljesen, és akárhányszor is újrahasznosíthatók. Anyagfajta, szerkezeti tulajdonságok miatt hasznos építőanyag alapanyagok, de előállításukhoz szükséges magas energiamegtartás miatt alkalmazásukat indokolt minimalizálni.

Beton:
A beton előállítása magas környezeti terhelést jelent. Újrahasznosíthatósága is magas energiagigényt igényel és beszállás után is csak mint töltőanyag alkalmazható. Újrahasznosítása további energiagigényű jár, ami nem a legkedvezőbb irány. Jelenleg a kis léptékű építkezésektől tekintve nincs alternatívája. Cél a mennyiségi minimalizálás mellett a mind magasabb fokú újrahasznosítás lehet.

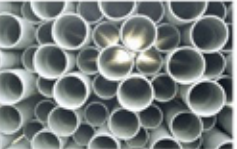
Üveg:
Az üveg magas energiagigényű előállítása ellenére sem válhat kerülendő anyaggá. Hővezetési tulajdonságai ellenére, több rétegben alkalmazva, többciklusos újrahasznosíthatósággal javított anyag.

Téglák:
Az egyik legnépszerűbb, legősibb építőanyag. Bányászata magas környezeti terheléssel jár. Újrahasznosítása egyszerű lehet és ebben a folyamatban nemes minőségű teljesen elvezethető. Ezért alkalmazása csak minimálisan, csak az emberkezelt építkezési hangulypontok kiegészítésére javasolt.

Recartan:
Ha újrahasznosított gumi- és textilanyagokból készült anyag, akkor alkalmazása - élettartama alatt - csökkentheti a környezeti terhelést. Rugalmas felületének köszönhetően sokoldalúan használható anyag.

Műanyagok:
A vegyipar rendkívül széles spektrumú anyagpalettát előállítással képes. Ezek az anyagok több nemű szigetelő képességek miatt, sokoldalú felhasználásra alkalmasnak lehetnek. Az általában használt műanyagok előállítása és lebomlása magas környezeti terhelést jelentenek. Többciklusos újrahasznosításuk nem megoldott. Alkalmazásuk minimalizálása indokolt.

Extenzív vs. Intenzív tető:
Az extenzív tetőket vékonyabb rétegre építik, így kisebb szerkezeti terheléssel jelennek meg mint az intenzív tetőket nehezebb terhelés. Ez csökkenti a szerkezeti keresztmetszetet, ami kedvezőbb anyagfelhasználást mutat az eredményez. Összevetésben a beépített terület és az elmozdításával és a teljes értékű termeléses időtartamok minimalizálásával kedvezőbb hatás érhető el.

Napelemek:
A napelemek előállítása is magas környezeti terhelést jelent. Előállításuk energiagigényét és működési élettartamuk alatt megtermelt energia pozitív mérleget mutat. Ezért telepítésük és lebontásuk indokolt. Telepítésük nem tudja megakadályozni a teljes energiagigényt, de hatékonyan csökkenti a szükséges mennyiséget.

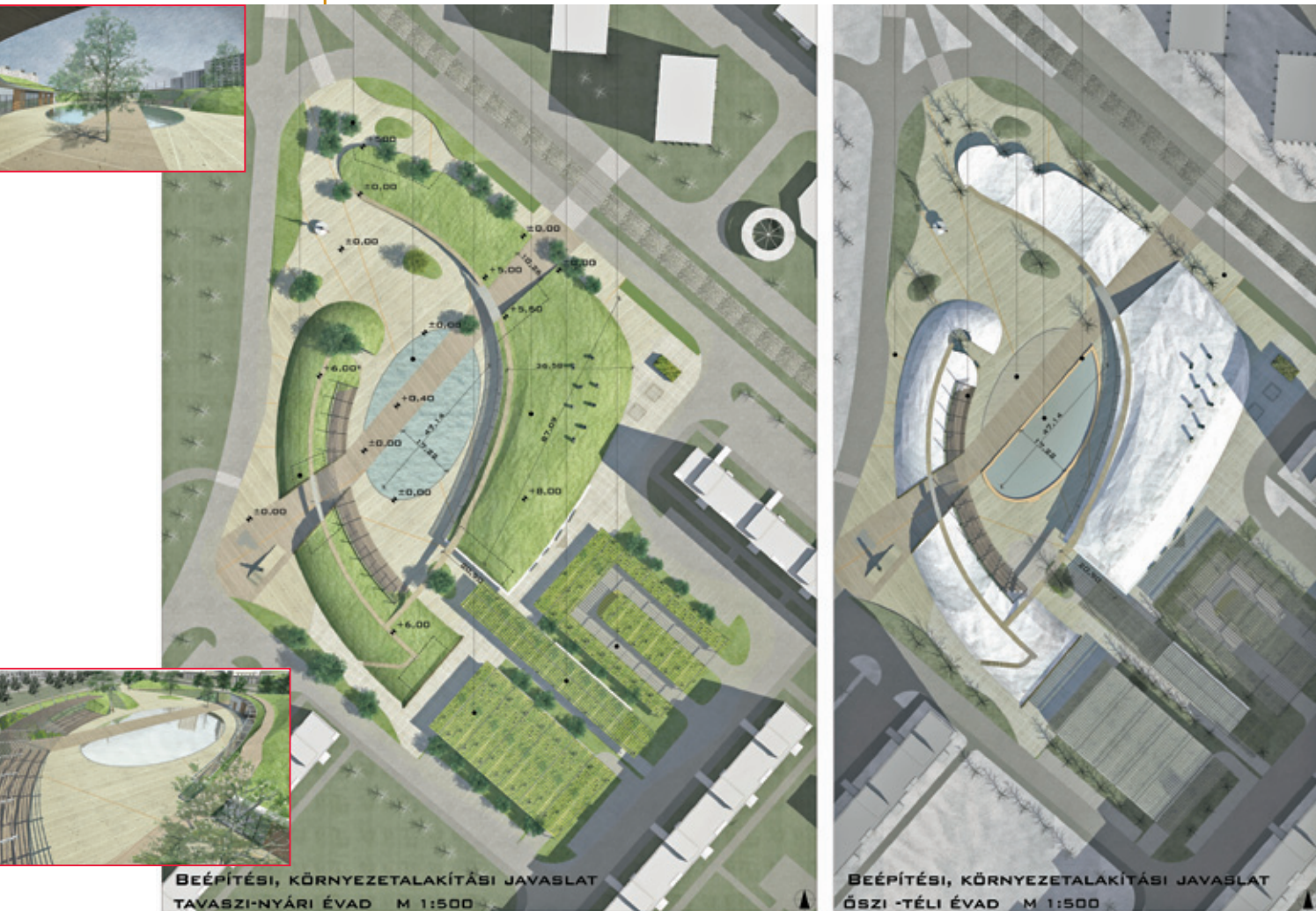
anyaghasználati tanulmány részlete a 64. Pályaműből

A lakótelepek létrehozását direktívák határozták meg, melyeket – gyakorlati tapasztalatok hiányában - teoretikusok alkottak meg, szükségképpen csak általános, főleg fiziológiai tulajdonságok figyelembevételével. Az élettér kialakításába az azt használók semmilyen módon nem szólhattak bele, s arra egyáltalán nem volt mód, hogy a fiziológiai igényeken túl, metafizikai igények is kielégítésre kerültek volna, még kísérletképpen sem. A tömeges és a rövid határidejű igényt úgy elégítették ki, hogy hatalmas területen csak néhány alkotó szellemi energiája érvényesült, amiből adódóan nagyon kicsi az egységnyi térrészre jutó szellemi energia, nagyon nagy mértékű a tipizálás, nagyon nagy mértékű az entrópia nagyságával kifejezett homogenitás. S még ha zseniálisak is voltak alkotói, mindenhol ugyanaz a zseniális alapvetés érvényesült, esélyét sem hagyva más alkotói gondolat indukálta változatosságnak.

(részlet a 44. pályaműből)

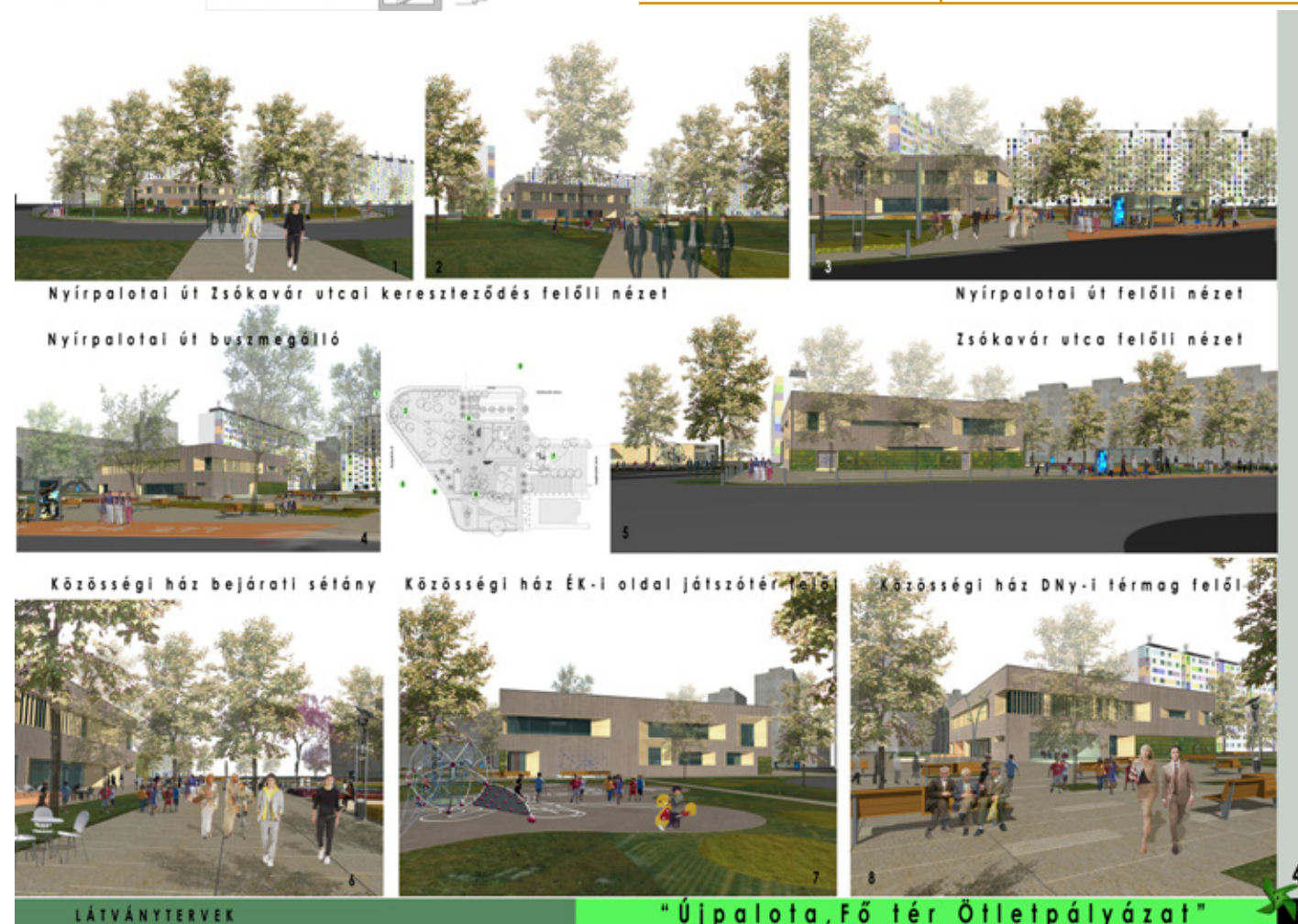
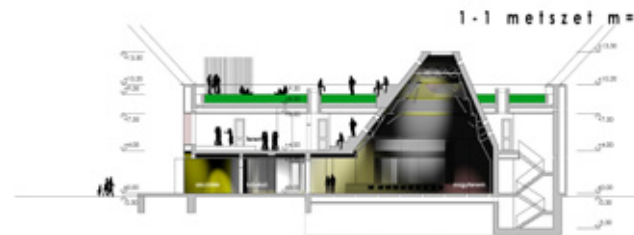
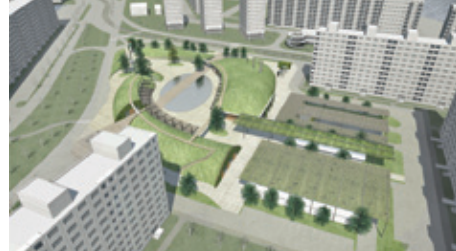

»...tervezési filozófiánk

szerint semmiképpen sem szeretnénk a téren hagyományos értelemben vett épületet láttatni, ezért született a két íves földszánc gondolata, amely belső oldalán nagy rendezvényeknek, vagy éppen családi összejöveteleknek vagy piknikeknek adhat helyet. A két földszánc kialakítása és geometriája olyan, hogy a keleti alakzat alsó végében, a Legénybíró utca felől a művelődési házat fogadja magába. A másik, nyugati oldalon levő földszánc a nagyobb rendezvényekhez

szükséges lelátósorokat tartalmazza, amelyek azonban egész évben kényelmes üldögélésre, kártyázásra, társasjátékok játszására vagy éppen piknikek rendezésére is alkalmasak. A lelátó fölött növényzettel futtatott árnyékolót alakítottunk ki. A földszáncok megtartott élelmiszer áruházhoz közel eső végén üzletek kialakítását javasoljuk, hasonló módon a nyugati földszánc átvágásának bütőfalában, illetve a keleti földszánc útkereszteződés felé eső részében. Úgy gondoljuk, hogy ezek a földdel takart, és ezáltal vizuálisan nem zavaró funkciók jól szolgálhatják a gyalogosok igényeit...«

(részlet a műleírásból)

»...A térrel

való aktív kapcsolat érdekében a földszinten mind a négy homlokzaton süllyesztett kialakítással ún. akcióteret terveztünk, mely akciótereket nagyobb rendezvények esetén ki lehet nyitni és fedett (hangosított, világított) miniszínpaddá, eseménytérré változtatni. ...) A külső homlokzat szerkezetei duplafalúak, melyek hőtechnikai értékei a passzív ház szabványainak is megfelelnek, a falszerkezet teljes szélessége 80 cm. A külső kéreg az épület helyiségeinek kedvezőbb hőtechnikai tulaj-

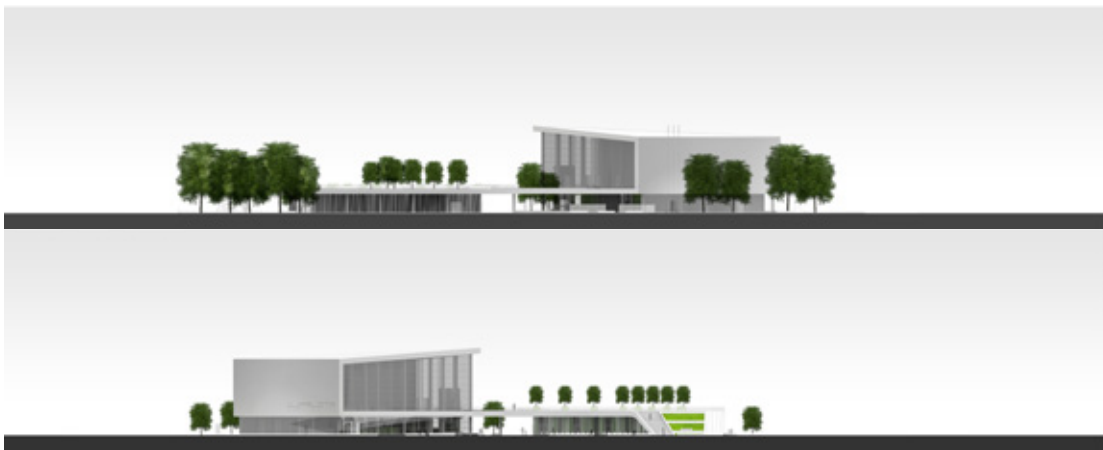
donságokat, akusztikai védelmet, illetve levegőtisztasági védelmet nyújt, de a két réteg között helyezük el a nagyméretű LED-kivetítőket is, amely előtt a külső kéreg azon része ajtószzerűen felnyílik. (...) Két homlokzaton függőleges kertet terveztünk, földblokkpanel-modulrendszerrel 3 m magasságig, 70 cm szélességben. Az épület által a parkból elfoglalt területet a tetőn tetőkert formában pótoljuk 1m-es földfeltöltéssel, és a közösségi ház tetőkertjét a látogatók pihenésre, nézelődésre használhatják...«

(részlet a műleírásból)

MÉRTÉK ÉPÍTÉSZ STÚDIO KFT.
FÁBIÁN LÁSZLÓ,
GYENESE GÁBOR
BARCZA DÁNIEL,
BUKOVSZKY PÉTER,
GULYÁS RÓBERT,

HELTAI XAVÉR,
LUKÁCS ZSOMBOR,
ZIH KATA

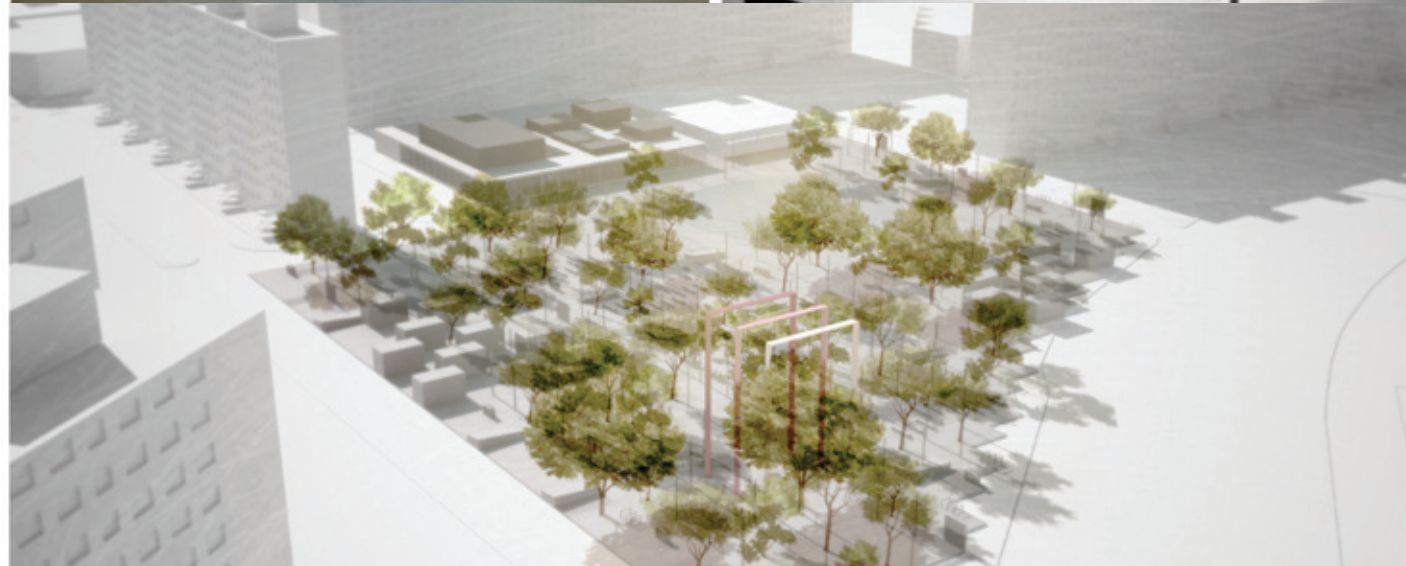
» ...A beépítési

terv készítése során fontos tervezési szempontnak tartottuk az épület és a köztér környezet- és energiatudatos elvek alapján történő megvalósíthatóságát, valamint az ökológiai és társadalmi fenntarthatóság szempontjait. Ezen elvek az építés során újrahasznosított anyagok alkalmazását, az üzemeltetésnél pedig a jelenkori környezettudatos technológiák alkalmazását jelentik; az alkalmazott épület szerkezeten túl kiterjednek az épület homlokzatainál alkalmazott megoldásokra, valamint az épületgépészetre. A tervezett köztér és közpark kialakítása során fontos szempont volt a fenntarthatóság, az ökológiai lábnyom minimalizálása. A fa-

állomány ritkítása mellet nagymennyiségő honos fa és cserje telepítését javasoljuk. A beépített anyagok többségében helyi elállításúak és kis környezeti terhelésűek. A csapadékvizet a zöldfelületeken hasznosítjuk, a szilárd burkolatok többsége vízáteresztő szivárogtatókkal rendelkezik. Javasoljuk a fenntartásból származó zöld hulladék komposztálását és ennek visszaforgatását a zöldfelületeken. Társadalmi fenntarthatóság – „köztér mindenkinek”. A tervezés során minden korosztály és társadalmi csoport számára nyitott és hozzáférhető közösségi teret alakítottunk ki. Ennek érdekében nagy hangsúly került az akadálymentességre, valamint az idősek, a gyerekek és a családok számára is egyaránt használható terek létrehozására.«

(részlet a műleírásból)

ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
ÁLMOS GERGELY,
KRONAVETTER PÉTER,
MIHÁLY ESZTER, ELFIN KFT.,
NAGY IVÁN, ZEA BT.

»...A főtér

egyedüli pozitív oldalaként értékelt fák organikus, szabálytalan rendszerére hatalmas fehér lepedőt terítettünk. A lakóházak mögött elterülő hátsó zöld kertek ellenpontjaként, és a megszokott, homogén, differenciálatlan lakótelepi tereket megtörve nagy léptékű burkolt felületet hoztunk létre. A meglévő véletlenszerű réteg, és az új, racionális háló rétege közti feszültség adja a tér elsődleges textúráját, hasonlatosan ahhoz, ahogy a panelházak szigorú homlokzati osztása elfedi a mögötte rejlő rengeteg család igencsak sokszínű életét. A tervezett tér egészen egyszerűen ezer darab 3x6 méter méretű fehér beton elem lefektetésével jön létre. Az alapelem apró módosításával egységesen tudnak megjelenni a téren a használathoz elengedhetetlen térele-

mek (pavilonok, padok, asztalok, kerékpártárolók, szemetesek), finom relief-szerű felületté gazdagítva a teret.

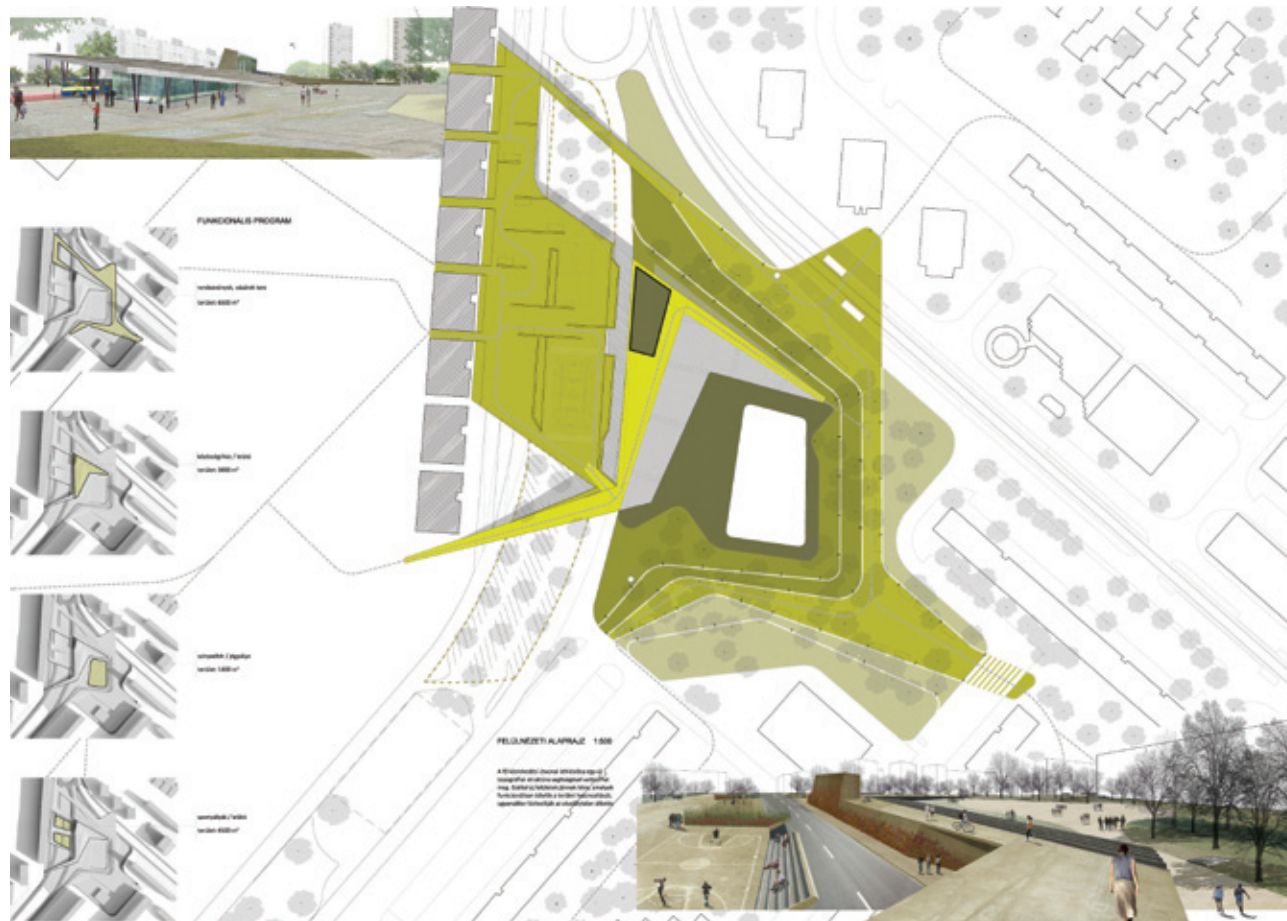
A Fő tér struktúrájába intarzaszerűen elhelyezve határoztuk meg három archetipikus elem pozícióját. Mindhárom alapelem arra törekszik, hogy funkcióján, vagy épp funkciótlanságán túlmutató jelentéstartalommal, valódi identitással rendelkező, ikonikus eleme legyen a térnek, miközben egyszerű formájukhoz ragaszkodva leginkább szűkszavúságukkal lehetnek paradox módon hangosabbak a környezet hatalmas tömbjeinél. Egymáshoz viszonyított elhelyezkedésük, jól érzékelhető kisugárzásuk, vonzáskörzetük könnyen érzékelhető, de nem lehatárolt funkcionális zónákat határoz meg a téren. [...]«

(részlet a műleírásból)

ANTONIO RAVALLI ARCHITETTI,
ANTONIO RAVALLI
SIMONE PELLICONI, ANTONIO RAVALLI A.,
GIUSEPPE CRISPINO, ANTONIO RAVALLI A.,
FILIPPO DRAGONI,
SIMONE BRASCHI,

KAJÁR KAROLINA,
ANDREA BELLODI OQPROJECT,
LEA CALABRESE

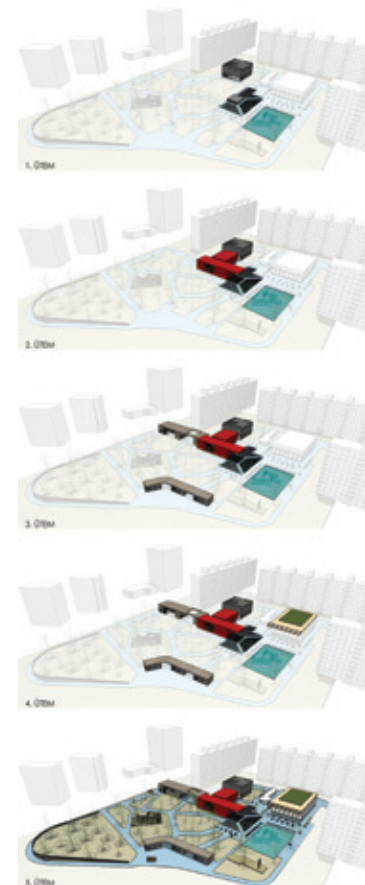
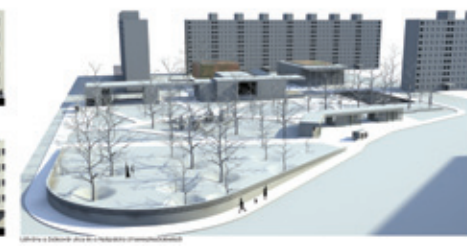
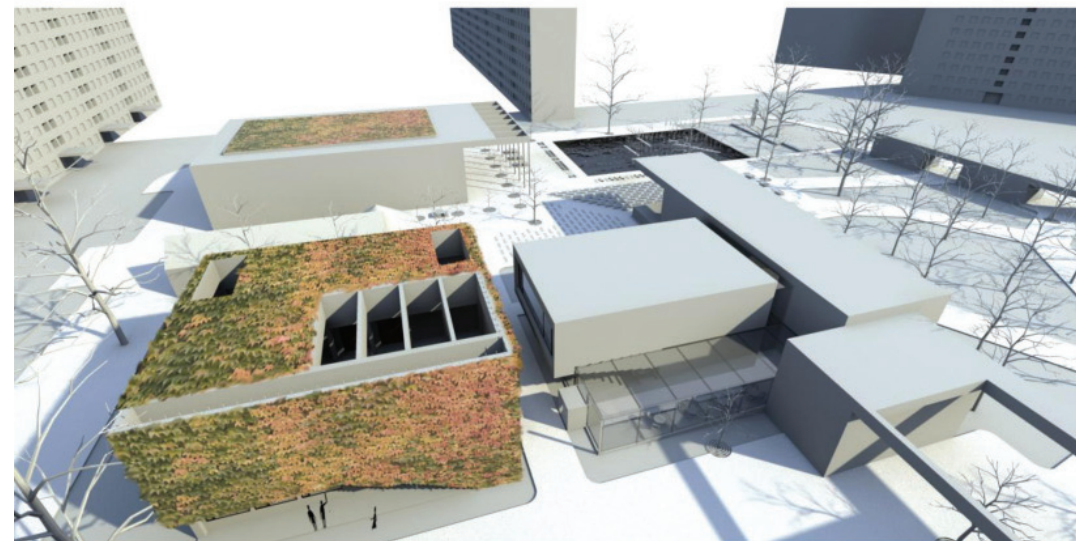
»...A tér-park kialakításakor az elsődleges cél minél több értékes fa megtartása volt. A közösségi házat próbáltuk az üres területekre építeni. Új növényeket, fákat is telepítettünk, célunk volt minél több színes fát ültetni (pl. juhar, ámbrafa, vadcsersznye, meggy), hogy ezzel is növeljük a növényállomány változatosságát.

A szintvonalakat követve, fehérbeton keretekből sávot képeztünk, melyben helyet kapnak az elektromos vezetékek (meghatározva a park világításának pozícióját). A világítás este utcai állólámpákkal történik, éjjel pedig energiamegtakarítás céljából a keretekbe beépített, csak a járófelületet megvilágító pontszerű fényforrások világítanak. A fehér beton keretekben futó

elektrikus vezetékek biztosítanak lehetőséget az ideiglenes létesítmények (pavilonok, bódék pl. adventkor) ellátására. Ezen a sávon van lehetőség továbbá, egyéb berendezések elhelyezésére is (fa padok, szemetes kosarak... stb.). Ezenkívül lehatárolja a különböző anyagokkal burkolt vagy éppen növényekkel telepített foltokat a téren. A közösségi ház tetején kialakított akár 2000 ember számára férőhelyet biztosító lelátó tökéletes rálátást biztosít a park közepére. A lelátó vörösfenyővel burkolt. ... Újpalota alapkövét az eredeti helyén hagytuk, és a közelében alakítottuk ki a tér egyik fő megérkezési pontját. A Tenke Tibor emlékművet áthelyeztük a tér másik fontos megérkezési pontjának közelébe...»

(részlet a műleírásból)

BENEDEK ZSANETT,
LAKOS DANIEL

»...Zöld megoldások:

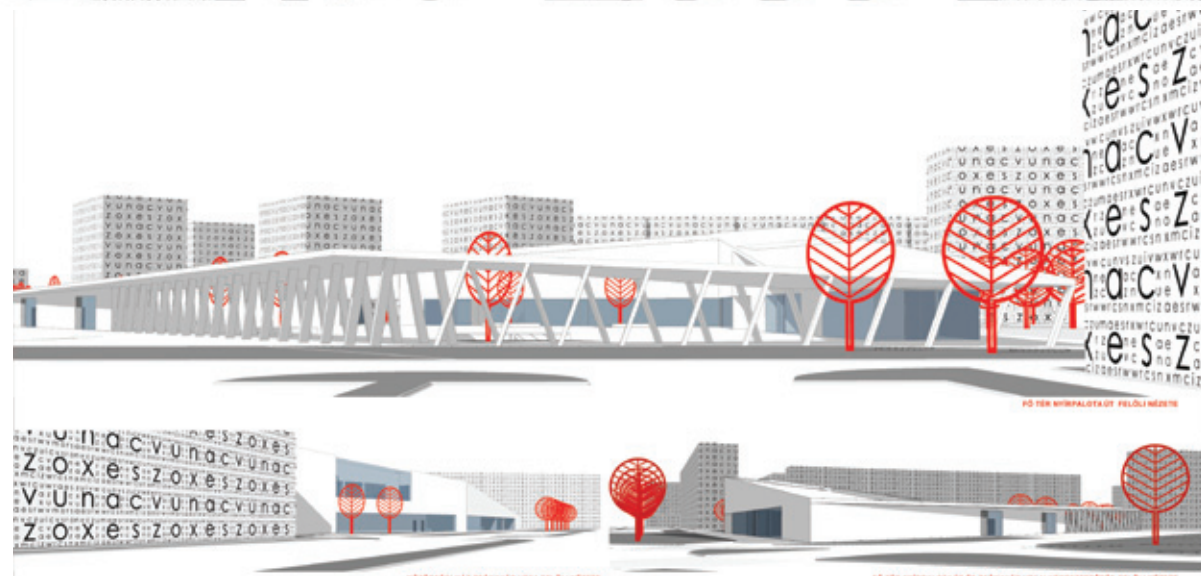
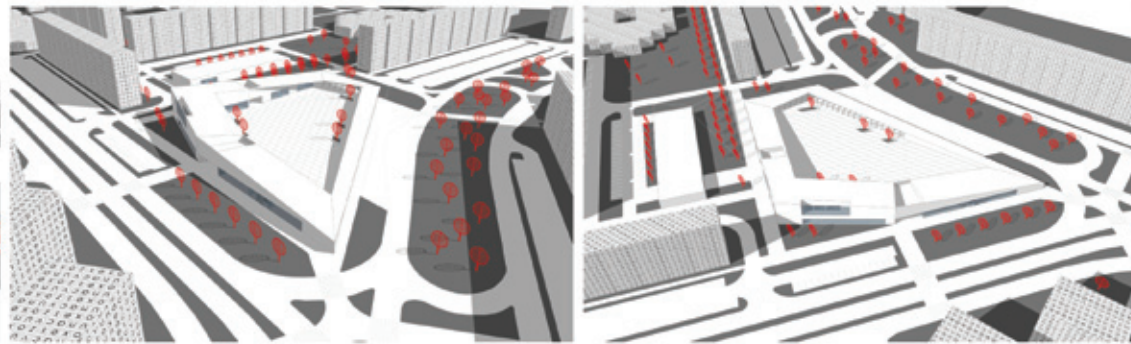
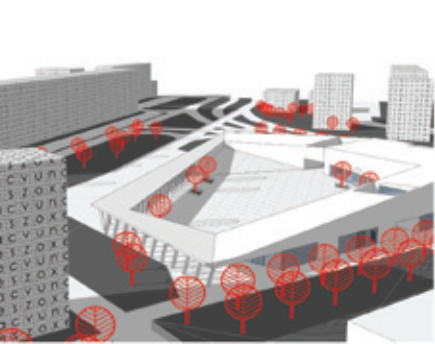
Bár a környék nem szűkölködik zöldben, a helyszín átalakításánál, az új épületek telepítésénél elsődleges szempont volt, hogy minél kevesebb fa kerüljön áthelyezésre, rosszabb esetben kivágásra.

Városi tér: A színházzal bővülő közösségi házzal, valamint az új funkciókkal együtt városi teret hoztunk létre. Itt is törekedtünk arra, hogy a meglévő elemek lecserélése helyett kiegészítésekkel hozzunk létre új minőséget. A Penny Market és a cukrászda előtti teresedést zártuk le a színházépület térfalával, ezáltal teremtettük meg az új, közösségformáló közteret. ... A pályázatunkban ezért olyan, egyszerű konstrukciójú, integrált bútorrendszert javasoltunk, amelyben a különböző egységek a burkolatból alkalmanként tetszés szerint kiemelhetők, majd egyszerűen visszazárhatók. A felvázolt

szisztéma anyagában azonos a térburkolatával – vagyis masszív, időjárásálló, vandalizmusálló, karbantartást a lehető legkevesebb igényel. Ilyen anyag például a faőrlemény-polipropilén kompozitból készülő, faálló jellegű burkolat. Zöld homlokzat: a felújított közösségi ház homlokzatán rozsdamentes acél szerkezetből diagonális hálót készítettünk. Erre a hálóra szívós és nagy élettartamú, örökzöld borostyánt futtatunk fel. Bár a borostyán gyorsan nő, fontos, hogy az acélsodrony-szerkezet addig is tetszetős képet adjon, amíg a borostyán nem takarja el. A sodronyokat ezért egy önmagában is dekoratív, steppelésre emlékeztető raszterben rendeztük el. A steppeléssel fokozzuk a 10 emeletes panelházak tövében a léptékváltást, szinte bútordarabbá redukáljuk az 1-2 szintes új épületet...»

(részlet a műleírásból)

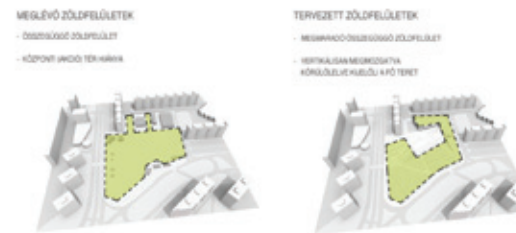
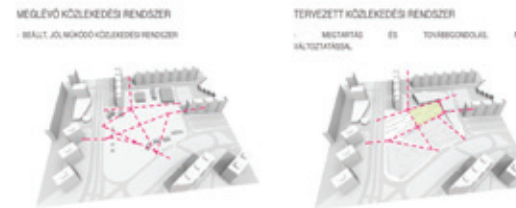

»...Tér, térfalak

– a terv a rendelkezésre álló terület minden egyes oldalára térfalat szerkeszt, így zárja közre a szabálytalan ötszög alakú térképződményt. Fontos szempont volt, hogy a tér valós térfalakkal legyen körülvéve. A térfalak egy több komponensű elemtárból építenek. Épület, árkádsor, fedett átjáró. A térfal szerkesztésénél a meglévő gyalogos közlekedési irányok gyakorlatilag változatlanul tovább élnek, ezen elv mentén a Nyírpalota út mentén fekvő autóbusz-megálló helye is érintetlen marad. A gyalogos mozgások mind a tér belseje felé irányulnak, a térre érkezve az áramlások rendszere szabaddá válik.

(...) A tér felüli, nyugati közlekedő tér magába foglalja az irodalmi kávéházat, nyitható térkapcsolattal nyílik a Fő tér irányába, továbbá innen belső kapcsolattal feltárható a könyvesbolt. A tablón szereplő rajzon bemutatjuk annak a lehetőségét, miszerint a nagyterem megnyitható a hosszfalak mentén a közlekedő terek irányába, így lehetőség van különleges előadások, rendezvények, kiállítások lebonyolítására. ... A tér déli térfalaként kerül elhelyezésre a földszintes kialakítású kereskedelmi épületrész. Olyan méretű bérelhető üzlethelyiségeket terveztünk, melyek a minőségi kereskedelem és vendéglátás alapjait biztosítják. Az üzlethelyiségeknek intenzív kapcsolatuk van a tér irányába, tavasztól-őszig vendéglátó funkció esetében kitépülhetnek a térre...«

(részlet a műleírásból)

»...A tér

alapszerkezetében megismételtük a lakótelep négyes tagolását: a Nyírpalota út felé eső részen kettő parkosított egységet alakítottunk ki, ezek hivatottak a mögöttük létrehozott rendezvényteret védeni a forgalmas út felől. Az elrendezésnek további előnye, hogy a meglévő faállomány legnagyobb része érintetlenül maradhat. Tehát a terület hátsó részén kapott helyet az új épület és a rendezvénytér, ennek kapcsolatát a környező területekkel kétféle módon biztosítottuk: egyrészt – megtartva a meglévő átkelőhelyeket, kapcsolódási pontokat – bejáratokat nyitottunk a térre,

másrészt a Zsókvár utca felé létrehoztunk egy átmeneti teret, ahol a főter kinyílik a környezete felé. Az átmeneti teret félig burkolt, félig fásított zöldfelülettel terveztük. A tér négy alapegységét foglalja keretbe a spirál formájú, földből kiemelkedő épülettömeg. Ennek legszélesebb részében kapott helyet a közösségi ház. A tervezési program szerinti épület előtere nyit mind a tér, mind a Legénybíró utca felé, ezzel átjárható "keretet hozva létre". A csökkenő belmagasságú épület бүтү homlokzatához közel, galéria jelleggel kapott helyet a gépészeti helyiség és a nagyteremhez kapcsolódóan a wc-blokk fölött a stúdióhelyiségek...«

(részlet a műleírásból)

S-TÉR KFT.
CSELOVSZKI ATTILA,
KAPOSI NÓRA, S-TÉR KFT.,
POTTYONDY FLÓRA, S-TÉR KFT.,
SÁNDOR TAMÁS, S-TÉR KFT.

Közösségi ház homlokzata és rendezvényter látványa a parkbelsője felől.

Új Közösségi Ház homlokzata a Zsófiavár utca felől, háttérben a rendezvénytérről.

Park nézete a Közösségi ház faourkaszról, láttérben a 3 emeletes parkolóházzal.

Új Közösségi Ház és a Nyírszakta út sétány látványa a lakóházak felől.

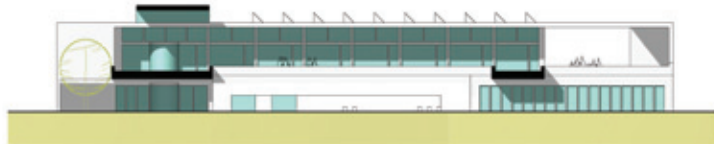
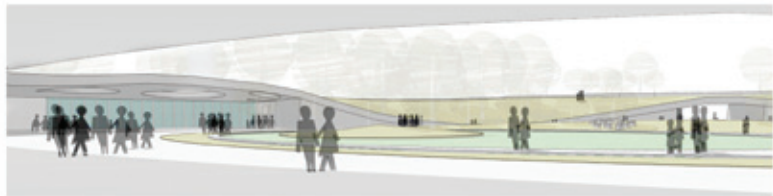
»...A központi tér – a tervezési terület központi része, mely alkalmas különböző városi rendezvények helyeként is funkcionálni. Ezen a téren futnak össze, illetve innen indulnak ki a különböző gyalogos-közlekedési irányok. Az Új Közösségi Ház két épületegysége közötti gyalogos sétány erre a térre fut be – a gyalogos tengelyt egy látványos, enyhe dőlésű, néhány cm mélységű víztükrű díszmedence (vizesedő felületű burkolat) zárja le. A központi téren lehetőség van nagyobb méretű rendezvények tartására – itt helyezhető el a színpad, illetve a téli időszakban itt lehet karácsonyi vásárt rendezni, valamint korcsolyapályát kialakítani.

Fontos térszervezési elem a tervezett új épülettömbök között húzódó sétány, mely a központi teret köti össze a fogadótérrel. (...) A tér berendezési tárgyai (padok, hulladékgyűjtők, alacsony- és magas fénypontú világítótestek, információs táblák, hirdetőoszlopok, buszmegálló stb.) a terület stílusához igazodva a mai formavilágnak és anyaghasználatnak megfelelően készülnek. (...) A fő közlekedési irányok mentén magas fénypontú világítótesteket helyeztünk el, a pihenőtér és park területén alacsony fénypontú lámpák világítanak valamint a dombokat átszelő hidak mellvédjébe süllyesztett vonal menti világítás biztosítja a megfelelő fényviszonyokat az esti időszakban...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételtben nem részesítette.

WÉBER ÉPÍTÉSZ IRODA KFT.
WÉBER JÓZSEF
HAJDÚ ANIKÓ,
MACHÓ SZILVIA,
RUSTINCZKY LÁSZLÓ,
WALLNER KRISZTINA

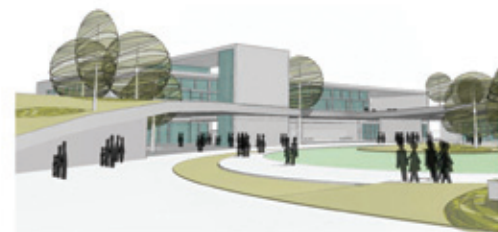
Közösségi ház északnyugati homlokzat

Közösségi ház északkeleti homlokzata

A - A metszet

»...konceptió, térszervezés: (...) Az egész tér egy nagy fásított gyepfelület, centrumában tóval, melyet burkolt felület vesz körül, de a köré szervezett kiszolgáló építmények már a zöldtető alá kerülnek. Ahol nincs beépítés, ott a gyeplankás részsűként levezet a központi tér szintjére, melyet így kellemes zöld lankák öveznek. A tó vizét íves sorba rendezett fúvókákkal frissítjük, mely fúvókasor kijebb megismétlődik, járható felületű szökőkútként. A tavat gypsáv keretezi, melybe ligetes fákat és csoportba rendezett ülőkéket terveztünk. Télen a tó helyén korcsolyapálya üzemel, körülötte adventi vásár és korcsolyakölcsönző mű-

ködhet, és a kerületi napok idején rendezvényterként használható. A tér északi részére kerül a szabadtéri színpad, melynek lelátója szintén gyeplanka, padokkal. (...) Építészeti kialakítás, architektúra: a tervezésnél nem egy épületrészlet által határolt tér létrehozására törekedtünk, hanem egy, a város léptékéhez igazodó műtárgy kialakítására, mely valamennyi funkciót képes befogadni, beleértve a közösségi ház épületét is. Ezt egy átgondolt többlépcsős ütemezéssel javasoljuk megvalósítani. Hisszük, hogy a fenti módon lehetséges a városrész léptékéhez igazodó központi teret létrehozni, ellentétben a kisméretű épületek csoportosításával. Tervezett megoldásunk egyszerre nyitott a város felé és a tér felé is...«

(részlet a műleírásból)

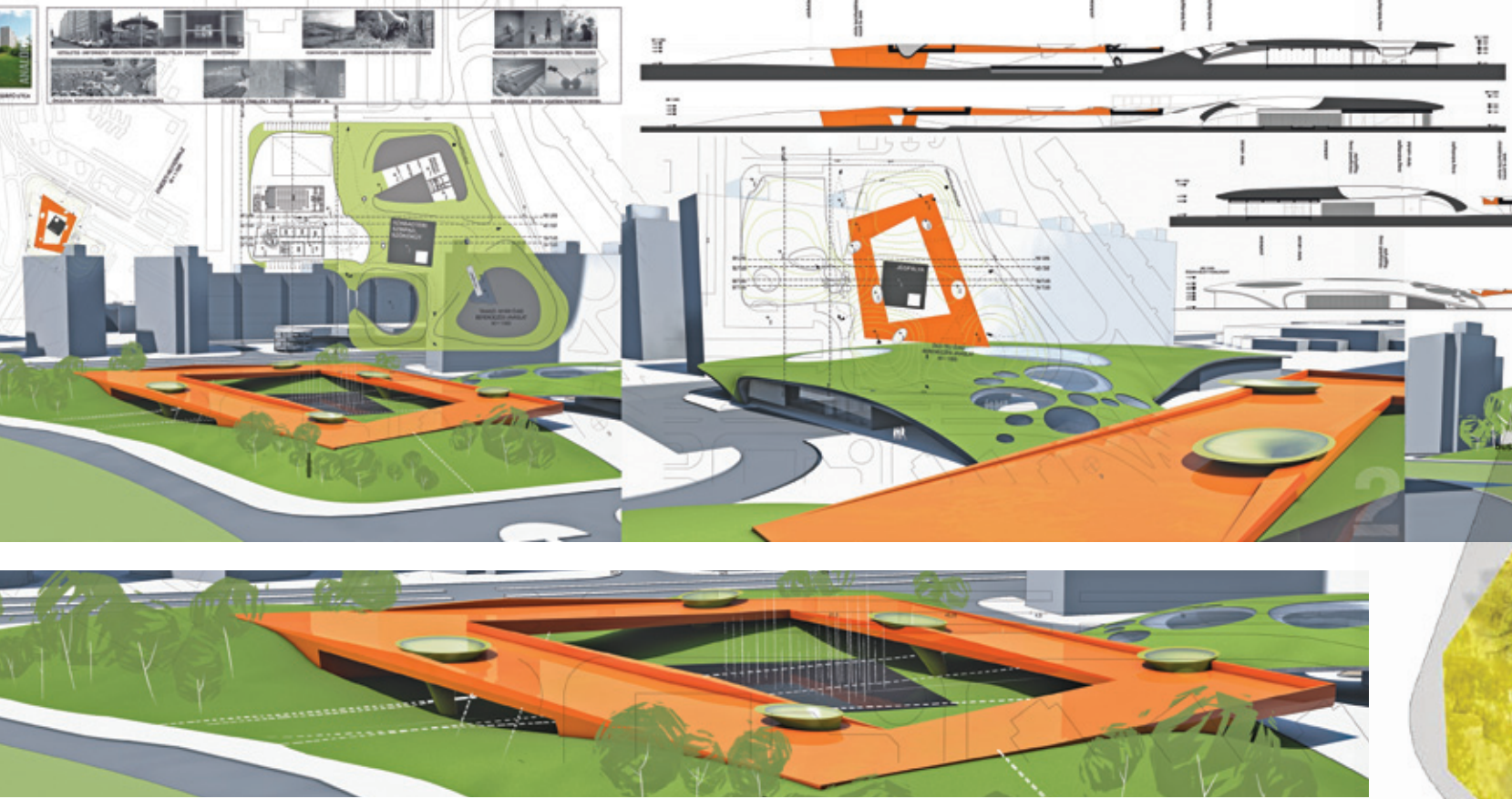
Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételtben nem részesítette.

14. pályamű

MUNKATÁRSÁK SZERZŐK:

MARKÓ BALÁZS DLA
SZAKÁCS GERGŐ,
MIZSEI ANETT, HMS-PLAN KFT.,
KÉKI ANDRÁS, KISS ÉS JÁROMI ÉPÍTÉSZIRODA KFT.,
UNGVÁRI MIHÁLY, SZIE YBL MIKLÓS ÉP. KAR., KISS ÉS JÁROMI ÉPÍTÉSZI IRODA KFT.

»...Az elérni

kívánt célok: a zöldfelület megtartása, sőt bővítése, extenzív kezelése, természetesség, a felhasznált építőanyagok alacsony energiaszintű előállítása felhasználása építőanyagként, majd a terület újratelepítése a jelenlegi növényzet részleges megtartása mellett. / megújuló olcsó építőanyag, amennyire lehet, helyi feldolgozással/, a falazott szerkezetekben stabilizált földtéglák felhasználása /akár boltozott szerkezetként is/, amelyeket a helyszínre telepített eszközökkel gyártják, a helyiek bevonásával. Cél: minimális beton, vasbeton alkalmazása, az építés energiafelhasználásának minimálisra csökkentése, sok élőmunka a helyiek és önkéntesek bevonásával, kis fenntartási költség, kevés bonyolult működésű

rendszer alkalmazásával, de megújuló energiatermelő rendszerek szükségzerű beépítésével.

A megvalósulás elemei: épül egy nagy méretű fából készült dekk, amely sétatér, lelátó szerepet tölt be. Ez alatt fedett-nyitott terek alakulnak ki (...) E terek felett, valamint a meglévő bolt tetején zöldtető van. A terep megmozdul, a sík terület a dekk vonaláig időnként felemelkedik. A szintkülönbségek áthidalása a terepen kialakított sétautakkal történik /akár mozgáskorlátozottak részére alkalmasan is / így nincs szükség felvonóra vagy drága lépcsőszerkezetre, a dekk által határolt területen van a négyzet alakú, vízfilm-mel működő felület és az abba integrált szökőkútrendszer...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

15. pályamű

MUNKATÁRSÁK SZERZŐK:

LÉVAI TAMÁS, TARKA KFT.,
FISCHER BENCE ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
HAJDU GÁBOR ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
ROMÁN LÁSZLÓ ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS.

»...Tervünk

egy hármas alapegység: a közösség, a kultúra, és a kapcsolódás szerves egységeként értelmezhető. A park, a fák közé bekúszó épület és a burkolt terek fonadékaként olyan emberléptékű térszövevény jön létre, mely egymást felerősítve tudja szolgálni a jelentkező igényeket. A zónában egy olyan építmény felállítását javasoljuk, ami oldja a házgyári épületek merevségét, és a főteret körülölelve emberi léptékű térfalat alkot. A meglévő monumentális lépték helyett egy, a fák között megbúvó épület könnyebben befogadható az itt élők számára. A földszintes épülettö-

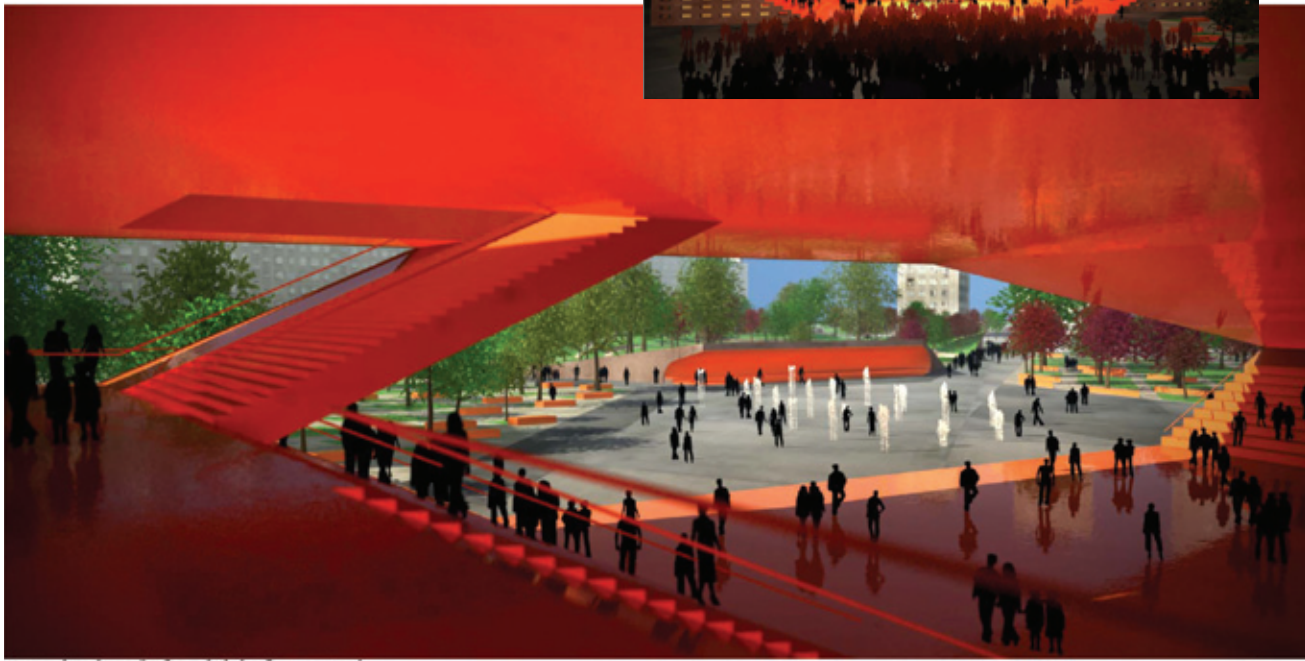
megnek, valamint nagy üvegfalaknak köszönhetően a benti programok láthatóak kintől is, így a belső és külső terek összeolvadnak. Nincs éles határa a létesítménynek. Az épület és a tér is flexibilis. Összenyithatóak a ház belső terei, valamint a ház és a főter is. ... Kavargó puha forma oldja a környező beépítés merevségét. Újpalota kapuja lehet. Az általunk tervezett épület racionális, funkcionális alapokon kíván környezettudatos lenni. (...) Köztéri bútorok, padok és burkolatban álló ligetes facsoportok teszik változatossá a területet. A parkosított felület arányát növelik a zöldtetők...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

DÉVÉNYI MÁRTON, MARP KFT.,
GYÜRI-KISS PÁL, MARP KFT.,
HOLICSKA ÁDÁM

»...A kereszteződéstől

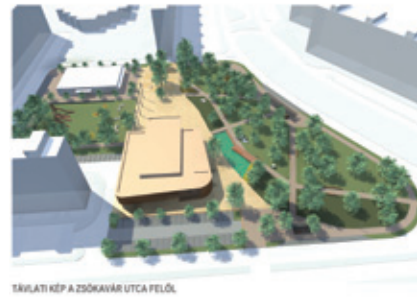
induló, egybefüggő, általuk javasolt zöldfelületek geometriája az áthaladási útvonalak elmozdításával a városi köztér és rendezvényter felé irányítja az átközlekedőket, vibráló eseményteret alakítva ki a Községi Ház védett erőterében és köztérre tett belső terében. (...) A park sarkainak „FELHAJTÁSÁVAL” intimebb belső világ születik a parkon belüli rekreációs tevékenységekhez, míg kifelé forduló, térfalat alkotó és védett menedéket nyújtó határai emberi léptéket adnak az aktív használatú közterületeknek. A parkban kialakított sétautak használat szerint differenciáltak, a széleken lehetővé válik a célzott átközlekedés, míg mélyebbre hatolva az útvonalvezetés hosszabb időtöltésre ösztönöz. A

fás ligetek SZŰRŐKÉNT működve áteresztik a gyorsan áthaladókat, de teret adnak a pihenésnek is.

(...) Az új Községi Ház KETTŐS TERMÉSZETE abból fakad, hogy míg a külső héj/forma az ortogonális tömbjével a meglévő panelarchitektúrát elfogadva, azt nem a kötelező ellenérzéssel szemlélve VONATKOZTATÁSI PONTKÉNT kezeli, addig a ház testébe bekúszó köztér/eseménytér a befogadott vibráló életnek megfelelően izgalmas perspektívákat és helyeket nyújtó AMORF BELSŐ TÉRRÉ válik. Az új Községi Ház Janus-arcú világával analóg természeti példa lehet az ametiszt kristály felépítése...«

(részlet a műleírásból)

ÉPÍTÉSZ ALKOTÓMŰHELY KFT.
HODOSSY LÁSZLÓ,
MOLNÁR CSABA,
FÖLDESI ZOLTÁN,
MÁTÉ JÁNOS,
MÁTÉ TAMÁS

TÁVLATI KÉP A ZSÓKAVAR UTCA FELŐL

TÁVLATI KÉP A NYÍRPALOTA ÚT - ZSÓKAVAR UTCA KERESZTEZŐDÉS FELŐL

TÁVLATI KÉP A NYÍRPALOTA ÚTI MENTI LAKÓPÜLET FELŐL

TÁVLATI KÉP A NYÍRPALOTA ÚT - ZSÓKAVAR UTCA KERESZTEZŐDÉS FELŐL

TÁVLATI KÉP A NYÍRPALOTA ÚTI MENTI LAKÓPÜLET FELŐL

ÚJPALOTAI KÖZÖSSÉGI HÁZ DÉL FELŐL

ÚJPALOTAI KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉSZAK FELŐL

ÚJPALOTAI KÖZÖSSÉGI HÁZ NYUGAT FELŐL

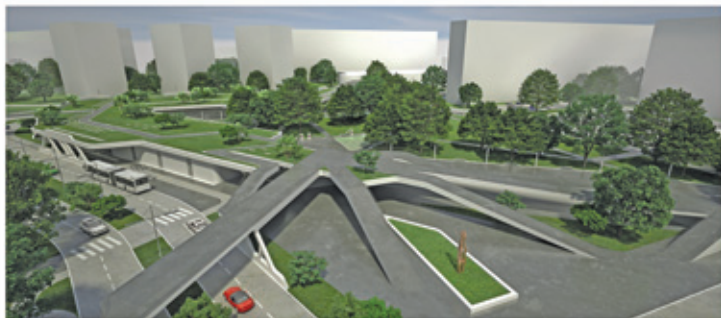
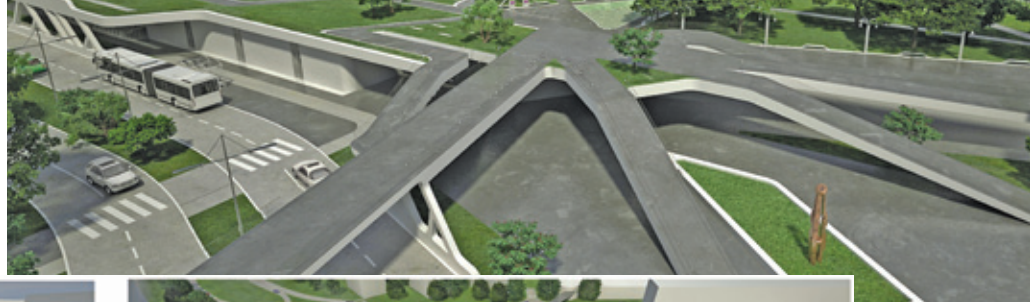
»...A térség fizikai

méretei bőven alkalmasak arra, hogy az időszaki vásárok, koncertek színtere legyen. Így működött mindig is, de differenciálatlanul. Ad hoc teremtett mikrokörnyezetekkel, más helyen érdemtelenül leszakadó, szlömösödő zónákkal. Természetes igény, ha lesz a köznek háza, használjuk úgy, hogy egyben rendet is teremtsen. Nem akartunk célszerszámot tervezni, zárt nagyelőadóval, vajtíftűlű akusztikával, színház- vagy hangversenytermet, ebből már van Pest-Budán számos. Az épület legyen utcabútor, legyen a mindennapok szerves része, ne meg-

kerüljük, mint szükséges térfalat, éljen együtt az évszakokkal, szabadtéri rendezvényekkel, fogadjon be, lüktessen együtt vele. Legyen részese a tér fesztiváljainak, a benne rejlő infrastruktúra támogassa azokat... A tértől nyugatra a park következik, de előbb egy átmeneti réteg, egy gyalogos sétánnyal választva el a kettőt egymástól. A sétány lágy vonalvezetése nem csak síkban, hanem térben is elemelkedik a piazzától, a sétány mentén a kelet felé virágos, vízmedencés, illatkertes szigetek váltják egymást. A sétány gazdagon telepített utcabútorokkal, eredeti helyén teremt új pozíciót Tenke Tibor emlékművének...«

(részlet a műleírásból)

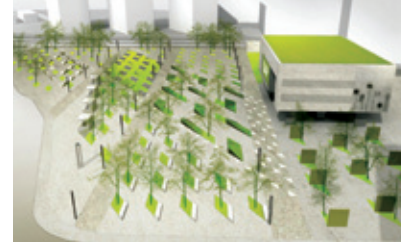

volna lágyítani a sok helyen áttört, számos átlátást kínáló tömeggel. Az épület homlokzati megjelenése többretegűségével, üvegfelületeivel ugyancsak a könnyű, légies megjelenést igyekszik elősegíteni.

Elsődleges tervezési szempont volt a tér intimitásának növelése, az elhatárolódás a lakóterületet keresztező zajos és rendkívül forgalmas főutaktól. Szükségét éreztük, hogy foglalkozunk a közlekedés és az úthálózat alakításával is. A forgalom lassítása és a gyalogos forgalom biztonsága érdekében körforgalmat helyeztünk el a Zsókvár utca és a Nyírpalota út kereszteződésénél. Célunk volt nagymennyiségű zöldfelület létrehozása is. [...]»

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...A téren átközlekedő gyalogos irányok akaratlanul is felosztják a tervezési területet. Ezek természetes módon kijelölnek különböző használati funkciókat, az egyes részek irányultságait pedig az utcabútorok, a részsű és a zöldfelületek kontúrjai adják.

A funkcióban kibővült művelődési ház jelenlegi helyén nem képes kiteljesedni, ezért azt a tér központjába telepítjük, lábakra emelve. Így a gyalogosok szabad áramlása biztosítva van, ugyanakkor a napi rutinként megélt sétákat akaratlanul is kiszínezi egy-egy, az épületben vagy akörül szervezett kiállítás. A fogadósínt az évszakoknak megfelelően kinyílik a tér minden irányába, így fokozódik az átjárhatóság lehetősége, miközben ez

flexibilitást enged a belső funkciók kitelepedésére is. Az épület tömegéből kiharapott fedett-nyitott légtér jelöli ki az ideiglenes színpad helyét. (...) A dél-nyugati rész klasszikus, rendezett, átlátható térként működik. A padok elrendezése eltérő szegeket hoz létre, más-más verbális érintkezést enged meg, ugyanakkor a térrész a lakótelep alapkövét pozícióba hozza. A művelődési ház előtti sík terület a nagy rendezvények zsbongó tere. A délkeleti rész a művelődési ház kültéri kiállítási tere (aszfaltrajz-verseny, gyerekrajz, fotókiállítás). Az itt elhelyezett épített paravánok fóliázott felülete állandóan cserélhető, a belső programokkal aktualizálva, vagy azt kiegészítve. Így azok az emberek is bepillantást nyernek, esetleg elcsábulnak a művelődési ház programjai felé, akik egyébként elkerülnék azokat...»

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

SAJTOS GÁBOR, SAGRA / RCHITECTS KFT.,
FÁBIÁN GÁBOR, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
HARASZTI LÍVIA, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
VIRÁG PÉTER, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
TÓTH TAMÁS

ÚJPALOTAI KÖZÖSSÉGI HÁZ

NÉZET A FOGADÓTÉR BŐL KIFELE

»...Az áruház

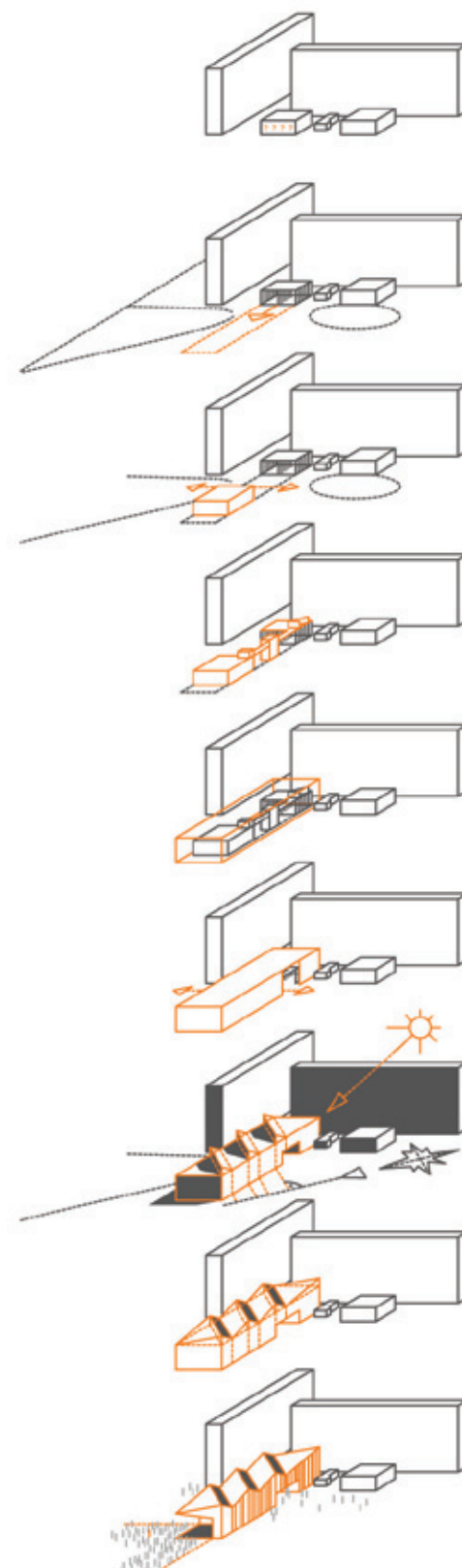
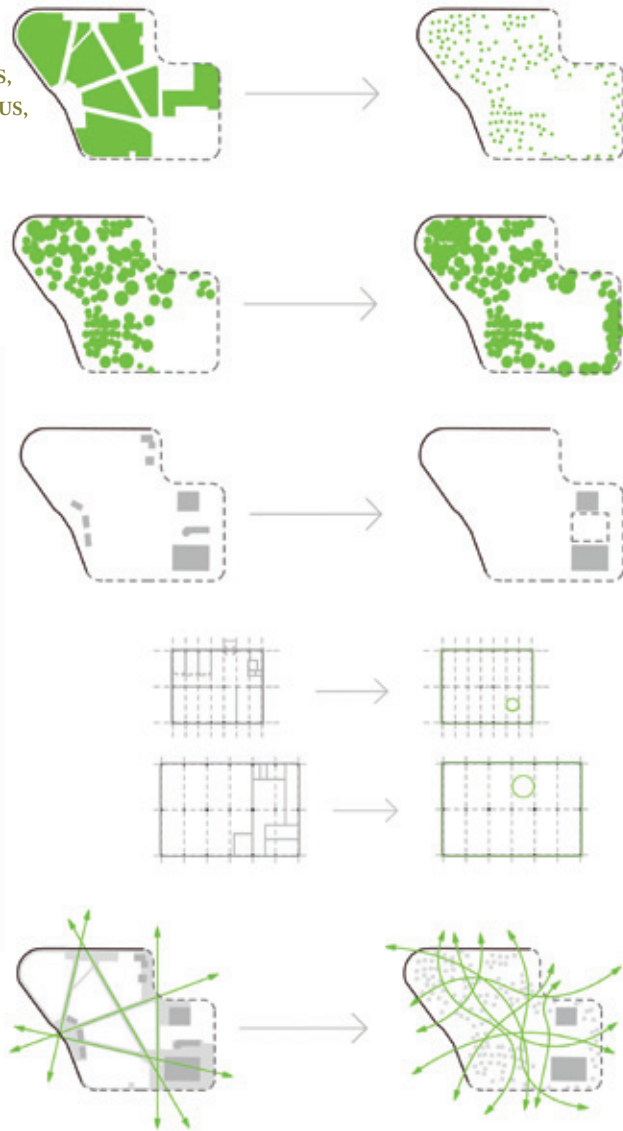
megvásárlásával, annak és a meglévő közösségi háznak az újragondolásával gazdaságosan létrehozható a megújult, minden igényt kielégítő intézmény. A téren való elhelyezkedésük ideális pozíciót tud biztosítani Újpalota kulturális központjának.

A tér és a közösségi ház kapcsolata erősítendő. Míg korábban a lakótömbök felől volt megközelíthető, tervünk szerint ezentúl a térről történne az intézmény feltárása. Az épület és a tér szorosabb kapcsolata aktívabb térhasználatot eredményez, erős pólusként definiálva a teret. A városrész vertikális jellegű beépítéséből adódó rétegződés a meglévő teret különleges tulajdonsággal ruházza fel: a járófelület, a közlekedési magasság, a fák lombkoronája majd az ezek mögül kibúvó épülettömegek között erős transzparencia tapasztalható. (...) A tér megvilágítását alapvetően két rétegben képzeljük el. Egyrészt a fák tövében elhelyezett pontszerű lámpatestekkel -melyek segítségével éjszaka is jelentős a fák térképző szerepe -másképpen a

téren elszórva, a lombkorona magasságáig érő, változtatható célpontú, rögzített napelem segítségével működő ledes világítással. A közösségi ház maga nem kap külső megvilágítást – a ház transzparens jellege miatt a bent-ről kiszűrődő fény kap hangsúlyt, mely jelentős energiamegtakarítással jár.

A tér nagy részén burkolattal azonos anyaghasználatú, fixen elhelyezett fűtött kőpadokat terveztünk, a növényzet mellé telepítve, melyek ellenállnak az erősebb igénybevételeknek, nem mozdíthatóak és nehezen rongálhatóak. A két épület közötti rendezvényterre kávézó jellegű mobil asztalok és székek kerültek, mely a mindenkori használati elvárásoknak megfelelően könnyen variálható, felügyelhető bútorzatot jelent. «

(részlet a műleírásból)

»...A Fő tér

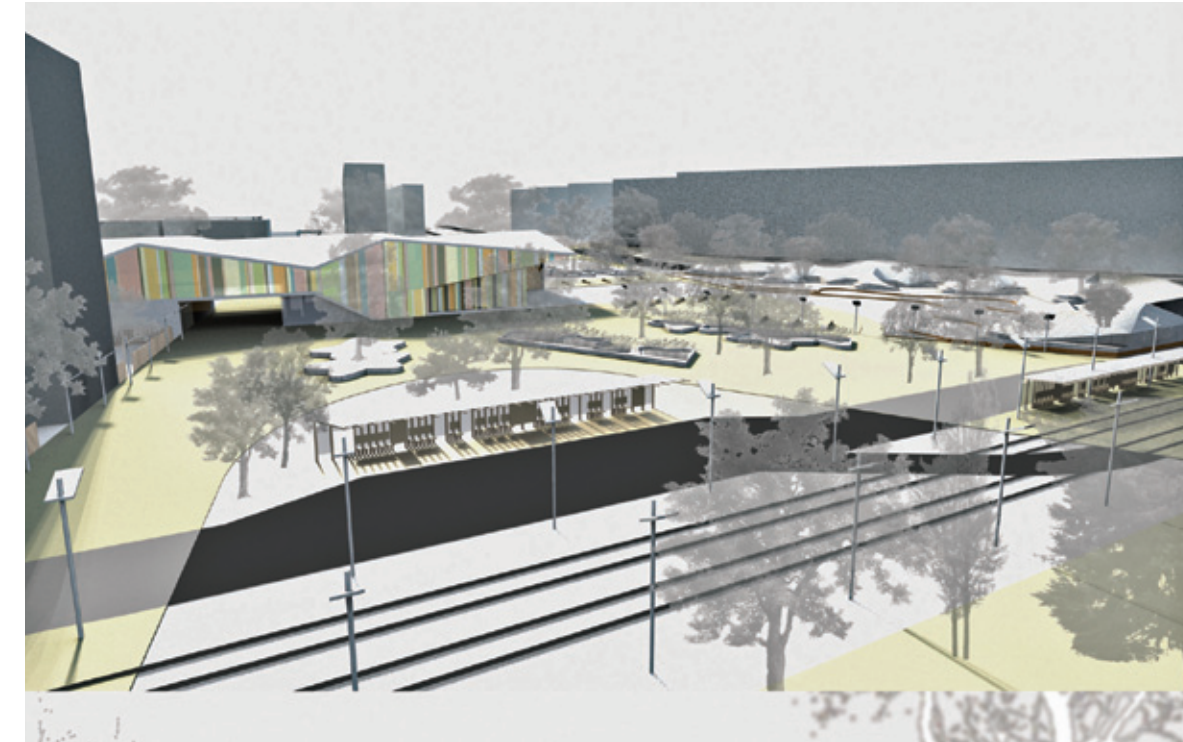
kialakítása során a jelenlegi pihenő funkciók mellett kiemelt célnak tekintettük a változatos léptékű eseményeket befogadni képes terek megteremtését, és az áruház köré rendeződő informális terek strukturálását is.

- a Nyírpalota út és a Zsókavár utca sarkán dombok kialakításával alakul ki térbeli védelem

- Az esemény terek a kis-gyakori, nagyobb-rendszerez, jelentős-alkalmi események sorolására alkalmasak, a hétköznapi életben különböző üzemű alkalmanként a teljes parkot birtokba veheti.

A Közösségi Ház szerepe nem csupán az, hogy a ke-

KÁDÁR BÁLINT, ADI STÚDIÓ KFT.,
MIKLÓS BALÁZS, ADI STÚDIÓ KFT.,
RAB JUDIT, ADI STÚDIÓ KFT.,
SZEMEREY SAMU, ADI STÚDIÓ KFT.,
DARAB ÍRISZ, ADI STÚDIÓ KFT.

rület három évtizedes kulturális életének új központjává tudjon válni. A tervezett programokon túl ideális esetben ez a hely váratlan találkozások, párbeszéd és együttműködések otthonává vagy épp támogatójává tud válni. (...) Az épület alapelve a helyszínen talált, illetve odatelepült programok összefogása egy körükü volt burokkal, aminek formálását így a tér útvonalai, a kültéri és beltéri programok összefogása és egymás mellé helyezése adják. Ezért kapnak benne fontos szerepet a lazán definiált, tájszerűen működő belső terek, amik a konkrét funkciók között változatos léptékű egyéni, csoportos időtöltésre és aktivitásokra alkalmas közeget teremtenek...«

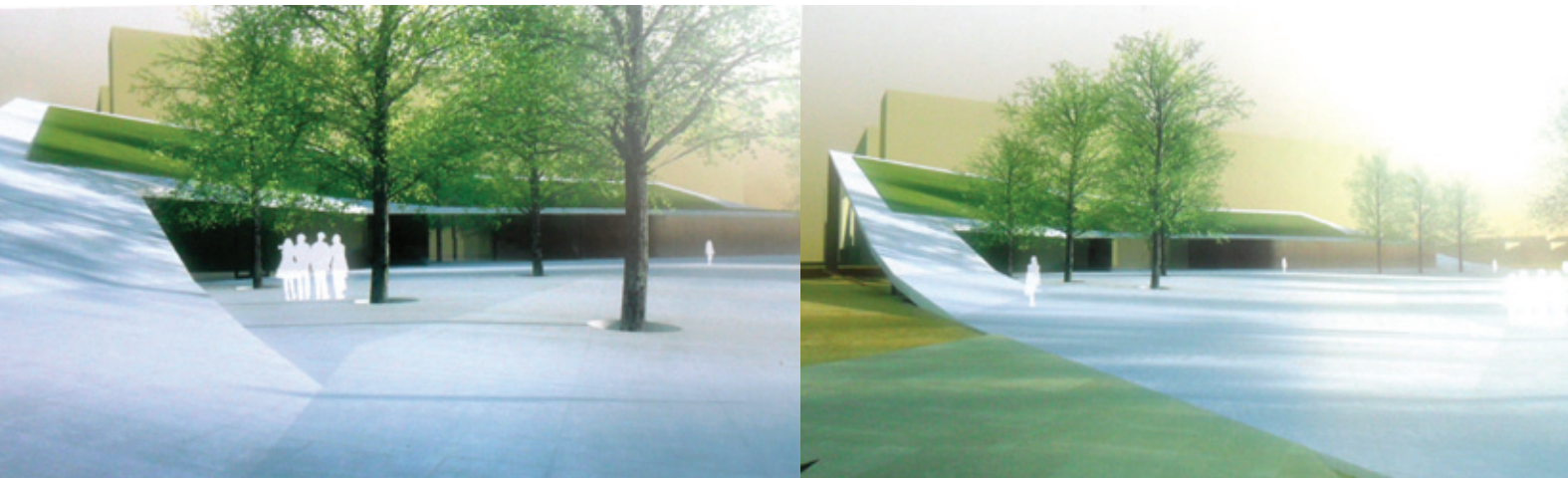
(részlet a műleírásból)

22. pályamű

MUNKATÁRSÁK SZERZŐK:

AR2 ÉPÍTÉSZ STÚDIÓ BT.,
ORLOVITS BALÁZS,
TÓTH TAMÁS

»A pályamű az „aréna-szerű” megoldások egyik változata. Egy határozott, védett, elliptikus lehatárolás, felcuppantott sarkokkal úgy, hogy az épületfunkciókat egységes tetőzet alá helyezi. Minden fő problémát elegáns gesztussal látszólag megold, vagyis eltüntet az ABC-t, hatalmas zöld lelátót tesz rá. Kiváló találkahely az üzletek, kávézó előtti park. Városépítészeti megoldásai alapvetően elhibáztak, a feladatot elsősorban sőt kizárólag építészeti megbízásként értelmezi, a hatalmas ütemezését tekintve megvalósíthatatlan épületegyüttest a tér Legénybíró utcai szögletébe szorítja úgy, hogy a Zsókavár utcai térrszel egyáltalán nem foglalkozik, a

Nyírpalotai út felől pedig egy merev, barátságtalan, a rendezvénytér látványát kirekesztő torz homlokzatot állít elő. Környezetalakítási szempontból a javaslat ugyancsak elfogadhatatlan, amennyiben a koncepció csak a szinte teljes növény állomány megszüntetésével valósítható meg. A tér meglévő síkfelületéből öncélúan elemelt ferde, rézsús felületek használhatatlanok, a beépítés pozicionálása hibás, a javasolt épületek kiszolgálása megoldatlan. A Nyírpalota út – Zsókavár utca irányában a zöldfelületbe hatoló merev épület sarok indokolatlanul kitüntetett helyzetbe kerül, funkciója a jelenleg meglévő kedvezőtlen állapotot konzerválja illetve rehabilitálja.«
(részlet a bírálatból)

23. pályamű

MUNKATÁRSÁK SZERZŐK:

KISGERGELY CSABA,
NEWLINE ÉPÍTÉSZIRODA KFT.,
VÖRÖS TAMÁS,
BACH PÉTER

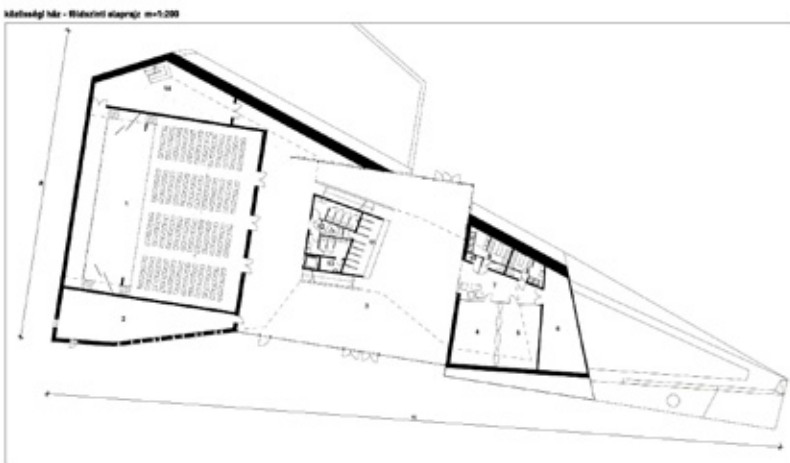
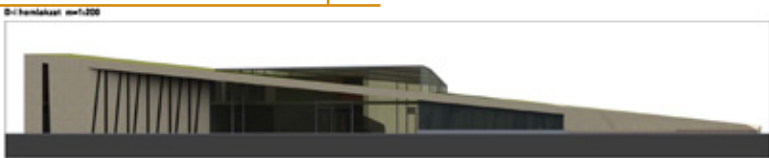
»...Az építészeti koncepciót is a főterek-re hagyományosan jellemző architektúra hatja át. A világos, jól érzékelhető terekben egyszerű, karakteres tömegű épületek kapnak helyet. Az épületek az egységes teret elhelyezésükkel és formálásukkal további egyedi helyzetekre bontják. Ugyanakkor a térrészek együttes működésüket nem gátolják, funkcionalitásukkal a kényszerek kizárásával, változatos lehetőségeket biztosítanak.
A belső intim városi tér, a már említett kontrasztra ráépítve, az sűrű zöldfelületekkel ellentétben, tiszta, határozott tériséggel rendelkezik, teljes felületén burkolt. A burkolat lejtéséből kialakítva vízfelület alakulhat

ki, mely kiegészülhet a belőle kiemelkedő térbeli víz-architektúrával. (...) A terület és a tér legfontosabb épülete elengedhetetlen, hogy viselkedésével, formájával azokat a jellegzetességeket hordozza amit képviselni hivatott – a környezetéből kell "kinőnie", de át is kell értelmeznie azt, hiszen jelkép mind az itt élőknek, mind a távolról ideérkezőknek. Felismerhetősége mellett egyszerű formájú. Befogadó viselkedése mellett határozott helybenállása is szükséges. Kifelé nyitott, belül viszont zárt és megtartó. (...) Magasságával kiemelkedik, de formájával nem hivatkozik. Kívül jól olvasható, belseje összetett. Terei változó magasságúak, mindig az adott funkciónak megfelelően...«

(részlet a műleírásból)

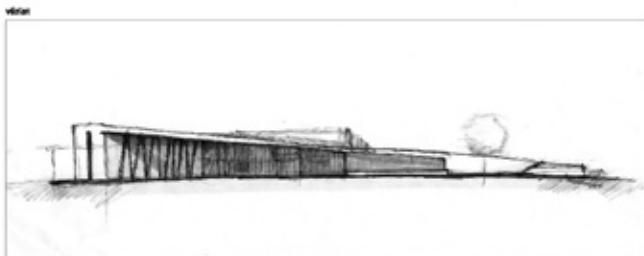
GILLEMOT ÉVA, DMSC-DESIGN KFT.,
FÜLEKY ZSOLT, DMSC-DESIGN KFT.,
BALOGH ANDREA, 4D TÁJÉPÍTÉS IRODA,
HOSSZÚ MIKLÓS

Közösségi ház - 1. emeleti m=1:200

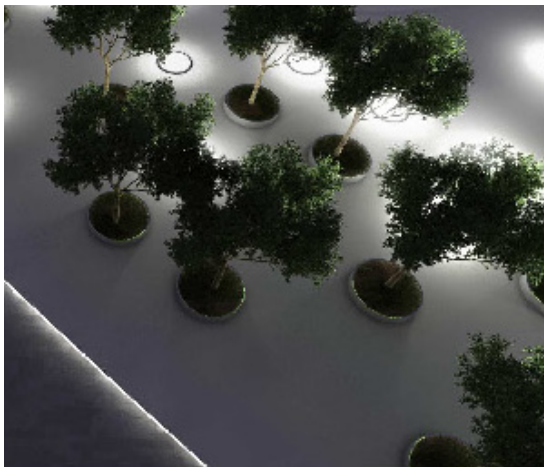
» ...A Főtér térfalát

a Közösségi Ház, a Penny új – kiegészített – épülete és a növényekkel futtatott pergolák alkotják. A pergola alatti terek változatos átjárókkal, információs- és kiállítási felületekkel vezetnek át a különböző vízfelületekkel, padokkal, fasorokkal és térvilágítással tagolt burkolt tér felé. (...) A tér déli oldalán ívben végigfutó vízfelületet kísérő sétány mentén időszakos vagy állandó szoborkiállítás rendezhető, térvilágítással, pihenő padokkal a pergolák alatt. A Penny épülete a Legénybíró utca felé fordul, csak a cukrászda bejárata nyílik a park felé. Ebben a tömbben kapnának helyet a kis boltok, és a nyilvános vizesblokk is, amely a téli időszakban a jégpályát, nyári időszakban az Újpalota napok rendezvényeit szolgálná ki. Az épület tér felőli oldalára felfutó füves rézsű

nézőtérként szolgál a nyári koncertek alkalmával. Az épület mellett kisebb játszótér került kialakításra. A Művelődési ház parkolóhely-igényeit a Penny épülete előtt kialakított parkolóban biztosítanánk. A Közösségi Ház és a Penny kibővített épülete megfogalmazásában kristályos, rendezetlen vonalakból álló formavilág dominál. Zöldtetős épületek, energetikailag korszerűek, alacsony üzemeltetési költségekkel működnek. A Penny épületének fontos eleme a parkkal való 'együttműködése'. A Közösségi Ház Zsókvár utca felőli zárt homlokzatát egy szabálytalan formavilágú árnyékolt üvegtömb töri meg, fényt biztosítva az épület közepében, és bejárati-kapcsolati lehetőséget teremt a Zsókvár utca felől, miközben a park belső világára is utalást tesz...«

(részlet a műleírásból)

MÓROCZ BALÁZS, STÚDIÓ 100. KFT.,
KVŽNIARSKI TAMÁS, STÚDIÓ 100. KFT.,
VANNAM MIKLÓS, STÚDIÓ 100. KFT.

»...A lakótelepek

háza akarva-akaratlanul hierarchikus viszonyt hoznak létre az épített környezetben, amelynek többek között nem túl szerencsés szociológiai következményei is vannak. Ezek kiegyenlítésére, gyógyítására egyenlőséget kell létrehozni a térben, hogy szabadságot és felelős – egyenlő - viszonyt kínáljon az abban lévőeknek. Minden élő és élettelen dolgot a világban a határai jelölnek ki, ezért itt is jól olvasható módon ki kell jelölni a tér határát, amely ezáltal kap új minőséget. A területek határát elválasztó membrán, áteresztő sáv segít a megérke-

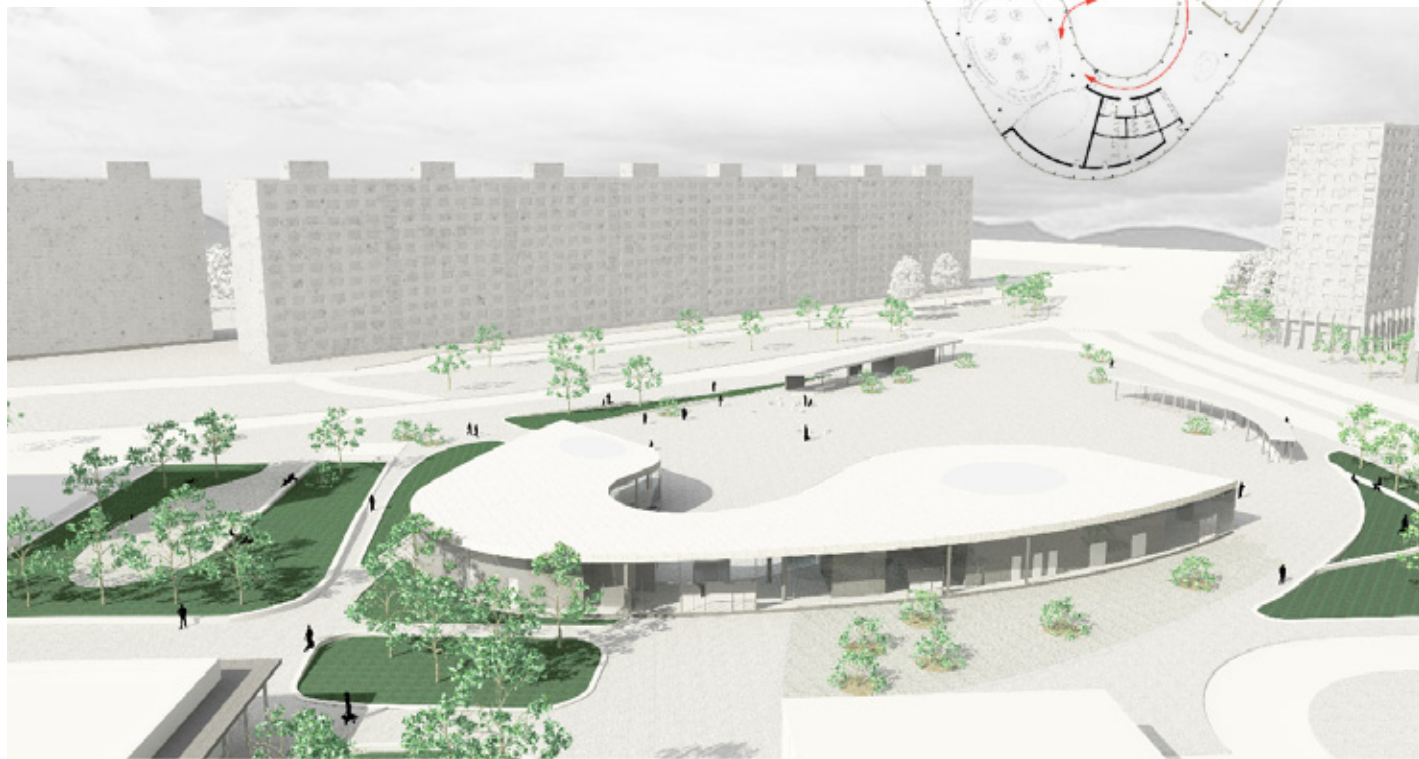
zésben, lehetőséget kínál a felkészülésre, átlényegülésre. A tervezési terület belenyúlik a házak közti zöldparkos, introvertált területbe, amelyet az új, extrovertált közösségi tértől élesen elválasztó épületegyüttes (eseménytér) kerít el, választ szét.

Az eseménytér két oldalán lévő eltérő minőségű terek (extro-, és introvertált), és a köztük húzódó zárt-nyitott kerítés-ház változatos közösségépítő események befogadására alkalmas, kisugárzással hat a környékre...«

(részlet a műleírásból)

**BÁNFALVI ZOLTÁN 5T KFT.,
KERESNYEI JOHANNA,
SZALAY MÁTYÁS,
STEMMER ANDREA**

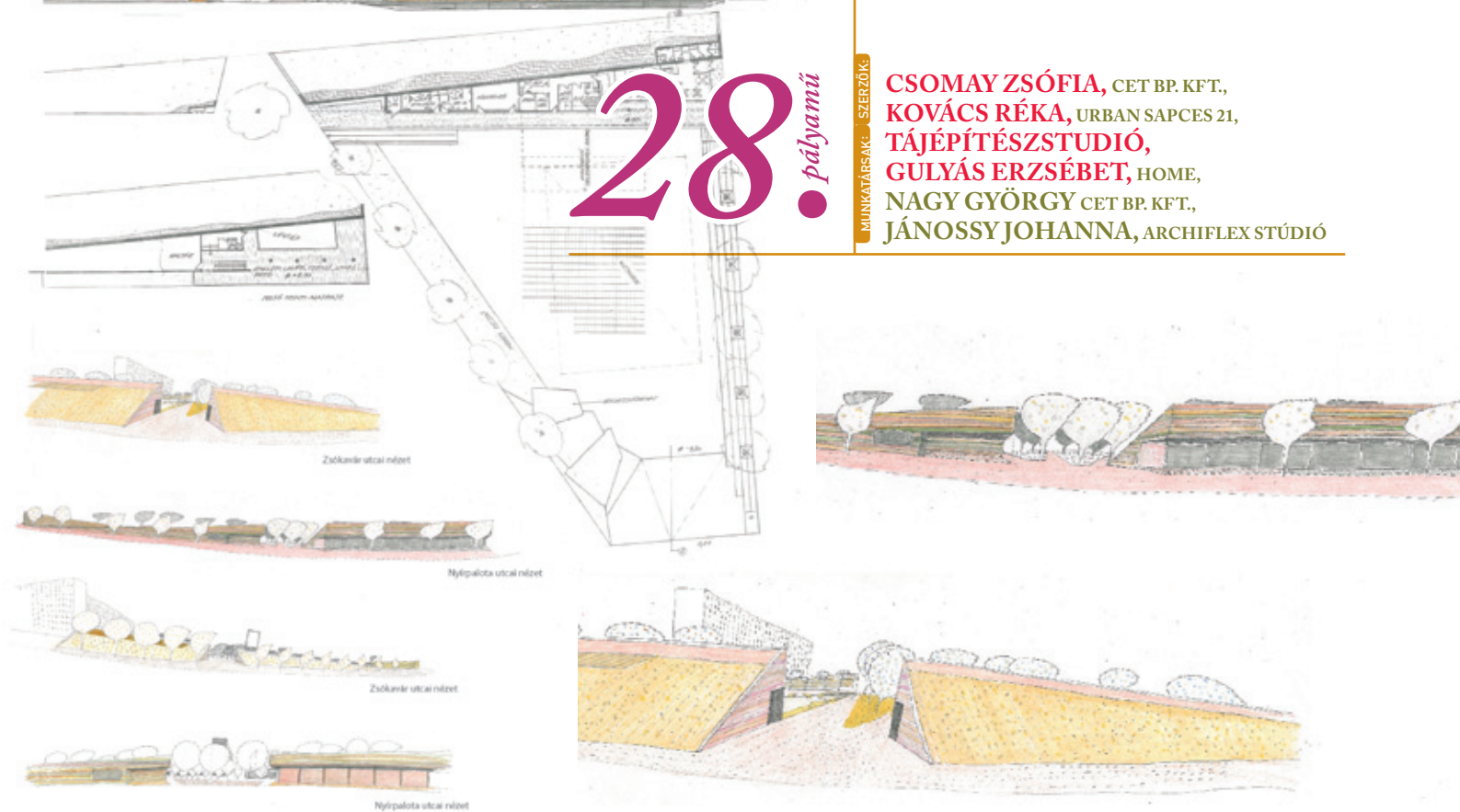
»Koncepciónk

a helyszínen tapasztalt gépkocsi- és gyalogosforgalom, lendület továbbvitelére épül áramló terek létrehozásával, mind a Fő téren, mind az Újpalotai Közösségi Ház tereiben. A lakótelep tervezésekor felvázolt koncepciót kívánjuk folytatni, a magas lakótömbök a családi házas területek felé alacsonyabb épületekkel kapcsolódnak. Koncepciónkban a nyitott és zárt terek közötti átmenetet erősítjük. A tervezett Közösségi ház a visszahúzott tartószerkezet és a szinte teljes üvegfallalak köszönhetően teljesen átláthatóvá válik, minden irányból feltárul az új Fő tér és a tágabb térfalakot alkotó lakóépületek. A Fő tér fontos téralkotó eleme az új Közösségi ház, melynek helyzetét a lakók mindennapi életvitelekor használt, illetve az általunk javasolt közlekedési irányvonalak határozzák meg. A Fő téren lévő buszmegállókat kitoltuk a tér északi csúcsa felé, a Zsókvár utcai villamos-megállókat magasságáig, így a sűrűn használt, egymással összekötésben lévő megállók a Fő tér tényleges érintése nélkül is megközelíthe-

tők. Koncepciónk alapja a fokozatos átmenet biztosítása a forgalmas területekről a nyugodtabb, csendesebb lakókörnyezet irányába. A térburkolatok kialakítása, kiosztása is ezen az elven alapul. A Fő tér átköszlekedő funkcióját átgondolva, átszervezve oldjuk meg, úgy, hogy a lakók akár a mindennapi élet során, a vizuális élmények révén is részesévé és szervezőjévé válhassanak a térnek, saját városi életterületeknek érezzék azt. [...] Az új Közösségi házat és Fő teret kiszolgáló parkoló felületeket a funkcióknak megfelelően, szórtnan helyezzük el. [...] Véleményünk szerint a Fő teret nem célszerű parkoló felületként hasznosítani, tehermentesíteni kell a lakóépületek előtti területeket, ezért szükséges bevonni a környező szabad felületeket, figyelve a differenciált használhatóságra. A belváros felől érkezve, kihasználva a meglévő visszafordító sávot tudnak behajtani, majd az érkezési irány felé tudnak távozni. A Piac irányából érkezők egyszerű besorolással hajthatnak be a parkolóba.«

(részlet a műleírásból)

**CSOMAY ZSÓFIA, CET BP. KFT.,
KOVÁCS RÉKA, URBAN SAPCES 21,
TÁJÉPÍTÉSZSTUDIÓ,
GULYÁS ERZSÉBET, HOME,
NAGY GYÖRGY CET BP. KFT.,
JÁNOSSY JOHANNA, ARCHIFLEX STÚDIÓ**

»A terület szerkezete

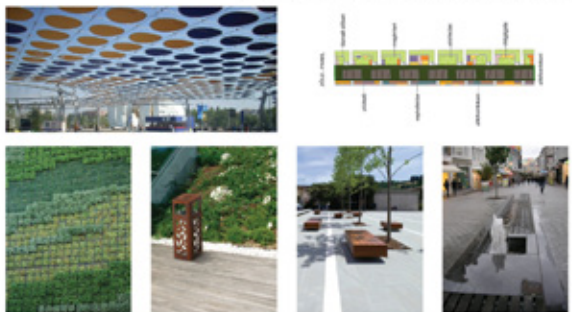
négy nagyobb részre tagolódik. A koncepció alapja egy olyan zárt térszerkezet kialakítása, mely a forgalmas utak irányába határoló szereppel bír. A tér Zsókvár utcai és Nyírpálota út felőli oldalára olyan terepalakulatok kerültek, melyek legmagasabb pontja 6,5 méteren van, és innen csökkennek a két út találkozási pontjának irányában. Ezek a ferde terepalakulatok hosszanti és keresztirányban is lejtnek. Ezekbe kerültek elhelyezésre a kisebb üzletek és vendéglátóhelyek, melyek korábban a téren voltak. A füves részsíkra lehetőség van felkapaszkodni és a tetejükön lévő "kilátóteraszra" kiállni. A park "csúcs-pontjába" került az Újpalota 30. évfordulójának alkalmából állított emlékmű. A terep ezen részen az emlékmű irányába emelkedik egészen 3 méterig, mintegy lezárva a parkot. A megemelt területbe bemetszett hasítékban pad és ivókút található. A park területe egy csendesebb, intimebb zónát jelöl, ahol sétálásra, olvasásra és pihenésre van lehetőség. A belső területeken az utakról tipegőn megközelíthető – intimebb fekvésű, pihenésre, olvasásra pavilonok nyújtanak lehetőséget. A faállomány igen változatos képet mutat érett, egészséges egyedekkel, így a tervezés során igyekeztünk a térszerkezet kialakításához szükséges minimális fát kivágni. A parkhoz csatlakozik

egy süllyesztett tér, ami rendezvények lebonyolítására ad helyet. A két rész találkozásánál került elhelyezésre egy olyan pergolarendszer, mely mobil kiállítótérként funkcionál. Nyaranta megrendezésre kerülő fesztiválok, rendezvények és szabadtéri koncertek színhelye ez, ami találkozóhelyként is funkcionál. Itt került kialakításra egy gördeszkapálya is a fiataloknak. A tér középpontjában vízjáték töri meg a burkolatrendszert. További előnye, hogy rendezvények esetén könnyen elzárható, így a kihúzható mobilszínpad köré ülőhelyek tehetők. További ülőhelyet a süllyesztett tér keleti oldalán lévő ülőlépcsők jelentenek. Télen mobiljégpálya felállítására van lehetőség, és itt kapnak helyet az adventi időszakban felállított vásár standjai is. A süllyesztett tér a déli oldalon széles rámpáival csatlakozik a szomszédos területhez, mely a burkolati osztásban is megjelenik. A két egymásba metsződő háromszög közös területén a két burkolat váltakozva jelenik meg, melyekbe süllyesztett led-világítások kerülnek. Ezen a részen kerül felállításra az információs felület, mely anyagában a ház homlokzatát követi. Harmadik szerkezeti egység a süllyesztett tér és a közösségi ház közötti sétatér. A sétatérhez csatlakozik a Közösségi Ház tömbje, mely magába foglalja a régi épületet, s ehhez csatlakozik szervesen az új, szélesebb igényeket kielégítő épületrész.«

(részlet a műleírásból)

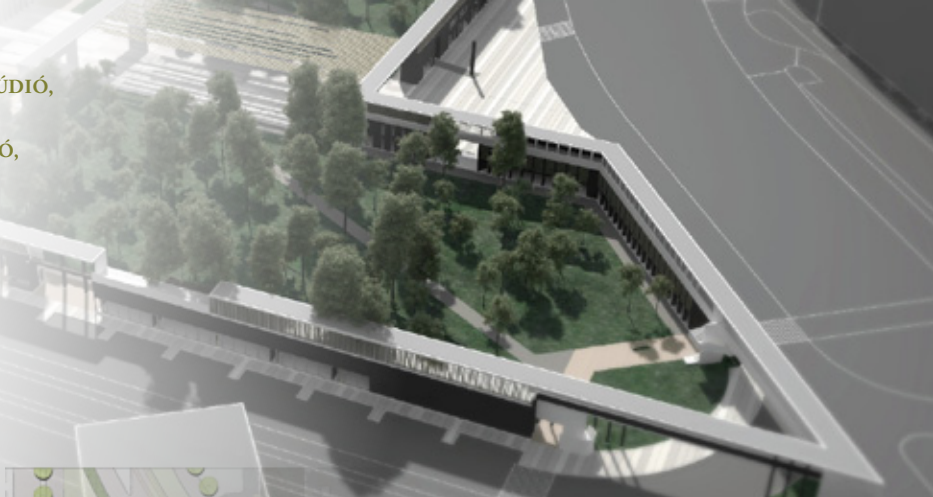

R. TAKÁCS ESZTER, PROARCH STÚDIÓ,
SZABÓ LÁSZLÓ,
ADORJÁN ANNA, PROARCH STÚDIÓ,
BRADÁK KATALIN, G2 STÚDIÓ
ANNUS VIKTOR,
NAGYBACZONI PETRA

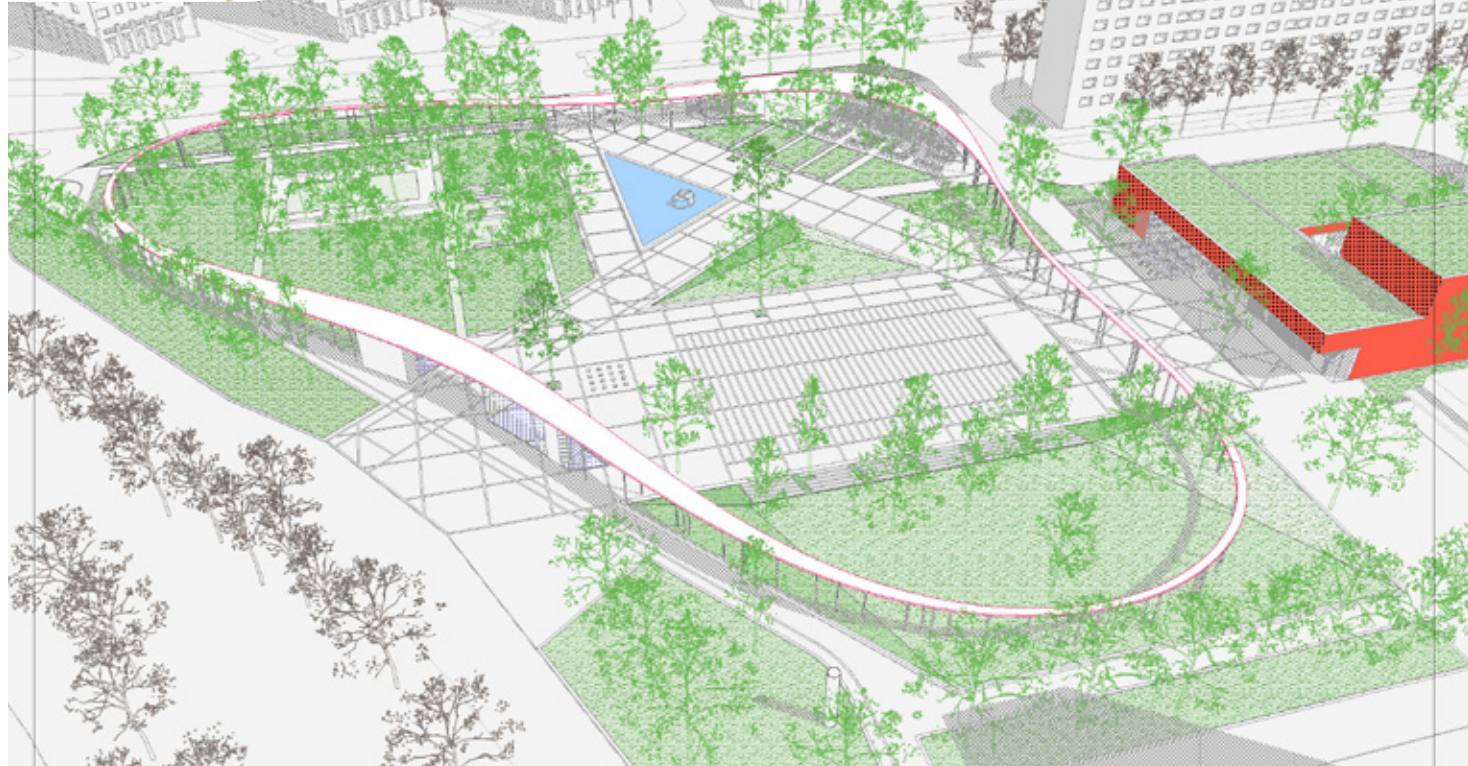

»Aközponti

teret két nagyobb építészeti egység keretezi, a Nyírpalota-Zsókavár utca mentén végigmenő épített térfal és a Legénybíró utca mellett felépülő közösségi ház. A két építészeti alkotás egy nagy szabad teret határol, melynek átlátható kompozíciója fogja össze a belső kert vilá-gát. (...) A lakóterület két fő tengelye mellett, az eredeti építészeti elképzelés továbbgondolásával, új városi térsor felépítésére adtunk javaslatot. A térsor vonala egyszerre igazodik a főutak tengelyeihez, és kijelöli a városrész köz-pontját. A fal szimbóluma lehet majd az átépülő, megújuló ÚJPALOTÁNAK (...) A Thököly - Nyírpalota út felől érkezőket egy nagyobb építészeti hang-súlyként felépített megérkezési pont, a külső Kapu-tér fogadja. Itt a közép-

BÁGER ANDRÁS, BAHCS MŰVEK KFT.,
HELME CSABA, BAHCS MŰVEK KFT.,
BÁGER NÓRA, BAHCS MŰVEK KFT.

»...A terv kettőssége

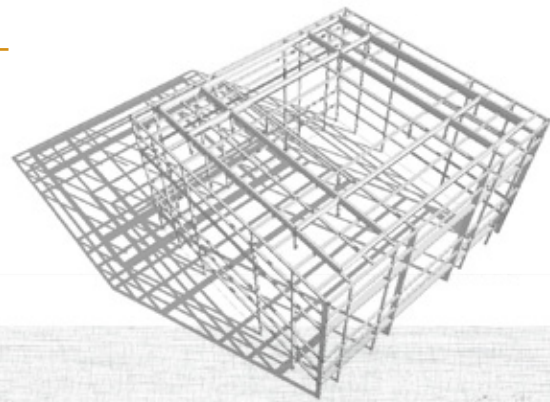
szerkesztési raszter to-vábbgondolása, változatos mintákká gazdagítása, valamint a kemény rend-szerben megjelenő lágy ív. E kettősség célja, hogy a meglévő téri adottságo-kat kibontsa, gazdagítsa, és olyan keretet alkosson, amelyben egy változatos köztéri élet bontakozhat ki. A másik alapvető kettősség a Főtér és az Újpa-lotai Községi Ház kapcsolata: Konceptiónk szerint a Községi Ház funk-ciója a jelenlegi helyén marad és a tervezett bővítés a cukrászda épületének bontása után valósítható meg. A bővített közösségi ház így szépen kitölti a

panelházakkal szegélyezett, védett téroblöt és színes tömege az eredeti vá-rostervezési koncepciónak megfelelően megoldja a 10 emeletes térfalak és a köztér közötti léptékváltást. A Főtér területe, amelyet a tervezett amőba-szalag határol, finoman elválík a Községi Ház épületétől, és olyan önálló téregyüttest alkot, amely lehatároltsága ellenére sok ponton kapcsolódik a környezetéhez és azzal szerves egységet képez.

A tervezett térkompozíció fontos összefüggése a Községi Ház és a Fő-tér erős kapcsolata, melyet a burkolt terek helyzetei és irányai, valamint a Községi Ház élénk színe is erősít. (...)»

HERCZEG TAMÁS DLA, VH STÚDIÓ KFT.,
VÁGI JÁNOS, VH STÚDIÓ KFT.
CSÁKI KLAUDIA

1. látvány a Főtér-sótány felől

»...A terület súlypontjában

fákkal körbevetett tisztáson, a szálakat kézben tartva, de a környezetén való uralkodás vágyától nem megkísértve rejtőzik az új közösségi ház. Szigorú funkcionális rendje, geometrikus tömege és formaképzése az épített környezetet meglovó karakterére reflektál, a tartószerkezetként szolgáló, fém pillér-gerenda rendszer könnyedséget, átláthatóságot, a befogadás attitűdjét erősítő építészeti megfogalmazásával. A belső elrendezés a park használatához igazodik, vele a földszinten fizikai és vizuális szimbiózist alkot a kávézó/cukrászda/kiállítótér/terasz/rendezvényter belső és külső térsoron keresztül. A legfelső szintű tetőkerttel együtt a közösség számára az összes szint nyitva áll, színházterem és 3 kisterem várja a közösségi programokat. A földszinti egymásbafonódó terek hangsúlyozott horizontális nyitottsága a két egykarú

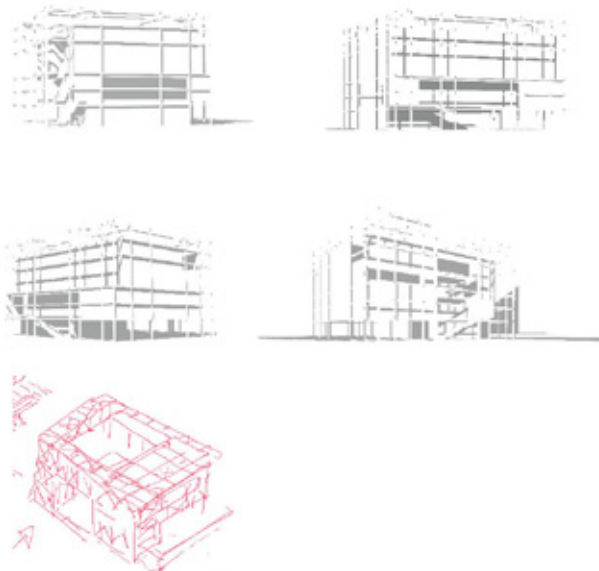
lépcsőn keresztül vertikális térbeli körbejárhatósággal gazdagodik. (...) A parktól térszerkezetében elkülönülő, de szellemében rokon közösségi kert, mint új funkció a "Főtér" lakózónájába beágyazottan megfelelően intim környezetbe kerülhet. A köz- és magántulajdon eme kísérleti ötvöze a világ számos térségében már megvalósult, hétköznapi jelenség. Jelentősége a gazdasági racionalitáson túl a hosszútávú és tartós közösségformáló erejében van. (...) (ld. VIII. kerület, "Földkelte" csoport, "Böske" csoport stb.) példaértékű hatással lehet a kerület határain kívül is.

A Penny Market hagyományos kiskereskedelmi funkciója ugyan eltűnik, de az újdonságok irányába nyitott, német tulajdonú vállalat által birtokolt, tervezett üvegházban lehetőség nyílna arra, hogy a cég a lakóközösséggel együtt afféle méltányos kereskedelmet (fair trade) hozzon létre....«

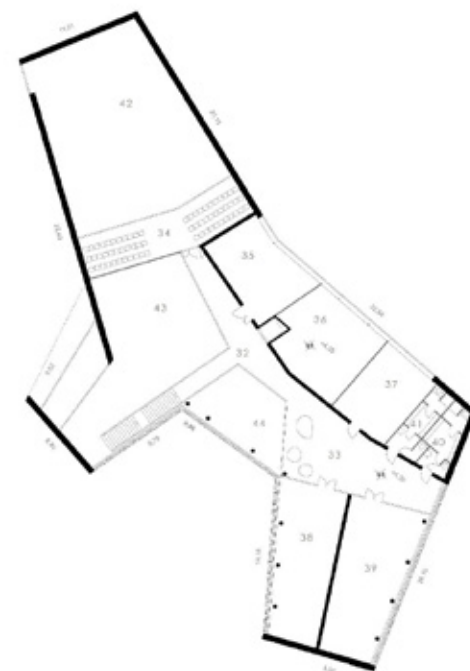
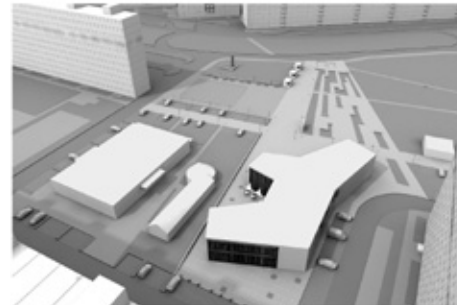
(részlet a műleírásból)

5. látvány a rendezvényter felől

BRÓSZ CSABA BOTOND, BUILD LOGIC KFT.,
FEJÉRDY PÉTER, BME ÉP. KAR. KÖZÉPÜLETTERVEZÉSI TANSZÉK
FEKETE GÁBOR, BUILD LOGIC KFT.,
NÉMET ÁGNES, BP. VII. KER. ERZSÉBETVÁROS ÖNK.

»...A tervezési terület

nagyon fontos ten-gely osztja 4 szeletre, a DK-i térszűkület peremei gépkocsitárolásra szolgálnak, alkalmazkodva a tér infrastrukturális kereteihez. A Nyírpalota úti buszmegállóból kiinduló tölcser intenzív zónája a térnek: a kis látogatóknak mókás játék színtereként szolgálhat, klassz lehet a szabdaltságot zöld sávok közt futkorászni, ugyanakkor az idősebbek is elidőzhetnek itt: a füves, növényekkel beültetett sávokat szegélyező kőpadkák közül kedvükre választhatnak maguknak tetszőt egy délutáni beszélgetéshez. A tölcser zöld hasábjai egyre ritkulnak, míg el nem érkezik az új művelődési ház előtti burkolt felülethez. Itt találjuk a terület „információs hasábját” is, amin az éppen aktuális programokról olvashatunk.

Nyári fesztiválok, téli adventi kirakodóvásár alkalmával a tölcser DNY-i peremére ideiglenes faházikók települnek, kibővítve az út szemközti oldalán állandó jelleggel megjelenő pavilonokat, talponállókat, amik a reggel munkába igyekvőket, vagy napközben falatozni kívánókat szolgálják. A gyorsbűfék a buszmegálló felgyorsult hangulatához igazodnak, míg a tervezési terület ÉNY-i negyedének DK-i peremén magasabb igény szintű - nyugodtabb – a rohanó világgal ellentétes ritmushoz igazodó éttermek kaptak helyet. A

vendéglátóhelyek teraszain jó időben a szabadban is elfogyasztható egy finom ebéd vagy vacsora.

A DNY-i térszűkület jellegzetessége egy kétarcú zóna: télen jégpályaként üzemel, a melegebb hónapokban pedig egy része gumi borítást kap, és játszótérre alakul. A játszótér kiegészítené a közösségi ház funkcióit. Minden bizonnyal nagy népszerűsége tartana számot, nem konkurálna a közelben levő játszótérrel, hisz közönsége azokból a nagycsaládokból kerülne ki, azokat az anyukákat segítené, akik míg a nagyobb gyermekük foglalkozáson vesz részt, kisebb gyermekükkel a parkban várakoznak.

A játszótér / jégpálya zónáját ÉNY felől határoló zöldfelület peremén padok sorakoznak, ahol sakkozó öregurak, baráti társaságok tölthetik idejüket, nagymamák figyelhetik önfeledten játszó unokáikat. Szintén a nyári hónapokhoz kapcsolódik az Újpalotai Napok rendezvénysorozata. Ennek megrendezésekor mobil színpad települ a Községi Ház bejárati frontjához, a nagyterem DNY-i határoló falához rendezve.

A műsor látogatottságának függvényében mind az új közösségi ház burkolt előterén, mind a „tölcserben”, de akár a padoknál is figyelemmel kísérhető az előadás....«

(részlet a műleírásból)

modelltérkép (térkép a 10. oldal)

Zabokai utca felől nézve a modernizált épület és a közeli parkok a tervezési koncepcióban. A közeli parkok a tervezési koncepcióban.

Zabokai utca felől nézve a modernizált épület és a közeli parkok a tervezési koncepcióban.

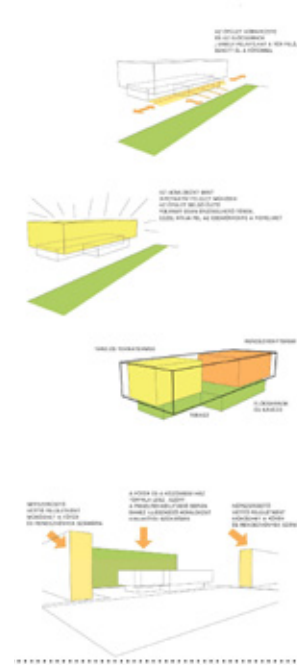
»...A tervezési területet

két oldalon forgalmas főközlekedési útvonal, további két oldalán a panelházakat kiszolgáló parkoló utca határolja. Egyetlen határozott térfallal jellemezhető, egy tízemeletes lépcsőházakból álló lakóház monoton tömeg zárja le a dél-keleti oldalt. A dél-nyugati oldalon a közeli iskola sportpályája egyszerű, teljesen transzparens kerítése húzódik. A két főközlekedési út [a Nyírpalota út és a Zsókvár utca] közül a Nyírpalota út a jelentősebb, ez jelenti az összeköttetést a belvárossal és az M3-as autópályával. A Zsókvár utca széles szabályozású, 2x2 sávos, középen zöldsávval és villamospályával, az utca végében a villamos végállomásával. Ennek ellenére forgalma csekély, ezért is lehetett már az eredeti, Tenke Tibor féle koncepció szerint is a szolgáltatások utcája. Erre utal a meglévő áruház, a posta és az emeletes épületben elhe-

lyezett üzletsorok, valamint a pontházakat a földszint felett összefogott, az út felett is átvélő tető. Az eredeti beépítési terv a Fő tér területére is hasonló, ezt kiegészítő funkciókat szánt meglehetősen intenzív területhasználattal. ... A Községi Ház lebegő tömege a fő teret két zónára osztja, miközben a földszinten transzparenciát és széles, a tér léptékéhez igazodó átjárást biztosít – elérve ezzel azt, hogy a két térrész között a vizuális kapcsolat és az egység megmaradjon. A földszinten és az első emeleten a fogadó funkciók, információ, mosdók, irodák, kávézó helyezkedik el, a második, látszólag zárt, perforált felületű tömegbe kerültek a csoportszobák, öltözők és az előadó. A lépcsőházból kilépve egyes helyiségeket fedett-nyitott folyosón lehet megközelíteni. A perforált homlokzat és a befelé forduló, átriumra tájolt helyiségek intimitást biztosítanak az itt zajló eseményeknek...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...A külső

részek átengedő funkciójukból adódóan burkoltabbak. A megállóhelyek környékét kinyitottuk, hogy minél gyorsabban tudják az emberek egymás akadályoztatása nélkül a már kellemes térálást felvenni, a városokban oly fontossá vált intim szféra szabadságát biztosítani. A nagykeresztesződésbe kinyúló tér figyelemfelkeltő funkcióját egy szabadtéri kiállítóhellyel erősítettük, valamint a különböző fényhatásokat biztosító berendezési tárgyak éjszaka is hívogatóak lehetnek. Itt került elhelyezésre a kapuszerűen nyitott, átjárható infópont, amely irányultságával a két megállóhelyet is összeköti, egyben háttérrel biztosít a cukrászdnak és a játszótérnek. A helyükön hagyott emlékoszlop és alapkö környezetét kinyitottuk, kiszabadítottuk, sarki pozícióját kihasználva egyben felkiáltójelként megjelenni a térben. A lakótelep szerkezetét bemutató márványtáblát is lehelyeztük a burkolatba.

A belső területet egy nagyon egyszerű téglalap alakú gyeper rendezvényter tölti ki, amely felé fordul a közösségi ház és az infópont is. A külső, viszonylag szélesebb burkolatok jól elvezetik a lakóházak felé a téren át-

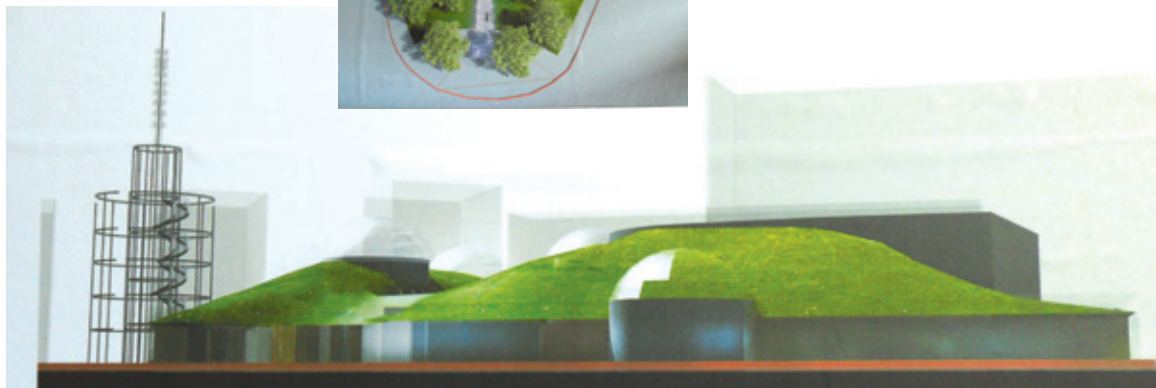
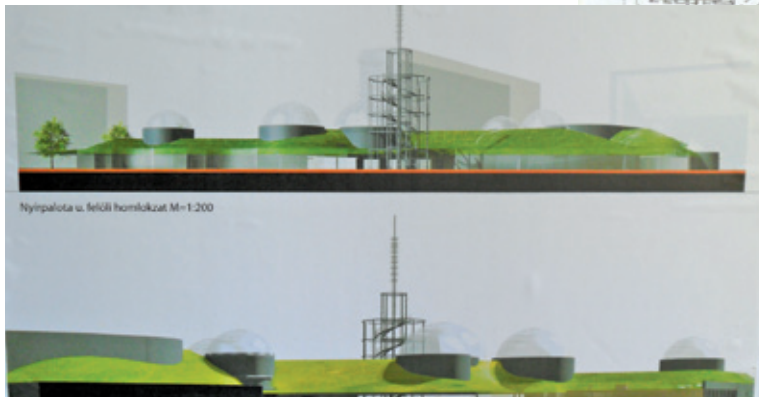
haladókat, de a gyepe helyezett nagyméretű pixeles burkolat is lehetőséget adna a gyepterület átjárására. A pixelek között a fő átjárási irányokban stabilizált zúzalékkal ki helyet tölteni, de mindenképpen kerülni kívántuk a leszűkítő, folyosószerű útvonalrendszert. A gyeperben lévő burkolatok szélei diffúzak, a fémszegélyek szinte láthatatlanul biztosítják a gyeper és zúzalék elválasztását. Az infópontban lévő cukrászda mellett kisebb kiülő terasznak adtunk helyet, amelyhez még látótávolságban modern kialakításban, modern formavilágú játszószerkezet helyeztünk el. Jelzésszerűen határolják a játszótér az ágacska formájú térplasztikák, amelyek egyben ülőfelületnek és játszószerkezetként is használhatóak, teret adva a gyerekek fantáziájának. A közösségi ház nyitható üvegfelületei közelében kerültek elhelyezésre a belső térből is látványos vízarchitektúrák. Az átjárható pontfűvőkák, burkolati szintben lévő vízjáték a kávézó felőli oldalon kapott helyet. A kisebb rendezvényterként, jazzkoncerteknek, performanszoknak helyet adó fedett külső terasz környezetében egy gyeper lelátót terveztünk, amelyhez egy vízlépcső kapcsolódik. Ez talán a legintimebb térrész, amely éppen ennek a típusú rendezvényjellegnek ad lehetőséget.«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

SÁRI ISTVÁN, SÁRI ÉS FIA BT.,
KOVÁCS MIKLÓS,
GYULAI LEVENTE
FERENCZI HUBA,
KERTÉSZ BEÁTA,
BURÁNYI ENDRE

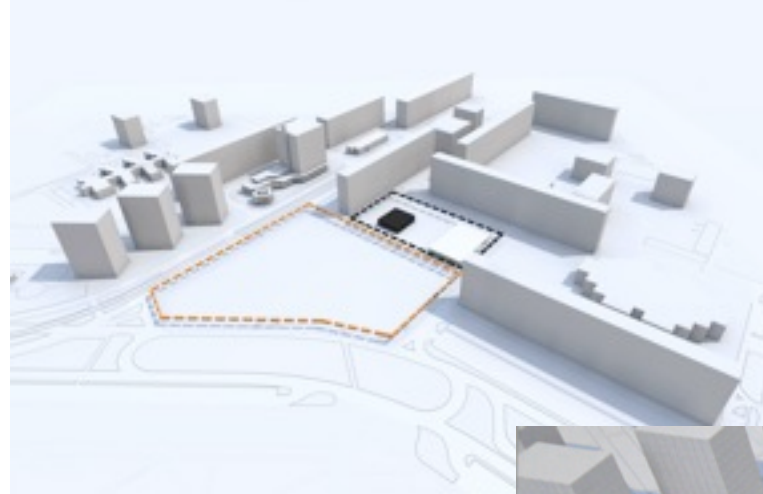

»Pályázati

munkánk alapvetően az Új Széchenyi tervben megfogalmazottakból indul ki, amely rendkívül merész, véleményünk szerint mégis megvalósítható célokat fogalmaz meg: "lakótelepből - zöldvárost". Bizonyára sokan vannak, akár még az építészszakmában is, akik kétségbe vonják ezt a nem szokásos elképzelést. A pályamű szerzői azonban egyértelműen hitet tesznek a ma még futurisztikusnak tűnő elképzelések megvalósíthatósága mellett. Egyetértve a kerület építészeti-környezetbarát vezetésével úgy gondoljuk, hogy Újpalota környezeti "reinkarnációját" a Fő tér revitalizációjával kell kezdeni. Pályázati munkánk alapgondolata ezért "ÚJPALOTA ZÖLD SZÍVE" kialakítása a meglévő környezeti adottságok és a

beruházási realitások együttes figyelembevételével. A többszöri helyszíni szemle eredményeként az a véleményünk fogalmazódott meg, hogy a több évtized alatt kifejlődött faállományt az építéssel semmiképpen nem szabad megsemmisíteni, hanem a megvalósítandó közösségi ház részévé kell tenni, amely egyben meghatározza a tervezett épület jellegét, belső tereinek atmoszféráját is. A kerület lakosai közül minden bizonnyal emlékeznének az általunk tervezett épületben járva, hogy azok a fák, melyek az épület új-jászületésével továbbra is megmaradnak, az életük részeként, évtizedek óta álltak a Fő téren és a tervezett megoldással továbbra is életük része maradhatnak.«

(részlet a műleírásból)

»...Gondolati alapként

egy, a panelépítés előtt-ről ittmaradt búzaszemként, egy magként gondolunk a közösségre, a közösségi házra – egy magként, amelyből kinő a közösséget tápláló tudás [...] A jelenlegi közösségi ház kiírásban kért bővítésének szerkezeti problematikája miatt inkább külső vázszerkezetig visszabontjuk a jelenlegi épületet, ezáltal az eddigi épület negatív épületként egy térként, magként jelenik meg az új épületen belül.

A közösség tereként, közösségi térként megjelenő mag az új épület nagyterme, amely a közösséget szolgálja. A tervezett épületet úgy terveztük meg, hogy minél inkább flexibilis legyen, sokféleképpen lehessen használni, ezáltal a későbbiekben is bármire tudja használni a közösség, nem szabunk határt a lehetőségeknek...

A tervezett épület az áruház szélességében kialakult zónában kap helyet, ahol a strukturális szélességhez igazodva kibővített meglévő Közösségi

BORKA ANDREA,
HOFFECER ÁKOS,
KÓSA BALÁZS,
LŐKE FERENC,
NÉMETH ISTVÁN

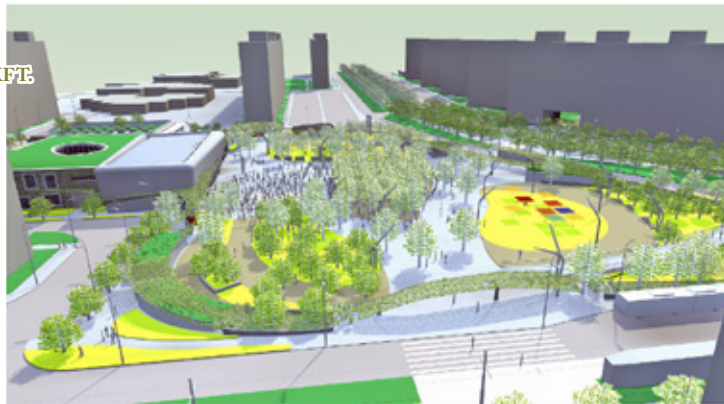
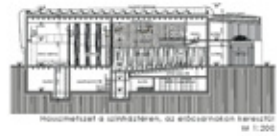

ház és az áruház közötti területen kap helyet egy közösségi tér, amely egy új központja lehet Újpalotának. Az új épület és a funkció téregységgé szervezése érdekében egy változó szélességű és irányú pergolasor szolgál, amely árnyékoló az épület bejáratát is egyértelműen jelöli ki. [...] Az előtér, a nagyterem (mag) és a külső, funkció tér teljesen egybenyithatók, a külső tér teteje árnyékoló szerkezettel behúzható, így rossz idő esetén is megtartható az Újpalota napok nagy rendezvénye az épületben. [...] Ebben az esetben kivételesen fontos az ötödik homlokzat elve, hiszen a környező sokkal magasabb épületekből való rálátás miatt különösen fontos a tető esztétikai megjelenése is, amely a mi esetünkben a parkkal és az eredeti koncepcióval összhangban zöldtető, közepén a negatív maggal, belső vízelvezetéssel ellátva. [...] A rendezvényteret szolgál az éppen aktuális rendezvény helyszínéül, vagy amire szüksége van a közösségnek. (pl: piac, sörfesztivál, sportesemény kivételése, ide kerül a jégpálya télen, stb [...]«

(részlet a műleírásból)

**DR. BALOGH ÁGNES, HAJLÉK BT.,
KURUCZ ATTILA, SZIA-TERV KFT.,
NAGY GÁBOR,
SCHNABL ANDRÁS, SZERKÉPTEV KFT.**

»...A tervezés alapvető

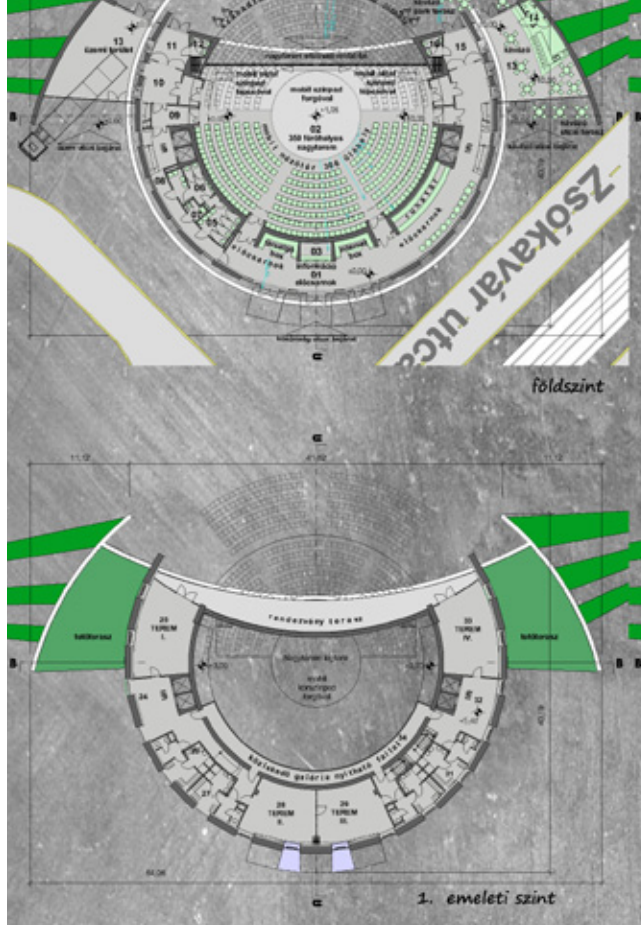
szempontjai az ökológiai tudatosság és a közösségi gondolkodás erősítése. Ezen alapul a térformálás, az épített elemek, épületek, a zöldfelületek és a közművek tervezett kialakítása, az alkalmazott módszerek kiválasztása. A megújuló Fő teret „zöld gyűrű” öleli körül, egyedi és barátságos hangulatot, megfelelő intimítást teremt, integrálja a téren álló középületeket, valamint változatos és gazdag zöldfelületeket: egy élő klimatizáló, árnyat adó rendszert alkot. A gyűrűt alkotó elemek: a „főbejáratoknál” és a középületek körül magasán „lebegő” dűsan befuttatott pergolák, a további bejáratokat biztosító áttört fás zöldfelületek, a téren megépülő kisebb pavilonok zöldtetői, és a hullámszó, kis falakkal kísért cserjés-fás zóldsávok. [...] A tengelyek metszéspontjában egy fórumot alakítunk ki: egy árnyas ligetet, ahol az emberek közötti közvetlen kommunikáció kialakulhat. A „zöld gyűrűn” belül további jól használható és mutatós zöldfelületek jelennek meg, amelyek fákkal dűsan beültetett árnyas szigetekként „úsznak” a teret egyedivé varázsoló vízáteresztő burkolatokban. A fő rendezvényterületet a tér szívében, a Közösségi Ház előtti nyíltabb területen alakítjuk ki, a környező lakóépületek védelmét is biztosítva. A meg-lévő épületek nagy részét újrahazsnosítjuk ill. újrahazsnáljuk: a régi Közösségi Ház részévé válik az újnak, az ABC pedig jelentős bontás nélkül alakul át az új Üzletházzá. Mindkét megújuló épületen zöldtetők és zöldhomlokzatok

létesülnek. Az Üzletház tetején Közösségi Kert születik, amely (eddig első-sorban külhoni példák alapján tudhatóan) igen jó közösség-formáló elem. Az épületek zöldhomlokzatainak kialakításánál újrahazsnosításra kerülnek az elbontott térburkolatok (beton, térkő stb.).

A téren az alternatív energiatermelés-felhasználás és az alternatív szennyvízkezelés, újrahazsnosítás lehetőségeit alkalmazzuk és mindezt változatos formában be is mutatjuk a térre látogatóknak. A tér északi sarkában függőleges tengelyű szélturbina kap helyet, a Közösségi Ház tetején naperőmű (napkollektorok és napelemek) létesül. Az előállított energia egy része az épületek használati melegvizét, fűtését és energiaellátását adja. Az épületek szennyvizét egy „Élőgép” rendszerű szennyvíztisztító létesítmény kezeli, amely a tér zöldfelületeinek öntözővizét is biztosítja. Az épületek újrahazsnosított fokozott hőszigetelése, a zöldtetők, valamint a tér közvilágításának megoldása (LED fényforrások) alacsony energiafelhasználást tesznek lehetővé. A téren alkalmazott mozgásenergiát hasznosító „táncparkett” nem „csak” energiatermelő felület, hanem különleges világítási rendszerével vonzó, egyedi attrakció is. A tér kedvező mikroklímájának kialakulásához a zöldfelületeken, zöldhomlokzatokon és zöldtetőkön kívül a természetes víztisztító növényssávvall rendelkező medence és a Közösségi Ház előtt elhelyezkedő alacsony szökőkút-vízzjáték-rendszer is hozzájárul. »«

(részlet a műleírásból)

**KERT-VONAL BT.
PAPP KATALIN,
DR. NAGY KATALIN,
MAKARICS ZSUZSANNA**

»...A Fő teret

egy létesítményként definiálja a terv, ahol az új Közösségi Központ térszervező helyzetben van ugyan, de a szabad tér sem mellékes, körítő helyzetű. Az új Fő tér az épület szellemi tere, és e nélkül a szellemiség nélkül nem lenne teljes az épület funkciója sem.

A közösségről szól ez a tér, egy olyan hatalmas kültéri „nappali” ez, ahol minden úpalotai otthonosan érezheti magát. Olyan, amely a hétköznapiokon a hazaérkezést sugallja, megpihenésre, áthangolódásra nyújt lehetőséget (OTTHONOSSÁG), nem kell „kiöltözni” hozzá (KÉNYELEM), de ünnepnapokon „ki lehet dekorálni” (DÍSZ), „el lehet tolni a bútorokat” (RUGALMASSÁG), mutogatni lehet (ÉRTÉK), ahol hullámszóan zajlik az élet, a lendületes, eseménydűs és a nyugalmas, „szélcsendes” napoknak is befogadó teret nyújt. A téralkotás alapeleme a körülölelő fal, amely pótolja a hiányzó térfalakat, lehatárol, véd, befogad és egységbe szervez, keretet ad, de távol áll a kikeresztés eszméjétől. A fal szerves részeként meghatározott a Közösségi Központ és az új üzletsor, amely – részben - a meglévő kereskedelmi-, vendéglátó funkció kiváltására hivatott. A Közösségi Központ a jelenlegi helyzetéből kimoszdtva „előnti” a környező területet, megtermékenyítve a talajt, átítatva a közösség erejével. A Központ hullámtere lesz a Fő tér szabad tere,

ahová „kifolyik”, ahol szétárad a közösségi szellem. A térépítmény része a két öblöt keretező fal, a falhoz „támaszkodó” Közösségi Központ és a falba integrált pergolákkal egybeépített üzletsor. A kapuzatokat legyező alakban felnyíló, áttört növényvel futtatott tető íveli át. Az áthajló falak lehetőséget adnak mind a zajvédelemre (pl. a Nyírpalotai út mellett), mind a tényleges lezárásra, zárható kapu elhelyezésére.

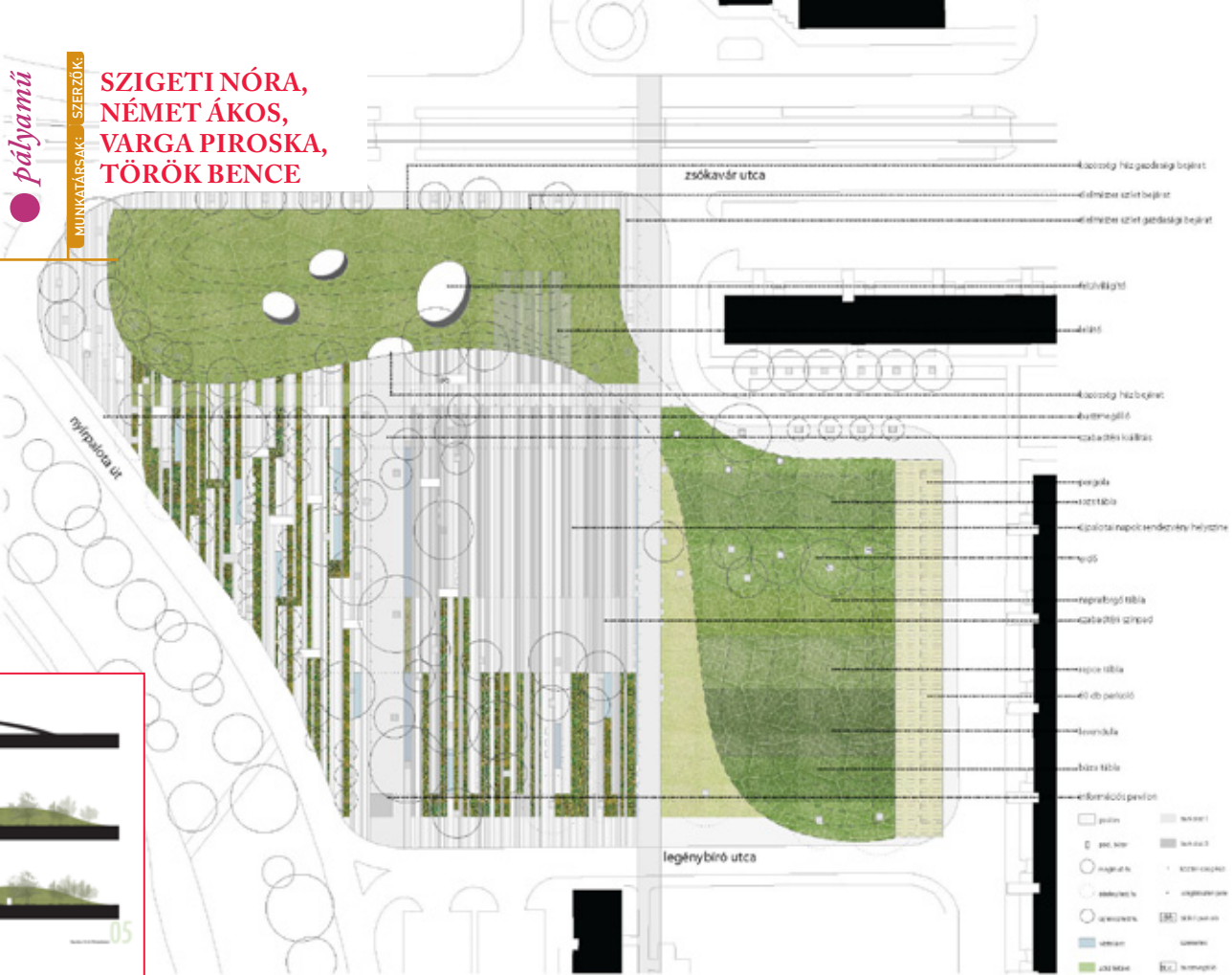
A Közösségi Központ mind a tér belseje felé, mind a Zsókovárt utcai tere-sedés felé nyitott, bejáratokkal rendelkezik. Az épületet műkö díszburkolat keretezi. A területen lévő, elbontásra javasolt cukrászda a Központ épületében kap helyet

A Hullámtér északi öble a falhoz simuló zöldfelülettel elsősorban napozórt, de ide tervezett az alternatív „korosztálytalan” játszórész is.

A déli öböl karakterét a fal pergola-rendszer mentén húzódo kerengőtér határozza meg. A vásárok árusítóhelyei az ív mentén fűzhetők fel. Az öböl nagy zöldfelületei magukba foglalják a terület legértékesebb, megmaradó platánfáit. Pihenőterület, „nagy játszótér” alakítható ki. A tér központja felé néző zöld „tányér” installációs és mobil rendezvénytér, a téli – vegetációs nyugalmi – időszakban a mobil jégpálya elhelyezésének a területe. »«

(részlet a műleírásból)

»...Hangsúlyos

tengelye a térnek a közösségi ház bejáratától induló vonal, mely egy jobban kiemelt, információs pontban ér véget. E mellé helyeztük át a emlékművét.

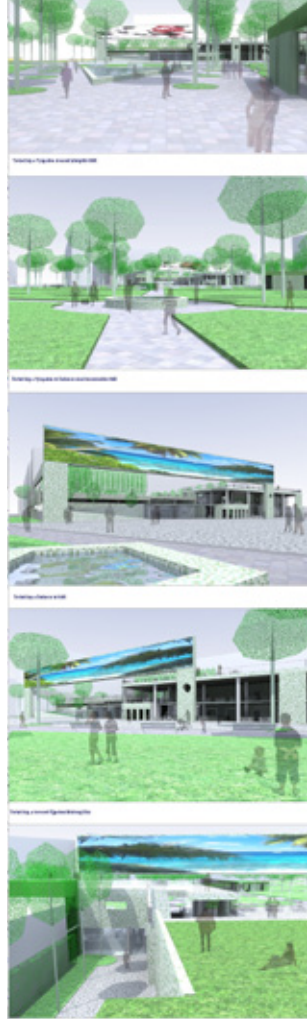
Az egységesen burkolt felületen képzeltető el mindaz a sok rendezvény, mely a közösségi életet meghatározza. A tavaszi-nyári idényben szabadtéri kiállítások, könyvvásár, szabadtéri vetítések, idényjellegű kézműves vásárok is elhelyezhetők. A téli-őszi szezonban a korcsolyapálya, karácsonyi vásár, fenyőfa vásár, őszi borfesztivál, a dombokon szánkópálya mind erősítik a közösségi életet és kihasználttá teszik a teret. Az intenzív használat teszi a teret élővé, egyúttal a környék lakosai jobban magukénak tudják érezni a területet. A finom burkolati ritmusok, a térbe ágyazott vízfelületek és kutak, a befoglalt meglévő fák a szegélyező dombokkal olyan gazdag ligetes teret képeznek, amely rendelkezik a mostani tér gazdag növényzetével, de sokkal több szintű használatot tesz lehetővé. A lakótelepek világához kötődő szigorú szerkesztettségre reflektál a burkolat osztása, ennek ellenpontja a domb lágyan ívelt kontúrja. [...]

A tér világítása követi a közlekedési rendszert, a fő tengelyek mentén jelennek meg kandeláberek, a tér többi felületén a padok alá, burkolatba és pavilonokhoz kötve jelenik meg világítás, ez azonban csak a burkolat síkjában világít. A közlekedési útvonalak tehát éjszakai megvilágításban is egyértelműek. A tér oldalán, az eddigi művelődési ház helyén a parkoló egy része kerül domb alá, ezen az oldalon intenzív zöldfelület képzeltünk el, a dombra felfutó sávokban a városi környezetben nem megszokott növényeket választottunk: levendula, búza, rozs, napraforgó, repce, kukorica. A téren található fák egy része áldozatul esne az átalakításoknak, de azt gondoljuk, hogy azokat áthelyezéssel meg lehet menteni, tekintettel arra, hogy a faállomány viszonylag fiatal.

A közösségi háznak ugyanazzal az elvvel kell működnie, ahogy a városi térnek is, helyszínt biztosítva azoknak a sokrétű funkcióknak, melyeket Újpalota kínál, minden lehetőségre nyitottan. A ház az aktív pihenés és közművelődés helye, flexibilis teret biztosít használóinak. A meglévő ételmisszerüzletet a közösségi házzal egy tömegben helyeztük el, ennek bejárata a Zsókvár utcára nyílik, kiszolgálása a domb déli oldalán lehetséges...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...A teret jelenleg négy

fő részre osztja a két fő gyalogos tengely. A kialakult tengelyeket a javasolt új térrendszerben - kiszélesítve - megtartottuk. A meglévő sétányok mellé telepített értékes fasorok koncepciókban így megtarthatók, a sorban álló kifejtett fák ahol sétány szélesebbé vált, a sétány tengelyébe kerültek. A területet ma jellemző, sétányokkal tagolt ligetes park-jelleg is megmaradt.

Az árnyat adó fák alá telepíthetők egy részletesebb tervezési folyamat eredményeként, a négy fő részben elkülönítve, a különböző korú emberek eltérő igényei szerint változó berendezésű funkcionális területek. A funkciókra a műleírás-mellékletben tettünk javaslatot. A két fő gyalogos tengely az új elemként javasolt rendezvénytérben találkozik. A rendezvénytér általános funkciója a közös találkahely. A rendezvénytéren mindig lehet esemény: kiállítás, kisebb koncert. A rendezvénytér időszakosan 5000 fős tömegrendezvény megtartására alkalmas. A rendezvénytérnek nevezett egybefüggő nagyméretű burkolt terület alá a jégpályát és a nyári vízjátékot egyaránt kiszolgáló csőhálózatot javasolunk.

A járműforgalom és a parkolás a téren kívül van jelenleg is, a tér egybefüggő, járműforgalom által nem osztott jellegén nem változtattunk. Kerékpárral a rendezvénytérre és a sétányok burkolt felületeire javasoljuk, hogy be lehessen hajítani, de kijelölt kerékpár-útvonalat nem terveztünk. Kerékpártárolók több helyen elhelyezhetők.

A Községi Ház, amely a park felé áttört és teraszos, az emeletre vezető rámpákkal kertépítvány hatást kelt. Több díszkútra tettünk javaslatot. A meglévő köralakú kutat áthelyeztük a méretének és formájának szerintünk jobban megfelelő, kevésbé középponti, inkább "fordító" helyzetbe. A Községi Ház széles kapuzata a tér nagy méreteiben is hat. A kapuzaton elhelyezett kivetítő hatásos látványelem. A tér a zöldtető ferde síkjáról - ha rendezvények idején a közönséget oda felengedik- belátható.

A növények lombkoronáját a lehetséges mértékben metszéssel alakítanánk, hogy a cserjék a szemhatár alatt, a fák a szemhatár felett, fejleszsenek lombzatot, lombkoronát. Általánosságban javasoljuk az időszakos lombkorona-nyírást, hogy kialakuljon a felmagasodó fák törzsei közötti átlátás, a térszíni levegős karakter...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...Én még sosem

éreztem ilyent,

mint az Újpalotai lakótelepen. Az ürességnek és az elvágyódásnak ezt a mérhetetlen fokát. Előtte, az úrfotón megnézve - az első gondolat az volt, hogy egy teljes Budapestnyi nagytársnál is még mindig felismerhető épületcsíkok melletti zöld mezőn fog egyszer megépülni az első pesti úrkikötő, melyet majd gyorsvasút fog összekötni ezzel a lakóteleppel, hogy az emberek a lehető leggyorsabban elhúzhassanak innen, a lehető legmesszebbre. Nem hittem volna, hogy egy első megérzés ilyen pontos lehet. Dél felől, megállás nélkül áthajtva a lakótelepen, annak északi végén - a plázák sivatagában - ért az első döbbenet, ahogy egy kb. km-nyi tízezetes, a pusztaszélén, a semmibe mered. Ekkora ellentét a város és a nemváros közt megdöbbenett. Máshol a házak kisebbek lesznek, máshol a zárdék egyre terebélyesednek, máshol a város lassan ér véget. De itt a házak, mint számozott rabok a szögösdrótkerítést markolászva, fásultan merednek a végtelen világba.

S ugyanígy, beljebb menve, a víztorony-ház is a semmibe mered. Két szemével - a város észak-dél tengelyét követve - megváltásért esedez. S mindenhol a pusztá ürr, a semmi lehetete. Mint mikor a citosztatikum - élő sejtet ölje - az emberben halálfélelmet gerjeszt. ...

A tér mellett most már az időt is végképp elveszítve csak annyi tűnt fel, hogy a víztoronyház elvágyódó teste, mint egy óriás tv-torony van felöltöztetve, s hiába a sok antennája, nem e világból való az elvágyódása. A kormányt két kézzel markolászva, hogy hogy értem haza, a dél-budai lakótelepi lakásba, nem tudom. Egyszer útközben, még a kerület határában, régi, nagy, szecessziós épületek közt megálltam és kiszálltam lélegzetet venni. Csak szívtam magamba a mulandó ornamentikát, a kék eget és a faágak rajzolatát. Ennyire még nem éreztem magamhoz közel a halált. ...

Újpalota városközpontjának, főtere és közösségi háza kialakításának alapelve, hogy az érintett területet úgy kell megfogalmazni, hogy a lakótelep entrópia-szintje csökkenjen. Mivel a lakótelep ezt a területet körüveszi, ez csak úgy lehetséges, hogy a térrészt NYITOTT RENSZERKÉNT alakítjuk ki. ...

A területet használó egyéneknek és közösségeknek eleve nagyon kis entrópia-szintűeknek kell lenni és elegendően NYITOTTNAK ahhoz, hogy az őket körülvevő közösség entrópiaszint-csökkentésének a forrásaivá váljanak...»

(részlet a műleírásból)

»...A Kerületfejlesztési

Koncepciót tanulmányozása mellett a közszolgáltatások hiányát, hogy a Községi Ház épület a civilek társítása látszólag megoldható. Lényege, hogy a közszolgáltatások és a kapcsolódó szolgáltatások. A legfontosabb új szolgáltatások érdekében

nyozva úgy találtuk, hogy a Közösségi Ház jelenlegi szűkössége mellett a legfájdóbb a Civil Szervezetek Házának és egy kerületi uszodának a hiánya. Mindkettőt a Főtéren javasoljuk kialakítani, előzőt úgy, hogy a Közösségi Ház programját teljesen az új épületbe telepítjük, így a meglévő épület a civileké lehet. Az uszoda és megtartandó kereskedelmi funkció társítása látszólag nem összeillő, de valójában műszakilag teljesen megoldható. Lényege, hogy a medenceteret az I. emelet szintjére helyezzük, így alatta és a kapcsolódó nagy terasz alatt a kereskedelmi funkció visszapótolható. A legfontosabb új funkció azonban a nyári-téli rendezvénytér, amelynek védeltsége érdekében az új Közösségi Házat e tér fölé emeltük...

Az épülettel együttműködő rendezvénytér az épület alatt, a „gyeptéglá” megemelésével létrejött süllyesztett szinten alakul ki. Ez lehet a kerület outdoor „szalonja”, spontán és szervezett események színtere, ahová nyári délutánokon besüt a nap, télen védett helyen működhet a korcsolyapálya. Az

volt a célunk, hogy a leendő épület a kerület multifunkciós „Stadthalle”-ja legyen. Illeszkedjék a lakosság mindennapjaiba, de megfelelően ünnepélyesebb alkalmakra is. Lineáris látogatói útvonal vezet a főfunkciókhoz. A park szintjén lévő szigetszerű bejárati előcsarnokból nagykapacitású felvonócsoporthoz viszi fel a közönséget a ruhatári előcsarnokba. Innen lehet belépni a 350 fős nagyerembe és a szünetközi tartózkodó térbe, amely kiállításokra, de bemagasságára, galériája miatt számos egyéb célra is (bankett, szalagavató, stb.) alkalmas. A tér galériájáról nyílnak a különböző alapterületű tánc-, színháztér- stb. termek, amelyek mindegyikéből jó kilátás nyílik a városra. A galériaszint fontos eleme a kinyúló konzolra telepített panoráma-kávézó, amelyből a kilátás 3 irányú. Ötletszinten azt tartottuk fontosnak, hogy az épületet a tér minden irányából növényzet vegye körül, lábakon álló, zöldtetős ház legyen. Későbbiekben az épület mindazzal felszerelhető, amit egy korszerű, alacsony energiafelhasználású, a megújuló energiákat hasznosító épülettől elvárunk (pl. napelemez – földkosaras – hőszivattyús kombinált energiaellátó rendszer)...

(részlet a műleírásból)

ZSUFÁ ÉS KALMÁR KFT.
KALMÁR LÁSZLÓ,
KENDELÉNYI PÉTER,
RÁTI ORSOLYA,
SZEPESI JÁNOS

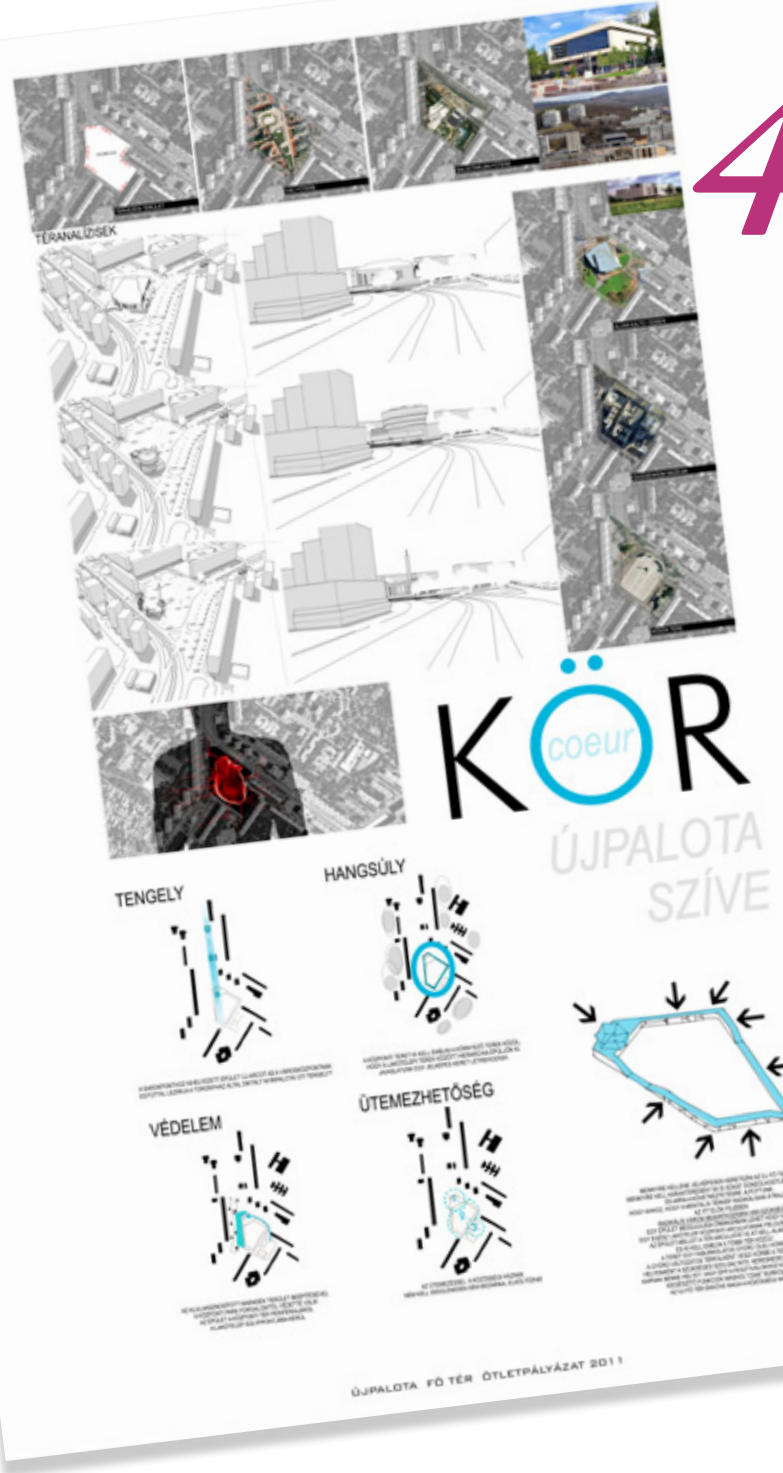
»...Minden közösségnek,

csoportnak alap célkitűzései mellett van egy tudatos-tudattalan védelmi, a másikat oltalmazó, megőrző, az egymás iránti figyelmet felerősítő funkciója is. Minden kisközösség bensőséges bázis az ember számára, ahol nem csupán megoszthatja magát, őszintén feltárukozhat, hanem a másiktól megértést, védelmet, törődést kap. A másik, a csoport figyelme önzetlenül az ember élete ezernyi területére kiterjed. Szükséges a lakótelep számára egy folyamatos frissülő bűnmegelőzési koncepció, amely figyelembe veszi az újpalotai ember sajátos helyzetét, az életkörülményeit, de ez nem lehet elég hatékony, ha a lakótelepi nagyközösség nem rendelkezik kisközösségek, bázisközösségek sokaságával (s most e tekintetben mindegy, hogy melyek az alapcélkitűzései, természetesen a jó erkölcs, és emberiség keretein belül). Ha a lakótelep rendelkezne 50-60, egymással is folyamatos párbeszédben élő kisközösséggel, az olyan szolgálatot lenne képes elvégezni a mindennapos egymásra figyelés, törődés szempontjából, amelyet se az Önkormányzat, se semmilyen hivatalos szerv nem képes ilyen mélységben

elvégezni. Ez erőteljes kihatással lenne a növekvő közbiztonság érzésére is. A kisközösségek számára javasolom (magam is, mint egy kisközösség, az újpalotai református gyülekezet lelkesze), hogy nem elég jó, értelmes programokat szervezni és arra hívogatni. Az őszinte törődés, gondoskodás élményét kell az embereknek megtapasztalni a közösségen belül. Az emberek itt a lakótelepen is nem annyira programokat, hanem megtartó bázisokat keresnek.” (Fogarasi Gábor - református lelkesze)

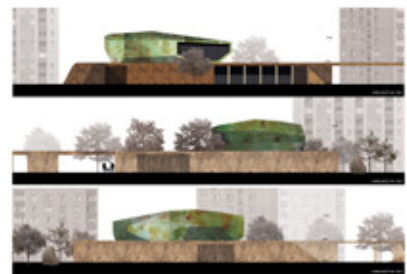
Ez a gondolat vezetett bennünket a lokalizált terek koncepciójához. A terület szövevényében elhelyezett "dokkolók", "mobil állomások", elszóródva a lokális terekben, megerősödnek, majd folyamatos fejlesztés eredményeként kinőhet belőlük az a mindig helyhez igazított, kis léptékű megoldás, mely segíti a "bázisközösségek" kialakulását. A nagy intenzitású beépítés miatt a távolságok kicsik, gyalogosan, kerékpárral, vagy akár villamossal könnyen áthidalhatóak, így a lokális terek koncepciója könnyen kifejtethetővé válik. A funkciók spóraszerűen szétszóródnak, és a teljes lakótelepet behálózják. A közösségi ház a lokális terek középpontja.«

(részlet a műleírásból)

ÁSZTAI BÁLINT,
BAKÓ ATTILA,
MÉSZÖLY KRISZTINA,
NICZKI TAMÁS DLA

»...Nem az a cél, hogy egy a környezetétől idegen elemet tegyünk a terület közepére, hanem, hogy a jelenlegi köztér-
 struktúra hierarchiája kialakuljon. Ezért pályázatunk legfontosabb megállapítása városépítészeti, nem építészeti jellegű, nem az épület milyenségéről és telepítéséről szól, hanem a TÉR EGÉSZÉT ÉRINTŐ BEAVATKOZÁSRÓL: A központi parkot kell az emberek mentális térképén más síkra helyezni. Ehhez pedig az összes lehetséges építészeti és városépítészeti eszközt be kell vetnünk: A KÖR - KERETEZÉS! A központi teret ki kell emelni a környező terek közül, hogy a lakótelepi terek között hierarchia alakuljon ki. Nem túldimenzionált építészeti gesztus-e ez? Mennyire kell inkább csak jelképesen keretezni a teret? Véleményünk szerint az itt élőkhöz mentális térképének radikális átrajzolásához karakteres városi beavatkozásra van szükség. Lehet, hogy egy új épület építése még önmagában nem elég. A keret építészeti változatos képet mutat, mindig az adott téri szituációhoz illeszkedik. Helyenként valódi térfalként jelentkezik funkcióval megtöltve. Helyenként áttört, vagy virtuális térfalak jelölik a belső mag keretét, helyenként a nagyobb forgalomnak kitett részekben csak intenzív burkolatváltással jelöli ki a 40.000 fős Újpalotai Lakótelep új spirituális magját, a "belső" kört, melybe bárki szabadon betérhet, időzhet, vagy épp csak áthaladhat rajta. Ez a központi tér, illetve park magában foglal minőségi zöld tereket, nagyobb egybefüggő burkolt felületet, szökőkutat, közösségi házat és lugast, kiszolgáló funkciókat, rendezvényterületet, koncerthelyet, tudásközpontot és akár majd valamikor egy színházat is. A kereten belül különböző terek kapcsolata lehetséges fel: a nagy rendezvényeknek is helyet adó burkolt központi tértől a Községi Ház intim belső udvarán keresztül a régi platánfák árnyékában megbúvó zöldparkig. A keret összefog, számtalan asszociációt hordoz: szív, keret, ölelés, összefogás, összefonódás. Egy keret, amely beenged, szivacszerű határaival magába szív. Aki belép ebbe a "körbe", az átlép egy határt és kilép a lakótelepről. Egy más jellegű helyen találja magát...«

(részlet a műleírásból)

V2G KFT.
GALINA ZOLTÁN,
VARGA BALÁZS,
VARRÓ ÁKOS,
BÁNHÉGYI ZSOLT,
KISS BALÁZS

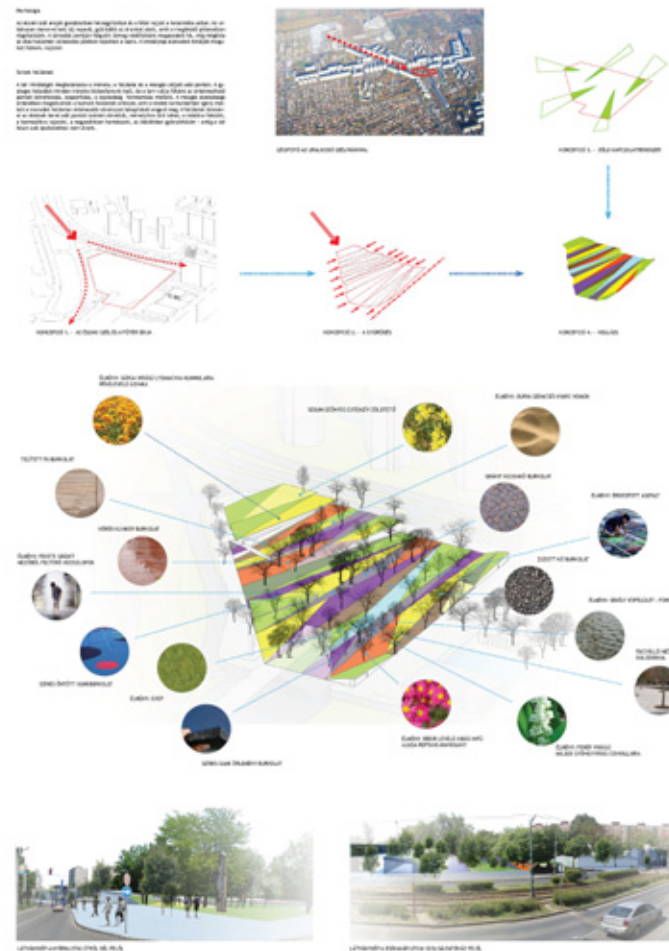
»...BEÉPÍTÉSI

KÖRNYEZETALAKÍTÁSI JAVASLAT, TAVASZI-NYÁRI ÉVAD. DOMB: A tervezett mesterséges domb több hasznos szerepet is betölthet, de telepítésének egyik oka a főter védettségének fokozása, illetve a Zsókvár utca felőli zajterhelés csökkentése. Kedvező déli tájolásának köszönhetően lejtős oldala ideális pihenős, napozós és piknikezős helyszín, a rendezvényter - színpad - felé pedig természetes lelátóként működik. [...] **RENDEZVÉNYTERÜLET:** A területen két rendezvényter került kialakításra, mely jellegében és méreteiben is elkülönül. A nagy rendezvények befogadására alkalmas központi terület az igazi főter. A zajcsökkentett és vizuálisan is leválasztott terület az egybefüggően burkolt (2000 nm) és a zöld (1800 nm) részből áll. Rendezvény esetén a zöldfelület természetes lelátóként működhet. [...] **LIGETEK:** A három nagyobb egységben elrendezett liget elhelyezkedése igazodik a fő gyalogos közlekedési irányok szabta rendhez. Zajcsillapító szerepük mellett átmeneti zónát képeznek a rendezvényter és közösségi ház irányába. A meglévő növényállomány feldúsításával, a színes és változatos, arborétum jellegű térrészek ideális helyszíne lehet egy csendes merengő, vagy baráti beszélgetős időtöltésre, vagy akár

csoportos szabadtéri asztali játékokra. [...] **AKTÍV VÍZFELÜLETEK:** A téren két formában javasolt megjeleníteni mesterséges vízfelületet. A domb lejtős felületén körben lépcsőzetesen ejtetett vízesés a mikroklima javító hatása mellett távol tart a domb balesetveszélyes peremeitől. A rendezvényter szélen telepített interaktív szökőkút kedvenc játék lehet a környező gyerekek számára. [...] **AKTÍV IDŐTÖLTÉS:** A kialakított nagyméretű összefüggő burkolt felületeken, de akár a ligetek teresedéseiben is lehetőség nyílik minden korosztály számára az aktív idő közös eltöltésére. A kis rendezvény terület adottságai miatt a tavaszi-nyári évadban rendszeres szabadidős események bonyolítására alkalmas helyszín lehet. A főter jelleg erősítése céljából javasolandó ideiglenes, vagy mobil asztalok alkalmankénti elhelyezése szabadterei vásárok, bolhapiac, közösségi napok számára. **FENNTARTHATÓSÁG ÉS ENERGIATUDATOSSÁG:** A javaslat kifejezetten támogatja a kis beruházás igényű, de életképes környezettudatos gondolkozást, úgymint a csapadékvíz felhasználást, napkollektoros használati melegvíz előállítását, frisslevegő előmelegítését talajhőcserélőkkel. Javasolt az épület távfűtésre csatlakozása és progresszív szigetelése [...]«

(részlet a műleírásból)

HAVADI ERIK,
PIRAYESH ARASH, PIKASCH KFT.,
SCHRAMMEL ZOLTÁN
PIRKKO ARNIO-FABORY

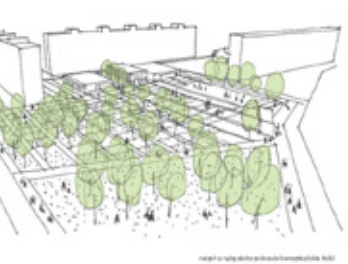
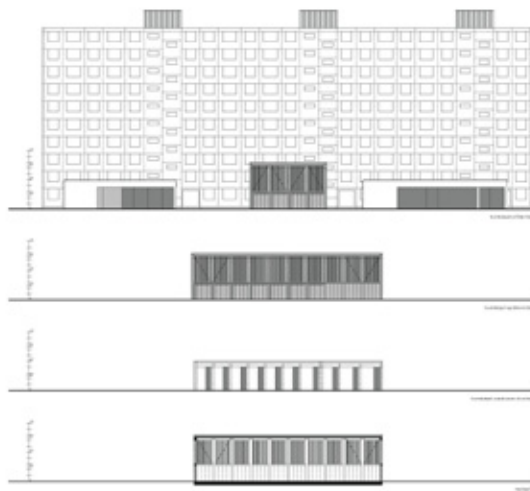
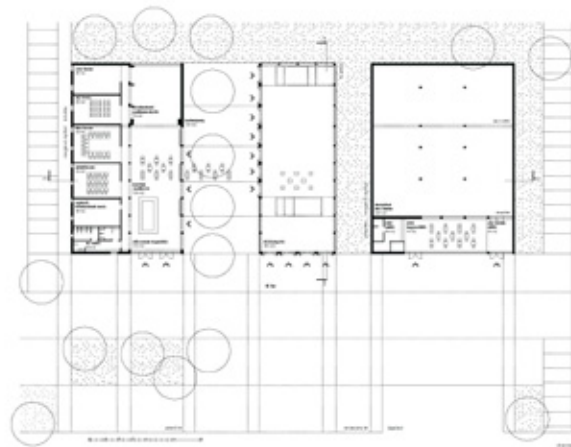
»...Újpalota

síkvidék, a Szilas és a Rákospatak közötti homokhát része. Eredeti felszínét a víz, majd a szél alakította. Közülük mára a szél maradt érzékelhető a modern tájelemek között, amelynek erejét gondolatban felnagyítottuk és a főter rajzát a hatalmába adtuk. ... A kristálylap alakzatok kínálják magukat festeni, rajzolni, ami filozófiánk alapjává lett. [...] Egy felületből akkor válik tér, ha a tekintet szabadságát tudatosan korlátozzuk. A környező magas épületek három oldalról megteszik ezt, a fennmaradó északi irányt pedig az új fegyűrt tömeg zárja le. Így a Fő tér másik jellegzetességét, a közönlőpületekkel való körítését a funkciók széttelepítésével oldhattuk meg. Délen, a lakóépületek árnyékában, adott a jelenlegi Községi Ház, ami mint működő épület, értéket képvisel, lebontását nem javasoljuk. ... A tér megosztott ma is, és ezen változtatni nem érdemes: a háromszög alakú nagy terület igazi köztér, míg a déli oldali nyúlvány inkább a lakózóna része. [...] A lakótelep kijárt útvonalait tiszteltben kel tartani, sőt építészeti, tájépítészeti elemekkel kell vezetni rajta az embereket. A mozgás az élet megnyilvánulása, amelyhez tér kell. A tér minőségét meghatároz-

za a mérete, a felülete és a mozgás céljait adó pontok. [...] Már említettük a meglévő házat, amelynek tömegét földbe ültetett intenzív növényssávvá fedjük, mintegy felhajtva a megszűnő gyepszőnyeget. ... Az új közösségi ház elkészültéig továbbra is eredeti funkciójában működik, később játszóházzá, ill. a főteret kiszolgáló funkciók befogadó épületévé válik. Az északi gyűrdődések alá telepítettük az új közösségi központot, amely a Fő térhez egy rámpa rendszerrel és (a fasorok mintájára) egy oszlopokkal szegélyezett promenáddal kapcsolódik. Utóbbi a tér síkjában érkezik a főbejárathoz, ami mellett magasodó fal aktív információs média felületk.nt tájékoztat a közösségi ház, ill. Újpalota életéről. A rámpával történő kiemelés célja - a ház tetejének hasznosítása mellett - egy rugalmas viszony létrehozása a belső terek és a Fő tér között. A köztes fogadótérként funkcionáló előcsarnok így felválta lehet a főter része - mint egy magasból letekintő szabadterei színpad hátterre, vagy a ház klasszikus szervező tere, ami összeköttetést teremt két utca között, valamint a hosszú [akadálymentesen kialakítható] rámpa által a mesterséges külső lejtővel... «

(részlet a műleírásból)

közösség alakítás - közösségi térhasználat - KOMA társulat

»...Térhasználat:

Nemzeti ünnepek esetén több százezer ember egyidejű jelenléte, Ideiglenes események, több napos vándoresemények léte. Koncertek, kisebb csoportok rendezvényei, Piac-bolthiac, használt ruhák piaca

Az általunk elképzelt világban főre lépni, ülni, feküdni kötelező. Lehet nagykoncertet hallgatni, vagy kis csoportos eseményben részt venni. Akár egy kis füves területről. A térhasználat egy érdekes példája a Koma színház, akik úgy használják a teret, hogy tér meglévő adottságait beleépítik a mondanivalójukba, így szerezve pár jó pillanatot az embereknek. A meglévő közösségi házat értéknek tartjuk, ha nem is építészeti érték, de drága, és nem racionális elbontani, ha fel lehet használni. Ezért a foglalkoztatókat, irodát, és wc-t, egy közösségi térrel-kávézóval a régi épületben helyeztünk el. Úgy gondoljuk, hogy szükségesek ezek a funkciók, de van egy fontosabb

dolog, egy hely ahol bárki, bármikor lehet, kötetlenül, fizetés nélkül. Ezt a teret nevezzük Pajtának, vagy közösségi helynek... ez az a hely, ami talán a legkevesebbet, de ugyanakkor a legtöbbet adja. Egy üres tér, ami ha akarjuk nappal kinyílik a térre, és része a nagy térnek: pl: kiállítás, piac stb... vagy akár csak kinyílik és bárki bármit csinálhat. A tér nagy előnye, hogy a szomszéd közösségi ház felé teljesen kitarulhat, kinyílik. Egy kert köti össze a 2 teret. A pajta lényege, hogy úgy gondoluk, hogy a mai világban a bőven elegendő, ha fel lehet újítani egy közösségi épületet, de egy másik fűtött teret nem tudnak fenntartani. Ezért a másik ház egy fűtetlen pajta, amely legnagyobb előnye, hogy nem határoz meg semmilyen funkciót, bármi, és bárki beköltözhet... piac, könyves stb és ki is költözhet, nyílnak a térrel... Fa kerekéből áll a ház, és oszlopokkal burkolt, az eredmény háttérben egy nagyon egyszerű, és mindent tudó tér áll, ami ugyanakkor iszonyat egyszerű, olcsón megépíthető...»

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...A XV. kerület

új képviselőtestülete felismerte, hogy a központ a városi közélet tere, ezért a városközpont elsődleges feladata, hogy a kerület jelentőségének megfelelő közösségi központ legyen. Újpalota főterének alapfogolata az étellel megtöltött KÖZÖSSÉGI TÉR, és ennek érdekében a terek, területek méltó építészeti és szabadtér-építészeti megfogalmazása szükséges. Ezt a közösségi térélményt reprezentálja a főter egy-egyes építészeti (Közösségi Ház) és kertészeti (Közösségi Kert) koncepciója, amelynek lényege, hogy az önálló funkciójú kiszolgáló épületekkel és az őket összekötő pergola sorral egységes térélményt és közteret alakítson ki. (...)

A kerület sokszínűségét megőrizve a főter arculatát differenciálva kell kialakítani. Továbbra is fontos a vegyes funkttest, az üvegfelületek között hangsúlyos tömör faburkolatú homlokzati elemek tagolják, amelyek apró furatai növényi ornamentikát idéznek. A kiszolgáló épületek között pergola sorok húzódnak, és kötik össze az építményeket. (...) A főter szabadtereinél jobb kihasználtsága érhető el a területhasználat racionalizálásával, új szabadtéri funkciók megszabásával, az utcabútorok és burkolatok kialakításá-

val. Ennek érdekében a főter északkeleti (Zsókavár út felőli) oldalán elhelyezett kereskedelmi és vendéglátó (kávézó; könyvesbolt) létesítményeit felfűző pergola sor mögött, helyezkedik el a főter új színfoltját jelentő Napozókert. (...)

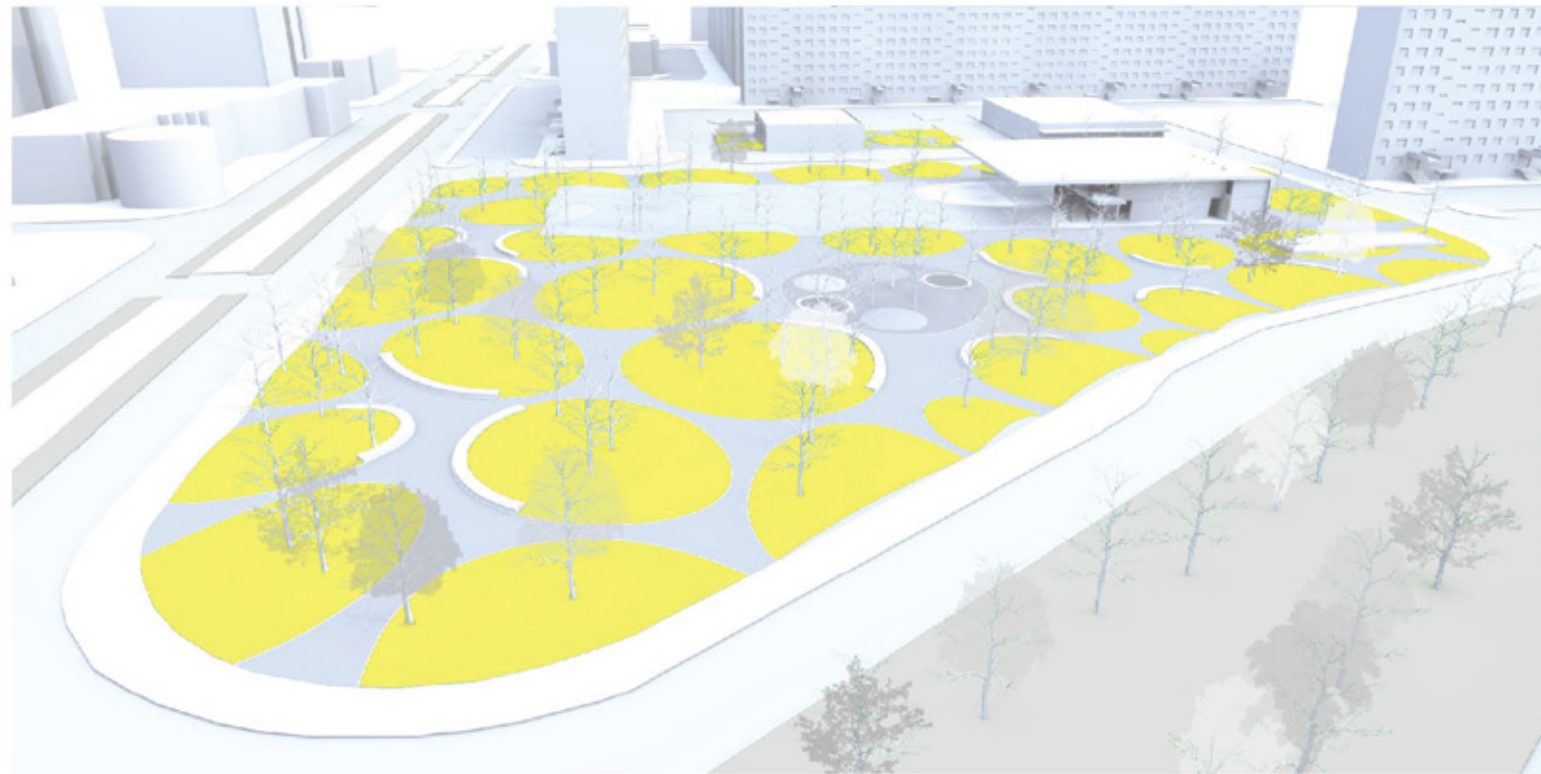
A városközpont további differenciálását, funkcionális gazdagodást célozza meg a főter délnyugati oldalán tervezett ideiglenes szabadtéri színpad. A megközelítése a Legénybíró utcáról, a közeli parkoló felől biztosított. A szabadtéri színpadot csak alkalmanként, a téli és nyári programok idején állítják fel, nem állandó téralkotó elem, az a terület meglévő funkcióinak erősítése, megtartása mellett új közönség vonzását célozza meg. ... A kulturális intézménynek csak a főbejárata helyezkedik el a tér szint felett, amiben az információs központ, egy kávézó-terasszal és egy kiállító tér kapott helyet. Az összes többi funkció a terepszint alatt helyezkedik el. A közösségi kert (hiszen a Közösségi Háznak kertje is kell, hogy legyen!) olyan városi terület, amit önkéntes közösség vesz művelésbe és kertet varázsolnak belőle...»

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

BANU ROLAND, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
GASCHIER GÁBOR, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
MOTTI RITA, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
SZABÓ ÁDÁM, ÉME MESTERISKOLA XXI. CIKLUS,
SZABÓ LEVENTE DLA, HETEDIK MŰTEREM KFT.

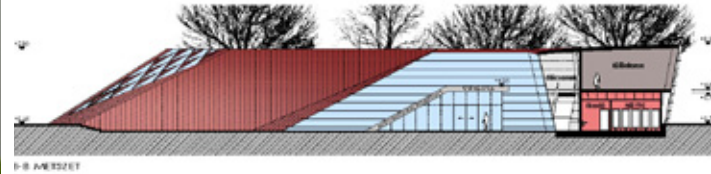
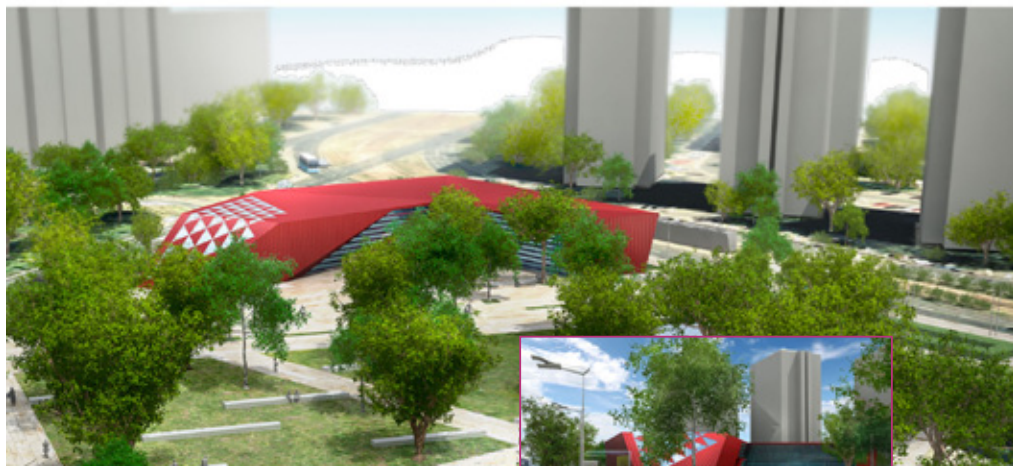
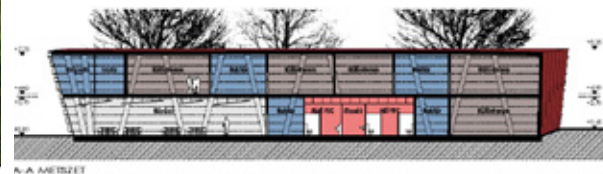
»...Szövet:

a pihenőtér: A jelenlegi Fő tér inkább park, inkább egy, az újjalotai lakótelep épületei között kialakuló maradéktér, semmint központi, kitüntetett tér. Jelentőségét is inkább sajátos „tranzit”-jellege adja. Fontos azt is látnunk, hogy a jelenlegi park-liget-tér mérete hatalmas, tagolása mind funkcionális, mind köztérépítészeti értelemben indokolt. Tervünk alapvető koncepciója épp ez a tagolás, melynek első dramaturgiai eleme, rendező elve a jelenlegi ligetet átértelmező SZÖVET. Célunk egy olyan land-art projekt létrehozása, amely fő célja a teljes liget egységes, de urbánus kezelése, amelyben a teljes park funkcionális értelemben vonzó, pihenőfelületként jelenik meg. Építészeti értelemben célunk egyfajta homogenitás elérése volt: ahogy a lombkorona szint már jó minőségű, beérett homogén struktúrát ad, úgy a talajszinten sem zöldfelületek és közlekedőutak rendszerére, hanem absztrakt tájra, egységes köztérépítészeti felületre van szükség.

TÁRGY: a rendezvénytér és az új közösségi ház. Könnyen felismerhető: a tér jelenlegi dimenziói miatt a rendezvénytér indokolt mérete töredéke a teljes területnek. De ugyanígy kézenfekvő belátni: önmagában, hagyományos tér-térfa viszonylatokban gondolkodva a közösségi ház nem képes szervezni a tér életét. Ezért koncepciónkban az új közösségi ház és a tér egyetlen, nagyméretű és határozott elem, egyetlen TÁRGY, amely a körülötte átfogalmazott liget-szövetben úszik. Ebben a felfogásban a rendezvénytér egyszerre az új épület része, nyúlványa vagy éppen előszobája és egyszerre olyan nyitott tárgy, amely a legkülönbébb használati módokra és környezeti kapcsolatokra képes. Elhelyezése igazodik a lakótelep nagy raszteréhez, hiszen ez olyan erőteret jelöl, amely az épített környezet kézenfekvő vonatkoztatási rendszere lehet. A tér nyitott a Zsókvár utca felé, hiszen annak túlfelén kialakulófélben lévő kereskedelmi városközpont fontos eleme lehet a Fő térnek...«

(részlet a műleírásból)

SAMO KFT.,
STREIT ÁGNES,
BÁN ZOLTÁN,
DELY-STEINDL BARNABÁS,
KRISTÓF GABRIELLA,
MAKÓTI GYULA,
PARÓCZI JUDIT

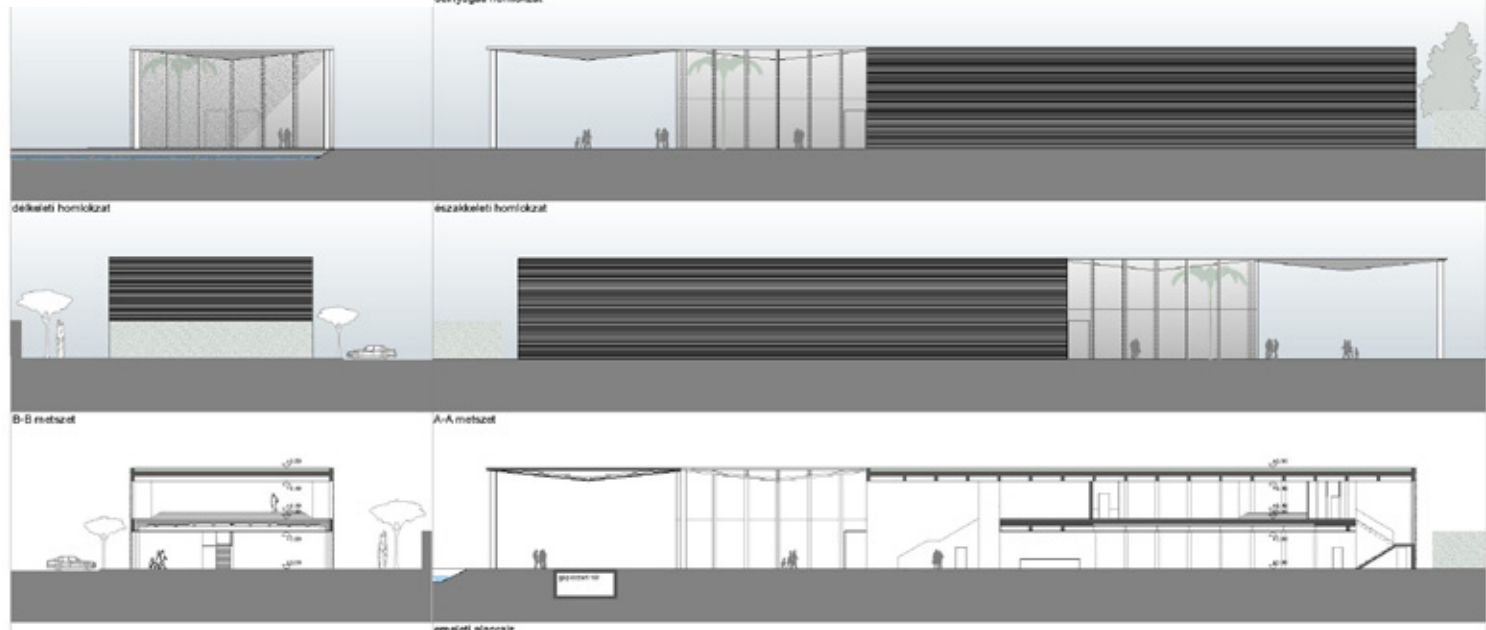
»...A tér karakterének

meghatározója lehet az új közösségi ház, ezért az épület téren belüli elhelyezése különösen fontos. Alapvetően két rendező elv között kellett választanunk, a meglévő épület helyére (annak megtartásával, esetleg teljesen új építésével), vagy új helyre helyezzük-e el az épületet. Mivel a meglévő közösségi ház helyzete alárendelt, ezért mindenképpen új helyszínben, teljesen új épületben gondolkodtunk. (...) Tagolás, használati zónák: Az új főteret alapvetően négy részre osztottuk: a közösségi ház és környéke, mely a beltéri kulturális programok helyszíne, melyhez sülyesztett díszter kapcsolódik, szabadtéri kiállítások, kisebb rendezvények helyszínéül. Ettől a tér fő gyalogos útvonala választja el a pihenőteret, ahol a szökőkút, a nagy zöldfelületek és padok biztosítják a kellemes időtöltést. A pihenőterbe félig beágyazódva kapott helyet a nagyobb rendezvények esetén használható burkolt felületű rendezvénytér.

A közösségi házba érkező vendégek a téren keresztül közelíthetik meg az épületet, így egy kellemes sétát tehetnek a megújult főtéren. ... A jelenlegi kereskedelmi / vendéglátási funkciók egy részét megtartjuk, ám a kis pavilonokat megszüntetjük. (...) A rendezvénytér két oldalán javasoljuk ivókutak felállítását, így a nagy nyári melegben még kellemesebben tölthető itt a szabadidő. ... A pihenőparkot a tér keresztirányú forgalmának megkönnyítésére négy térrészre osztottuk, ahol a két középső részt vízszintes, füves területként képzeltük, míg a két szélsőt kis támfalakkal (40-80 cm) enyhé lejtésben alakítottuk ki, ezzel is mozgalmassabbá téve a hatalmas zöldfelületeket. Az információs felületeket a főút mellett, a zöldbe állítva terveztük. A tér használhatóságának egyik feltétele a közlekedő utak jó megvilágítása. Az utak mellett négyzetletes oszlopszerű álló világítótesteket, míg a dísztéren burkolatba sülyesztett vonalmenti megvilágítást terveztünk...«

(részlet a műleírásból)

»...Funkcionális rendszer –

területfelhasználás: A tervezett térhasználatra a funkciók három zónába tagozódó elrendezése jellemző: 1. a központi zóna, amelyet a tó – rendezvénytér – üvegház – közösségi ház térsorozata alkot, s amelyet a buszmegállónál való indításnál a zászlócsoport is jelez. 2. a déli zóna, amelyet a vizes játszótér – labdázó – hagyományos játszótér – kereskedelem; illetve megállónál és az áruház mellett is korszerűsített vendéglátóhelyek zónája, azaz élénk, nyüzsgő élet jellemez. 3. az északi zóna, amelyet a szigetek környékének, valamint az úgynevezett elmélkedő medence terének viszonylag csendesebb, romantikus térsége alkot.

Táj- és kertépítéssel: a terv törekvése, hogy a jelenlegi funkcionális elemek és növényanyag felhasználható elemeit az újjal ötvözve a teret egységes szerkezetű, vonzó környezetté formálja. Ennek érdekében javasolható egy viszonylag nagyobb szabású vízrendszer fokozatos kiépítése, amelynek révén egyaránt lehetővé válik: az egységes vizes park létesítése a tórendszer révén, amelynek elemei az egész parkot átszövik: az alapkö közelében a vizes játszótér vízugarai mintegy forrásként buzognak fel, előtte -0,15m víz-

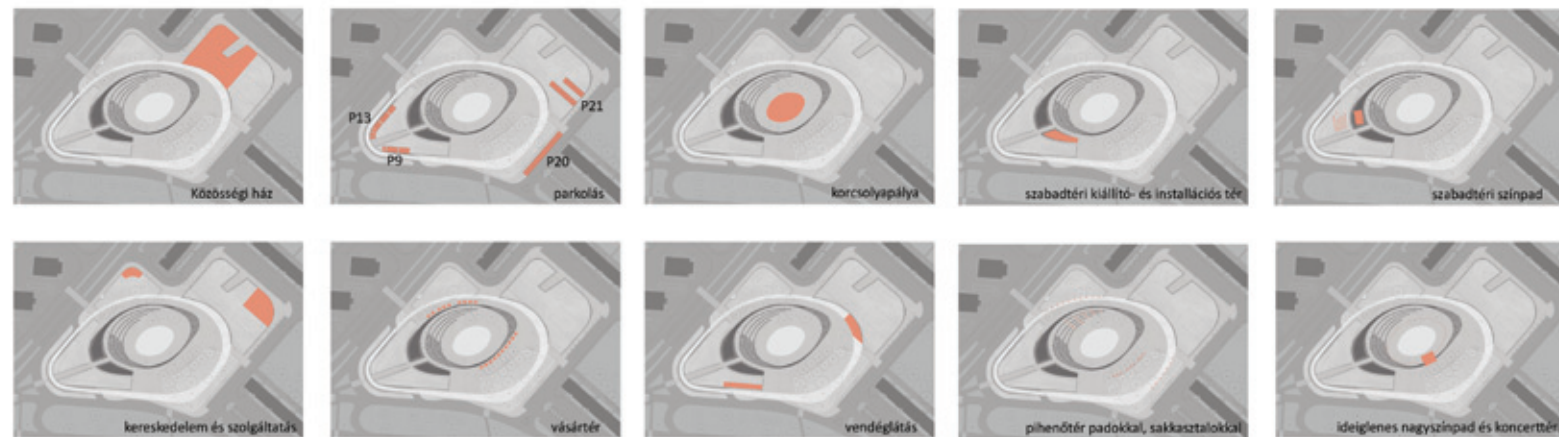
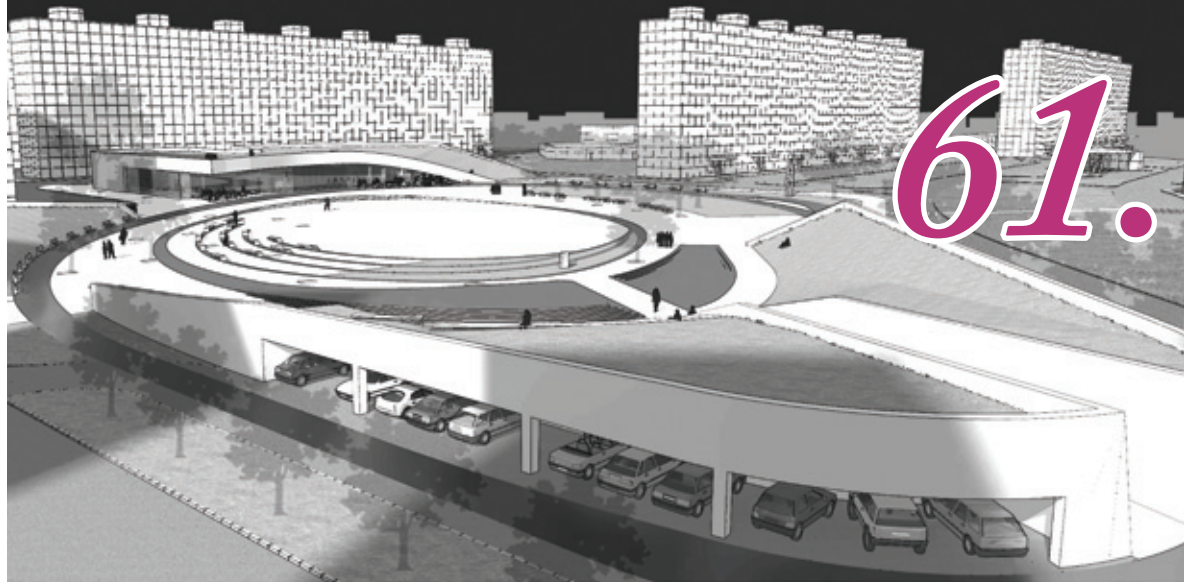
szintű medence, majd a mélyített nagy tó a szigetekkel, végül az elmélkedő medence. (...) A japánkert változatos és érzékeny megvalósításával becsem-pészni a lakótelep amúgy kissé merev és rideg világából ugyancsak hiányzó organikus és romantikus formációkat.

Ütemezés: elképzelhető, sőt javasolható, hogy a tér rekonstrukciója a központi sáv megvalósításával induljon. A tórendszerből először csak a télen korcsolyapályaként is használható rész épül meg / vízszint kb. - 0,8 m; mederszint kb. -1,2 m; jégpálya alapszint kb. -1,3 m. A működő jelenlegi közösségi ház köré – fölé megépül a bővítés, előtte az üvegházzal és az előtetővel. Az üvegház télen is érdekes és vonzó nyilvános találkahely lehet, amit a közösségi ház innen nyíló főbejárata, sőt az esetleg ide is kiszolgáló kávéház is élénkít. A nagy előtető nemcsak nagy rendezvények, koncertek hajléka lehet, de mint esőtető, a mindennapokban is jó szolgálatot tesz. (...)

A további fejlesztés során megvalósulhat a tórendszer a szigetekkel / a játszóterek rendszere / a fogadó pavilonok korszerűbbre cserélése a Nyírpalota útnál / az ételmisszer áruház tetején az extenzív zöldtető / a mai cukrászda helyén a szintén zöldtetővel ellátott kuglizó vendéglő – cukrászda, előtte a pergola sörkerttel...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

»...Az új főter

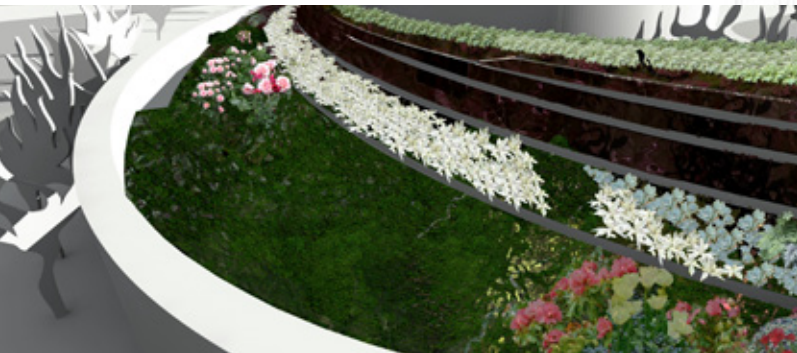
a mindennapi városi élet színtere, találkozó- és pihenőhely, s ezen felül a tervezett térstruktúra egy közösségteremtő erővel bíró centrum kialakulását teszi lehetővé. Biztosított az emberek komfortérzete és lehetőség nyílik a szellemi jólétet szolgáló és társadalmi összetartozást erősítő kulturális, szórakoztató és rekreációs programok szervezésére. A téralakítás centrális, ahol a belső részen kialakított jellemzően burkolt felületű „városi teret” több rétegben hasznosított részsűs zöldfelületek és zöldtetővel fedett építmények övezik. Ez a tér fő megközelítési irányokban áttört zöldfelület-gyűrű – egy tál vízbe dobott kő erőhatásait idézve – a térszintből kiemelkedve, körülölelve védi a belső teret, megteremtve a fizikai és lelki biztonságot adó kellemes, emberi léptékű térérzetet a közlekedési csomópont és sokszintes lakóépületek között. A körbefutó zöldfelület öv a forgalmas főutak mentén részsűsen kiképzett a középpont felé irányuló lejtéssel, 4,2-1,2 méter között változó felső kontúrral és további 80cm magas mellvéddel. Az enye lejtésű jellemzően gyeves felületek, a főteret övező pihenőpark részét képezik. A parksáv a Dél-nyugati oldalon a kis forgalmú

Legénybíró utca mentén a térszintben marad, így nyitva vizuálisan a teret a Budapest belvárosából érkezők számára. A lendületes ívű zöldfelület-gyűrű a délkeleti térrészen felszalad a közösségi ház és kereskedelmi épület tömbjére egységbe fogva a különböző rendeltetésű és megjelenésű építményeket. Az ily módon kialakított 6,9 méter magas intenzív tetőkerttel fedett építmény átmenetet képez a magas lakóépületek és a tér között. A tér szerkezeti tagolása gyűrűs elrendezésű, a rendeltetési egységek a városi térré alakított belső rész köré szerveződnek. A közösségi ház főhomlokzatával a tér középpontja felel fordul, megteremtve a főter és az épület kapcsolatát, az aktív közösségi élet térre és épületre oda-vissza ható felpeszdtítő kölcsönhatását (...) A fórumteret délről vízfelület határolja, melyet 62 db fűvóka bugyogása tesz mozgalmassá. A látványos vízarchitektúra méretéből adódóan (200 m²) a tér mikroklímájára is kedvező hatással lesz. A süllypontban elhelyezett öntött burkolatú középpontosan lejtő ovális térrész télen korcsolyapályává alakítható. A fórumteret ölelő sétány térhasználat tekintetében több részre oszlik; A tér süllypontja körül ecsetvonásként ívelő, rendeltetésének megfelelően változó szélességű burkolatsáv a tér északi részén térszínből fokozatosan kiemelkedik...«

(részlet a műleírásból)

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

ívek, rétegek, kertek

Közösségi Ház bejárata

»...Az építészeti

koncepció: a Nyírpalotai út és Zsókavár utcai forgalma és a tér nehézkes megközelítése következtében a Fő tér nem tudott eddig fizikai és lelki értelemben is intim teret alkotni, ezért szükségét éreztük egy olyan - a járófelület síkjából finoman kiemelkedő – falrendszer építeni, amelynek rétegei között sétálva, mint fátyolokon áthatolva lecsökken a városi tér zaja, a természet kezd el élni, és közben bepillantunk a változatos közösségek életébe. Az alaprajznál alkalmazott ellipszis vonalakra és egy központi pontra való szerkesztési rendszer adott egyfajta zárt, szigorú geometriai alapot, és ezt a rendszert lehetett felszabadítani, illetve megnyitni, amelynek nyitási pontjait, tengelyeit a területet használó emberek közlekedési irányai adták meg. A tervezett közösségi ház a kiíró által követelt funkcióknak eleget szeretett volna tenni. A nagyterem színpadja a közösségi ház legbelső magjában helyezkedik el, kilátással a tóra és a parkra. A bejáratnál feltáruló magas, szabad tér alkalmat ad a minél értékesebb, információdúsabb időtöltésre. A ház belsejében is nagy jelentősége van a növényeknek. Célunk egy olyan egységes terv létrehozása

volt, amely nyitottságra ösztönözi a rajta áthaladókat és A TERMÉSZET értékeit emeli ki. A tervezési környezetet bejárva, sok esetben tapasztaltuk, hogy a lakótelepek tömbházainak lábánál fantasztikus kreativitású kis kerteket gondolnak a lakók. Tehát a közösségi „természet gondozására való igény” jelei mutatkoznak a környezetben is. Az üzlethelyiség feletti tető alkalmat arra, hogy egy értékes zöldtetővé váljon, amelyet szabadon látogathatnak a lakosok és akár közösen tervezhetnék meg a következő év kertjének képét és sajátosságait. A közösségi ház egy nyitottságot sugalló épületet szeretne sugározni, és cél volt, hogy ezeken a minél több rétegen lehessen átlátni a tér irányaiból. A téren két formában jelenik meg a víz. Állóvíz formájában, a közösségi ház homlokzata előtt, és a földbe süllyedő falak felső peremén csordul végig. A Nyírpalota utca felől, ahogy kanyarodik az út, egy csökkenő és emelkedő falat érzékel az ember, amelynek élein csillog a vízfelület. Játéokra és sportra mindig szükség van, ebben az intímabb parkban elhelyeztünk az idősek és a fiatalok igényeit kielégítő modern játékos tárgyakat. Valamint a két boltíves réteg falai között kialakítottunk egy játszóteret...»

(részlet a műleírásból)

»...A Főtér a

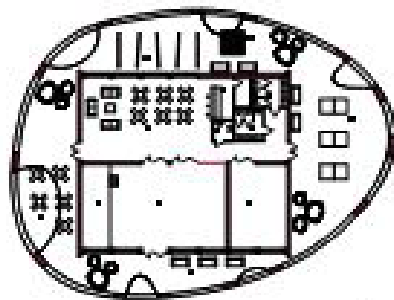
társadalmi események és a fizikai környezet történéseinek színtere kell, hogy legyen. A terület épített és természeti környezete teljességgel megújul: új épületek jelennek meg; valódi köztér, találkozási hely kerül kialakításra; nagy összefüggő zöldterület, közpark alakul ki.

A megjelenő új funkciók többszintű területhasználattal biztosíthatók. A jelenlegi felszín megmozgatásával az épületek felszín alatt kerülnek elhelyezésre, úgy, hogy az épületek a határoló közterületek felé homlokzattal forduljanak. Az épületek fölé emelt közpark kiterjedt pihenő, rekreációs funkciója mellett új funkciók helyszíne is (természetes játszótér, szánkódomb...), s a főtér nagyszabású eseményeinek is helyet tud biztosítani (pl. koncertek nézőtere). A korábban jellemzően csak átjáró/közlekedő térként használt terület az itt megjelenő új funkciók, a megrendezésre kerülő események következtében célterületté válik. Az új funkciók lehetővé teszik, hogy a területre látogatók száma, és az itt töltött idő egyaránt növekedjen. A közpark és a köztér új funkciói, valamint a területen ma is jelen lévő szolgáltatások (buszmegálló mentén található kereskedelmi, vendéglátó egységek,

Profi ABC, cukrászda) megtartása és újrafogalmazott környezetben történő elhelyezése, továbbá a régen áhitott Újpalotai Községi Ház elhelyezése mellett olyan funkciók kerültek még a területre, melynek társadalmi hatása jelentős lehet. A Népház/Civilház a területen élők – elsősorban a nagyszámú nyugdíjas korosztály – közösségi életének szervező erejévé, és az események fizikai helyszínévé válhat. Az Életmódház (Konditerem Fittnes-wellness klub, kerékpáros klub, életmódprogramok tere) minden korosztályt megcélozva nemcsak a szabadidő eltöltés egy másik alternatíváját kínálja, de a közösségi élet egy másik fontos helyszíne. A területre tervezett épületek környezettudatos megépítésével, és alternatív energiaforrások használatával (esetlegesen passzívház szemléletű kialakítással), valamint a köztér ökotudatos működtetésével nemcsak az működtetés költsége csökkenthető, de ennek szemléletformáló szerepe, társadalmi hatása is jelentős. A főtér esztétikai megújulása, és a tervezett új funkciók megjelenésével elérhető, hogy a Főtér és környezete a szabadidő eltöltés, a pihenés, a kulturális, a sport és a társadalmi élet színterévé, s egyben valódi központtá válhasson, úgyhogy minden korosztály jelen van, ezzel is segítve az itt élők helyhez kötődését, identitástudatának erősödését...»

(részlet a műleírásból)

»...Az eredetileg

is csonka középület állománnyal épült városrész mára fizikailag és kulturális tekintetben is elavult. Komplex újratervezésre van szükség, amely átfogó építészeti, városfejlesztési, szociális és lakáspolitikai intézkedéseket jelent. A felmérések szerint a kommunikáció, a közösségi összetartás a városias hangulat hiányzik leginkább, az egyhangú, merev és szürke épületállomány helyett egyedi, kreatív építészeti megoldásokat, nagyobb és jobban ápoltt zöldterületeket szeretne sok itt élő ember. Igényként felmerül a fűtési költségek csökkentése és igazságos elosztása, a tető és hő- szigetelés, zöldtető kialakítása, víztakarékos szerelvények beépítése és egyéb környezettudatos megoldások keresése.

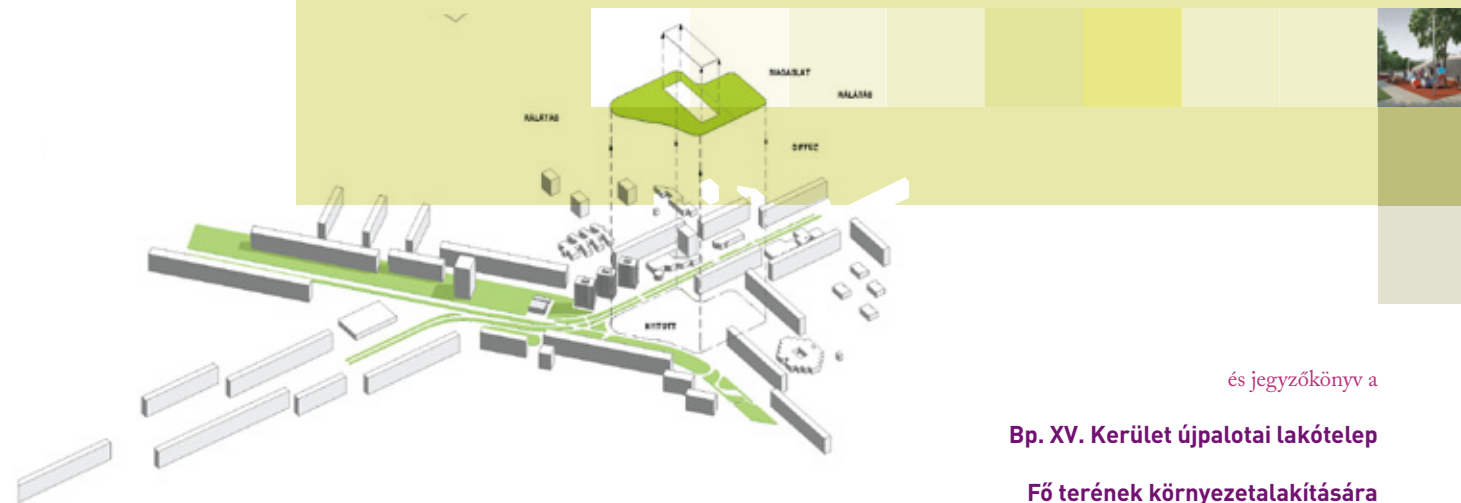
KONCEPCIÓ: A hagyományos főtérformáló elemek (templom, városháza, zárt sorú beépítés) hiányoznak, amelyek térfalai létrehozhatnák a teret. A panelházak által határolt terek túl tágasak, a közöttük lévő közterületek

határtalanul terjednek szét. A főtér létrehozásához egyfajta sűrűség, lehatároltság és egy határozott karakter szükséges. Ezt tervünk szerint négy dolog hozza létre egymást erősítve: 1. Egy amőba alakú „landmark” forma, amely maga a burkolt tér. 2. Öt térfal alkotó elem (új és régi épület, bolt, domb, tó) 3. A teret keretező burkolat-pad-pergola rendszer, térbeli kontúrt adva. 4. A teret körülvevő sűrűn telepített növényzet, zöld gyűrű.

Az öt térformáló elem: az új közösségi ház, a felújított régi, a felújított bolt, egy domb és a vízfelület. Ezek határolják a főteret, amely az öt elem között kibugyanva egy amőbaszerű formát eredményez, amelynek az öt elem között van a közepe, és térbővületei (bugyrai) vannak az térelemek közé „folyva”. Öt ilyen bugyor alakul ki (rég i épület-bolt, bolt-domb, domb-új épület, új épület-víz, víz- régi épület). Minden bugyor más hangulatú, más kapcsolódási pontokkal és térfalakkal rendelkezik...«

(részlet a műleírásból)

Zárójelentés

és jegyzőkönyv a

Bp. XV. Kerület újpalotai lakótelep

Fő terének környezetalakítására

és az itt lévő Újpalotai Községi Ház fejlesztésére,

nagyarányú bővítésére

kiírt ötletpályázat összegzése és ajánlása.

Összefoglaló értékelés

Budapest, XV. kerületi Önkormányzat tárgyi területre országos nyílt, titkos építészeti ötletpályázatot hirdetett meg. A pályázat célja olyan ötletek összegyűjtése melyek alapul szolgálhatnak végleges tervezési program összeállításának. A Kiíró a pályázóktól olyan tervjavaslatokat várt, amely az alulhasznosított Fő teret a városrész fontos területévé, igazi „fő-térre” teszi, az Újpalotai Községi Háznak pedig a rendeltetésének megfelelő színvonalú egyedi építészeti arculatot ad.

A tervpályázati kiírásban rögzített beadási időpontra 65 db pályamű érkezett.

A csomagolás bontásakor a Bíráló Bizottság minden pályamű tartalmi követelményeinek átvizsgálása után négy pályaműről megállapította, hogy a titkosságot sérti, mert a csomag feladóvevényen rajta volt a Feladó neve, címe (a kizárt pályaművek számai: 39, 41., 55., 60. sz.) A Bizottság egyhangú döntése alapján ezen pályaműveket részletes bírálathoz az érvényes jogszabályok figyelembevételével nem lehet részesíteni.

A Bíráló Bizottság munkáját, a pályaművek értékelését, a kiírásban foglalt szempontrendszer figyelembevételével végezte:

- > a közösségi funkció erősítése hogyan valósul meg a Fő tér kialakításában, a közösségi ház épületének terveiben;
- > a tér- és környezetalakítás hogyan biztosítja azt, hogy az átalakított Fő tér egyszerre váljon a közösségi aktivitás központjává, ugyanakkor biztosítsa a jelenleg

- hiányzó intimtást és biztonságérzetet is, ennek a kettős cél elérésének érdekében:
- > illeszkedik-e a tér külső kapcsolatrendszerhez, képes-e a téralakítással a külső zavaró hatásokat ellensúlyozni;
- > mennyire harmonikus a terület belső szerkezeti rendszere, a térrendszer közterületi karakterét a kulturális-közművelődési, szórakoztató és szabadidő együttes eltöltésére alkalmas módon alakítja-e;
- > a területen állandó és ideiglenes rendezvények tartásának hogyan kívánnak helyet adni, ezekre milyen funkcionális és térbeli ötleteket adnak, ezek milyen eszközökkel oldhatók meg;
- > a tavaszi-nyári és az őszi-téli évadra milyen eltérő funkciókat javasoltak, a téralakítás képes-e a változó igényekhez rugalmasan igazodni;
- > a tervezési kiírásban konkrétan megjelölt rendezvények – 3-4000 fős szabadtéri koncertnek, 20x30-20x40 m-es jégpálya – elhelyezésének hogyan tettek eleget, ezeket milyen eszközökkel, térkapcsolattal kívánták megoldani;
- > a többfunkciós Fő tér pihenő tér jellegét – a megkívánt intimtást – hogyan kívánták biztosítani a téralakításban;
- > hogyan biztosították a téren áthaladók számára a lakótelepi élethez kapcsolódó eseményekről a szükséges tájékoztatást, információs felületeket;
- > a Fő téren a jelenleg meglévő szökőkút helyett milyen más vízarchitektúrát, vízelemeket javasol a tér- és környezetalakítással összhangban;
- > a zöldfelületek ki- és átalakítása során mennyire törekedtek az értékes növényzet megtartására, a meglévő növényállományt hogyan illesztették be az újjáformált közösségi térbe;
- > a Fő tér új kertészeti, tájépítészeti minőséget teremt-e, a javasolt megoldások eredetiségükkel és színvonalukkal biztosítják-e azt, hogy a hely valóban

- Újpalota emblematis Fő terévé váljon;
- > mindezekkel összességében új lehetőséget mutatnak-e be a terület sokrétű és intenzív hasznosításával kapcsolatban;
- > a tervezett közösségi ház elhelyezésével, kialakításával hogyan szolgálja a pályázati kiírás követelményrendszerét;
- > a Fő tér (a tervezési terület) beépítése eleget tesz-e a jelenleg érvényes városrendezési előírásoknak (szabadonálló beépítés, beépítettség legfeljebb 40 %, szintterületi mutató legfeljebb 1,5, zöldfelületi mérték legalább 35 %, építménymagasság 4,5-16,0 m között); a díjazásra, illetve megvételre kerülő tervjavaslatok közül melyik kíván szabályozási termódosítást;
- > az épület hangsúlyosan részt vesz-e a téralakításban, elhelyezésével biztosítja-e a közösségi ház és a tér intenzív kapcsolatát, az épület megközelítése megfelelő-e a közönség- és a kiszolgáló forgalom szempontjából;
- > az épület a tér hangsúlyos, emblematis elemévé válik-e az építészeti megoldás eredetiségével és színvonalával, tömege és homlokzatformálása tükrözi-e a magas szintű közintézményi, közművelődési funkciót;
- > funkcionális rendjében eleget tesz-e a kiírásban szereplő tervezési program előírásainak, azt hogyan rendezi, oldja meg;
- > a közösségi ház alapvető közművelődési, közösségi funkcióit milyen térrendszerben oldja meg (nyitottság-zártság, fő- és mellérendelt funkciók elhelyezése);
- > a tervezett épület funkcionális rendjét milyen alapterület- és kubatúraszükséglettel oldja meg;
- > a közösségi ház külső és belső kapcsolatrendszerét hogyan harmonizál a Fő térre tervezett állandó és ideiglenes funkciókkal, a kettő kapcsolatát egymást erősítő formában oldja-e meg;
- > mindezekkel a díjazott és megvétel nyert tervek alapul szolgálhatnak-e a kö-

- zösségi ház végleges tervezési programja összeállításához;
- > a téren jelenleg meglévő kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó funkciót – amelyet a kiírás szerint nem kellett fejleszteni, és a kiírás a pavilonok elbontását is javasolta – hogyan tudták a pályázók a Fő tér kívánatos arculatához, új építészeti minőségéhez igazítani, ezen funkciókat hol, hogyan helyezték el;
- > a közösségi ház és az egyéb létesítmények építése és a tér alakítása megfelelően ütemezhető-e.
- > Az előzőekben részletezett bírálati szempontokra a benyújtott és érvényesnek elfogadott 61 db pályázati tervdokumentáció számos értékes és az adott helyszínen továbbfejlesztésre érdemes javaslatot adott.

A közösségi ház

elhelyezése,

kapcsolata a Fő térrel

A közösségi ház elhelyezésére a pályázók számos – egymástól markánsan megkülönböztethető - megoldást javasoltak:

1. **a meglévő közösségi ház helyén, a Profi áruház melletti elhelyezéssel**
A pályázók közül jelentős számban a meglévő közösségi ház környezetében – a Profi áruházig terjedő területen, a meglévő cukrászda lebontásával – telepítették az új közösségi házat, amelyet a meglévő bővítéseként, vagy annak elbontásával, annak helyén építenék. Ebben az elhelyezési típusban számos jó megoldás született. Az elhelyezés viszont azt ered-

ményezi, hogy az épület a teljes Fő tér téralakításában csak korlátozott módon – a Fő térre közvetlenül néző homlokzatával és tömegével - vesz részt. Ezért tartjuk sikeres megoldásnak azt a tervet, amelyik építészeti megoldásokkal kilép a térre és ott a tér szerves és megkülönböztetett alkotóelemévé válik. A Bíráló Bizottság jó megoldásnak értékelte azokat a terveket is, amelyek a meglévő közösségi házat megtartva, annak bővítéseképpen formálták az újat. Ezek között a Profi áruház felé átrium udvarral történő kialakításokat a BB kedvezőnek ítélte.

2. **a Profi áruház meghosszabbításában, a Legénybíró út mentén történő elhelyezéssel**
számos pályamű az új közösségi házat a Legénybíró út mentén, a tér déli oldalán helyezte el, a Profi áruház tömbjének meghosszabbításában. Ezen terveket a BB a téralakítás szempontjából szintén kedvező megoldásnak értékelte.

3. **a Nyírpalota u.-Zsókavár u. saroknál történő elhelyezéssel**
Számos pályamű a közösségi házat – elsősorban a tér védelme és új, markáns térfalképzés érdekében – a Nyírpalota u.-Zsókavár utca ívelt sarkánál helyezte el. Ezeket a BB számos ok miatt sikertelen megoldásoknak értékelte elsősorban amiat, hogy a csomópont felől kedvezőtlen megjelenésű tömegek és homlokzatok jelennek meg, továbbá az itt meglévő értékes növényállomány teljes kiirtásával helyezhető csak el az épület.

4. **a Zsókavár utcához közeli szabadonálló elhelyezéssel**
Több pályamű az új közösségi házat a Zsókavár utca felőli oldalon, kissé visszahúzza kb. a tízszintes sávház vonalában helyezte el. Ezen megoldásokat sem zárta ki a BB, mivel számos téralakítási előnnyel járhat az elhelyezés: a Zsókavár utca felől is egy kisebb tér alakulhat ki, a közösségi ház mintegy „átköszön” a Zsókavár utca északi oldalán lévő városközponi épületeknek. Ezen elhelyezés problémája azonban, hogy a így elhelyezett épület homlokzatai egyenértékűen nem alakíthatók és megközelítése sem fő sem mellék bejáratok szempontjából nem egy értelmű illetve nem oldható meg.
5. **a tér közepén vagy térközép felé elhúzott elhelyezéssel**
Számos pályamű a tér közepén helyezte el az új közösségi házat, körbejárható formában. Ezen megoldások számos téralakítási bizonytalanságot eredményeznek.

E megoldások közül a térközép felé elhúzott telepítést kedvezőnek ítélte a BB pl. azt a pályaművet, amely így helyezte el az épületet, a meglévő épületek tengelyrendszeréből kilépve, a Profi áruházat takarva, mindegyik oldalával térkapcsolatot teremtvé.

Ezenkívül a pályázók számos egyéb megoldást is javasoltak, az előzőek variálását és olyan jelentős feltöltéssel járó domborzatalakításokat, melyeket azok költséges és indokolatlan volta, a teljes értékes növényállomány kipusztítása, dombok alá indokolatlan és értelmezhetetlen beépítések árán oldottak meg, a BB kedvezőtlennek ítelt meg.

A Fő tér szerkezete,

a téralkotás

jellegzetességei

A jelenleg térfalakkal nem rendelkező Fő tér térré formálását a tervezők számos módon képzelték el:

1. **a teret meghagyva a terepsíkon, egységes nagyfelületű burkolattal jelezve a teret, körülötte növényzettel borított park ölelésében – a térfalat növényzettel adva meg**
A BB ezen megoldásokat tartotta a továbbtervezés szempontjából követendőnek, mivel a tér kialakítása ezen egyszerű megoldásokkal is teljes értékű az ide tervezett állandó és időszakos aktivitások számára.
2. **a tér szegélyén markánsabb mesterséges dombokkal alakítja a tér kontúrját, válalva azt a veszélyt, hogy ezzel a mesterséges dombok helyén meglévő növényállomány léte veszélybe kerülhet**
A BB ezen megoldásokat rendkívül költséges voltak miatt nem értékelte pozitívan. A magasabb dombok kialakítása ráadásul olyan dombok alatti beépítéseket is eredményezett, amelyek további városépítészeti, építészeti, funkcionális problémákat vetnek fel.
3. **a teret árkáddal szegélyezi**
A Fő tér körbefutó árkáddal szegélyezését a BB túlzó és felesleges megoldásnak értékelte. Sok esetben a kiírás szellemével el-

lentétes módon köztéri pavilonok egybefűzésére szolgál az árkád. A részleges, épülethez kapcsolódó árkádos megoldást viszont a BB – a térformálásra kedvező hatásai miatt – lehetségesnek ítélte.

A Fő téren

elhelyezhető aktivitások

A pályázók számtalan, a kiírásban konkrétan meghatározott állandó és ideiglenes aktivitások számára alkalmas teret, helyet alakítottak ki: szabadtéri kiállítások, vásár, alkalmi piac, kézműves foglalkozások, helytörténeti sétány, pihenő és rekreációs terek, gyermekjátszóter (mesekert), jégpálya (melegedő gombákkal), mobil színpad, karácsonyfá elhelyezés; a BB azokat a pályaműveket tartotta követendő megoldásnak, amelyek a nagykoncert helyszínéül a tervezett közösségi házzal szerves kapcsolatot tartó, nagyfelületű burkolt téren képzei el. Azokat a megoldásokat még pozitívabbnak értékeltük, ahol az épület is részt vehet a koncert szervezésében.

A téli aktivitások körében elhelyezendőnek tartott 20x30-20x40 m-es ideiglenes jégpálya elhelyezését szintén a közösségi házzal szervesen tartotta a BB megfelelő javaslatnak, mivel így a ház a pálya kialakításához és használatához szükséges infrastruktúrát közvetlenül biztosítani tudja.

A BB a továbbtervezés szempontjából ezt az „étlapot” rendkívül fontosnak tartja, mivel a tér végső megformálásához a sokféle lehetséges közösségi, kulturális, rekreációs aktivitás befogadását tartja kiindulási alapnak.

Összefoglaló értékelés

A nagy tér és a pihenő – rekreációs – funkciók egymás mellettisége

A díjazott és megvételtelben részesült pályaművek mindegyike törekedett annak a kettős célnak a kielégítésére, hogy a téren a közösségi aktivitás és a rekreációs jellegű, pihenő tevékenység zavarásmentes egymás mellettisége megvalósuljon. A kétféle funkció összekapcsolásának és elválasztásának a megoldására a tervek széles eszköztárat vonultatnak fel. Ebből a szempontból a tervek legproblematisabb része az, hogy a Nyírpalota u. – Zsókavár u. sarok területével a tervek jelentős része nem tud mit kezdeni, ez a térrész kihasználatlanul leválik a terület egészéről. Kedvező megoldás a terület kismértékű megemlése a terület szélén az átláthatóság biztosításával. Így ezen a helyen akár pihenő terület is kialakítható.

A táj- és kertépítészeti minőség

A meglévő értékes növényzet megóvása szempontjának érvényesülése
A BB azokat a pályaműveket részesített előnyben, amelyek a meglévő értékes

– ligetszerű – növényzet megtartását, megóvását minél nagyobb mértékben biztosítják. Ezért nem tartotta kedvező megoldásnak a túlzott terepalakulatok létesítését, a nagy dombok kialakítását. Ráadásul a ligetszerű növényzet alkalmasnak bizonyult arra, hogy továbbfejlesztve, épített és növényi eszközökkel a térformálásban hatékonyan részt vegyen.

A víz jelenléte, vízarchitektúra a téren
Egyetlen pályázó sem tartotta figyelembe veendőnek a meglévő szökőkút megtartását, vagyis elfogadta a kiírás ezzel kapcsolatos szempontjait. A téren számos tervező kedvező vízarchitektúra javaslatot tett a nagyobb méretű tó kialakításától a burkolt Fő téri terület egy részén sekély vízfelület, vagy vízfilm megjelenéséig. Számos pályamű vízjáték kiépítését javasolta a tóban lévő szökőkút vízjátékától kezdve csobogók, vízpárákpezés, vízhabok és egyéb kevés vizet igénylő megoldásokkal. A BB a víz jelenlétét a Fő téren fontos tájépítészeti, sőt funkcionális elemnek tartja a kedvezőbb helyi klíma érdekében, azokat a megoldásokat részesíti viszont előnyben, amelyek viszonylag csekélyebb kezelést, működtetési költséget igényelnek.

A tájépítészeti javaslatok
A pályaművek egyenként és összességében különösen rendkívül gazdag eszköztárat vonultatnak fel a tájépítészeti javaslatokban: szegélyek, változatos burkolt felületek, vízarchitektúra (tótól a vízpáráig), mikroarchitektúra (szegélyek, támfalak, padok, térbútor stb), burkolatváltások, fasorok, cserjék, változatos fűfelületek javasolataival. Az ötletpályázat tájépítészeti értékei jelentősek, a továbbtervezés során a pályaművekben megfogalmazott eszköztár minél szélesebb körű alkalmazása szükséges a Fő tér új funkcionális rend-

jének megteremtéséhez és a színvonalas közterületi karakter kialakításához.

A tájékoztató és információs felületek kialakítása
A pályázati kiírásban szereplő tájékoztató és információs pontok és felületek létesítésére a pályázók sokféle javaslatot tettek. A BB azokat részesítette előnyben, amelyek a tér elsődleges megközelítési pontjaiban (buszmegállóknál, a tér fő megközelítési pontjaiban) alakítottak ki információs pontot, helyet. Azokat a megoldásokat is elkövetkezhetők tekintti, amelyek a közösségi ház homlokzatát interaktív információs felületként kezelik.

Az informálás fő helyszínéként a pályázók a közösségi házat képzik el. Ezért fontosak a kellő méretű és a Fő tér felől könnyen elérhető előterek, aulák, zsi bongóterek. A BB éppen ezért kedvezőtlennek ítélte meg a szűkös bejárásokat és közlekedőtereket, kedvezőnek ítélte az arányos méretű, a tér felől könnyen elérhető, áttekinthető, hívogató jellegű tereket.

A közösségi ház funkcionális kialakítása, építészeti arculatformálása
A díjazott és megvételt nyert tervek – a beépítettség, zöldfelületi mutatók szempontjából – megfelelnek a jelenleg érvényes szabályozási terv előírásainak, néhány terv esetében az építési hely kisebb korrekciójára van szükség a Legénybíró utcai beépítési javaslatok szerint, a továbbtervezés során ezen építési hely választása esetén szabályozási terv módosításra van szükség.

A pályázati kiírás meghatározta a minimális közösségi térszükségletet. Ezt a díjazott és megvételt nyert tervek kielégítik. A 350 fős nagyteremmel kapcsolatban a BB azokat a tervekkel ítélte meg kedvezően, amelyek azt sokféle közösségi

aktivitásra alkalmas módon alakítják ki.

A kisebb közösségi terekre vonatkozóan a pályázók sokféle javaslatot tesznek. Ezek közül a BB azokat ítéli kedvezőnek, amelyek ezen terek használatában az intimitást tartják alapkövetelménynek. Ezek között kedvezőnek ítélte meg azt a megoldást, amikor a kisebb közösségi terek a meglévő közösségi házban helyezendők el. A BB azokat a megoldásokat kedvezőtlennek ítélte, amelyek esetében a közösségi funkciók egymás zavarásával telepítettek (pl. nagyterem felett kistermek, közöttük táncterem).

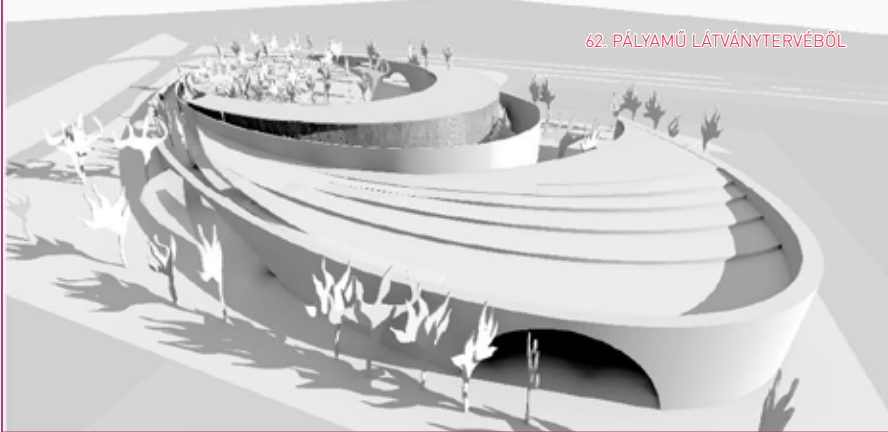
A BB azokat a pályaműveket tartja követendőnek a továbbtervezés szempontjából, amelyek a fogadó-közlekedőterek változatos használhatóságát biztosítják, azok túlzott terjengőssége nélkül (kiállítás, kisebb nyilvános rendezvény, irodalmi kávéház, találkozóhely).

Építészeti arculatformálás szempontjából a BB azokat a tervekkel részesítette előnyben, amelyek a közösségi háznak egyedi építészeti arculatot adnak. Ebből a szempontból kiemelkedik az 1. sz. pályamű, amely az egész lakótelep számára a megújulás jelképe is lehet. Hasonlóképpen az egyszerűsége és a homlokzatképzésben az igényességre törekvést is kedvezőnek minősítette a BB, ezzel a középület jelleg és a lakótelepi környezethez alkalmazkodás együtt biztosítható.

A BB kedvezőnek ítéli azokat a tervekkel, amelyek a környező tízszintes épületek felőli ötödik homlokzati látványt zöldtetőként, tetőteraszként alakították.

A kereskedelmi, szolgáltató, vendéglátó funkciók a téren
A pályázati kiírás a kereskedelmi tevékenység továbbfejlesztését nem tartotta kívánatosnak, úgyszintén a téren meglévő pavilonok lebontását indítványozta.

A tér sarkában lévő Profi áruházal

kapcsolatosan sokféle megoldás született: a lebontástól kezdve az átépítésen át az épület helyben hagyásáig. A BB azokat a tervekkel részesítette előnyben, amelyek a Profi áruház lebontását nem igényelték, azt a térszervezésbe be tudták kapcsolni, kismértékű kiegészítéssel, a homlokzat átalakításával bevonták a téralakításba avagy diszkrét eszközökkel a Profi áruház építészeti hangsúlyát csökkentették.

A meglévő közterületi pavilonok elbontását minden terv elfogadta, az árkádok változatok viszont ezt az elemst „visszacsempészték”. Azt a megoldást a BB elfogadhatónak ítélte, amelyekben az eredeti kereskedelmi, szolgáltató funkciók önálló, összefogott – a térfal alkotása szempontjából nem túlméretezett – épületben kerültek elhelyezésre. A BB kedvezőtlennek ítélte azokat a tervekkel, amelyek a kereskedelmi funkciókat túlzott mértékben bővítették.

A jelenlegi közösségi ház és a Profi áruház közötti területen meglévő – csekély közterületi kapcsolattal rendelkező – cukrászda helyett számos pályázó a Fő térrel szervesebb kapcsolatot biztosító helyszínt javasolt. Ezeket a BB kedvezőnek ítélte.

A Fő tér és a közösségi ház építésének ütemezhetősége
A tér túlzott mértékű átépítése és egészének egyben történő formálásának igénye az építés ütemezhetőségét nagymértékben korlátozza, gyakorlatilag csak egy, összefüggő ütemben valósíthatók meg, ezért ezeket a javaslatokat a BB kedvezőtlennek ítélte.

A visszafogottabb – és ezért pozitívabbnak értékelt – pályaművek közösségi házra vonatkozó sokféle elhelyezése más és más ütemezhetőséget tesz lehetővé. A jelenlegi közösségi ház helyén, viszont annak elbontásával számoló tervek ütemezhetősége ideiglenes közösségi ház, illetve provizórikus közösségi terek biztosítását igényli. Azok a megoldások, amelyek a közösségi ház megtartásával, annak átépítésével számolnak, az ütemezés szempontjából kedvezőbbek. Szintén kedvezőnek ítélte meg a BB az építés ütemezhetősége szempontjából azokat a pályaműveket, amelyek a közösségi házat más helyszínen képzik el.

Összegzés

A Bíráló Bizottság a Bp. XV. ker. újjalotai lakótelep Fő terének környezetalakítására és az itt lévő Újpalotai Községi Ház bővítésére kiírt ötletpályázatot annak elenére eredményesnek ítélte, hogy a közösségi ház elhelyezésére egyértelműen egyetlen helyszín alkalmassága nem vált nyilvánvalóvá. Emiatt a Fő tér környezet-alakításának egyértelműsége sem alakult ki. A pályaművek alapján viszont pontosan kirajzolódtak azok a környezetalakítási irányok, amelyek nem alkalmasak a továbbfejlesztésre (túlzott beavatkozás a terepalakításba, az árkáddal való keretezés). Ugyanígy megfogalmazódtak azok a végleges követelmények, amelyeket a közösségi házzal szemben támasztani lehet mind a térrel való kapcsolatában, mind funkcionális rendjében, tömeg- és homlokzatalakításban. A túlzott alapterület- és kubatúraigényt a BB elvetette. A tömeg- és homlokzatformálásban az egyszerűsége, sallangmentessége való törekvés jegyében született, ugyanakkor az egyediséget is magán hordozó megoldásokat találta a BB célravezetőnek.

A pályázati szempontokat leginkább, de nem teljes körűen az 1. sz. pályamű

elégíti ki, amely komplexitásában, egyediségében, térkapcsolatainak megfogalmazásában kiemelkedik a pályaművek közül. A többi díjazott, illetve megvételtben részesített terv részletmegoldásaiban tartalmaz olyan értékeket, amit a továbbtervezésben hasznosítani lehet.

A benyújtott és értékelt pályaművek alapján a Fő tér és a közösségi ház végleges tervezési programja – a sokféle helyszín javaslat és térformálási szempont ellenére – összeállítható, az ötletpályázat eredményesnek minősíthető. A megvalósíthatósági szempontok és az ütemezési követelmények teljesíthetősége adhatják majd azt a további szempontrendszert, amelynek révén Újpalotának új, valódi, sokféle aktivitás befogadására alkalmas Fő tere és az itt élő közel 40.000 ember számára rendeltetésének megfelelő színvonalú, egyedi építészeti arculatú közösségi háza lehet.

A BB mindezek alapján javasolja a Kiírónak, hogy – a közösségi ház konkrét tervezésére a jelen pályázat eredményeit a kiírás megfogalmazásában felhasználva – építészeti tervpályázatot bonyolítson le.

1. (Postai azonosító: 93 33559559)

Rövid, de tömör elméleti bevezetőjében összefoglalja a lényeges alapvetéseket, és ennek megfelelően a tervezési területnek egyszerű, arányos és jó tagolást ad. A heidegger-i idézet alapján a terület fás állományát túlnyomó részben megtartja, abban a főteret egy tisztásként adja meg a meglévő közösségi ház helyén épített, kellő léptékű és hangsúlyú főépület előtt.

A terület nagy részét levélerezet-analógia mentén szabálytalan ötszögekre, hatszögekre bontja le, mely a meglévő fák elhelyezkedéséhez kiválóan alkalmazható. Ezt a pályamű akként oldja meg, hogy az egyébként létező gyalogos főirányok vonalához igazodóan az egyes sejtek mozgalmas felületekké állnak össze. Az így kialakuló formai alapegységek illetve ezekből összeálló felületek szabadon megtölthetők tartalommal, melyre a pályamű többnyire helyes javaslatokat ad.

Az épület megfogalmazása egy igazi közösségi ház: a főtérről közvetlenül nyíló és jól kapcsolódó előcsarnok illetve nagyterem, a tér felől fedett-nyitott tér alkalmazása, a hívogató, felfedezésre csábító, mászható épület gyepterületű lejtőinek kellő mértéke és jó koreográfiája, a kiváló kilátópont, a végponti falpillér mint vizuális jel mind-mind egy épületbe sűrítve van jelen.

Még fényképész szempontból is egyrészt kiváló nézőpontokat nyújtó, másrészt önmagában is jó fototémát vagy akár csak háttérrel adó épület friss, fiatalos,

dinamikus és ikonikus formájával a lakótelep építészeti–környezetalakítási megújításnak jelképe lehet. Annyira magára vonja a figyelmet, hogy közben észre sem vesszük a megtartott élelmiszer-áruházat, melynek helyét nyilvánvalóan töltheti be az organikus park egy esetleges megszőnés esetén. További erény az épület melletti védett, biztonságos játszótér ötlete, és a ház-archetípusként megfogalmazott mobil árusító-pavilonok.

Megvalósíthatóság, üzemeltetés szempontjából funkció-gazdagsága miatt (ami egyébként előnyére válik a tervnek) költséges építésű projekt. Kiterjedt burkolat-felületek jelennek meg, ami növeli a fenntartás költségeit. A tervezett épületek napi ellátása (árufeltöltés, szerviz, újságok kézbesítése stb.) nem okoz problémát.

A mezőnyből kiemelkedő pályaművet a Bíráló Bizottság 4.000.000 –Ft-os I. díjban részesítette.

2. (Postai azonosító: 92 594 94182)

A koncepcionális elrendezést tekintve a Pályázó az új Községi ház épületének elhelyezésével mind a Zsókavár utca, mind a rendezvényter irányába új térfalat ad. A térfalakat adó új épületek biztosítják a rendezvényter önálló használatát, a tér a fő közlekedési irányokból mégis belátható. A rendezvényter és a közösségi ház kapcsolatát a részben transzparens, részben interaktív, illetve információhordozó többsíkú homlokzat biztosítja. A lakótelei főutcákon ez jelentős új elem lehet.

A pályamű fontos eleme a nagyfelületű Tó és a Vízoszlop. A tó – és nem medence – partjának változatos kialakítása, illetve a szegélyén körbevezető sétány a lakótelepből hiányzó természethez kapcsolódó élményeket erősíti. A tóból kiemelkedő Vízoszlop a tájékozódást is

3. (Postai azonosító: 00 58228425)

A terv a közösségi házát és a hozzá kapcsolódó rendezvényteret („urbánus térmagot”) a tér középső felületén, jellemzően a Nyírpalota utca felé megnyitva helyezi el, a lebontott közösségi ház helyén pedig játszóparkot, illetve kutyafuttatót létesít. A terv koncepcionális alapja, hogy a tér fókuszában létesülő közösségi ház, valamint a hozzá kapcsolódó főter-rész a teret különböző funkciókra szánt zöldterületekre (árnyékos-, napfényes- és játszó-parkra) tagolja, ezzel azonban a használható és együtt értelmezhető felületet jelentősen leszűkíti. Az egyébként élő közlekedési kapcsolatokat oly módon szünteti meg, hogy a helyettük létrehozott gyalogos tengelyek nem alkalmasak a tér-használat megfelelő szervezésére. A pályamű nem ad értékelhető javaslatot a különböző funkciókra szánt zöldfelületek kialakítására, azok így nem válnak a tér-használat szerves részévé. A szabadonálló módon elhelyezett közösségi ház két irányba nyitott, ám az ekként a tér felé megnyitott épületek előtt nincs elegendő nagyságú reprezentatív, komolyabb rendezvények lebonyolítására alkalmas és az átmenő forgalomtól a szükséges mértékben mentesített urbánus városi térfelület. A közösségi ház meglehetősen zárt tömege, talán túlzottan is kemény, szinte barátságtalan homlokzatformálása, javasolt anyagkezelése nem vonzó. Az épület nagytermének építészeti kialakítása el-lentmondásos, formalista, a funkcionális tartalomból a javasolt térformálás semmiféle logikával nem vezethető le.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

4. (Postai azonosító: 00 68141787)

A terv a téren lévő valamennyi épület lebontásával és új közösségi ház, valamint új élelmiszer áruház és egyéb kapcsolódó létesítmények építésével számol, ám ennek elhelyezése a teret jelentős mértékben leszűkíti, az épületek szinte szétszakítják a tér egységét. Az épületek elhelyezése folytán a közhasználatú felület átláthatósága megszűnik, a közösségi házát a Nyírpalota utca – Zsókavár utca sarkára, az új élelmiszer áruházat pedig a Zsókavár utcai oldalra helyezi. Az új épületek gazdasági kiszolgálása a tér gyalogos forgalmát jelentős mértékben zavarja. A rendezvényteret a Nyírpalota utcai oldalra helyezi úgy, hogy onnan a Zsókavár utca felé csak a két nagyobb épület közötti szűk fedett átjáróban biztosít funkcionális kapcsolatot, azonban így a városi tér teljesen elszakad a Zsókavár utcai oldaltól. A tervezett beépítés tömegformálása alapvetően elhibázott, amennyiben a közösségi ház merev, tagolatlan kubusa uralkodik a tér vizuális tengelyében, ezzel az egyéb fontos nézetekből szinte elzárja a tér látványát. A kisebb épületek, valamint az élelmiszer áruház és a kiszolgáló helyiségek befogadására szolgáló új épület tetejére egy rámpát vezet fel, amely nem csak a tér elvárt karakterétől, hanem a környező beépítésektől is idegen. Az épület telepítése a településszerkezeti kapcsolatok és a területfelhasználás tekintetében a jelenlegi állapotnál kedvezőtlenebb eredményre vezet, így nem teremti meg a térhasználat elvárt sokféleségének épített kereteit. A zöldfelületi funkciói sematikusak, a megvalósításhoz a fák jelentős részét ki kell vágni.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

5. (Postai azonosító: 91 35021399)

Az alapvetően városépítészeti-szabadtér-építészeti indítatású pályamű térszervezési koncepciója a környező lakótelepi beépítés határozott ortogonális rendjéhez való igazodás, melyet azonban a terv a koordináta-rendszer elfordításával old meg, ezzel mintegy jelezve az igazodás és az eltérés szándékát is. A választott derékszögű rendszer a Nyírpalota utcai buszmegállótól a Legénybíró utcai élelmiszer-áruház bejárata felé vezető – a megtartott kettős fasorral párhuzamos – gyalogos tengely, a teret tagoló további elemeket az erre merőleges koordináta-hoz szervezi. A pályamű az előbbi mellett (nagyjából a két buszmegálló közötti gyalogos kapcsolat helyén) mindössze egy, a teret teljesen átmetsző gyalogos sávot jelöl ki, az összes többi gyalogos felületet úgy alakítja, hogy azok a tér egyes, önálló identitással bíró felületei határán vezetnek, így folyamatosan változó térélményt kínálnak.

A Zsókavár utcától délnyugatra vezető jelenlegi gyalogos fővonalat megszünteti, az új közösségi házát ennek vonalában, az új koordináta-rendszerre ültetve helyezi el. Ez a megoldás annak ellenére helyesen mutat rá a közművelődési-közösségi létesítmény egyik lehetséges elhelyezésére, hogy maga a bemutatott építészeti megoldás az épület tömeg- és homlokzat-formálását, javasolt anyagkezelését tekintve nem csak a meglévő épített környezettől, hanem a terv igényes szabadtérépítészeti megoldásaitól is idegen, karaktere egyáltalán nem mutat rokonságot a befoglalt rendeltetéssel. Mindezek ellenére a pályamű meggyőzően mutatja be, hogy szabadonálló beépítés mellett a környező tér-részekhez kapso-

lódva igen változatos térhasználatra nyílik lehetőség.

A pályamű a közösségi ház környezetében két, önálló identitással bíró, eltérő léptékű teret hoz létre, melyek közül a közösségi háztól északra létesített tér alkalmas a nagyobb rendezvények lebonyolítására, míg a kisebb, városias karakterű tér az élelmiszer-áruház előtt a közösségi ház vendéglátó funkciót is befogadó felületéhez kapcsolódik. A választott szerkesztési rend által kínált lehetőséget a pályamű jól használja ki, a környező területektől elfordított koordináták miatt a tervezett épület, illetve a terek épített, burkolt elemei több nézetből is érdekesen tárulnak fel, a látványt sem merev lezáró felületek, sem „befejezetlen” nézetek nem zavarják. Érthetetlen ugyanakkor, hogy mi szükség az élelmiszer-áruház lebontására és 90 fokos szögeltéréssel szinte ugyanott történő újraépítésére, ami gazdaságilag indokolhatatlan, ráadásul kisebb korrekció mellett, a közösségi ház és a vele határos két tér létesítése a terv alapvető koncepciójának feladása nélkül a terv a kereskedelmi létesítmény megtartása mellett is megoldható lenne.

A pályamű környezetalakítási javaslata például megoldást ad az épített és a természetes környezet megfelelő arányára, a meglévő fákat döntően megtartja, a zöldfelületek differenciált kialakításával lehetőséget biztosít, hogy – a környező útvonalak nagy dinamikájú gépjármű-, illetve a tér egy részét terhelő átmenő gyalogos forgalma ellenére – a közösségi rendezvények befogadása mellett érdemes legyen a téren találkozni, pihenni, sétálni.

A Bíráló Bizottság a pályaművet – első-sorban gondolatébresztő városépítészeti, valamint kiemelkedően igényes környezetalakítási megoldásait elismerve – 2.200.000.- forintos II. díjban részesítette.

6. (Postai azonosító: 00 68184243)

A pályázó az élelmiszer áruházat jelenlegi helyén megtartja, a közösségi házát pedig jelentős mértékben bővítve, lényegében új épületet létrehozva teljesen kitölti a Legénybíró utca által bezárt belső, zártabb teret, ezáltal teljesen nyitva hagyja a tér egybefüggő nagy, jelenleg jelentős mértékben fákkal borított területét. A tér felületét egyetlen raszter-rendszerbe foglalja oly módon, hogy koncepciója szerint a tér majd – a változó igényeknek megfelelően – mintegy „önmagát fogja berendezni”. Az egyes térberendezési „tárgyak” (sakkozó, nézőtér, hírtorony, valamint – a pályázat kiírása szerint eleve nem kívánatos – pavilonos terület, stb.) elhelyezése ehhez a raszterhez igazodóan lényegében ötletszerű, az egyetlen „húzó” motívum egy kapuzat létesítése a Nyírpalota utca és a Zsókavár utca kereszteződésének környékén, mely azonban a meglévő és a feltételezett településszerkezetben nem igazolható.

A pályamű ezzel voltaképpen kitér a feladat lényegi elemeinek megoldása elől. A rendezvényteret az új közösségi ház és az élelmiszer áruház előtt kialakuló tér-részen, melyet a meglévő fák határolnak, a meglévő fák döntően megtartja, a zöldfelületek differenciált kialakításával lehetőséget biztosít, hogy – a környező útvonalak nagy dinamikájú gépjármű-, illetve a tér egy részét terhelő átmenő gyalogos forgalma ellenére – a közösségi rendezvények befogadása mellett érdemes legyen a téren találkozni, pihenni, sétálni.

nak tekinti, ez azonban nem tekinthető a feladat adekvát megoldásának.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

7. (Postai azonosító: 1ZW796226890189991)

A pályázó a feladatot alapvetően félreértelmezve a tervezési területet a Nyírpalota utca túloldalán lévő tízemeletes panelházig önkényesen kiterjesztve olyan beépítésre tesz javaslatot, amelynek fókuszában egy L-alakú, jellemzően egy lépcsősor alá rendezett közösségi házat hoz létre. A pályamű a jelenleg egyébként sík területet oly mértékben tagolja magassági viszonyban, hogy azzal a tér gyakorlatilag használhatatlanul szétesik, a javasolt építési beavatkozás túlzott mértékű, ekként a természetes környezet megóvását egyáltalán nem tekintette feladatának.

A javasolt beépítés szétrobbantja a teret, mivel azt a különböző terepalkulatokkal és felületekkel látványosnak szánt, de közös használatra alkalmatlan elemekre szabdalja. A javaslat ezért sem településszerkezeti, sem vizuális, sem használati szempontból nem tekinthető a főtér-funkció adekvát megoldásának.

Súlyos tévedés a Nyírpalota utca vonalának terepszint alá süllyesztése és sportpályák létrehozása ezen a felületen, mivel a lakótelep érintett szomszédsági egysége és a főtér közötti kapcsolat megteremtése – különös tekintettel a távlati fejlesztésekre – sem igényként nem jelentkezik, sem reálisnak nem tekinthető. Az egyébként nemkívánatos, de rendkívül nagyvonalúnak látszó megoldással szöges ellentétben a pályamű az élelmiszer áruházat eredeti állapotában és eredeti

helyén és formában megtartani javasolja. A pályamű súlyos hibája továbbá, hogy a tervezett megoldás csak egyetlen, nagy volumenű beruházás keretében valósítható meg, melynek indító lépéseként lényegében a terület teljes növényállományát kipusztítja, ilyen értelemben a pályamű rendkívül barátságtalan, a közösség számára nem vonzó megoldást kínál.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

8. (Postai azonosító: 91 08326023)

A tervező a téren lévő valamennyi épületet megtartja, illetve jelentős alapterületi többlettel visszapótolja. A kultúrházat közösségi házként definiálja és elé új épületszárnyat helyez, mellyel egy T-alakú épületegyüttes alakul ki, ami azonban kellemetlenül „beáll” a tér ekként kettévágott felületébe. A Nyírpalota utcai buszmegállóban lévő pavilonok helyett egységes tömegbe foglalt, de a jelenleginél még kedvezőtlenebb beépítést hoz létre, mely nem szeparálja, hanem vizuálisan lezárja a teret, ezért éppen azt a problémát hozza létre újra, amelyet egyébként megszüntetni kellene. A jelenlegihez képest növekvő beépítettséget eredményező épületek kiszolgálására a javaslat nem ad megoldást.

Az élelmiszer áruházat és a cukrászdát megtartja, a közösségi ház új szárnyának Legénybíró utca felőli oldalán egy oldalszínpadból nyílóan szabadtéri színpadszerű kialakítást javasol, mely előtt egy igen szűk területen alakít ki közösségi gyülekező teret, amit nézőtérként rendez be. Sajnálatos módon az épületek által elfoglalt terület jelentős mértékben növekszik, ám az új épületegyüttes ezzel együtt

sem válik megfelelő térszervező elemmé, a tér összes további területe gyakorlatilag sejszerűen felosztott, gyalogutakkal felosztott zöldfelület-elemekből áll. A tér kellős közepére helyezett játszótér a nagy átmenő gyalogos forgalom miatt sem biztonsági, sem használati szempontból nem kívánatos. A pályamű javasolt terület-felhasználásának arányai a tér egészét tekintve kedvezőtlenek, kiegyensúlyozatlanok, a javaslatból hiányzik az egybefüggő, többcélú használatra alkalmas „fő-tér”, ám a megoldás „fő-parknak” sem tekinthető, mert a beépítés indokolatlanul tagolja a tér zöldfelületeit.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

9. (Postai azonosító: 92 44038250)

A pályázó a közösségi házat három szintes, túlméretezett épületkén oldja meg akként, hogy a létesítmény gépkocsi parkolóit az épületen belül helyezi el. Ez a megoldás, valamint az emeleti nagyterem megoldása koncepcionálisan elhibázott, és az épület javasolt arculata sem igazolta megfelelően a közösségi térrel való együttélés helyességét.

A meglévő park nagy részét megtartja, szabadtérépítészeti megoldásai a környező lakótelep koordináta-rendszeréhez igazodnak. A területet megfelelően, egyszerű eszközökkel tagolja, a javasolt megoldás könnyen megvalósítható.

A gyalogos átközlekedést a tervezett épület koordináta rendszerének extrapolálásával, ugyanakkor a tér zöldfelületi rendszerétől némileg idegen, merev ortognális struktúrában, a főtértől alig elválasztva, annak peremén oldja meg.

Ezzel a helytörténeti sétány, a szeparált használatra szánt rendezvény tér a főtér átmenő forgalomtól védett marad.

A hátrányok ellenére az eredeti pozícióban megtartott és tömegében bővített, a tér egészéhez méltó, környezetét formai szempontból uraló közösségi ház létjogosultságát a pályamű helyesen mutatja be. A közösségi ház szerepének megfelelő hangsúly birtokában „megtűri” maga mellett a meghagyott élelmiszer áruházat úgy, hogy az épület előtt megfelelő léptékű és a maga eszközeivel igényesen berendezett főteret képez.

A pályaművet a Bíráló Bizottság – elsősorban a közösségi ház pozicionálását, valamint a rendezvénytér részletgazdag megformálást elismerve – rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

10. (Postai azonosító: 00 63771419)

Az ötletes grafikai elemekkel előadott terv alapvetése, hogy el kell engedni a terület „zöldkarakterét” azaz a teljesen hétköznapi pihenőpark helyett a történeti városok mintájára komponált klaszikus térkialakítást kell alkalmazni. Így a tudatos befelé fordulás szándékával egy részben fedett, törtvonalú árkáddal egyes térfalat épít, a központi teret szintén szándékosan „üresen” hagyja.

A szándék érthető, de a javaslat nem számol több, lényeges hátránnyal:

A javasolt keretezés a tervezési terület egészét tekintve „térzsűkítő”, így hátrányos megoldás, a kívül rekedő, funkciótlan részek túlzott méretű „maradék-térként” jelennek meg, ekként már a koncepciót rombolják. A térhez közeledve végig csak falakat látunk, sőt, még az alacsony hajlású tetőkre is kellemetlenül rálátunk, viszont magát a főteret nem érzékeljük.

Magában az épületben a közösségi ház nem kapcsolódik a térhez, az árkád déli oldalon történő alkalmazása tévedés, sőt ugyanitt a fedett-nyitott rendezvénytér is erősen alulméretezett és elhibázott. Lemond a Legénybíró utcai belső térrészről, mivel lebontja az itt található három épületet és egy új áruházat javasol. Sajnos a meglévő növényzet kivágásával, és az épített javaslattal a forró betondzsungelbe nem sikerült enyhülést hoznia.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

11. (Postai azonosító: 00 67569638)

A tervezők a Műleírásban foglaltak szerint a Spirál gondolatra építették a lehetséges megoldás bemutatását. A tervben azonban mégsem a spirál - kinyíló - centralitása érvényesül. A Pályázók a térfalat keletről és déli irányból – a lakótelep épületei és parkolói felől – változó magasságú és szélességű, törtvonalú homlokzattal kialakított épülettel szegélyezik. Ez a szegélyezés előnyös a szükséges belső gyalogosforgalom szempontjából, és jó pozicionálja a Zsókavár utca felé a tér látványát, az épület azonban az utcai forgalom irányából „eltűnik”, a Főtér emblematikus megjelenítése kérdésessé válik.

A térfalak keleti és déli lehatárolása az egyenmű – bár a földszinten áttört – tömeggel a tér szempontjából jó megoldásnak tűnik, azonban a városrész számára nem jelent jó főtér megoldást. A Nyírpalota út felőli zöldfelületek a meglévő fákkal kevéssé érintettek, a téren a rendezvények és az események megnyílnak az utak felé. A gyalogos felületek figyelembe veszik a fő irányokat és a domináns funkciókat.

Az egy gesztusra épülő architektúra a tér felől – a betonfelületű panelek előtt úszó köfelület – nem kiforrott. Az anyaghasználat a szürke környezetben lehet, hogy elegáns, de nem jelent mégsem minőségi változást a környezet karakterében. A tér, épület, városi és parkfunkciók jó megoldásának szempontjából egy gesztus mégsem bizonyult jó megoldásnak.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

12. (Postai azonosító: 00 68184256)

A terv főtér helyett egy extrém sportpályával és játéktérrel ellátott pihenőparkot javasol, alulméretezett központi térrel és zaklatott, zavaros formavilággal. A kialakult átmenő gyalogos forgalom biztosítására „dombokat áthatító hidakat” alkalmaz, melyek ugyan nem hidak, inkább „a dombokba vájó kések”, de mindenképpen erős gesztusok.

Ez a terv is lemond a Legénybíró utcai belső térrészről, lebontja a közösségi házat és helyette egy háromemeletes parkolóházat javasol, mely a tervezési programhoz képest túlméretezett.

Bár sok más terv is felvállalta a közösségi házat, mint szabadonálló épületet, és sokan azt a lágyan formált terep alá simították be, itt azonban egyedülálló módon az új közösségi ház csak félig süllyed el az északról „felgyűrt” dombba, mely úgyszintén érthetetlen formálás.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

13. (Postai azonosító: 224769178)

Ez a javaslat a „községi központ-ízű” tervjavaslat a tervezési területet keretező, befelé forduló tervek egyike. A parknak látszó épületet a műleírásban alkotója a „város léptékéhez igazodó műtárgy”-ként definiálja. Nem fogadja el a terület sík adottságát, a széleknél felhúzza azt, ezáltal lágy dombokat, ezzel szándéka szerint falakkal határolt belső, zajtól védett világot hoz létre. A terület meglévő belépési pontjait megtartja, sőt kizárólagossá teszi, így a tömegformálásból következően akár egy zárható terület is létrejöhet. A falakkal határolás a tervező szándékának megfelelően valóban képes valamennyi, a területen jelentkező kiszolgáló funkciót (parkolók, üzemhelyiségek stb.) befogadni a kisméretű épületek (pavilonok) csoportosítása helyett, a falak által dominált külső megjelenés és a leküzdhetetlen érzést okozó külső lépcsők, egyáltalán a kívülről való elrejtőzés az, amely ebben az esetben is komoly hátrányként jelentkezik.

Kár, hogy a nyugodt, lágy vonalakkal formált organikus park nem folytatódik a bővített közösségi ház tömegképzésében, így a terv egészében nem következetes. A közösségi ház emeleti nagyterme hibás elgondolás, sőt az még az emeleten sem kapcsolódik a környezetéhez. A Bíráló Bizottság alapvetően nem értett egyet a javasolt zöldfelületi megoldásokkal, mivel a park emelt részei betonlemezeken ülnek, a meghagyott fák hol áttörik azt, hol arra települnek. A szándék szerint megtartandó fák ekkora beruházás folyamán kétségesen maradnak életben, valószínűbb, hogy itt egy teljesen új parkosítást látunk, mely az itt élők elvárásaival ütközve biztosan elfogadhatatlan.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

15. (Postai azonosító: 00 64344645)

A szánkódombbal, jégpályával rendelkező, pihenőparkként megfogalmazott terület közepére helyezett földszintes, amorf (tengeri csillag, amőba) formájú pavilon előtt nem hoz létre kellő méretű főteret,

Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

14. (Postai azonosító: 9124705295)

A számos idealista felvetést tartalmazó és előadásmódját tekintve is nehezen értelmezhető terv egy nagy gyepfelületű park négy lágyan formált domb hátuljába süllyeszt egy vörös lazúrfestékkel kezelt „deck”-et, vagyis egy körbemenő, lebegő, négyszögletes teraszt. Az erőteljes koncepción kívül eső bővített közösségi ház leszakad a koncepcióról, elbújik, hiába borítja be ugyanúgy zöldtetővel. A közösségi háznak nem ad kapcsolatot a külvilággal, a tér közepére tervezett jégpályán kívül az egész területnek semmilyen szilárd burkolata nincs.

A közösségi ház nagy ovális felülvilágító nyílásai komoly funkcionális és technikai problémákat vetnek fel, ugyanúgy ahogy a lazúrozott faszerkezet alkalmazása, illetve a széles emelt teraszok alatt meg nem növő fű helyett alkalmazandó zöldfelületi megoldás. Ezek alapján sajnos a választott formálás inkább több problémát és maradékkeret okozott, mint amennyit az emelt nézőponttal adott ahhoz képest, mintha a földszinten maradt volna.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

azt valójában a középre helyezett épület lehetetleníti el, sőt mi több, akadályozza a területen való kialakult gyalogos átközlekedéseket is, az amorf forma a térben való igazodást tovább nehezíti. Az árnyékolhatatlan íves üvegfalak, a fenntarthatatlan zöldtető a tervező szándéka szerint egyedi, organikus megoldásával kíván a lakótelep merev rendszerétől elkülönülő önálló identitást létrehozni. A tervezett megoldás a részletek átgondolása, valamint településszerkezeti kapcsolatok értő elemzése hiányában öncélú, formalista végeredményt hozz létre. Bár a pályamű számos más tervhez hasonlóan felveti a téren a vízfelület alkalmazásának szükségességét, ám e célra kiválasztott helyszín a tér nagy dinamikájú átmenő gyalogos forgalma ismeretében alkalmatlan az elvárt, szeparált térhasználatra.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

16. (Postai azonosító: 00 63771422)

A gyalogos közlekedési útvonalak által négy részre tagolt terület középpontjában helyezkedik el a kissé alulméretezett új főtér. A hozzá kapcsolódó közösségi ház épülete visszahúzódik a lebontott ABC áruház és a régi közösségi ház által korábban meghatározott sávba. Az épület formálását egy belső üreggel rendelkező ásvány inspirálta. A hasábformából kihasított üreg egy monumentális kapumotívumot hoz létre, mely alatt a pályamű szerzője pezsgő rendezvénytér kialakulását vizionálja, a hatalmas fedett tér az épület bejárati előtereként is szolgál, de azon túl nem vezet sehová, ugyanis alatta áthaladva parkolókat és az a mögött lévő

panelépületet találunk. Nagy és érzéketlen a közvetlen mikrokörnyezettel kommunikációt létesíteni képtelen épület, egy jelentését veszített szoborként, idegen elemként viselkedik a helyszínen, merev, barátságtalan tömegével indokolatlanul dominálva környezetét, miközben a közösségi tér és az ugyancsak közösségi használatra szánt fő funkciójú terek indokolhatatlan módon elszakadnak egymástól. A formálás mód következménye, hogy a nagyterem a legfőbb emeletre került, elszakadva a környezeti kapcsolatoktól. A két forgalmas út közé tervezett kertészeti kialakítás megnehezíti a problémamentes gyalogos közlekedést a két buszmegálló közt. Miközben a pályamű a tervezési területet határoló mind három utca felől jelentős nagyságú zöldfelületeket ábrázol, azokat tagolatlanul alakítja ki így a terv nem ad megfelelő megoldást a zöldfelületek differenciált kialakítására, a burkolt rendezvény térhez való, sokszínű használatot feltételező kapcsolatok kialakulására.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

17. (Postai azonosító: 00 13371076)

A pályázó a terület Zsókavár utcai peremén helyezi el az épületet. A korábbi közösségi házat elbontja, a helyén zöldfelületet létesít, az ABC áruházat változatlanul megtartja. A Nyírpalota út felé eső parkrészen megőrzi a parkos ligetes jelleget, a rendezvényteret a terület mértani középpontjában helyezi el, a közösségi házat ehhez kapcsolódóan alakítja ki. Az épület környezeti kapcsolataiban több

ellentmondás is felfedezhető. Az épület erőteljesen „ledugózza” a központi tér Zsókavár utca felé eső részét. Az épület három irányban nyílik meg, főbejárata a forgalmas utcára néz, a kávézója a park felé nyit, a nagyterem üvegfaa pedig a rendezvényterre nyitható ki, koncertpódiummá alakítva a belső teret. Mindhárom funkció megköveteli az épülethez kapcsolódó külső tereket. Ezen terek használatának időbeli tartama és fontossága azonban nagyban eltérő.

Az épület főtér felé eső oldala csak koncertek esetén nyílik meg a külső tér felé, napközben teljesen elhatárolódik attól. Szerencsésebb lett volna a bejáratot vagy a napközben is életteli teli kávézót a főtér felé fordítani. A nagytermet a külső tértől elválasztó üvegajtó beltéri programok esetében előnytelen megvilágítási viszonyokat eredményez, mivel a színpaddal ellentétes oldalon található, és akusztikai problémákat is fölvet. Sem az épület telepítése sem annak környezeti kapcsolatai nem meggyőzőek, mivel a közösségi ház két oldalra megnyitott épületéhez kapcsolódó rendezvénytér csak a Legénybíró utcai oldalon alkalmas a rendezvények lebonyolítására, a pályamű zöldfelületi megoldásai –az egyes részletek igényes megformálása ellenére indokolatlanul és csak egy oldalról felől zárják a tér publikus felületét. A lebontott közösségi ház helyén létesített gyermek kalandpark szép megoldás lenne ám az így feláldozott terület hiányában a pályamű nem ad megoldást a főtér létesítményének parkolására, ráadásul a kalandpark és a rendezvénytér területi aránya elhibázott.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

18 (Postai azonosító: 2 db ragszám 00 68184298 vagy 00 68184269)

A pályamű a terület hegyes szögű sarkában a Zsókavár utca és Nyírpalota út kereszteződésében a két forgalmas úttal párhuzamosan helyezi el az új beépítését. A dinamikusan formált egyszintes, zöldtetővel fedett épület az utca zajától védett parkrészt hoz létre, ennek következtében magát az épületet teszi ki a gépkocsiforgalom zavaró hatásainak. Az épület földszintes térfalként, zárásként viselkedik a terület határán, ezzel az egyik legfontosabb nézetből elszakítja a főtér látványát a tér mellett elhaladó forgalom felől. A régi közösségi házat elbontja helyén parkoló-tömböt helyez el.

A gyalogosközlekedést az utak fölött átívelő, az organikus épületformából kinövő, csápokként viselkedő hidak segítségével oldja meg, ugyanakkor megtartja a szintbeli gyalogos kapcsolatokat is. A nagy közlekedési terhelés ellenére a gyalogos és gépkocsiforgalom ilyen módon történő elválasztását semmi nem indokolja, a hidak létesítését pedig csupán az, hogy ha már fönt vagyok az épület tetején, akkor az út túloldalán is visszaereshkedhetnek a talajszintre, ám ez a javasolt megoldás szerint aránytalan költségnövekedést eredményezne. A terv mondanivalója sajnos nem mutat túl a gyalogos közlekedési útvonalakat összetartó sematikus épületen, terjengős tájépítészeti kompozíciója indokolatlanul nagy és költséges beavatkozás reprezentatív tartalom nélkül.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

19. (Postai azonosító: nincs ragszám átragadt másik pályaműre, 00 68184298 vagy 00 68184269)

A terv a meglévő közösségi házat elbontja, helyén parkolót hoz léte, az ABC áruházat változatlan formában megtartja. A fennmaradó területet két sávra osztja föl. A kereszteződéshez közelebbi nagyobb összefüggő területen a jelenlegi használathoz igazodó parkot hoz létre, melyre rombusz raszter mentén szerkesztett geometrikus mintázatot terít. Ennek egyenletes kiosztása súlypont nélküliséget, a térhasználat homogenitását sugallja: sem nagyobb összefüggő zöldfelület, sem nagyobb burkolt tér nem kapott benne helyet. Az ezzel szomszédos, Zsókavár utcára merőleges sávban helyezi el az új közösségi házat, mely a talajtól elemelt kétszintes kubus. Az épület sematikus megjelenésű, alaprajzi rendszere a hatvanas évek középületeit idézi. A nagyterem elhelyezése sokkal szerencsésebb lett volna az emelet helyett a földszinten, felerősítve az épület és a környezet kommunikációját. A park szerkesztési rendje és az épület két külön világot jelent, melyek nem képesek összekapcsolódva egymást erősíteni. Ezt bizonyítja az is, hogy míg az épület főhomlokzata egy zöldfelületekkel szabdalt parkra néz, addig az oldalhomlokzatok irányában burkolt térrészek jelennek meg.

A jégpálya közeli telepítése a Zsókavár u-i lakóépülethez nem szerencsés, ugyancsak kifogásolható a parkoló-együttes megjelenése a Legénybíró utcai ház előtt, további környezeti ártalmakat okozva.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

20. (Postai azonosító: 224769561)

A pályázó jól diagnosztizálja a terület problémáit, és jelöli ki a meglévő, megtartandó újraértékelhető környezeti és épített elemeket, ugyanakkor a javaslat szerinti beavatkozás (vagyis az ABC elbontása és helyette új közösségi ház létesítése) alapvető és súlyos tévedés még akkor is, ha a meglévő közösségi ház épületét egyéb, publikus funkciók számára megtartva a Legénybíró utcai oldalon egy komplex közösségi együttest hoz létre. Jó megoldás, hogy összefüggő burkolt teret hoz létre, mely összefogja a megtartott fák koronája alatti ligetes területet a jégpálya környezetét és a tervezett közösségi ház előtt kialakított rendezvényteret, e mellett akadálytalanul tudja biztosítani a többírányú gyalogos közlekedés igényeit. A pályázó a megtartott két épületben és a köztük lévő tér alatt kialakított új földalatti épületszárnyban helyezi el a közösségi ház funkcióit. Rossz megoldás a föld alatt való bővítés, aránytalan pluszköltségeket eredményez mind a megvalósítás, mind az üzemeltetés esetében. A felszín fölött megjelenő épületrészek megformálása a késő-modernizmus mára kissé ódivatú, érzelemmentes, sivár világát idézi meg, előrevetítve azokat a környezet használatával összefüggő problémákat, melyek az ehhez hasonló épületegyütteseknél jelentkeztek a hatvanas években. A közösségi ház együttes telepítése alkalmat teremtené arra, hogy az ekként visszamaradó egységes térre az értékes zöldfelületek megtartása mellett sokszínű, differenciált térhasználat alakulhasson ki, ám erre a pályamű semmifele javaslatot nem ad a lényegében teljes felületében burkolt főtéren a diffúz módon áramló gyalogos forgalom nem határol le értelmes, önálló identitással bíró tér részeket, ezzel a meg-

oldás elveszíti a térség fő-térré válásának esélyét.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

21. (Postai azonosító: 224769164)

A terv a Főtér koncepcióját a tágabb környezet rendezésével kezdi. A jelenlegi autópályaszerű fő közlekedési tengelyt forgalomcsillapító intézkedésekkel (körforgalommal, enyhe ívekkel) fékezi, megnöveli a parkolók és parkok számát. A villamospályát füvesíti, sétányokat hoz létre, a parkok egy részét pedig a házakhoz kapcsolja, személyes használatba adja. Ez az aspektus a terv említésre méltó érteke.

Két fő irányt húz be, kissé önkényesen, melyek legalábbis megtorpanásra készítetik az elhaladót. Az északi irányból behozott tengely indokolt, bár túl hangsúlyos, a Zsókavár utca irányából a létező gyalogos forgalomnak ad határozott csatornát. E tengelyekkel a központba vonzza a közönséget és sokféle, ám kicsit kaotikus teret hoz létre. A Zsókavár 2–4-6-hoz földszinti passzázt illeszt, onnan szintén erőteljes összeköttetést teremt.

A határozott irányváltások, melyek a tér karakterét erősen befolyásolják, erőltettek, zavaróak, a tér egységét megbontják.

A pályamű a javasolt beépítéssel szándéka szerint határozottan tagolja a teret ám a közösségi ház főtér felé történő beépítése indokolatlan mértékben elvágja egymástól a tér önálló identitású egységeit, azok között a meglévő és az új (bővítmény)épület közötti fedett átjáró elégtelen kapcsolatot ad. A Főtér a Zsókavár

utca felőli oldalra kerül, a pihenőpark délnyugatra, a rendezvénytér középre, mely bővíülhet a Főtér felé. A cukrászdát némi építészeti „ránccfelvarrással” megtartja, ami súlyos hiba. A funkciónak helye van, a helyiek ragaszkodnak hozzá, de nem ebben a formában, ami a javasolt nagyvonalú beavatkozáshoz illetve a megőrzött művelődési ház tervezett környezetéhez méltatlan. A jó funkcionális tértagolás ellenére a téregyüttes széteső. Nem érezzük otthonos találkahelynek, agórának, inkább egy parkos térnek, aminek közepén egy nagy kultúrház lábakon lebegő tömege uralkodik. Az épület formája, a „cakkos ház” emblematisus, szoborszerű, mégis zárt tömb marad, nincsenek átmeneti terei, viszont határozott, a térbe kellemetlenül beálló tömeget alkot, ekként alkalmatlan a különböző térhasználati formák rendezett egységbe szervezésére.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

22. (Postai azonosító: 224769473)

A pályamű az „aréna-szerű” megoldások egyik változata. Egy határozott, védett, elliptikus lehatárolás, felcuppantott sarkokkal úgy, hogy az épületfunkciókat egységes tetőzet alá helyezi. Minden fő problémát elegáns gesztussal látszólag megold, vagyis eltünteti az ABC-t, hatalmas zöld lelátót tesz rá. Kiváló találkahely az üzletek, kávézó előtti park. Városépítészeti megoldásai alapvetően elhibáztottak, a feladatot elsősorban sőt kizárólag építészeti megbízásként értelmezi, a hatalmas ütemezését tekintve megvalósíthatatlan épületegyüttest a tér Legénybíró utcai szögletébe szorítja úgy, hogy a Zsókavár

utcai térrszszel egyáltalán nem foglalkozik, a Nyírpalotai út felől pedig egy merev, barátságtalan, a rendezvénytér látványát kirekesztő torz homlokzatot állít elő. Környezetalakítási szempontból a javaslat ugyancsak elfogadhatatlan, amennyiben a koncepció csak a szinte teljes növény állomány megszüntetésével valósítható meg. A tér meglévő síkfelületéből öncélúan elemelt ferde, rézsús felületek használhatatlanok a beépítés pozicionálása hibás, a javasolt épületek kiszolgálása megoldatlan. A Nyírpalota út – Zsókavár utca irányában a zöldfelületbe hatoló merev épület sarok indokolatlanul kitüntetett helyzetbe kerül, funkciója a jelenleg meglévő kedvezőtlen állapotot konzerválja illetve rehabilitálja.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

23. (Postai azonosító: 224769558)

A pályamű a Legénybíró utcai meglévő épületeket a cukrászda kivételével megtartja sőt közösségi ház új funkciójához további vendéglátói egységet bővít. Az új közösségi ház helyét egy L-alakú beépítési formában a tér kellős közepén jelöli ki úgy, hogy annak fő tömege a Zsókavár utca fő vonalára merőlegesen, míg a kapcsolódó épületszárny erre merőlegesen, a Nyírpalota úti buszmegálló irányába áll. Ezzel a megoldással a teret mind funkcionálisan, mind vizuálisan elfogadhatatlanul szétdarabolja, az egyes terület egységek abban az esetben sem képesek egységes publikus térhalmazzá összeállni, ha egyes részeinek kialakítására a pályamű szimpatikus javaslatokat adott. A koncepció hibájából következő-

en a közösségi ház és a Legénybíró utcai épületegyüttes közötti tér nem töltheti be rendeltetését, holott nagysága és geometriája erre elvben alkalmassá tenné. A terv súlyos hibája, hogy a tervezési területen belül kialakított gyalogos felületek hálózata merev struktúrát ad, fontos gyalogos közlekedési és vizuális kapcsolatok hiányoznak, a tervezett létesítményekhez tartozó parkolók biztosítása és az épületek kiszolgálása a pályaműben megoldatlan

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

24. (Postai azonosító: 224769500)

A tervező a jelenlegi helyén bővíti a Községi Házat, mely négy fő tömegből áll: a meglévő Községi Ház, új multifunkcionális nagyterem, üvegpasszázs összekötő elemként, és egy színes összekötő elem. Az új Községi Ház téglalap formájú elemekből áll, ám az egységeknek így is van dinamikája. A Községi Ház mögé parkolót telepít.

A környezetalakítás során meghagyja a jelenlegi fő közlekedési útvonalakat és a zöldfelület nagy részét. A terv fő erénye a zöldfelületi kialakítás. Az „úsztatott Fő tér” koncepció alapján kisebb-nagyobb, ovális formájú zöld felületekkel tagolja a teret. Burkolatba süllyesztett vízarchitektúrát alkalmaz. A 173-as és a 96-os buszmegállónál az ovális formájú zöld felületekhez igazodó szolgáltató egységeket hoz létre.

A Centenárium emlékmű mögé két oldalra nyíló terrasszal kávézót telepít, mellette játszótér és zárható „Süni mesekert”. A játszótérnek közösségszervező fórumot tulajdonít, ahol különféle kor-

osztályok is találkozhatnak. A Tenke emlékkövet a tér középpontjába helyezi át. A terv előnye, hogy megújítva meghagyja a tér ligetes jellegét és jól pozicionálja a Községi Házat, hátránya, hogy a szabadtéri aktivitásokra nem hagy elég felületet.

A közösségi ház programját nem teljes mértékben elégti ki.

A pályaművet a Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

25. (Postai azonosító: 224769411)

Az új közösségi házat a tervezési terület csúcsába, az ÉNy-i sarokba helyezi és mint tereptárgyat fogalmazza meg. Az átlós ellenpontban, az élelmiszerbolttal ugyanígy jár el.

A műleírásban megfogalmazott szándékait nem tudja megvalósítani, ugyanis a két ellenpontban elhelyezett beépítés által bezárt hatalmas térfelületet a kialakult gyalogos vonalak figyelmen kívül hagyásával önkényesen tagolja, az így kialakult területen bár a burkolt felületek aránya összességében megfelelő lenne, de azok elrendezése szét eső a közlekedő felületek vonalvezetése ötletszerű, formalista ekként az igényesnek szánt részelemek nem állhatnak össze egységes rendszerré. A tér két oldalát is szegélyező mindenféle értelmes funkciót nélkülöző hatalmas pergola rendszer a helyszín rajzon sem mutat jól, a valóságban azonban brutálisan uralja a tér egyébként fontos, kitüntetett pontjait.

A tervjavaslat nagyon kevés megmaradó faállományt és tervezett gyepterületet mutat, így a forgalommal terhelt utak felől pormegkötésre is alkalmatlan. Nincs kellő méretű rendezvényterület és e célra javasolt helyek elszakadnak a közösségi háztól.

Az ebben a térrészben elhelyezett közösségi ház kiszolgálása, feltöltése nem megoldott, az épület a pályázó szándéka ellenére nem tud akusztikai szűrő lenni, sőt a forgalomhoz ilyen közel telepített nagyterem megfelelő akusztikai védelme lenne igazán költséges feladat. A tömegformálásban a tömör, sivár külső megjelenés, az előcsarnok árnyékolatlan üvegkockája, és általában a nyugtalan, széteső, darabos formavilág komoly hátrány a tervnek.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

26. (Postai azonosító: 224769442)

A meglévő közösségi házat egyedi módon, fokozatosan, sejtyszerűen kívánja bővíteni, melegséget sugárzó faszerkezetű pavilonokkal egy ligetes szoborparkba ágyazva. Ezzel a javaslattal azonban szöges ellentétben a pályamű a terület többi részével nem bánik ilyen érzékenyen. „Ide tér kell, nem egy újabb park” kiált fel a műszaki leírásban, mely egy koncepcionális tévedés: itt már most egy park van. A fák nagy részét kivágja, az utcák felől egy jelentős méretű, sötétszürke burkolatú (aszfalt?) sávot burkol, a Zsókavár utca felől egy hatalmas, fásítatlan, kétsoros parkolót létesít. A sötétszürke zónán belül egy világos burkolatú, tojásforma, sziget-szerű teret alkot, melyben a túlélő faegyedek már csak dekorációként szolgálnak. A kijelölt rendezvényterület végül nagyon messze kerül a közösségi háztól, mert egy teljesen szervesen és erőszakosan elhelyezett, funkcióval nem megtöltött, formálásában léptéktelen, hosszú, kétszintes pavilonépület ékelődik közé, kitakarva a

meghagyott élelmiszer-áruházat. A me-reven tagolt tér és a rajta elhelyezett épületek valamint a burkolt és a zöldfelületek elhelyezése összességében alkalmatlan arra, hogy a kiírásban szereplő célt vagyis egy több funkcióra alkalmas önmagában is „eseménydús” tér kialakulását lehetővé tegyék.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

27. (Postai azonosító: közönséges postai küldemény)

A szemmel láthatóan befejezetlen pályamű mindenféle településszerkezeti megfontolás hiányában, alapvetően elhibázott területhasználatra tesz javaslatot. Az élelmiszer áruházat és a meglévő közösségi házat megtartja, de ez utóbbi helyet új lendületesen formált, de a tér egésze szempontjából drámaian rossz helyre telepített épületet tervez. Ennek következtében, továbbá mert a Zsókavár utcára merőleges kialakult kereszt tengelyt részben megtartja a tervezési területet indokolatlan mértéken leszűkíti, egyben a legnagyobb zavaró hatást okozó főútvonalak csomópontja felé teljes felületén megnyitja úgy, hogy a meglévő értékes növényállományt szinte teljes egészében kikapcsolja. Az ekként kialakuló sivár, ingerszegény, egyetlen összefüggő hőszigetett való területen a kiírással szöges ellentétben több felületen is pavilonokat hely el, ezzel mintegy biztosítva, hogy a tér használata rendezetlenebb, kaotikusabb és átláthatatlanabb lesz. A pályamű a zöldfelületeket csak időtlen grafikai foltként tartja meg, így voltaképpen minden tekintetben rossz választ ad a kiíró által feltett kérdésekre.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

28. (Postai azonosító: 224769425)

A pályamű a közösségi házat a Legénybíró utcai tér felületre helyezi el oly módon, hogy a meglévő épület mellé (a lebontott ABC áruház helyére) új szárnyat létesít és a z így kialakuló együttest egyetlen hatalmas enyhén lejtős tetőzettel fogja össze. A tér további felületeit önkényesen választott, a kialakult és kívánatos idegen tengelyek mellett a Nyírpalota úttal párhuzamosan merve sávokra tagolja úgy, hogy mind a Nyírpalotai út, mind a Zsókavár utca felől szinte teljes hosszában szinte földszintes, meredek rézsűkkel „megtámasztott” épületfalat emel. Ennek következtében a teret a nélkül vágja el a környező lakóterült szomszédsági egységeitől, hogy biztosítaná a belső tér megfelelő védelmét.

A tér funkcionális tagolása ötletszerű és zavaros, a pályamű nem fordít figyelmet a téren álló épületek kiszolgálásra, így még a jelenleg meglévónél is zavarosabb a határoló utaknál rendkívül kedvezőtlen térfalszerű megjelenést hoz létre. A Nyírpalota utca felől létesített vendéglátó egységek teraszait az út nagy dinamikájú forgalma káros hatásainak kitett oldalra helyezi, ami nemcsak érthetetlen, de elfogadhatatlan is, a pályamű nem hoz létre használható rendezvényteret az egyetlen egybe függő burkolt felület kellemtlenül elszakad a közösségi háztól, az épület előtt húzódó széles gyalogos kereszt-tengely a rendezvények befogadására alkalmatlan. A pályamű kivételesen finom és érzékeny grafikai feldolgozása sem feledteti a terv

alapvetően elhibázott koncepcióját, mely alkalmatlan a kiírásban megfogalmazott célok elérésére.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

29. (Postai azonosító: 224769487)

A pályázó a meglévő közösségi házat elbontja, helyén egy új épületet épít, amelyet a megmaradó élelmiszer-áruházszal együtt kíván közösségi funkciókkal felruházni. A teret két nagy zöldfelületi tömbre bontja, a burkolt felületeket a Nyírpalota út felőli buszmegálló környéke helyezi, illetve az új közösségi házra szervezett egyenes tengelyvonal mentén alakítja ki. A zöldfelületi tömböket kívülről, a Nyírpalota és a Zsókavár utca felől üzletsorral keretezi.

A terv előnye az átlátható, tiszta nagy tömbök, épületegyüttes kialakítása, le-tisztultsága, valamint a szándék, hogy a rendezvényter és a pihenőtér együttes megoldására törekszik. A pályamű „ter-szervezőnek” szánt elemei ugyanakkor alapvetően elhibáztottak, a tervezési területet keretező üzletsor a kívül elhaladók számára nyitott, azonban a park felé az üzletsorok hátsó homlokzata nyílik, igen kedvezőtlenül, ráadásul figyelmet sem fordítva arra, hogy még az ilyen kisebb kereskedelmi egységek forgalma is megoldást igényel különösen egy publikus használható szánt fő-tér esetében. A Kiíró nem kívánja a kereskedelmi funkciókat bővíteni, a számtalan üzlet kialakítása ezért nem kívánatos, az épített térfal ráadásul céltalanul és félvezetően kinyúlik a Nyírpalota út Zsókavár utca találkozásának zöld csücskére, a kanyarodó autók

ez alatt hajthatnának át. A Nyírpalota úti és a Zsókavár úti buszmegállók nagy gyalogos forgalmának áramlását nem oldja meg. A kialakított két nagy zöldfelületi tömb lehetőséget ad a meglévő fák megtartására, azonban a pályázó nem töltötte meg tartalommal ezt a két nagy tömböt. A terület tömegrendezvények megtartására alkalmas, rekreációs funkcióját azonban ebben a formában nem tudja betölteni. A két egymással párhuzamos széles sávban megtartott zöldfelületi egység között visszamaradó burkolt felület sem nagyságát, sem geometriáját tekintve nem alkalmas a rendezvényterület funkciójára különösen figyelembe véve azt is, hogy két fő út buszmegálló közötti gyalogos kapcsolat csak és kizárólag ezen a burkolt felületen keresztül biztosítható.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

30. (Postai azonosító: 224769495)

A pályamű az ABC áruházat és a közösségi házat is megtartja, ez utóbbit a lebontott cukrászda helyén új szárnnal nagyból kétszerese területre bővíti. A tér tagolására „többrétegű” javaslatot tesz, amennyiben a rendezvény teret a Nyírpalota úti buszmegálló és a közösségi ház közötti széles burkolt sávban helyezi el, míg ennek kétoldalában a zöldfelületek magassági megmozgatása mellett kisebb pihenő és séta területeket alakít ki. Ezek elrendezése azonban rendkívül merev a burkolt és zöldfelületek geometriája logikátlan a tér használata ennek következtében széteső. „Második réteggént” a tér szinte teljes felültét egy magas vezetésű hullámváz kolonád sorral próbálja

koronázni, melyet két ellentétes pontján kényszeredett geometriájú, ekként funkcionálisan megoldatlan épületelemekkel egészít ki. A kolonád javasolt kialakítása a tér vizuális tagolására épp úgy alkalmatlan, mind az árnyékvetésre és az esővédelemre.

A közösségi ház ugyan karakteres, de unalmas gesztusa, sematikus építészeti megoldásai inkább az étel-miszer-áruházzal hangulatot adják, mint a lakótelep közösségének aktivitási helyét.

Jó elgondolás, erőten megvalósítás.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

31. (Postai azonosító: 00 63771376)

A pályázó régi helyéről a tér középső részére helyezi át a Községi Házat Előtte széles „Fő tér sétány” húzódik, a Zsókavár utca – Nyírpalota utcai kereszteződésnél illetve a Zsókavár utcánál játékeret létesít, utóbbinál szánkódombbal. A közösségi ház jelenlegi helyén, illetve a cukrászda és a Profi ABC vonalában közösségi kertet és üvegházat telepít. Az ABC jövőbeni működését „Fair Trade” formában az üvegházban képzelel el. A téren körbevezető futópálya, (mely egyben körút) a sportolóknak lehet, hogy praktikus, de forgalmas utak mentén kimondottan kedvezőtlen, egészségére ártalmas lenne. A téren átkelőket zavarja a körút, és nem segíti őket a közösségi ház körüli szerteágazó kis gyalogutak labirintusa sem.

Az új közösségi ház szoborszerű elhelyezése következtében eltűnő szerepet kap a központi elhelyezéssel (rontja a tér összképét), kényelmetlenné válik a közlekedés a két buszmegálló között. A

közösségi kert valóban közösségformáló funkciót tölthet be, de nem a városrész központi terén, Újpalotán erre sokkal jobb helyeket lehet találni. A pályamű környezetalakítási javaslata összességében elhibázott, mivel az önkényesen elhelyezett, a tér döntő részét pókhálószerűen átszövő úthálózat elemei strukturálatlanok, ekként alkalmatlanok arra, hogy a téren önálló identitású térrészeket határoljanak le illetve a gyalogos forgalmat adekvát módon szervezzék. A tér fókuszában elhelyezett közösségi ház kétségtelenül igényes építészeti attitűdjé ellenére nem alkalmas arra, hogy a tér szervezőjévé váljon, a fogadó tér és a földszinti cukrászda kiállító tér valamennyi főhelyiségét az emeleti szintekre helyezi így az épület használata indokolatlan módon elválik attól a tértől, mellyel egyébként szervezet egységben kellene együtt élnie.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

32. (Postai azonosító: 91 35021432)

A pályamű az étel-miszer áruházzal és a cukrászda megtartása mellett az új közösségi házzal a meglévő épület helyén egy a tér közepe felé benyúló, többszörösen tördelt konfigurációjú épületben javasolja megvalósítani. A tér teljes területét két önkényesen meghatározott három nagyobb egységre tagolja, melyek körül a két szélsőt jellemzően zöldfelületként javasolja megtartani, ám ennek részleteit egyáltalán nem fejti ki. A középső tér részt rendezvény térként definiálja, melyhez a Legénybíró utcai oldalon egy burkolt térbővületet alakít ki, ám az így létrejövő a burkolat nagyságát tekintve

egyébként megfelelő terület nem látszik alkalmasnak a tér egész működését szervező, egyben a nagyobb rendezvényeket befogadó központi tér céljára. A pályamű jellemzően a közösségi ház kialakítására és építészeti megformálásra koncentrált ezért a kiírásban szereplő követelményeknek csak részben képes megfelelni.

Építészeti megoldásai ennek ellenére nem meggyőzőek. A javasolt épület nem hordoz olyan építészeti többletet, mely a környező beépítésektől elütő, a Kiíró által elvárt önálló arculatot valószínűleg meg.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

33. (Postai azonosító: 00 64344658)

A Pályamű fő gondolata a HÍD-szerű Községi ház, amely egy U alakot formáló dombra ül. Így a tér és a Nyírpalota úttal párhuzamosan elhelyezett felemelt Községi ház alatti tér szabadon fut ki a buszmegállók öbléhez tartozó térhez. Az átfutó tér keretezését egységesen zöld dombok adják. A dombok alatt esetenként nagyobb alapterületű üzlettel. Ez az egységes gondolat: a dombbal keretezett, és a HÍD-dal megnyitott tér a belső használat szempontjából akár előnyös is lehetne. Ennek ellenére éppen ez a nagyon erős koncepció a hátránya a megoldásnak. A dombszerű tájépítészeti megoldás a meglévő fákat nem veszi figyelembe, a zöldfelületek a ferde síkokon változatosan kialakíthatóak lennének, de fenntartásuk nehezen biztosítható.

A bemutatott építészeti megoldások a zöld mögé bújva sem adnak új arculatot a térnek. A domb alá tervezett épületek nem jól felelnek meg a funkcionális

követelményeknek. A HÍD-szerű épületmegoldás előnye az, hogy kapuzatot biztosít a Nyírpalota útra, egyben ez a hátránya is, hiszen a tértől felemelt funkciók nem biztosítanak megfelelő kapcsolatot a rendezvényter eseményeihez, illetve kiszolgálásához. A téren található funkciók elvben sokrétűek lehetnek, és a ferde síkú felületek is sokféle rekreációs lehetőséget nyújthatnak, mégis leszűkítik a megoldásokat. A terven bemutatott események és pihenőfunkciók választéka nem gazdagítja megfelelően a Fő tér eddigi szerepét. A felszín szintbeli változtatásaival jelentős többletköltségek keletkeznek, viszont a rendkívül szegényes kerti, utcai bútorzat hiánya kissé mérsékli.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

34. (Postai azonosító: 224769575)

A környező koordináta-rendszerhez igazodó, a hagyományos városi tér klaszrikus elemeit fel használó tervjavaslat a terület súlypontjába helyezett főteret „L” alakban zárja kelet és dél felől, míg a forgalmas utak felől zöldsávokkal, enyhe dombbal védi. Megtartja a közösségi házat, lebontva a cukrászdát, azt oldalra és előre is bővíti. Kis épületközzel az étel-miszeráruházzal megtartja, de hibás és jogilag erősen vitatható módon közvetlenül eléépít, egyszerre próbálja a boltot integrálni és a tér felőli látványból kiküszöbölni.

Mindezeket a bővítéseket egy független fedett árkádsorral látja el a tér felé, ami a mezőnyben bemutatott árkádok közül a legjobb megoldás.

Sajnos az éléépítések indokolatlanul megnövelik és egyben betolják a beépítést a tér felé, amikor az nyugodtan és problémamentesen maradhatna a közösségi ház vagy legalább a Zsókavár utcai sávház vonalában, sőt a hátsó homlokzatok is egy vonalba tudnának kerülni.

Délről a területet jó ötlettel zárja, a főként fedett nyitott előtető alatti vendéglátó funkcióval, mely az előtte elterülő, de kissé túlméretezett rendezvényteren az árnyékos elhelyezéssel helyénvaló javaslat. Formai szempontból a legjobban zárja a déli beépítést az ilyen jellegű beépítések közül, terepbe leforduló kapuzatot képezve a buszmegálló felől.

Szintén jó ötlet a terület „csúcsába” tervezett enyhe domb, a messziről már jól érzékelhető digitális pengefalakkkal, a domb tér felőli részén jól megkomponált lelatóval. Az ötlet hátránya, hogy létesítéséhez az itt lévő fák kivágandók és a „vizuális jel” érzékelése érdekében nem is igazán telepíthetők a dombra. Általánosan a zöldfelület a rendezvényter rovására lehetne nagyobb.

A jó ötleteket tartalmazó terv hátránya, hogy belső arányai a fent említettek alapján módosításra szorulnak, de szintén a fent említett ötletgazdag javaslataiért a pályaművet a Bíráló Bizottság 1.200.000 –Ft-os III. díjban részesítette.

35. (Postai azonosító: 224769535)

A pályamű a tervezési területen lévő valamennyi épületet elbontja és helyette a Legénybíró védett területen új közösségi házzal javasol, mely a zöldbe ágyazottan a teljes délnyugati védett területet kitölti. A fogadó teret a Zsókavár utcára merőleges, kialakult gyalogos főtengety térbővülékként alakítja ki. A teret ennek peremén három nagy egységre bontja, melyben

a középső, dominánsan zöldfelületekként kialakított, hatalmas szabályos téglalapmezőt tekintve rendezvényternek, melyen belül az időnyjellegű nagy és kis színpadot is elhelyezi. A Zsókavár u. – Nyírpalota út által harmadik tér-részen számos közösségi funkciót, így szabadtéri kialakító teret, játszóteret, valamint alkalmi vásártér alakít ki úgy, hogy a térben átlósan beálló, földszintes vendéglátó épületsort helyez. A terv térszervezése a merev logikai rend ellenére ellentmondásos, hiszen az egyébként intim környezetet igénylő funkciókat a környezeti hatásoknak leginkább kitett, a forgalmas útvonalak között létesített burkolt térre koncentrálja. A túlzottan kemény eszközökkel tagolt tér ennek következtében úgy esik szét elemekre, hogy esély sincs az egyes funkcionális egységek vázlatos együttélésére. Az egyes részleteiben igényes eszközökkel feldolgozott terv ennek következtében nem ad esélyt egy valódi közösségi fő tér kialakulására.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

36. (Postai azonosító: 91 36552737)

Az „Újpalota zöld szíve” projekt egyszintes, kiterjedt alapterületű Községi Házat tervez, mely a mostani helyen bővül, de bekebelezi a Stop presszó környékét is a Zsókavár utca mentén. A Községi Ház két részének központjában a szelektív víz- és fűtővíz tornya attraktív megoldás, de nincs igazi funkciója.

A pályamű a meglévő zöldterületek jelentős részének megtartásával számol, ám a közösségi ház homlokzatának vonalában ültetett átlós gyalogos főtengety-

től a Nyírpalota út felé eső részt sugarszerűs belső úthálózattal, indokolatlanul formalista módon szervezi úgy, hogy javasolt gyalogos tengelyek egy része vagy a semmiből vezet a tér fókuszába (ilyen a főutak kereszteződésétől vezetett északi főtengety), vagy „így jött ki” a lapon az étel-miszer áruházzal melletti járda sarok pontjára mutat. A terv súlyos koncepcionális ellentmondása, hogy miközben a közösségi házzal egy összefogott térben romantikusan szétszórt elemek laza halmozaként kezelik és az épület tetőzetét is enyhén hullámozó felülettel oldja meg, addig szabadtéri építészeti megoldásait indokolatlanul merev a tér kialakult használatától idegen struktúrát építenek. A közösségi ház egyedinek szánt építészeti megformálása nem párosul az alkalmazott elemek megvalósítható megoldásával. A szanaszét szórt üveg félgömbök alá rajzolt, a rendelkezésre álló teret teljesen kitöltő fák az ötlet szintjén is elfogadhatatlanok. Összességében a pályamű bár nagyon erős vizuális gondolatra épül, de olyan erős, a környezet adottságaitól idegen építészeti kompozíciót mutat be, mely a Bíráló Bizottság álláspontja szerint alkalmatlan arra, hogy egy valós megoldás alapjaként értelmezhető legyen.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

37. (Postai azonosító: 00 64428068)

Jelentős részben érintetlenül hagyja a Főteret, csupán a Zsókavár utca felé nyíló rombusz alakú területet tervez szabadtéri programokra, két szélén pavilonosorokkal. Meghagyja a zöld terület jelentős részét, ezzel lemond az átfogó környezetalakít-

tásról. A szabadtéri aktivitásokra kevés hely jut. A Centenárium emlékművet beteszi a tér központjába. A Községi Ház a Profi ABC felé bővül. A jelenlegi épület nagyterme képezné az új ház „magját”, szabadtere a jelenlegi cukrászdára és környékére terjed. A pályázó elképzelése szerint rossz idő esetén itt lehet megtartani az Újpalotai Napokat, mivel mobil fedővel ellátható. Ez tévedés, a hely kicsi az említett rendezvényre. Téli időszakban ezen a területen működne a jégpálya.

Noha a pályamű viszonylag egyszerűen megvalósítható és összességében gazdaságosnak tekinthető megoldást kínál, lényegében egyetlen olyan építészeti vagy környezetrendezési javaslatot sem fogalmaz meg, mely a jelenlegihez képest érdemi funkcionális, vizuális vagy spirituális többletet eredményezne, vagyis túl azon, hogy a lehető legegyszerűbb eszközökkel, ám egyes részleteit tekintve vitatható módon „felmondja a leckét” voltaképpen nem oldja meg a tér jelenlegi problémáját. A pályamű adós maradt az egyébként nagy arányban megőrzött zöldfelületek differenciált használatára vonatkozó javaslattal is.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

38. (Postai azonosító: 91 35181545)

A pályamű a szövegben az ökológiai gondolkodást tüzi ki, a tér és kapcsolatainak fő irányait pedig a környezetben meghatározó nagyforgalmú utakon túlvezetve, a lakótelep más szegmensei felé jelöli ki.

A határozottan felrajzolt – és a valószínűleg nem működő – gyalogos forgalmi

áramlások a terven inkább a szétföredettséget eredményezték. A 4 forgalmi sávon és villamossíneken vagy zöldsávon keresztül haladó zebrákkal biztosított gyalogos forgalmi helyzet lehetővé teszi a tér megfelelő és vonzó gyalogos-felületeinek forgalmát, vagyis nem lesz elhagyatott tér egyik napszakban sem. Ennek ellenére ezt a személyforgalmi áramlást a terven egy megemelt gyalogos és kerékpárközlekedésre alkalmas rámparendszerrel oldja meg. Kétségtelen, hogy az akadálymentes személyforgalmat így is lehet biztosítani, azonban ezek a megemelt szalag-szerű gyalogosfelületek látványban nem megoldottak (és a tervezési területen is jóval túlfutnak), költségük okán pedig megvalósíthatatlanok, illetve nem fenntarthatóak.

Fentiek alapján a terv érdemben nem tudta használni a „tengely” gondolatokat, a teret lencsékkel tagolja funkcionális elemekre, miközben a növényzetet a meg-lévő épületre is ráhúzza – közösségi kert formájában. Az épület különböző funkcióinak szervezése kedvező, a környezetalakítás és a tér azonban – ideértve a megemelt gyalogos felületeket – széteső lett.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

40. (Postai azonosító: 00 69335730)

Több olyan terv is született, amely a teret elzárja a zavaró és hangos, forgalommal terhelt környezettől. Ezek közé tartozik ez a terv is. Ennek a megoldásnak azonban az a legfőbb hátránya, hogy nem tudta eldönteni, hogy a forgalmi helyzetre milyen megoldást javasoljon, illetve a tér túlbonyolításával zavaró össz-

képet alakít ki, a különböző stíluselemek szinte szétszedik a teret. Az elemző lapon bemutatott forgalmi helyzetek a valós helyzet megfigyelésén alapulnak, a meglevő növénystruktúra vizsgálata is segítette az alkotókat. A jó megoldás azonban mégsem ezen a pályázaton született meg. Hiába választotta ki a jelenlegi faház (Stop-presszó) helyét az egyik fő funkció számára – éppen a meglevő növényzet védelmében, a sülyesztett térrel és nagyon hangsúlyos ovális formálással létrehozott épület idegenként mutatja a hátát a Zsókavár utcai átalakulóban lévő városközpontnak.

A terven nagy számban mutat be olyan kültéri sport- és játszóeszközöket, amelyek valóban életet adnak egy parknak. A különböző centrális térszegmensek elvben alkalmasak lehetnének akár elváló funkciók befogadására, akár különböző korcsoportok számára. A Közösségi Ház főbejáratának kialakítása többpólusú centrális térsor egymáshoz való viszonya és a külső kapcsolatok felé különböző – hullámnzó – magasságban emelkedő térfal a teret elzárja a környezettől.

A pályamű furcsasága az, hogy a műleírásban részletesen kidolgozott SWOT-analízis ellenére a megoldások során a szövegben felvetett kérdésekre adott építészeti és szabadtérépítészeti megoldások nem alkalmasak a pályázatban adott program befogadására. A műleírás további értékelhető és érdekes elemeket ismertet, a pályázat legsikeresebb része talán éppen ez a szöveges értékelő munka. A tervlapok azonban ezzel nincsenek összhangban.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

42. (Postai azonosító: 91 35021155)

A pályamű a tér lehatárolását tűzte ki célul. Ennek érdekében a forgalmas és zajos Zsókavár utca felé emeli meg a teret, illetve a jelenlegi Közösségi ház és Profi áruház fölé borít egy vasbeton leplet, melyet nagy vastagságú földtakaróval borítva két irányban dombbal keretezi a dél felé eső teret. A Zsókavár utca felőli sávon egybefüggő dombban kialakult „lencsében” helyezi el a Pályázó a Közösségi ház tereit a Zsókavár utca felé egységes üveghomlokzatot létrehozva.

Az egyszerű térszervezés már inkább túlságosan egyszerűsítettnek tekinthető, hiszen a déli és nyugati tájolású lankakon kívüli terület egységesen keskeny csíkokkal szabdalt – grafikailag szépen feldolgozott – burkolt, vízes sávval fedett, növénytávval érezett egyébként egynemű burkolt felületként marad. A Zsókavár-Nyírlapota út sarokban kialakuló részt a terve nem tudja kezelni, a faállomány kiirtása mellett az itt kezdődő lanka elbizonytalanítja a sarkot – sem lezárást sem nyitást nem ad. A rendezvényter megfelelően méretezett, a vizes felületek több helyen (sávokban) való megjelentetése változatos látványt és a nagyobb számú látogató esetében intimebb térhasználatot biztosít.

A területen található – nagy részben megtartható – illetve értékesnek tekinthető faállományt a pályázó csak a burkolt felületre eső részen tartja meg. A növényzettel borított lankákra ilyen vegetáció nem lenne áttelepíthető. A terv azonban nem is erre halad, mert a városi tér színfoltjaként éppen városban nem szokásos növényfelületeket tervez (repce, levendula, napraforgó táblák stb.). A burkolt felületek sávos kialakítása a megtartható növényzet számára kedvező keretet ad – viszonylag szabadon lehet megválasztani

a megtartandó és burkolt felületek helyét. A domb alatti funkciósor megközelítése a Zsókavár utca felől és a tér felől is részben megoldott. A lencsében szabadon úszó belső funkciók megvilágítása a dombot áttörő fényhengerek segítségével történhetne, azonban az alapötleten kívül a terv sok kérdést nyitva tart. A domb alá rejtett épület kevés kapcsolódási pontot ad a térhez, ez a legnagyobb hiányossága a tervnek. A finom részletek, és grafikailag szépen bemutatott helyszínrajz az alapötletet jól hangsúlyozza, a többi tervrészlet azonban elnagyolt és kevésbé átgondolt.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

43. (Postai azonosító: 00 67569612)

A Pályázó a jelenlegi Közösségi ház déli irányú (az elbontandó cukrászda helyét igénybe véve a nagy belmagasságú előadóterem számára) bővítésével, és emelet ráépítésével oldja meg a Közösségi ház funkcióját. Az élelmiszer áruház és a Közösségi ház így egységes térfalat ad a Legénybíró utca minden szakasza felé. A beépítetlenül maradó tér diagonálisan – a jelenlegi forgalmi irányokhoz alkalmazkodó – szerveződő gyalogos felület hálózata kijelöli a burkolt rendezvénytere és az ideiglenes létesítményekhez szükséges területsávokat. A gyalogos felületek között létrejövő parkok azonban esetlegesen használhatók, és nem jelentenek előrelépést a térhasználatban.

A növényzettel kapcsolatban a Műleírás kifejezetten a meglevő növényzet megtartását, és cserjékkel való kiegészítését, illetve a cserjefelület fölött átláthatóvá tett parkot tűz ki célul. A Kiíró azonban

ennél többet várt el a Pályázóktól.

A Közösségi ház bővítésének lehetőségei irányai jó alapvetések, a Profi élelmiszerbolt „homlokzatosítása” és használható funkcióval való ellátása elfogadható gondolat, de a Pályázónak ezen túl nem volt értékelhető mondanivalója az épületekkel kapcsolatban. Az ábrázolás és a feldolgozás módja sem tekinthető kifejezőnek és korszerűnek.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

44. (Postai azonosító: 00 67439556)

A tablók címeiként megfogalmazott gondolatfutamok mentén a pályamű a jelenlegi térre egy erős Jell (kereszt alakú burkolati elem) és egy Kubus (közösségi ház) elhelyezésével adja meg választát. A tér egyebekben nem változik, csak a műszakilag is leromlott állapotú közterületen álló pavilonok bontásával szabaddítja meg a teret az entrópia végtermékeitől – a szétesett funkcióktól. A belső szerkezeti rendszer változatlan, a Jel uralja a sikot és Kubus a teret uralja. A burkolt felületek növelésével alakítja ki a rendezvényteret. Az az etikai kérdés, hogy a napi használatú „profán” tér szakrális szimbólummal való ellátása egy közlekedési felületen a hívóban – de akár a nem hívóban is – milyen érzést kelt, láthatóan nem merült fel a Pályázóban.

Ezen a területen a téren nem történik beavatkozás, az Entrópia (szétesés) és a Misszió nem következnek egymásból semmilyen síkon. Az ábrázolt építészeti és szerkezeti megoldások ugyanúgy az ötletek – vagy inkább geg-ek – szintjén maradnak, mint a tér egészére vonatkozó

javaslat. A tervlapok minden eleme felkavaró, a kialakított tér és a helyszín ellentmondása feloldhatatlan.

Az erős konceptualításra törekvő pályázat a KÜLDETÉS, ENTRÓPIA, UTÓPIA, VÁGYÓDÁS, MISSZIÓ, HIVATÁS fejezetekben részben provokatív részben misztikus idézeteket tartalmazó felvetései még ötletpályázat szintjén sem állják meg a helyüket.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

45. (Postai azonosító: 93 65075366)

A pályamű szerzői a feladatot elsősorban építészeti kérdésnek tekintették és településszerkezeti, városi kapcsolatokkal nem, illetve csak elhibázott megoldásokkal foglalkoztak. A pályamű megtartja az élelmiszer áruházat és a jelenlegi kultúrházat civil szervezetek házáként hasznosítja, a lebontott cukrászda helyén viszont egy uszodát létesít, mely a programban nem szerepelt és a környező térségben a létesítmény elhelyezése már megoldott. Az új közösségi házat a Zsókavár utcai buszmegálló elé, a Spirál üzletházzal szemben helyezi el mégpedig oly módon, hogy a három ponton letámasztott épületet felemeli, és egy hatalmas fedett teret („száját”) létesít, amely a tér belseje (a nagy rendezvények tere) felé nyitott. A fedett-nyitott – a treptől egy szintnyivel lesüllyeszti – rendezvényteret télen korszolapályának, nyáron egyéb rendezvényekre használja. A két szintnyi magasságba emelt (a nagyszínpadot, a nézőteret és a kisebb tereket magába foglaló) felépítmény a tervező szándéka szerint „lebegne” a tér felett, de súlyos építészeti

elemeivel inkább nyomasztóan hat ezen a ponton.

Magával a térstruktúrával a pályamű nem törődik, a be nem épített terület javasolt tagolása ötletszerű, átgondolatlan, és bár kapcsolatot kíván teremteni a Zsókavár utca túloldalán lévő beépítéssel, a Spirál üzletházból vezetett gyalogoshíd „fogadására” nem ad megfelelő javaslatot. A nagyvonalúnak szánt építészeti megoldás helyességének igazolásával, a túlméretezett rendezvényter és az épített, valamint a természetes elemek összhangjának megteremtésével a terv adós maradt.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

46. (Postai azonosító: 224769195)

A pályázó valószínűleg a feladat teljes félreértelmezése következtében a jelenlegi kultúrházat szerkezetig visszabontja és annak helyén üvegházat hoz létre, a lebontott cukrászda helyén kiskerteket, melyeket egy üvegházba fog össze és megtartja az élelmiszer áruházat is. Az így elvesztett funkció helyett új közösségi házat létesít a Nyírlapota utcai oldalon, ám az út közvetlen közelébe elhelyezett, hosszan elnyúló emeletes épület minden létező településszerkezeti kapcsolatot, a tér kiépített és „kitaposott”, használt átjáró-felületét elépíti, ráadásul az épület környezetében nem hoz létre közösségi teret, a tervben rendezvényter egyáltalán nem szerepel. A meglevő növényeket ugyan ábrázolja a terven, az azonban egyáltalán nem derül ki, hogy a köztük lévő területek gyepes felületként maradnak meg, vagy pedig burkolt felületek lesznek. A javasolt megoldás szerint a tervezési

terület teljesen strukturálatlan, a téren elhelyezett épületek között semmiféle funkcionális kapcsolat nincs, vizuálisan pedig nem – a tervező szándéka szerinti – „feszültséget”, hanem inkább zavart okoz az épületek elhelyezése. A Zsókavár utcától induló (az élelmiszerbolt bejárata felé vezető) sétánnyal párhuzamosan egy új hosszan elnyúló földszintes épületet létesít klubházzal, trafikkkal, pékséggel és egy cukrászdával, de ez az épület a beépítettséget és a tér felhasználását tovább rontja, hiszen az épületek a területen ilyen módon teljesen „szétesnek” és úgy tagolják a területet, hogy bár az épület egyes elemei között átlátás biztosított, de teljes értékű vizuális kapcsolat a téren belül nem valósul meg. A pályamű a környező településszerkezeti egységekkel való kapcsolatot egyáltalán nem vizsgálja, az épületek gazdasági kiszolgálása és parkolása teljesen megoldatlan, ekként a javasolt térhasználat működőképességének igazolásával a szerző adós maradt.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

47. (Postai azonosító: 224769460)

A pályamű a meglevő élelmiszer áruházat megtartja, minden más építményt lebont a területen. A jelenlegi kultúrház, illetve a cukrászda helyén új beépítésként áthelyezett könyvtár és tudásközpont javasol elhelyezni, melyet egy nagyobb parkolóval szolgál ki. Az ekként visszamaradó területet gyakorlatilag egyetlen nagy, a terület peremét követő gyűrűvel veszi körül, mely hol csak burkolatban jelenik meg a terepszinten, hol pedig rámpákkal „indítva” épületekben folytatódik, vagyis meg-

lehetősen hosszú szakaszokon (jellemzően a Zsókavár, illetve a Nyírpalota utcai oldalon) „épület-falként” jelenik meg. A terv ebben az épületfalban pótolja vissza a területen lebontott pavilonokat, ám az nem derül ki, hogy ezek kiszolgálása, illetve a vásárlói közönség-forgalom fogadása melyik oldalról történne. A téren belül egyetlen helyen – a két jelenlegi buszmegálló közötti gyalogút kiszélesítésével – javasol nagyobb, de a tervezési terület területéhez képest alulméretezett burkolt felületet (rendezvényteret) létesíteni.

A közösségi házat ettől északra, a Zsókavár és a Nyírpalota utca sarkára helyezi, ám az egyébként más helyen talán megfelelő és szellemes, nivós megoldásnak mutatkozó beépítés ezen a helyen megoldhatatlannak tűnik, hiszen az előadóterem kivételével minden más funkciót egy nagy, fedett tér alá zsúfol be. Az élelmiszerbolt és a tudásközpont kivételével valamennyi tervezett épület és építmény kiszolgálása megoldatlan, mely legsúlyosabb az új közösségi ház esetében, melynek sem a parkolója, sem a kiszolgáló kapcsolata nincs megoldva. A zöldterületből egyedül a rendezvénytér és teret keretező gyűrű közötti zöldfelület marad meg, de ez a felület is strukturálatlan, a megtartott fasorok közötti gyalogos vonal kivételével ötletszerű. A pályamű legsúlyosabb ellentmondása az, hogy miközben a tervezési terület jelentős részét szegélyező épített gyűrű a tér akusztikai védelmét nem tudja megoldani, a főtérrnek a környező területek felőli látványát, feltárulását indokolatlan mértékben korlátozza.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

48. (Postai azonosító: 224769513)

A pályázó a tér helyzetének és közlekedési kapcsolatainak elemzése után a felvetett kérdésre elemeiben talán szimpatikus, mégis kifogásolható megoldásokat javasol. Az új Községi ház épületét oly módon helyezi el, hogy a Nyírpalota – Zsókavár utak buszmegállóihoz tartozó gyalogos felülethez alkalmazkodva, hogy az épület a meghatározó forgami irányok felé bütühomlokzatot ad, és a szabadon álló elhelyezés ellenére az épületnek csupán egy homlokzata marad. Ezzel az épület körül lszakadó területeket hoz létre, és éppen azok a felületek lesznek leszakadókak, amelyek a két fő út felé kellene hogy látványosa elemként alakuljanak át.

A tér középső mezője Zsókavár út felé napozódombként emelkedik – alatta üzletfunkciót adva, ami a térre való rálátást (igaz a zajterhelést is) gátolja. A Napozódomb aljában kialakuló főtér kapcsolata az új Községi házzal bizonytalan, az alaprajzok és az épület kialakítása sem segíti a funkciók pozitív együttes hatását. A jelenlegi Községi ház bontásával nyert teret rendezvénytérrként hasznosítja.

A meglevő, és épületekkel illetve szánkódombbal nem megbolygatott területen a meglevő fákat nagyrészt megtartja, kazettás rendszerű burkolatlan felületekben, ami lehetővé teszi, hogy a nagy, egyben burkolt rendezvénytér feloldódjon a ligetben. Az építészeti megoldásokat fenntarthatósági elemzéssel egészíti ki, az épület építészeti karaktere mégsem kiemelkedő.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

49. (Postai azonosító: 224769456)

A pályázó az épületet a terület délnyugati végében helyezi el. Jobb oldalon fedett átjáró köti össze a külön épületben elhelyezett kávézóval. Ez az L-alakú beépítési forma rögtön megteremti azt az kisebb intim teret, mely az egész koncepció szervezőelemévé tud válni. Az átjáró térbelileg lehatárolja, de egyben össze is kapcsolja az elbontott ABC áruház és közösségi ház helyén létesített parkolóval. A tér és a közösségi ház együtteséhez a másik oldalról csatlakozik a Zsókavár utcára merőleges nagy rendezvénytér, melynek az utca felé eső véget megtartott és új telepítésű facsoport védi. A terület hegyesszögű végében az együttesről kissé leszakadó pihenőparkot hoz létre, melynek funkciójára nem ad értékelhető javaslatot. Az indokolatlanul túlméretezett rendezvénytér, mely a területen átmenő gyalogosforgalmat is levezeti és összekapcsolja a közösségi ház előtti térrel. A két tér együttesen az épülethez hasonlóan egy L-alakú térrendszert alkot, mely az itt szervezett rendezvények nagyságára rugalmasan tud reagálni. Kisebb rendezvények csak a közösségi ház előtti teret használják, résztvevők számának növekedésével az esemény kiköltözik a nagyobb térre, és a kisebbik teret mint a nagyobb tér bővületét tudja hasznosítani. A közösségi ház racionálisam formált jól használható, flexibilis tér-együttes, homlokzati megjelenését elegancia jellemzi.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 800.000 –Ft-os kiemelt megvételben részesítette.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 800.000 –Ft-os kiemelt megvételben részesítette.

50. (Postai azonosító: 224769589)

A Pályázó a Nyírpalota – Zsókavár utcák által létrehozott térsarokba felemelkedő felületet tervez, ezzel az egész területet

átadja a gyalogosoknak. Így az origami-szerűen fokozatosan felgyűrődő lemez-szegmensek alá kerül a közösségi ház. Ennek ez elrendezésnek az lehetne az előnye, hogy a lakótelep fő útjainak mellett homlokzatot mutat. Ez az előny egyben a hátrány is, hiszen ezek a homlokzatok két buszmegállót tüntetnek ki.

A gyalogosforgalom átértékelése, egyes forgalmi elemek „átterelése” a Községi ház domb alá kerülő épületrészébe súlyos üzemeltetési gondokat vetnek fel.

A meglevő és megmaradó jelenlegi Községi Ház és az élelmiszerüzlet közötti tér maradvány szerű felhasználása – jégpálya/vízfelület/rendezvénytér – kedvezőtlen.

A meglevő faállomány a tervezett építési munkák miatt csak a tér középső szegmensében marad meg. A Községi ház bejáratainak iránya és elhelyezése miatt a Ház és Rendezvénytér kapcsolata esetleges. A színes kertészeti jellegű megoldások a lakótelepen természetesen jó megoldások lehetnek, azonban ez a fajta térplasztikával egybekötött zöldfelületi megoldás inkább valamelyik belső lakótelepi öbölben lennének megoldhatók. A nagyforgalmú tér és rendezvénytér esetében sajnos irreális megoldás. A jégpálya javasolt telepítési helye hibás, hiszen a lakóépületek közvetlen közelébe javasolja a pályázó. Ugyanitt jeleníti meg a nyilvános WC csoportot is.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

51. (Postai azonosító: 224769527)

A pályamű a jelenlegi helyzetre tesz egy rendeztebb kialakítási javaslatot. Az új épületet nem önállóan, hanem a meglevő Községi házzal együttműködő, ahhoz egy nyitott térrel kapcsolódó kiemelkedő kubusként helyezi el. A jelenlegi térszerkezet megmarad, új térfal csak az elbontandó cukrászda helyén emelkedik. Az eddig átlós irányokban kialakult gyalogosfelületeket széttöredezve, de egységes raszterbe szervezve próbálja megtartani. A kazettás burkolt és zöld felületek lát szólag egységes képet adnak, azonban éppen a buszmegállók közötti jelentős forgalmat viszi ki a térből. A tervezett új funkcióra bemutatott elemzés jó, azonban a tér új arculatát nem határozza meg. Téli üzemeltetés során a jégpálya Legénybíró utcai házhoz közel kerül telepítésre, ami működtethetetlen.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

52. (Postai azonosító: 224769439)

A pályamű határozottan szakít a környező lakótelepi beépítés szigorú szerkesztési rendszerével, helyette mind az épületek, mind a szabadterépítészeti elemek megformálása során íves felületekkel és vonalakkal dolgozik. Az egyetlen – a lakótelepi karakterre és egyben a lakótelepi életformára utaló elem a megtartott élelmiszer-áruház, melyet azonban mintegy „zárójelbe is tesz”, amennyiben annak bejáratát és az ahhoz vezető közlekedő felületeket megtartva egy olyan új, többfunkciós épületet létesít a lebontott kultúrház és a cukrászda helyén, melynek amorf

tetőzete alatt az élelmiszer-áruház előtt cukrászdát helyez el. A tervezési terület meglevő zöldfelületeit jelentős mértékben megtartja, de azokat kisebb-nagyobb zöld foltokra osztja úgy, hogy az ekként kialakuló burkolt felületek hol keskenyebb, hol szélesebb helyet foglalnak el, mígnem a foltok a tér közepén egy nagy épített „tisztássa” összeolvadva képezik a rendezvény- és vásárteret. A tér burkolt felülete – elsősorban a sok használhatatlan burkolt töredék terület miatt – talán kissé túlzott nagyságú, de a rendezvény-és vásártértől a határoló útvonalak felé vezető felületek, sőt maga a tér egybefüggő és átlátható térsége is számos érdekes, differenciált használatot lehetővé tevő részlettel fazon megformált. A nagy rendezvények számára a színpadot az új közösségi ház előtti „épület-öblözetben” helyezi el, ami lehetőséget ad arra, hogy a tér szokványos használata, a nagy átmenő gyalogos forgalom a rendezvényt, a rendezvény pedig a forgalmat ne akadályozza.

A közösségi ház megformálása konzekvensen követi a pályamű szerkesztési alapelvét, amennyiben a tető alatt egy minden oldalról transzparens megjelenést biztosító üvegfelület mögött ugyanazokat a formai elemeket alkalmazza az egyesterek és tércsoportok kialakításakor, amiket a tér zöldfelületeinek megformálásakor. Az amorf hengerekből épített funkcionális egységeket az emeleti szinten galéria köti össze, így a sokféle rendeltetési egység egyidejű használata is megoldható. A közösségi házat a tér szerves részének tekinti, amit azzal is hangsúlyoz, hogy a térburkolat az épületen belül is folytatódik.

Noha a töldtető alkalmazása – akár még kisebb törmőréteg biztosítása esetén is megoldható, de – egyrészt rendkívül igényes megvalósítást és karbantartást, üzemeltetést igényel, másrészt biztosra vehető, hogy a terven ábrázolt mégoly

vonzó látvány soha nem fog megjelenni. Ami a közösségi ház esetében – ha nem is úgy, ahogy az a tervlapokon látható, de – megvalósítható, az a pályaműben javasolt két kisebb tetőzet esetében kizárható, a két főút menti buszmegálló közelében tervezett tetők a javasolt formában nem oldhatók meg, a tervezett tetőzetek helyességét a terv nem igazolta.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

53. (Postai azonosító: 91 34591475)

A pályamű az új közösségi házat a tervezési terület súlypontjába helyezi, mely egy pinceszintes, süllyesztett átriumos, üvegezett pavilon egy nagy szögletes vízfelület közepén „úszva”. A nagyterem ugyanakkor a pincében található, a gödör-átriumra kapcsolattal, ami mind építészeti, mind funkcionális, mind üzemeltetési szempontból elfogadhatatlan. A közösségi házat négy bejárat felé nyitja meg úgy, hogy mind a négy oldalról más-más jellemző funkcionális egység megközelíthetőségét kínálja, ám ezzel le is mond arról, hogy az épület illetve a vízfelület környezetében lévő területeket funkcionálisan súlyozza, így a pályaműben nem szerepel kellő méretű központi tér.

Az egész terv minden ízében tévedés: az egész telepítés, a látványtervek az ideiglenes építészet elemeinek alkalmazásával az időszakos nemzetközi vásárok, kiállítások világát idézi. A pályamű azzal, hogy a közösségi házat és közel egyenrangúnak tekintett épített környezeti kapcsolatait a tér geometriai közepére helyezi egyben feladja annak lehetőségét, hogy az így széttördelt térségben értékes és dominás funkciókhoz kapcsolódó zöldfelületek maradhassanak meg, illetve létesülhessenek.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

54. (Postai azonosító: 91 35021520)

A terv megtartja a jelenlegi közösségi ház épületét, felújítja azonban egy új, zöldbe úsztatott művelődési házat is tervez a terület déli részén, mely alá mélygarázst javasol. Az élelmiszer-áruházat megtartja, a tértől elkülönülve kezeli. A térre egy domb-szövetrendszert tervez, ebből hasítja ki az új épület előtt a burkolt rendezvényteret.

A terv alapvető tévedése a tervezési terület tudatos kettéosztása, a Legénybíró utcai épületegyüttes és az új művelődési házat befogadó nagy tér között javasolt, a jelenlegi sétány helyén vezetett „csökkentett forgalmú utca” elfogadhatatlan. Ugyancsak elhibázott a két hasonló funkciójú épület megjelenése: ifjúsági ház és művelődési ház. Ez a kettéválasztás indokolatlan, üzemeltetés szempontjából sem szerencsés. A kialakított domb-térstruktúra alkalmas a meglevő faállomány megtartására, azonban homogén rendszere nem ad térbeli orientálást, nem alkalmas az átmenő gyalogosforgalom lebonyolítására. A dombrendszer elaprózott, az ifjúsági ház körül pedig már öncélúvá válik, hiszen helyzetből adódóan egy kisebb léptékű zöldfelület alakul ki a ház körül, ahol nem indokolható a dombszövet struktúra. A kialakított rendezvénytér alulméretezett és térkapcsolatai miatt nem jól használható.

A terv értéke ettől függetlenül a dombelemek térbeli és funkcionális lehetőségeinek feltárása, amely más összefügg

gésben álló zöldterületen jól használható, játékos tereket képezhetne.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

56. (Postai azonosító: 91 34591488)

A pályázat a Zsókavár utca és a Nyírpalota utca kereszteződésében, ezen utcák geometriájára reagálva helyezi el a közösségi ház új épületét. A szoborszerűen megformált, markáns épület azt vállalja fel, hogy messziről is jól látható jelként definiálja újra környezetét. Megtartja az élelmiszer áruházat, a régi közösségi ház bontását javasolja, a helyén ferde fűvel borított lelátót tervez. Ez alatt szolgálja ki a parkolási igényeket. A lelátó a nagy rendezvénytérre néz, mely a jégpálya számára kijelölt hely is egyben. A rendezvénytér túl messzire került a közösségi háztól. A terv az új közösségi ház bejáratát néhány lépcsőfokkal a terepszintint alá helyezi. A park többi részétől ezáltal elkülöníti ezt a teret. Ez mind a térhasználat, mind az akadálymentes megközelítés szempontjából rossz megoldás. Sem az épület előtt álló díszter sem a nagyszínpad terének megformálása nem tükrözik azokat a reprezentációs igényeket, mely az új főterrel kapcsolatban fogalmazódnak meg a pályázati kiírásban. Az épület alaprajzi rendszere köszönőviszonyban sincs azzal a homlokzati képpel, melyet kifelé sugall, például: a kereszteződés felé eső hatalmas homlokzati megnyitás mögött elszórt apró cellák sora található.) Az épület öncélú, önmagában álló monumentális tárgy, melynek környezettel való kommunikációs lehetőségei meglehetősen korlátozottak.

Az ábrázolás szerint a ferde zöldfelületen létrehozott lelátó előtt néhány fa jelenik meg a színpad előtt. Nem dönti el, hogy az igazi rendezvény tér hol legyen: a közösségi ház előtti színpadon, vagy a jégpálya helyén?

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

57. (Postai azonosító: 00 63772018)

A tervjavaslat egy japánkert vízióját jeleníti meg a teljes tervezési területen, mely, mint újpalotai főtér, mindenképpen tévedés. Érdekes, hogy ehhez a típusú pihenőparkhoz nem alkalmaz olyan eszközöket, mellyel a választott koncepciót támogatná, erősítené (por és zajvédelem, befelé fordulás, belső világ megteremtése), amivel más pályázatok megpróbálkoztak. Az önmagában elegáns főtömeg a kiírásban kért funkcióra alkalmatlan, például –értetetlen okból–egy öncélú üvegház zárja el a nagytermet és annak előcsarnokát a főtérnek szánt burkolt felülettől.

A tér épített elemei nincsenek összhangban, részletesen csak az új közösségi házat ábrázolja, míg az e melletti éttermet és bowlingpályát tartalmazó új építésű javaslatát illetve az élelmiszerbolt tömegét nem mutatja be, sőt magát a meglévő épített környezeti elemeket sem, melyek viszont bizonyítanak a javasolt tömegképzések alkalmatlanságát az adott helyen. A formai zavart erősíti a büfé-teázó kontyolt nyeregtetős tömege is.

A tervjavaslatok között a legnagyobb méretű vízfelületet látjuk itt, a terület északi részén, melyet az állandóan forgalmas főutak találkozásában a tervező „csendesebb zónának” értelmez, holott

a valóságban és a kiírás szerint is éppen ez a terület kell, hogy lebonyolítsa két főútvonal buszmegállói közötti rendkívüli igénybevételt jelentő gyalogos kapcsolatot is. A pályamű ezt az igényt nem vette figyelembe, a funkciótlan a tér egyéb használati felületeihez képest rendkívül túlméretezett vízfelület az egyik legfontosabb kommunikációs vonalat vágja el, a vízfelületen átvezetett gyalogos „híd” az elvárt áteresztő képességgel nem rendelkezet.

A vízfelület önmagában jó ötlet, de egy főtéren túlméretezett. Egy fákkal ennyire körbeültetve a fenntarthatóság kérdése merül fel, továbbá az adott helyen pedig –ismét az állandó zajterhelés miatt – a hangzavart felerősítő víztükrő okozhat nem várt problémát.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

58. (Postai azonosító: 00 67646627)

A pályázat a tér déli oldalára, a Centenáriumi emlékmű mögötti terület Legénybíró utca felé eső részébe helyezi a Közösségi Házat, de ezt jó ötletet nem tudja következetesen végig vinni sem funkcionális, sem formai szempontból. A fő homlokzata nem a térre néz, hanem Nyírpalotai utcai buszmegállóra. A 173-as buszmegállótól már kiszélesedő szabadtér vezet a Közösségi Ház előtti rendezvénytérre. A Közösségi Háztól a Nyírpalota út mentén kolonád ad formát a térre való bejárárhoz és egyúttal szegélyezi is a teret. A kolonáddal sikertelenül próbálja meg a tömegformát befejezni. A szökőkutat a Fő térről más helyre telepí-

tené. Háromszög alakú vízfelületet helyez a tér észak felé nyúló területére. A Nyírpalota utca – Zsókavár utca sarkánál lévő zöldfelületen felesleges gyalogutakat nyit a Zsókavár utca és a tér közepe felé. Az északkeleti mezőben szinte összefüggő zöld felületet tervez. A Zsókavár utcai átjárónál kis teret nyit és itt helyezi el a Tenke emlékkövet.

A Zsókavár utca túloldalán lévő csigarámpás szolgáltató házból rámpában végződő felüljáróval teremт összeköttetést a Fő térrel. A rámpa a Közösségi Ház előtti rendezvénytérre vezet. A Közösségi Ház helyén parkolót telepít. A tér ligetes jellegét megtartja, ezzel harmóniában van a megfelelő méretű rendezvénytér. A környezetalakítás, a Zsókavár utcai kis pontnak a Fő térrel való összekapcsolása és a Közösségi Ház elhelyezése alapján a bíráló bizottság megvételre javasolja a tervet. A hibái ellenére a beépítés jól mutatja a terület délről való beépítésének és lezárásának lehetőségét és jogosultságát.

Az alapvetően jó belső tagolású tervet a Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 500.000 –Ft-os megvételben részesítette.

59. (Postai azonosító: 92 14042919)

A Pályázó a Fő tér déli, Legénybíró utcai oldalán helyezte el az új közösségi házat, ezzel az élelmiszer áruházhoz igazodva alkot egységes térfalat. A Nyírpalota út felől érkezők számára az épület a törtvonalú homlokzattal jelzi a mögötte található teresedést.

A Zsókavár utca – Nyírpalota út sarkára áthelyezett robusztus acél szobor a sarkot markánsan megjeleníti, a gépkocsival közlekedők számára is megfelelő jelzést jelent. Ezt a sarkot egyéb elemekkel is hangsúlyozza.

Ennek az elrendezésnek az előnyét a tér alakítása során jól használta ki, az

egységben maradó felületet mégis több részre tagolva tudja a szükséges gyalogos forgalmat biztosítani. Az egyik tagoló elem a megfelelő szélességű, mégis hosszában elnyújtva markánsan megjelenő, és a tér funkcióját gazdagító vízfelület, a kapcsolódó gyalogos és pihenőfelületekkel, illetve a látványában is a Fő-tér gondolathoz illeszkedő, látványos de nem túlbonyolított víjátékkal. A Zsókavár utcáról az épületek markánsan jelennek meg, mégis övezik és védik a mögöttük kialakuló tereket. A terv a meglévő faállományt tiszteletben tartja, a kijelölt zöldfelületek a ligetes hangulatot megtartják. A zöldtetővel tervezett épületek építészeti karaktere a törtvonalú és változó magasságú homlokzatok ellenére kissé sematikusak. A transzparens földszinti homlokzati szakaszok felett súlyos tömegek találhatók. A Közösségi ház funkciói jól sorolt, az előadóterem kiemelkedő tömege a környékbeli lakóépületek felső szintjeiről változatos ötödik homlokzatot mutat. A terven mutatott idilli – felépítmények által egyáltalán nem érintett – zöldtetőt nehezen elképzelhető.

A Közösségi ház és a tér kapcsolata az épület egy – igaz hosszán elnyújtott – homlokzatán biztosított. A karéjos elrendezésű épülettömeg előtti öbölben kialakított rendezvénytér kissé sematikus, a tér többi felületének téli és nyári kialakítása, illetve a rendezvényekre használható felületek kijelölése arányos és jól tagolt, azonban a bemutatott lapokon nem jelennek meg kellő részlete sséggel.

A Pályázó a műleírásban bemutatott ütemezéssel a megvalósíthatóságot is megfelelően alátámasztja. A kulturált térkialakítás, a korszerű építészeti megjelenésű épületek, és az épület határozott elhelyezése, a tér és a

vízfelület arányának jó meghatározása a fő értéke a tervnek, így a Bíráló Bizottság 500.000 Ft-os rangsorolás nélküli megvételben részesíti.

61. (Postai azonosító: 00 68184302)

A pályamű alapvetően téves koncepcióra építve tervezési terület valamennyi meglévő adottságát tudatosan felszámolja és helyette egy épületek által dominált új urbánus környezetet hoz létre. A közösségi házat a lebontott, de visszapótlott élelmiszer áruházszal egy tömegbe foglalva a tervezési terület Legénybíró utcai oldalán helyezi el, oly módon, hogy az épület együttest egyetlen hatalmas tetőzet alá rendezve kizárólag a tervezési terület fókuszában elhelyezett főtér felé nyitja meg. Annak érdekében, hogy közösségi használatra szánt reprezentatív tér a környező főútvonalak kedvezőtlen környezeti hatásaitól szeparáltan, védett pozícióba kerüljön, mind Nyírpalota utcai, mind a Zsókavár utcai oldalon jelentős hosszal beépítést javasol a két főút csomópontja környékén, ezzel azonban mind funkcionálisan, mind vizuálisan el is szigeteli a publikus felületet a lakóteleptől.

A sarokterület beépítése az itt elhelyezett parkolók következtében városképileg kimondottan kedvezőtlen. A hatalmas beépített tetőzetekkel dominált épületkaréjok között kialakuló rendezvény tér nagyvonalúnak szánt megformálása ellenére kevésbé alkalmas a sokféle eltérő közösségi használat befogadására, a javasolt környezetalakítás összességében sivár és ingerszegény. Különösen fájó, hogy terv szinte a teljes meglévő növényállományt felszámolja.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának

tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

62. (Postai azonosító: 00 63771435)

A terület egészét egy átlós tengelyű, költői ihletésű, expresszív formálású ellipszis karéjokkal határozza meg, melynek mélyén tervezí az elbontott közösségi ház és élelmiszer bolt visszapótlását. Habár a tervek nem mutatják, mégis a zöldállomány nagy része megtartható lenne. De mégis a látványterveken bemutatott formálás zavarossága, töredezettsége nem fejezi ki az alaprajzi szándékot. A térfalak az áttörtség ellenére átláthatatlanná teszik a területet. Elsősorban vizuális élményre építő Élményparkszerű környezetet teremт, amely főtér funkció és közösségi események befogadására nem alkalmas.

Megvalósíthatóság, üzemeltetés szempontjából költséges üzemeltetés, magas megvalósítási költségek. Kereskedelmi tevékenység a térről szinte eltűnik.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

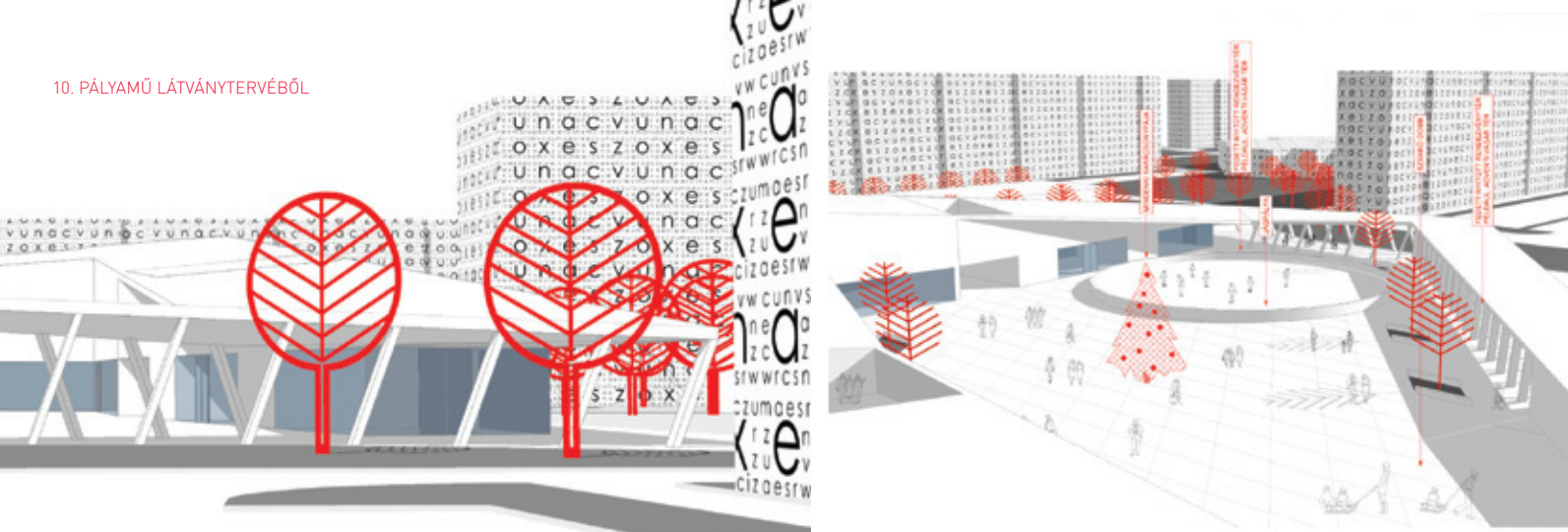
63. (Postai azonosító: 00 22328511)

A pályázat a tervezési területet szönyegként értelmezi, melynek két szélső végét a Zsókavár utca és a Páskomligeti út kereszteződése felé eső részt és a jelenlegi közösségi ház és az ABC áruház által elfoglalt területet megemeli. A felemelt térszint következtében a

terület súlypontjában alakul ki a főtér. Formálását erőteljesen meghatározza a téren való átközlekedés iránya. Ez nem szerencsés megoldás. A pályázó a közlekedési csomópont közelében helyezi el az új közösségi házat, melyet a Nyírpalotai út, valamint a Zsókavár utca vonalában létesített kereskedelmi egységekkel egyetlen hatalmas, befelé lejtő tetőzettel fog össze úgy, hogy a három önálló funkcionális egység között alagútszerű, biztonsági és üzemeltetési szempontból egyaránt elhibázott kapcsolatot épít ki.

A tér másik oldalán a jelenleg is meglévő abc és cukrászda építészeti újrafogalmazását javasolja és egy új funkció, a civilház létesítésére tesz javaslatot. Az új közösségi ház és a civilház rendeltetése nagyon hasonló ezért nem jó megoldás őket térileg elkülöníteni. Mind építészetileg, mind az üzemeltetés szempontjából ez megkérdőjelezhető. A közösségi ház feltárása egy föld alatti passzázból történik, mely a gyors lepusztulás, szlömösödés veszélyét hordozza magában, de építészetileg is szerencsétlen megoldás. Télen a jégpálya diszpozíciója akadályozza az átmenő forgalmat. Az épület alaprajzi és tartószerkezeti rendszere zűrzavaros, a nagyterem emeleten történő elhelyezése nem jó megoldás. Az épületdomb homlokzati megjelenése a csomópont felől nem szerencsés. A pályamű javasolt környezetalakítása elfogadhatatlan, mivel az elhibázott koncepció oltárán lényegében a teljes, értékes zöldfelület-állományt felszámolja, ráadásul azok visszapótlására sem kínál adekvát lehetőséget. Összességében aránytalan és költséges megoldás, mely nincs arányban a javasolt urbanisztikai építészeti előnyökkel.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

64. (Postai azonosító: 91 35021517)

A pályázat a terület középpontjában helyezi el a főter és a hozzá kapcsolódó közösségi ház együttesét. Ezt a magot egy zöldgyűrűvel veszi körül, melyet a Nyírpalota úti és a Zsókavár utcai buszmegálló irányában nyit meg. Ez a két átnyitás ugyan lehetőséget teremt az átmenő gyalogosforgalom áteresztésére azonban az épület akadályként is jelentkezik ezen az útvonalon. A beépítés ugyan elhúzódik a Zsókavár utcával párhuzamos panelépület bütüjétől de nem eléggé ahhoz, a tér meg tudjon nyílni ebben az irányba. A régi közösségi épületet elbontja, a helyén oldja meg a gépkocsik tárolását. A rendezvényter délnyugati zárásánál alkalmazott kerítészet elemek jól oldják fel a burkolt, reprezentatív teret a zöldfelületben. A parkoló és az ABC áruház felé irányu-

ló gyalogosforgalmat egy zöld szűrőn vezeti keresztül, ezzel el is határolja a kétféle térhasználatot. Ezzel a beépítéssel a Zsűrinek fenntartásai vannak. Az amúgy jó funkcionális berendezésű jó főtérkapcsolattal rendelkező terv telepítése sok megoldatlan kérdést vetett fel (épület kiszolgálása, szabadonálló épület homlokzatai). A racionálisan összekapcsolódó funkciók jól használható épületet eredményeznek. Az épületet helyesen a tér felé nyitja meg, ugyanakkor a főbejáratot a Zsókavár utcai homlokzat felől adja meg. A középponti elhelyezés az épület kiszolgálását megnehezíti.

A Bíráló Bizottság rangsorolás nélküli 800.000 –Ft-os kiemelt megvételben részesítette.

65. (Postai azonosító: 91 35021403)

A pályázat kiinduló gondolata ötletesnek tűnik, ám az alapvetően formai indíttatású elképzelés helyességének igazolásával a terv alapvetően adós maradt. Szándéka szerint a teljes tervezési területet a lakótelep merev, ortogonális

rendszerétől tudatosan elütő lekerekített, ovális épületekkel és egységekkel akarja oldani, ugyanakkor alapvetően hamis módon megtartja mind az ABC áruházat mind a közösségi házat és azokra a pályamű egészének forma világát idéző amorf tetőzeteket ültet, ami kellő funkció és tartalom nélkül alapvető építészeti füllentés.

Az új közösségi házat hasonló formavilágú enyhén a tér felé lejtő tetőzettel lefedett ovális épületben helyezi el az önkényesen leszűkített tervezési terület északi sarok felületénél. A nyírpalotai út és a Zsókavár utca nagy ívben történő új összeköttetésével értékes zöldfelület veszít el, ráadásul az ívben parkolókat alakít ki, melyek forgalmi szempontból nem fogadhatók el.

A Centenárium emlékmű mögötti területre és hatalmas ovális tavat telepít a Zsókavár utcai oldalra, míg ennek tükörképe ként a Legénybíró utcai oldalon enyhe lejtésű pihenő-nepozó dombot létesít. Az ovális egységek között elterülő, amőba-szerű, kövezett terület nagyon leszűkíti a rendezvényter lehetőségeit, általánosságban csökkenti a térhatást. Az új épület nem túl sze-

rencsés tömbjével nagy zöld felületet szakít ki és megszünteti a ligetes jelleget, ezt nem tudja pótolni az ovális alakú zöld dombbal. Rossz helyre teszi a nagy, passzív vízfelületet, ezzel gátolja, nehezíti a két buszmegálló közötti áthaladást. Az elhibázott környezetalkítás nem tud teret adni a szabadtéri aktivitásoknak.

Mivel a terv sem részleteiben, sem egészében nem tartalmaz olyan önálló javaslatot, mely a tér hasznosításának tervezése során figyelembe vehető, a Bíráló Bizottság a pályázatot sem díjazásban, sem megvételben nem részesítette.

A BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG A PÁLYÁZAT ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉSÉT ÉS A PÁLYAMUNKÁKRÓL SZÓLÓ ÉRTÉKELEST MEGISMERTE ÉS JÓVÁHAGYJA.

A BÍRÁLÓ BIZOTTSÁG A BÍRÁLATI MUNKÁT LEZÁRJA.

Budapest, 2011. május

Hogyan tovább Újpalota Fő tér?

Az ötletterv pályázat egyértelmű sikere kötelezővé teszi a Fő tér átalakítását és egy új, vagy kibővített Közöségi Ház építését. Addig azonban még sok víz folyik le a Dunán, vagy stílszerűen a Szilas-patakon. Az ötletpályázat szakmai bemutatását elengedhetetlennek tartjuk. Az itt született javaslatok számos mai lakótelepi probléma megoldására ígéretes megoldásokat nyújtó kísérletnek tekinthetők. E gondolatok alkalmasak arra, hogy a hasonló adottságú, korú, státuszú, szintén központhiányos, sajátos identitással nem rendelkező lakótelepek ezen kérdéseire választ kapjunk. Építészeti, tájépítészeti választ egy égető társadalmi-szociológiai problémára: a szlömösödő lakótelepekre, az egyre erősödő válságjelenségekre. Az atomizálódásra, az erősödő devianciára, a társadalmi méretű szociális lecsúszásra nagyon erőteljes közösségi választ kell adni, amelyet az építészet, tájépítészet számtalan eszközével felerősíteni képes. Mindeközben szükséges olyan fórumok tartása, amelyeken az itt élők minél szélesebb körben elmondhatják a véleményüket. Ezt szolgálja a Páskomliget utcában már megnyílt Nyitott Ajtó Együttműködési Iroda is, ahol egy állandó kiállítást szervezünk és lehetővé tesszük, hogy az itt élők elmondhassák, leír hassák

a véleményüket. Több vitát is kezdeményezünk korosztályos és területi bontásban, bevonva a közösségfejlesztésben jártas munkatársakat és a lakótelepen régóta működő civil szerveződéseket: a Nyírpalota Társaságot, az Újpalotaiak Baráti Körét, a Toronyhír Média Alapítványt is. Ezek a találkozók is segítenék a végső program biztonságos megfogalmazását.

Alapvető fontosságúnak tartjuk azt, hogy az újpalotai Fő tér és Községi Ház beruházása hosszú távon fenntartható legyen. Ezért a programban meg kívánunk foglalmazni olyan gazdaságilag is értékelhető aktivitásokat – az alapfunkciót jótékonyan kiegészítő vendéglátó, szolgáltató, kereskedelmi létesítmények, bérbe adható, hasznosítható rendezvényterek betervezését –, amelyek a közcélú, közhasznú épületrészek hosszú távú fenntartását, működtetését biztonságossá tehetik. Ennek érdekében a végső tervezési programmal kapcsolatos párbeszédünket kiterjesztjük a vállalkozói körre is, amely bizonyos szinten már ma is jelen van a Fő téren.

Előttünk áll számos szakmai feladat: először is tisztázni kell, hogy az építési hely kijelölése igényli-e a meglévő szabályozási terv módosítását. Nagy valószínűséggel igen. Ezután meg kell foglalmaznunk a Községi Ház végső tervezési programját. Ebben a pályamunkák alapján az körvonalazódik, hogy a meglévő Községi Házat integrálni lehet az új épületegyüttesbe, ezért annak megtartása, felhasználása indokolt. Pontosán meg kell határozni, hogy a pályaművekben javasolt sok tucatnyi – évszaktól is függő – aktivitások közül melyek azok, amelyeket a téralakítás során figyelembe kell venni a megfelelő helyek biztosításával. Ezen feladatok végrehajtása alapozhatják meg egy ÉPÍTÉSZETI TERVPÁLYÁZAT sikeres lebonyolítását, mert ennek kiírását ezen nagy horderejű építészeti, tájépítészeti feladat végrehajtásához elengedhetetlennek tartjuk.

Újpalota, 2011. augusztus

László Tamás
polgármester

okl. építészmérnök, városépítési, -gazdasági szakmérnök
a Bíráló Bizottság elnöke